RADU PARASCHIVESCU

Vitrina cu șarlatani

Radu Paraschivescu (n. 1960, Bucureşti) trăieşte în Balta Albă şi se visează la Roma. E mefient faţă de avioane, reptile şi sfaturile medicilor. Croieşte articole pentru ziare şi reviste, traduce romane, se ocupă cu hermeneutica ofsaidului în emisiuni de analiză fotbalistică şi – mai rar decât i-ar plăcea – scrie cărţi. Are câţiva prieteni francezi de nădejde (Millefeuilles, Plaisir Sucré, Macaron etc.), fără să-şi fi trădat prima iubită: ciocolata de casă. Se îmbată cu vocea lui David Gilmour şi chitara lui Mark Knopfler. La Humanitas, domiciliul lui profesional, publică nişte cărţi de „Râsul lumii". Se îndrăgosteşte repede şi-i trece greu. Detestă clişeele, laptele şi broccoli. A scris despre nesimţiţi, Inès de Castro, Maradona şi Caravaggio.
Cărţi: *Efemeriada* (2000, Libra); *Balul fantomelor* (2000, RAO, reeditare Humanitas, 2009); *Bazar bizar* (2004, Maşina de scris, reeditare Humanitas, 2007); *Fanionul roşu* (2005, Humanitas, Premiul „Ioan Chirilă" pentru cea mai bună carte de sport a anului); *Ghidul nesimţitului* (Humanitas, 2006); *Fie-ne tranziţia uşoară: Mici rostiri cu tâlc* (Humanitas, 2006); *Mi-e rău la cap, mă doare mintea: Noi perle de tranziţie* (Humanitas, 2007); *Cu inima smulsă din piept* (Humanitas, 2008); *Răcani, pifani şi veterani* (coord., Humanitas, 2008); *Dintre sute de clişee: Aşchii dintr-o limbă tare* (Humanitas, 2009); *Fluturele negru* (Humanitas, 2010); *Toamna decanei*: *Convorbiri cu Antoaneta Ralian* (Humanitas, 2011); *Astăzi este mâinele de care te-ai temut ieri* (Humanitas, 2012); *Maimuţa carpatină* (Humanitas, 2013); *Muşte pe parbrizul vieţii: Nou catalog de perle* (Humanitas, 2014); *Noi vorbim, nu gândim: Nouă colecţie de perle româneşti* (Humanitas, 2015); *România în 7 gesturi* (Humanitas, 2015); *Poveşti de dragoste la prima vedere* (coautor, alături de Ioana Pârvulescu, Gabriel Liiceanu, Ana Blandiana şi Adriana Bittel – Humanitas, 2015); *Cum gândesc politicienii* (Humanitas, 2016); *Aştept să crăpi (de astăzi, în prime time)* (Humanitas, 2016); *Am fost cândva femeie de onoare şi alte povestiri* (Humanitas, 2017); *Cartea râsului şi a cercetării (Ce se întâmplă cu creierul dacă înveţi cuvinte noi în timp ce faci sex)* (Humanitas, 2017); *Două mături stau de vorbă: Scene româneşti* (Humanitas, 2018); *Orice om îi este teamă: Un partid, doi ani şi trei premieri* (Humanitas, 2018); *În lume nu-s mai multe Românii (planetei noastre asta i-ar lipsi)* (Humanitas, 2019); *Omul care mută norii* (Humanitas, 2019); *Recviem vesel pentru tata* (Humanitas, 2020).

RADU
PARASCHIVES

Vitrina cu șarlat

ISBN: 978-973-50-7002-1 (epub)

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Lămurire

Apetitul nostru pentru festă e statornic. Probabil că fiecare dintre noi îşi aminteşte renghiuri pe care le-a jucat sau cărora le-a căzut victimă. La şcoală, în familie, cu prietenii, în tabără. Nu exista zi de 1 aprilie fără păcăleli – şi sunt semne că obiceiul s-a păstrat. Nu trecea vacanţă fără urzeli înveselitoare. Deloc întâmplător, unul dintre jocurile de cărţi care au marcat copilăria multora se numeşte Păcălici. Festa e una dintre expresiile simple ale ludicului, o ticluială la care ţes una, două sau mai multe minţi, cu speranţa râsetelor de la sfârşit. Şi cu gândul la mirarea sau la uluiala ţintei.

Urcuşul de la festă la farsă nu e abrupt. Nici periculos. Farsa stă deasupra festei prin amploare, prin prezenţa publicului şi prin determinarea ei culturală. După ce se desprinde de misterele medievale şi devine de sine stătătoare, farsa capătă o structură uşor de recunoscut. Ea presupune bufonadă înăuntrul unei intrigi şi replici amuzante înăuntrul unui păienjeniş de situaţii neaşteptate. (Există, desigur, şi farsa tragică, dar ea e un exponat rar dintr-o vitrină cu multe piese lucrate după acelaşi calapod.) Eşafodajul farsei e din lemn subţire, lucrat însă cu meşteşug şi fineţe. Farsa de calitate, cu sâmburii plantaţi de Plaut sau Aristofan, rezistă cu atât mai bine cu cât ascunde în miezul ei un mister, o surpriză, o întorsătură bruscă. Comicul de situaţie, burlescul, ripostele acide, deghizările şi finalurile pentru care nu eşti pregătit dau măsura unei farse izbutite, de la *Farsa jupânului Pathelin* la *D'ale carnavalului*, cu trecere prin Marlowe, Molière, Shakespeare şi Anouilh.

În România farsa non-literară a poposit pe la sfârşitul anilor 1990 şi a găsit solul cel mai fertil: un public pe cât de naiv, pe atât de flămând de picanterii şi însetat de sordid. Cultura inavuabilului începuse deja să-şi croiască drum pe scena publică, iar acutele ei provocau adeseori încântarea şi foarte rar revolta asistenţei. Pentru astâmpărarea foamei şi a setei de lucruri grosiere, farsa românească şi-a asigurat canalul optim de aprovizionare: televiziunea. Posturile de divertisment au început – mai întâi timid, pe urmă decis – să speculeze dorinţa oamenilor de a-şi vedea semenii puşi în situaţii delicate, umilitoare, imposibile. Unele au apelat la actori: Gabriel Fătu, Andrei Duban etc. Altele au inventat emisiuni compuse din farse făcute de obicei unor personaje din lumea divertismentului. Totul era să-ţi alegi bine ţinta – de obicei, o divuşcă isterică, sperioasă şi gata să creadă orice i se servea pe tava vieţii.

OTV a explorat, pare-se, cel mai bine mentalul telespectatorului tabloid şi a conchis că *el* trebuie să fie adevărata ţintă a farsei, nu cântăreaţa X sau asistenta Y. Serialul Elodia a fost o veritabilă teză de doctorat în materie de prostit lumea, pe care Diaconescu a susţinut-o *cum laude*. Tot la OTV au prins cheag nocturnele prezentate de Gabriel Fătu şi Dan Diaconescu, în care publicului i

se promitea difuzarea unei casete video compromiţătoare, cu un politician surprins în raporturi de *felatio benevolentiae* cu cine ştie ce femeie de stradă făcătoare de trotuar. Bineînţeles că nu exista nici o casetă, însă *teasing*-ul tandemului Fătu–Diaconescu excita publicul şi-i făcea pe unii privitori să transmită mesaje care rulau apoi pe burtieră: „Hai, s-a culcat ăsta micu', daţi caseta, ce mai aşteptaţi?", „Difuzaţi odată caseta aia, peste două ore trebuie să plec la muncă", „Fie-vă milă, murim dacă nu vedem caseta", „În cazul în care nu daţi caseta înseamnă că v-a plătit politicianul!" etc. La aflarea veştii că totul fusese o farsă, telespectatorii aveau în general aceeaşi reacţie: înjurau birjăreşte, pentru ca, în proxima noapte când Fătu şi Diaconescu promiteau dezvăluiri de senzaţie şi o casetă doveditoare, să fie înşurubaţi pe canapea, cu ochii lipiţi de ecran şi cu saliva în colţul gurii.

Vitrina cu şarlatani de aici pleacă, de la obiceiul multora de-a lua de bun orice li se spune şi li se arată: un borcănel plin cu un lichid miraculos, o posibilitate de îmbogăţire urgentă, fără efort şi fără risc, o conspiraţie menită să ne facă robii cine ştie cărei puteri malefice, o carte doldora de aberaţii şi scorneli prezentate drept adevăruri ştiinţifice. Peste tot în lume, nu doar în România, fluviul credulităţii are trei afluenţi: sărăcia, boala, disperarea. Oamenii care se scaldă în apele lor văd o barcă de salvare în orice frunză plutind la întâmplare. Buna informare, logica şi discernământul sunt mai slabe decât deznădejdea. Decât spaima. Decât indigenţa.

Poate că nu toţi cei înfăţişaţi în cele patru capitole ale cărţii sunt şarlatani. Însă toţi profită de naivitatea altora, de neputinţa celor mai săraci cu şcoala de-a deosebi adevărul de scorneală. Unul încearcă să convingă lumea că dacii i-au învăţat latină pe romani, altul susţine că plata cu cardul te face ostaticul tehnologic al lui Bill Gates, şef peste Oculta Mondială. Unul crede că virusul SARS-CoV-2 trece cu o gură de ţuică, altul îi neagă existenţa. Unul înfiinţează o academie de slăbit, altul ştie că festivitatea de deschidere a Jocurilor Olimpice de la Londra conţine indicii la vederea cărora secta misterioasă care ne controlează pe toţi primeşte undă verde să pună gheara pe planetă. Unul acreditează teza că Isus a fost dac de prin Ardeal, altul exaltă virtuţile curative ale argilei albastre. Şi trebuie adăugat că majoritatea producătorilor de năzbâtii nu lucrează pro bono; unii delirează sau înşală pe bani frumoşi. Din acest punct de vedere, *Vitrina cu şarlatani* este, cum a fost şi *Cartea râsului şi a cercetării* la vremea ei, o încercare de repunere în drepturi a discernământului. A informării corecte, din surse credibile. A recursului la argument şi la logică.

R.P.

VIVAT ACADEMIA!

Jacqueria cuvintelor batjocorite

Cuvintele sunt neputincioase în faţa celor care le folosesc. Stau la mila lor şi îndură umilinţe pe care nu le merită. Împotriva cărora nu se pot apăra. Aşa că ar fi interesant să ne închipuim o răscoală a cuvintelor. O Jacquerie lexicală, o Bobâlnă a dicţionarului, un Wat Tyler semantic şi viforos. O ridicare la luptă contra celor care îşi bat joc de cuvinte. O răzvrătire de film istoric. Oare cum ne-ar sta instalaţi în fotolii la marginea vieţii de zi cu zi şi văzând cum pun cuvintele mâna pe ghioagă şi pe topor? Privind revolta care le face să agite armele şi să-şi căsăpească stăpânii? E cumplit tabloul şi din altă lume, dar poate că n-ar strica un vis de câteva minute cu ochii deschişi. Ar curge mult sânge la rebeliunea cuvintelor? Oho, râuri. Fluvii sfârşind în delte purpurii, prin care n-ar mai sta nimeni să caute umbra vreunui flamingo.

Pe flamura cuvintelor răsculate ar trebui să stea un distih întru câtva modificat din Coşbuc: „Să nu dea Dumnezeu cel sfânt / Să vrem noi sensuri pe cuvânt“. De ce? Fiindcă unul dintre motivele ridicării la luptă este pervertirea sensurilor. Altfel spus, ideea după care accepţia unui cuvânt nu e dată de dicţionar, ci de pofta unuia sau altuia dintre vorbitori. De bunul lui plac, asupra căruia nu poate să intervină nimic. În magazinul universal al limbii există câteva raioane unde e mereu înghesuială. Acolo se probează cuvinte care arată mai bine pe umeraşele vocabularului decât atunci când le iei la purtat. Ele trec din mână în mână şi din gură în gură până când devin greu de recunoscut. Adică până când îşi pierd sensul acceptat şi capătă altul nou. Şi, în majoritatea cazurilor, nepotrivit.

Unul dintre raioane este cel al confuziei simple, care pleacă fie din încrederea prea mare în simţul limbii, fie din ignoranţa nedinamitată de lecturi. Doar din enumerarea exemplelor pe care le găseşti aici (de la „fortuit“ la „specios“ şi de la „protestant“ la „anticipat“) poţi scrie, dacă nu o carte în toată regula, măcar o broşură. Siguranţa de sine a rostitorului sporeşte doza de ridicol, ceea ce amuză eventual, dar nu consolează nicidecum. Când agramatismul dă năvală în discursul public fără leac şi fără ripostă, zâmbetul se şterge şi deschide drum îngrijorării. Când confunzi „cap“ cu „capăt“, nu mai e mult de sperat, mai ales dacă autorul confuziei e preşedinte de partid. Fiindcă de multe ori doar numirea e interimară. Războiul cu dicţionarul şi cu şcoala e pe viaţă.

Raionul următor aparţine cuvintelor traficate pentru efecte speciale. O parte dintre sortimente au deja decenii de stat pe umeraşe şi pe rafturi. E plin raionul de „şoc“, de „incredibil“ şi de „fără precedent“. La fel de multe sunt compleurile sintagmatice de

tip „n-o să-ţi vină să crezi“, „dă click aici“, „o să rămâi prost“, „a rupe tăcerea“ şi „a scrie istorie“. Asta în timp ce de pe raftul de jos te îmbie cuvântul „gafă“, găselniţa de marketing prin care simpla greşeală e dilatată la proporţii menite să genereze oprobriu şi o mai bună vânzare a ziarului sau un trafic sporit pe site. Totul este „gafă“ în presa de azi, îndeosebi ceea ce *nu* este. Dacă un vicepreşedinte s-a aşezat pe un scaun în loc să se aşeze pe scaunul de alături, a făcut o gafă. Dacă un ministru a strănutat într-o conferinţă de presă, a făcut o gafă. Dacă un ambasador s-a împiedicat neatent de prag, a făcut o gafă. Dacă un comentator şi-a dres vocea la microfon, a făcut – şi el – o gafă. Ai uneori impresia că istoria şi viaţa de zi cu zi sunt simple înşiruiri de gafe. Nu mai există abatere, scăpare sau greşeală. Întreaga lume, cu noi în fruntea listei, a intrat sub tirania gafei.

În fine, al treilea raion din magazinul universal este cel unde nimereşti peste cuvinte supraelastice, de care tragi în toate părţile până ajung să acopere zona de sens dorită. Paradoxul e, aici, la vedere: suprautilizarea acestor cuvinte le face, de la un punct încolo, inutilizabile. Cuvintele în cauză îşi pierd forma iniţială, devin lălâi şi nu mai stau bine pe nimeni. Asta şi din cauză că lumea s-a obişnuit să le folosească pe unele dintre ele ca pe simpli potenţatori ai valorii. Sau ai prestigiului. Sau ai ambelor. E momentul în care intră în scenă unul dintre potenţatorii de maximă popularitate. Oare şi de eficienţă? Mai degrabă nu, câtă vreme rezultatul ţine de registrul parodicului, al umorului involuntar, şi nu corespunde intenţiei iniţiale. Potenţatorul în cauză este cuvântul „Academie“.

Somităţi aureolate de prestigiu

E bine ştiut că o academie reprezintă un for al excelenţei – locul unde se întâlnesc valorile de vârf ale unei naţiuni, indiferent dacă e vorba de ştiinţă, tehnică, artă sau alte domenii. Academia are deschidere şi ştachetă valorică. Membrii ei sunt – sau ar trebui să fie (precizare utilă, oho, cât de utilă!) – competenţe de necontestat. Academia subînţelege somităţi aureolate de prestigiu. Cu o ironie care scapă neatenţilor, dexonline.ro păstrează şi astăzi o definiţie de pe vremuri a academiei, prezentată drept „cea mai înaltă instituţie culturală de stat, care reuneşte şi promovează oameni de valoare ştiinţifică şi culturală, dirijează şi dezvoltă, printr-un complex de institute, munca de cercetare ştiinţifică şi de creaţie literar-artistică, folosind, organizat şi metodic, cuceririle ştiinţei şi culturii *pentru construirea socialismului* (*subl. mea*)“. Masa lemnoasă a definiţiei aminteşte de academicienii Nicolae şi Elena Ceauşescu, dar scăparea nu înlătură noţiunile de bază: prestigiul, competenţa, onestitatea şi anvergura membrilor.

E în general acceptat că prima academie din lume este şcoala filozofică a lui Platon, al cărei „sediu“ ar fi fost grădina eroului

mitologic Akademos, cel care le arătase dioscurilor locul unde o ţinea ascunsă Tezeu pe sora lor, Elena. E de asemenea acceptat că printre marile şi vechile academii ale lumii se numără Accademia Platonica fondată de Marsilio Ficino la Florenţa, Accademia della Crusca tot din Florenţa, L'Académie française din Paris, Royal Society din Londra, Societät der Wissenschaften din Berlin sau Real Academia Española din Madrid. E prin urmare uşor de dedus fascinaţia pe care o exercită un asemenea cuvânt asupra contemporanilor avizi de glorie şi de recunoaştere. Academia e deasupra şcolii şi a universităţii. Alonja ei o face accesibilă puţinilor aleşi. Numai că înălţimea ei nu le provoacă vertij celor care-o vampirizează pentru încropeli suspecte sau pentru fandoseli lucrative. În România şi nu numai există o categorie de alpinişti care nu se tem de nici un fel de prăbuşire – cu atât mai puţin de cea în ridicol. Iar asta îi face să traficheze cuvântul „academie“ la fel cum era traficat pe vremuri echipamentul oficial al naţionalei de fotbal. Valutistul de încredere purta pe atunci treningul tricolor.

Mai simplu spus, există în România acestor ani câte îndeletniciri, atâtea academii: de psihologie cuantică şi de sprâncene, de slăbit şi de hipnoză, de înfrumuseţare şi de coaching, de micropigmentare şi de fotbal, de gătit şi de hairstyling. „Academie“ nu e, în multe dintre aceste cazuri, o metaforă a excelenţei, ci doar un paravan pentru găinării contra cost. Proprietarii acestor pretinse academii îşi învestesc jucăriile cu o credibilitate care, de cele mai multe ori, nu li se cuvine. Atârnarea termenului „academie“ într-un colţ de site li se pare scurtătura spre succes şi onorabilitate. Şi, da, până la un punct e firesc să fie aşa, câtă vreme inocenţa unor semeni se vădeşte cu adevărat fără margini. Scepticii sunt mai puţini decât naivii, ceea ce nu le răpeşte dreptul să pună înaintea acestor academii un „c“ de natură să le înfăţişeze în adevărata lor lumină.

„Te salut cu multă iubire“

Catalogul falselor academii este atât de încăpător, încât nu ştii cu ce să începi. Cine să deschidă defilarea? Dând aleatoriului ce i se cuvine (pesemne că *asta* e abordarea optimă), să întâmpinăm cu „aplauze puternice, ovaţii“ Academia Română de Coaching, prezidată de o doamnă exuberantă, pe nume Loredana Latiş. Preşedinta numitei academii este într-un fel corespondenta lui Hélène Carrère d'Encausse, care este *secrétaire perpétuel de l'Académie française*. Numai că, spre deosebire de Academia pariziană, fondată cu secole în urmă de Richelieu, Academia Română de Coaching e jucăria Loredanei Latiş, care are bunătatea să se prezinte într-un mesaj video după cum urmează:

> „Bine te-am regăsit. Sunt Loredana Latiş, antrenor pentru o viaţă fericită şi împlinită, şi în acelaşi timp sunt şi coach, şi trainer, şi speaker, şi autor. Şi acum te salut cu multă iubire din ziua a treia a cursului de formare în coaching, seria 18, în

> Bucureşti, unde am ajuns noi la concluzia că înţelepciunea serii este că, de fapt şi de drept, obiceiurile tale îţi fac viaţa ta."

Vă câştigă acest fel de-a vorbi? Nici pe mine. Sigur, e recomandabil ca discursul unui preşedinte de academie să nu fie scrobit. Pe de altă parte, el nu are voie să stârnească râsul dacă nu-şi propune. Or Loredana Latiş cea zâmbitoare la cameră te cam face să râzi. În primul rând, prin gargara romglezită care sugerează cuplarea la exigenţele coachingului european. (Pe vremea când era antrenor la Dinamo, Cornel Dinu le povestea în vestiar fotbaliştilor despre malaxorul istoriei şi despre incontestabilitatea beligeranţei sârbe, ceea ce-i făcea pe Cătălin Hîldan, Mihai Tararache şi Florentin Petre să intre în preleşin.) În al doilea rând, prin suprapuneri stângace. Nu poţi fi în acelaşi timp *antrenor* şi *coach* decât dacă accepţi că rostul tău pe lume e, în afara antrenoratului, postura de canapea sau de sofa. În al treilea rând, printr-o limbă română care provoacă sângerarea urechilor. „Obiceiurile tale îţi fac viaţa ta" e un enunţ care depăşeşte în stupizenie îndemnul din subteran: „În timpul călătoriei cu metroul sunteţi rugat să ţineţi sub supraveghere bagajele dumneavoastră". Proasta vorbire a limbii nu înseamnă doar dezacorduri şi pleonasme. Ea vizează şi construcţiile strâmbe de tip „primeşte răsplata ta" în loc de „primeşte-ţi răsplata". Şi, dacă aşa vorbeşte preşedintele unei academii, ar fi interesant de văzut cum se exprimă femeia ei de serviciu.

Dacă însă stângăciile de exprimare ale euforicei doamne Latiş sunt – să zicem – pasabile, ideea că e nevoie de antrenori pentru absolut orice în viaţă găseşte ecou doar în cancelariile minţilor naive. Există probabil în toate ţările lumii un segment de candizi gata să recolteze reţete de viaţă bună contra cost. Dacă le spui că sunt victimele unei păcăleli, te privesc urât. Dacă le dovedeşti că în spatele unor firme luminoase se pot ascunde şarlatani şi escroci, te bănuiesc de invidie. Dacă le arăţi că poţi şi tu să fondezi o academie de tuns iarba, de cules scoici sau de spălat pe cap cu apă de ploaie, te fac neserios. Nimeni nu contestă nevoia de-a avea un antrenor, un mentor, un om care să te îndrume. Atâta doar că de cele mai multe ori sfetnicii rentabili prestează gratuit şi îţi sunt prieteni, rude sau apropiaţi. În ei poţi avea încredere că sunt sinceri, utili şi dezinteresaţi. Cine plăteşte sute de euro ca să înveţe cum să privească apusul e liber s-o facă, dar va afla mai târziu că şi-a furat singur căciula. Sau că, vorba doamnei preşedinte, „a furat căciula lui".

O gravură de la începuturile Academiei Franceze îi înfăţişează pe academicieni prezentându-i *Dicţionarul* terminat în 1694 lui Ludovic XIV. Între Regele Soare şi Loredana Latiş există o asemănare frazeologică: *L'État, c'est moi* versus *L'Académie, c'est moi*. Încă nu există gravuri cu Loredana Latiş, ceea ce e regretabil. Nu de alta, dar preşedinta Academiei de Coaching asumă postura de factotum mai ceva decât Ludovic pe cea de Stat şi furnizează de pe extremă centrarea pentru propria lovitură de cap din careu.

Perseverentă şi disponibilă, ea ţine următoarele cursuri la care te îmbogăţeşti spiritual odată cu subţierea teancului din portofel: Curs Practitioner Coach – 4 serii (ce înseamnă? Înscrieţi-vă şi o să aflaţi.), Curs Vindecare Emoţională prin NLP (*Neuro-linguistic programming*), Curs Reprogramare Mentală prin NLP, Curs Analiză Tranzacţională şi Curs de Leadership, Master Coach.

Ben Affleck şi vindecarea de „rana abandon"

După cum se vede, există un relativ echilibru între română şi engleză înăuntrul ofertei, fapt care ar trebui să vă fi deschis deja uşa spre „o viaţă fericită şi împlinită". Dacă totuşi fericirea nu v-a izbit în moalele capului, nu disperaţi: există şi alte cursuri. Poţi afla, de pildă, „Când ştii că eşti cu adevărat fericit(ă)". Sau poţi celebra absolvirea „Minicursului de vindecare a rănii abandon" (nu e vorba de *Abandon exterminatorul*, se ascunde pe aici o greşeală de tipar). Prilejul este excepţional, ca de altfel şi constatarea doamnei preşedinte: „Dacă aţi decis să investiţi în dumneavoastră prin participarea la cursurile de specializare din Academia de Coaching, să ştiţi că aţi făcut cu adevărat o investiţie". Nici asta nu v-a convins? Atunci salvarea va veni, probabil, dinspre secţiunea „Studii", unde Loredana Latiş mărturiseşte că, „alături de minunaţii traineri John Thompson, Tiberiu Felder şi Mădălina Dincă, am trăit o experienţă care mi-a permis transformarea vieţii mele în ceea ce vreau să fiu". Cu alte cuvinte, dacă lucrezi în schimbul trei la filatura de mătase şi te bate bărbatul când se îmbată, prezenţa la cursurile Academiei de Coaching te transformă, pentru preţul corect, în Ana de Armas, înlănţuită de Ben Affleck pe o plajă pustie, la doi paşi de apa turcoaz a mării şi cu o cupă de daiquiri în mână.

Cârcotaşii de meserie vor căuta – şi vor găsi – pete până şi în soarele fericirii. Iar asta e de neacceptat. Doar un frustrat se cramponează de amănunte când ecuaţia fericirii e la un pas atât de mic de rezolvare. Şi doar un cusurgiu nevindecabil poate emite pretenţii de acurateţe faţă de felul cum scrie preşedinta unei academii. De pildă, la întrebarea „Când eşti cu adevărat fericit(ă)?", Loredana Latiş îşi începe textul de *captatio* astfel: „Doar Tu eşti cel care îţi defineşti fericirea". Şi continuă: „Ai acum şansa să lucrezi cu oameni, de la care poţi învăţa în fiecare zi lucruri extraordinare". Dincolo de majuscula pronumelui personal, care trimite la personajele alegorice din misterele medievale sau din *Everyman*, primul enunţ miroase a agramatism de tip Victor Ponta („Sunt un om care-mi iubesc ţara, care sunt mândru că sunt român"). Să nu ştie distinsa doamnă Latiş că academicienii autentici spun şi scriu „Doar tu eşti cel care *îşi defineşte* fericirea"? În ce priveşte al doilea enunţ, virgula plasată după oameni dă de înţeles că, până să se înscrie la cursul de descoperire a fericirii autentice, participantul a lucrat cu tarantule, câini dingo, gândaci de Colorado, lişiţe şi babuini.

Amănunt. Fiindcă tot aminteşte de investiţie şi de importanţa ei, n-ar fi rău ca stimata doamnă preşedinte să fie, cum zice englezul, *true to her word*. Altfel spus, să investească atât cât e nevoie pentru ca textele de pe site să fie scrise cu diacritice şi să dispară sau măcar să se micşoreze puzderia de greşeli de literă. Unii dintre noi nu sunt „cu adevărat fericiţi" doar când pleacă în Bahamas, ci şi când citesc texte care nu le pun nervii la încercare. Un profesionist care se comportă amatoriceşte oferă la fel de multe garanţii ca o cobră care măcăne.

O temă care suscită comentarii peste comentarii are titlul „Munceşti din greu sau cu bucurie?". Cuvântul buclucaş este, desigur, „sau", care dă de înţeles că nu poţi să munceşti din greu *şi* cu bucurie. Prost folosită, conjuncţia duce la împărţirea oamenilor în două categorii mari, late şi ireconciliabile: „oameni care muncesc din greu, se chinuie şi câştigă puţin" *versus* „oameni care muncesc cu drag, devin profesionişti şi câştigă mii de euro". E o judecată de un maniheism primitiv, care nu onorează un preşedinte de academie. Dacă Loredana Latiş nu e la curent, merită să i se spună că poţi munci cu drag *şi* din greu, că poţi să te chinui *şi* să câştigi mii de euro, că poţi că câştigi puţin *şi* să fii profesionist. În plus, cum munceşte un neurochirurg? Dar un fizician? Dar un actor? Dar un violonist? Poate surâzătoarea doamnă Latiş să prindă întreaga omenire într-un tipar, eventual în două?

Înalte polemici academice

După ce declară, tot în scris, că „e nevoie de mare curaj pentru a-*ţi* face o analiză a gândurilor *tale* (ca şi cum poţi să-*ţi* faci şi o analiză a gândurilor lui Meryl Streep, Ştefan Agopian, Jennifer Capriati, Jürgen Klopp sau Michael Jordan), Loredana Latiş anunţă că aşteaptă comentarii la chestiune şi cinsteşte întreaga adunare cu un „te iubesc" trandafiriu. Ca un om „cu adevărat fericit", preşedinta Academiei Române de Coaching nu-şi postează textul şi mesajul final din Moşniţa Nouă sau din Zau de Câmpie, ci din Bahía Blanca, provincia Buenos Aires, Argentina. Mai precis, de la bordul unui vas. Poate că din cauza asta nu sunt toate răspunsurile îmbibate de iubire creştină şi de tandreţe *latino*. E adevărat, o bună parte dintre doamnele care postează comentarii îşi încheie intervenţiile tot cu „te iubesc". Există însă şi voci disidente, cum e de exemplu Rodica Codreanu, care susură astfel din tastatură (transcriu cum văd scris):

> „Ce proasta esti! Sunt milioane de persoane cu studii superioare, care muncesc din greu, si banii castigati ii investesc in ce e mai de folos pentru ei, isi cresc copii. Fac ce trebuie in viata… cine esti tu sa faci teoria chibritului cu lumea?"

Îi răspunde, afectuoasă şi plină de tact, o anume Claudia Galit:

> „Rodica Codreanu, vocabularul tau te caracterizeaza pe tine, nici intr-un caz (sic! – *n. m.*) pe mine… asa ca daca vrei sa fii valoroasa asa cum te arati si plina de bani

(caci numai prostii nu au bani sau au salarii mici) REVIZUIESTE-TI VOCABULARUL si lasa-te de expresia unei subculturii de cartier…“

Şi, fiindcă martori activi şi combativi găseşti la tot pasul, în discuţie intervine, cu delicateţea cuvenită, Giurgilă Adriana Gabriela, care se pronunţă răspicat:

„Uite Loredana de ce marea majoritate a romanilor traiesc cum traiesc pt ca gandesc ca doamna care tia comentat in postarea anterioara… Sineu am gandit la fel, recunosc… si inca mai am multe programe care ma saboteaza, dar macar sunt constienta de ele si stiu cat de mult ma trag in jos… dar stiu ca intro zi voi ajunge acolo unde imi doresc, pentru ca bogatia si abundenta este pentru toti, si este loc pentru toti in imensa bogatie a Universului… Bicurii.“

Era nevoie, după seria de burzuluiri online, de un glas al raţiunii capabil să ostoiască văpaia. El vine sub semnătura lui Lavi Lavi, care conchide sapienţial: „Eu cred si in reincarnare si de astazi cred ca asa stau lucrurile si cu munca, saracia, bogatia…“

Curat, Academie!

Agramatica Academiei – ediţie revizuită

Ce naşte din pisică şoareci mănâncă. Iar cine absolvă cursuri agramate agramat se exprimă. Robert Dobrean, beneficiar al (dacă nu cumva victimă a) ziselor cursuri, este acum în situaţia de a-i instrui pe alţii. Şi de-a le transmite mesaje din categoria: „Hai să vedem ce iasă“, „Văd că în ultimele două trimestre nu ţi-ai atins targetele“, „Ai nevoie de un Spaţiu Securizant pe care eu ca şi Coach pot să ţi-l ofer“ sau „Aceasta este marea diferenţă pe care ar trebuii s-o înţeleagă toţi liderii“. Robert Dobrean scrie „poţi călătorii“, „vei redescoperii“ şi „vei ştii“. Simplul fapt că un asemenea utilizator al unei asemenea limbi române ajunge să-i înveţe pe alţii îţi provoacă frisoane. Şi e al naibii de greu să treci drept absolvent al unei academii, fie ea şi de coaching, câtă vreme încă ai restanţe ortografice din gimnaziu.

Dacă nu v-aţi săturat de înţelepciunea furnizată de Robert Dobrean, vă stă la dispoziţie Adrian Ioan Rogojan, Master Coach în cadrul academiei conduse de Loredana Latiş. Dincolo de ascuţimea pedagogică, domnul Rogojan se distinge prin contribuţii în câmpul limbii române. E adevărat, acuzativul cu prepoziţie e uneori omis în discurs, iar numărul de „i“-uri de la sfârşitul formelor verbale nu coincide întotdeauna nici la el cu adevărul gramatical, dar astea sunt fleacuri. Adrian Ioan Rogojan este un spărgător de fronturi în ceea ce priveşte regimul prescurtărilor. Conştient că timpul înseamnă bani şi că brevilocvenţa e o valoare insuficient apreciată, Master Coach-ul propune forma prescurtată „cm“ în locul cuvântului infernal de lung „cum“. Prima dată crezi că e o greşeală de literă cum (sau cm) găseşti cu sutele pe forumul Academiei de Coaching. A doua oară invoci coincidenţa. De la a treia încolo, îţi dai seama că ai de-a face cu un *modus operandi*. O dovedeşte însuşi titlul uneia

dintre expunerile lui Adrian Ioan Rogojan: „Ce este Perspectiva şi cm ne influenţează ea viaţa?“ Ceva mai jos apare întrebarea „Adică cm?“, care nu înseamnă „Adică centimetri?“, cum ar crede un obtuz, ci „Adică cum?“. Nu trece mult şi-ţi iese în cale şi o invitaţie: „Dacă nu ştii de unde să începi şi cm să faci, sună-mă să stăm de vorbă“. Faptul că în toate aceste cazuri prescurtarea înseamnă renunţarea la o literă – una, nu două, nu trei, nu cinci – pare să nu-l tulbure pe inovator. Şi în fond de ce să te miri? Nu-l tulbură nici măcar enunţul „Asumăţi schimbarea care o doreşti şi acţionează“. E de presupus că până şi Marian Vanghelie s-ar îmbujora de ruşine în faţa acestui hal de-a scrie. Şi, spre deosebire de Adrian Ioan Rogojan, el nu e academician.

Împreună sau separat, Robert Dobrean, Adrian Ioan Rogojan şi ceilalţi membri ai înaltului for umplu site-ul cu platitudini, calchieri din engleză şi traduceri urechiste ale unor texte de literatură motivaţională din Occident. Înţelepciunea livrată de academicienii Loredanei Latiş zornăie la glezna broaştei şi se prezintă după cum urmează (păstrez şi aici ortografia şi ortoepia de pe site):

> „Eu îți propun să începi cu începutul. Să te observi și să vezi ce programe și ce comportamente rulezi. De obicei ale persoanei care te-a impactat cel mai mult în copilărie (mama, tata, bunicii…) După ce ai identificat rana și comportamentul aferent să vezi cm poţi să acționezi și asta fără să îți pui o mască, fără să fugi de tine și de ceilalți. Adică să îți permiți să fi vulnerabil. De obicei partenerul sau partenera ne apasă «butoanele» iar noi în acel moment ne comportăm ca și în copilărie când am fost certaţi sau invalidaţi de unul din părinţi. Şi când ne comportăm aşa ce suntem? NIŞTE COPII ÎN CORP DE ADULT? Dar totuşi tu ACUM eşti adult şi nu un copil neajutorat care depinde de alții!!! De mama ta sau de tatăl tău… Și cm să acționez? În primul rând începe să lucrezi la tine, la stima ta de sine, la încrederea în tine și la iubirea față de tine. Mă lași cu astea? Pot zice mulți dintre voi. Păi te las, dar rămâi tot acolo unde te-am lăsat.
>
> CEEA CE CREZI CREEZI!!!
> Dacă ești pe ultimul loc în viața ta.
> Dacă crezi că tu nu ești în stare de nimic.
> Dacă crezi că tu nu meriţi.
> Dacă trăiești în frică și în vinovăție.
> Vei fi tot acolo unde eşti acum.
>
> Pt că asta crezi despre tine și realitatea asta o vei crea ulterior. Și ca să se producă schimbarea nu e suficient să VREI, trebuie să și FACI. Dacă vrei să te saturi nu-i suficient doar să vrei să mănânci. E nevoie să îți miști fizicul până la frigider, să îl deschizi, să iei mâncarea și apoi să o bagi în gură, să o mesteci și să o înghiți. Pentru că lucrurile se schimbă prin PRACTICĂ. Și prin antrenarea noilor obiceiuri și dezactivarea celor vechi. De exemplu dacă vrei să slăbești, începi să mănânci sănătos, la ora normale și în cantități normale, faci sport… etc. Zi de zi. Nu mai iei cofetăriile la rând și te uiți toată ziua la televizor. Și în timp se produce «minunea» care o aştepţi şi care se numeşte SCHIMBAREA TA.“

Puţine ar fi de adăugat. Poate doar că mâncatul nu e un obicei tocmai nou. Şi că „dezactivarea“ lui are drept rezultat inaniţia şi în cele din urmă săvârşirea dintre cei vii. Cine simte totuşi nevoia să

obţină ajutor suplimentar va fi tratat cu celeritate, fiindcă – o spune chiar dumnealui – „tot ce ai nevoie este să suni pt o programare sau să scri un mail“. Frumos, elegant, academic.

Yummy, Cami!

Fondatoare a Crafting Minds, unde se dedică începând din 2008 „deprinderii celor mai avansate ştiinţe, cunoştinţe, metodologii şi arte de a pune oamenii în contact cu puterea lor şi a-i asista să obţină ce îşi doresc“, Camelia Păduraru e la rândul ei un trainer avizat. Şi nu doar atât. Spre deosebire de agramaţii de dinainte, exprimarea dumneaei nu are carii ortografice. Are, în schimb, o euforică înclinaţie spre barbarism şi romgleză, câtă vreme autoportretul menit să câştige încrederea cursanţilor arată astfel: „La doar 30 de ani ajungeam la cel mai înalt nivel de formare internaţională în NLP. Sunt Master Trainer de NLP, Trainer de Time Line Therapy™, Hipnoză şi Coaching, instructor de Kundalini Yoga, iniţiat în magie antică hawaiiană şi performance coach. Sunt aici să-ţi pun la dispoziţie tot ce ştiu mai bine, expertiza, pasiunea, dedicarea şi pe mine însămi ca să înveţi să poţi tot ce nu poţi şi vrei să poţi. Să-ţi şlefuieşti o viaţă care merită trăită“.

Poetul naţional Gică Hagi a spus-o cel puţin la fel de plastic: „Viaţa e frumoasă, dar merită trăită“. E un panseu care aproape că pune în umbră celelalte pepite corticale ale celui numit cândva Hagicianul: „Iancu, dacă talent, orice ne-a demonstrat tuturor“, respectiv „Cine munceşte, lumea te vede“. Bine, bine, dar unde e legătura cu Master Trainerul Camelia Păduraru? Und' să fie, und' să fie? În migrenele cu care se soldează încercările de descifrare a mesajelor. „Fără să ne dăm seama, am ajuns să ne exprimăm frustrările, nemulţumirile, grijile, nevoile, preocupările la fel, să avem aceeaşi narativă (ah, de când te aştept!), acelaşi «dialect».“ E în general limpede, numai că, în clipa când vezi ce înseamnă „dialectul“, începi să intri la idei. Asta fiindcă fiecare dialect are un semn #, câteva caracteristici şi un tratament. Printre dialecte se numără: #vreausens, #pânăpestecap, #demâinemăapuc, #învăţsădeleg, #pungraniţe etc. E locul şi momentul în care Camelia Păduraru face o criză de păsărească romglezită şi îşi învaţă cursanţii că: dialectul #mădetaşez e „o decizie ce presupune fine tuning (acordul fin a fost îngropat odată cu televizorul cu lămpi). Se tratează cu #poziţiiperceptuale, #ancore şi #eliberaredeemoţiinegative“. Dacă n-aţi cedat psihic, puteţi să încercaţi şi dialectul #învăţsădeleg. Aici e simplu: ai de-a face pur şi simplu cu „o stare care se cronicizează ca #burnout şi apare la #workaholics şi #controlfreaks“. Cine vrea să treacă şi peste acest hop trebuie să urmeze tiparul de gândire avansat de Master Trainer, care observă că acest tip de situaţii „necesită măiestria de a prelua controlul cedându-l“. Preluarea prin cedare, totuna cu înfăţişarea prin dispariţie şi cu succesul prin înfrângere, evocă un vers din

Răceala lui Marin Sorescu, în care sultanul Mahomed II îşi trăieşte înariparea poetică îngânând: „Tu, pleoapa-nchisului meu ochi, geana-i“. În fine, merită pomenit şi dialectul #oricearfimergînainte, un beteşug de personalitate care „se tratează cu flexibilizare de comportament prin #ierarhiaideilor, #modelulmilton, #lateralizare, #presupoziţii“. Vorba lui Toma Caragiu în sceneta cu prezentarea de produse fără explicaţii însoţitoare în română: „Coco-sipo-lili-nanagugu“.

Toate consideraţiile despre aşa-zisele dialecte se găsesc în secţiunea „Provocări contemporane“, vernisată de un sfat oferit în noua limbă de lemn plastifiat: „Reprogramează-te spre cel mai bun TU care poţi fi şi învaţă să scapi de tot ce nu îţi mai serveşte“. Cu alte cuvinte, „Astăzi este despre cum poţi fi cea mai bună versiune a ta“. Să nu ezităm aici, să nu cunoaştem îndurare. Cine evocă motivul celei mai bune versiuni a cuiva merită o pedeapsă sadică: muzica lui Céline Dion cântată în buclă, sângerete cu fasole caldă la micul dejun sau obligaţia de-a vedea meciurile lui Newcastle United. Iar cine îşi agravează situaţia vorbind despre „ieşirea din zona de confort“ se cuvine amăgit cu bilete la un concert David Gilmour şi dus în schimb la Goombay Dance Band. Eventual pus să aleagă între GDB şi Céline Dion. Eventual scutit de spasmele alegerii şi silit din oficiu tot la o cură infinită de Céline Dion.

Fidelă principiului „totul are un preţ“, Camelia Păduraru îşi tarifează ambiţios cursurile. Există trei variante de participare: individuală, cu însoţitor şi premium. Prima variantă poate fi rezervată în schimbul a 1.855 de euro, a doua în schimbul a 1.555 de euro, iar a treia în schimbul a 3.855 de euro. Un asemenea răsfăţ binemerită, desigur, şi o serie de testimoniale – păreri fie politicoase, fie exaltate de-a binelea despre relevanţa cursului şi efectul lui asupra cursantului.

Un corporate manager îşi exprimă recunoştinţa astfel: „În câteva cuvinte, cursul de Practician e oameni frumoşi (!), exemple multiple, profesionalism, CAMI, o experienţă revelatoare de când mă urcam pe motor şi goneam printre munţi până la final când am urcat pe motor cu destinaţia OBIECTIVELE MELE, 7 pagini de *aha moments* aplicate şi de aplicat în fiecare segment al vieţii mele“.

Simt că abia aşteptaţi şi evaluarea unui training designer, aşa că mă grăbesc să v-o dezvălui: „M-am simţit într-o altă dimensiune pe parcursul celor 9 zile petrecute alături de tine şi de grupa noastră. A fost o experienţă intensă, revelatoare, nu am cuvinte să exprim cât de încântată şi entuziasmată am fost de toate descoperirile, cât de multe «AHA»(uri)!… şi învăţăminte am luat şi mi-am conştientizat şi îţi mulţumesc mult pentru tot. Mă bucur că am fost concentrată cu acest obiectiv şi că am ajuns exact când trebuia şi la trainerul cel mai potrivit“.

E fără îndoială util şi punctul de vedere al unui corporate problem solver, care arată astfel: „Această experienţă a fost absolut revelatoare, magică, susţinută şi m-a ajutat să deschid porţi ale

minţii, să dau drumul bagajului emoţional nedorit şi să aflu cu precizie maximă cine sunt şi care este persoana la care aspir să devin. Exerciţiile făcute cu colegii au fost o tehnică perfectă de înglobare a informaţiei şi întărire a ei prin practică. Metaforele/poveştile au fost şi ele un imbold pentru a capta mai uşor informaţia, pentru a o reţine şi pentru a o folosi când avem nevoie de ea“.

În plus – deşi asta nu se învredniceşte nimeni s-o spună –, cursurile de la Crafting Minds au şi pauze de cafea. Destul de multe. Posibil şi fursecuri. Sau măcar saleuri. Başca apă şi Cola rece.

La întrebarea „De ce aş alege Crafting Minds?“, Master Coach-ul are grijă să răspundă fără echivoc pe site: „Pentru că te «virusează». Cu motivaţie, curiozitate, poftă de viaţă şi dorinţă de a trăi cel mai bun tu care poţi să fii. Pentru că te vei trăinui cu Cami. Şi Cami deschide minţi, atinge suflete şi dărâmă preconcepţii elegant. Are NLP-ul cu ea peste tot şi vei putea învăţa enorm doar observând-o cum face ceea ce face“.

Parcă o vezi gata să plece de acasă, cu părul încă ud după duşul de dimineaţă şi oprită în prag de iubitul care leneveşte gol sub cearşaf.

— Ai apucat să mănânci ceva, iubi?

— Pe fugă, am de deschis nişte minţi şi nu vreau să-ntârzii.

— Dar ce elegantă suntem azi. *Dressed to kill.*

— A, da, e ziua când dărâm preconcepţii.

— NLP-ul ţi l-ai luat?

— Sigur, ştii că nu plec nicăieri fără el.

— Cam când te-ntorci?

— Nu ştiu, pui. Depinde cum îmi iese figura cu metamodelul.

— Să nu-mi spui că ai emoţii.

— Eu? Asta-i bună, ce emoţii să am? Fii serios. Ştiu să pun ancore? Ştiu. Ştiu cum e cu poziţiile perceptuale? Ştiu. Ştiu cum arată acuitatea senzorială? Ştiu. Şi-atunci de unde până unde emoţii?

— Vezi, poate-ţi cade cu tronc vreun cursant.

— Statul în pat împinge la gelozie, să ţii minte. Trebuie să lupţi cu chestia asta. Şi ştii cum? Preia controlul cedându-l. Pe urmă ia decizii limitatoare. Iar la sfârşit instalează-ţi nişte strategii noi şi verifică-ţi submodalităţile. Şi fii atent la cel mai mic semn de burnout sau de control freakness.

— Am glumit, iubi.

— Cu aşa ceva nu se glumeşte, pui.

Exit Master Coach Cami.

Recunosc, singura parte care m-ar interesa cu adevărat din edificiul Crafting Minds ar fi cea legată de hipnoză. Mi-ar plăcea să deprind tehnicile cuvenite – desigur, la alt tarif decât cel de pe site. Şi singurul motiv pentru care aş vrea s-o fac ar fi să descopăr ce crede cu adevărat Camelia Păduraru când e surprinsă cu garda jos. Şi cum exprimă ceea ce crede.

„Mintea ta neconştientizată…“

Cum însă Cami nu s-ar învoi – mai cu seamă la un tarif preferenţial – să-mi divulge două-trei tehnici de profil („du-te la Şarpele Kaa, dacă tot îţi place să citeşti, te învaţă el cum e cu hipnoza“), nu mi-ar rămâne decât să caut un alt maestru al domeniului. L-aş găsi, de pildă, la Baia Mare, unde există de câtăva vreme o instituţie care se cheamă Academia de Hipnoză şi a cărei eminenţă cenuşie se numeşte Tudor Borza. Domnul în cauză are o relaţie longevivă cu hipnoza, după cum singur mărturiseşte: „Într-o primăvară, la începutul lunii martie în 1989, m-am întâlnit cu hipnoza, i-am văzut efectul într-un mod care a transformat din poveste în realitate faptul că omul este capabil să fie deasupra animalului. Atât a animalului din interiorul său, cât şi a animalelor din exterior“.

Întâlnirea primăvăratică din 1989 rodeşte cum se cuvine, din moment ce, după câteva decenii, Tudor Borza se adresează cursanţilor prezumtivi după cum urmează: „Fiindcă îmi doresc să fiu ecologic cu mintea ta neconştientizată, am să te scutesc de schemele mercantile în care îţi explic faptul că acest curs este pentru tine dacă…, ce câştigi şi ce pierzi dacă participi sau nu la acest curs; este un mod discret de a-mi selecta calitatea participanţilor. Detalii despre Trainerul acestui curs pe: www.tudorborza.ro Investiţia ta: 16 ore din timpul tău + 350 de euro/modul. Sunt şapte module“. Promisiunea vizează până la urmă tot NLP-ul pe care Loredana Latiş îl invocă ori de câte ori are ocazia şi fără de care Camelia Păduraru nu pleacă nicăieri zi sau noapte, ploaie sau soare, vară sau iarnă, la Bârlad sau la Palm Springs. Atâta doar că, pe coridoarele Academiei de Hipnoză, el se cheamă Transa Next Level, pe care Tudor Borza o prezintă astfel:

> „Programarea Neuro-Lingvistică ne spune că avem la dispoziţie resurse nelimitate şi aşa şi este, singura limită este dată de mintea noastră. Drumul în viaţă seamănă cu un traseu pe care avem nevoie să-l străbatem noaptea cu maşina. În drumul nostru, viziunea ne este limitată de distanţa la care pot lumina farurile prin bezna nopţii sau de meandrele drumului. Chiar dacă farurile noastre străbat mult în întuneric, un viraj brusc ne poate limita flagrant perspectiva. La fel este şi în viaţă, obiectivele noastre, la un moment dat, sunt definite de viziunea pe care o avem asupra vieţii. Pe măsură ce reuşim să ne atingem obiectivele, se deschid noi perspective, iar aceste perspective ne permit să ne remodelăm viaţa. Şi aşa mai departe, pas cu pas, nivel cu nivel.“

Fără să fie nevoie de hipnoză şi de acreditare academică, mă gândesc că, dacă tot vrei să micşorezi riscurile şi să vezi mai bine, e înţelept să nu pleci la drum noaptea, mai cu seamă pe un traseu plin de curbe. Circulaţi ziua – iată recomandarea pe care le-o fac celor care încă n-au obţinut accesul la Transa Next Level. La fel procedez când trece pe lângă mine, asudat şi descompus, câte un jogger pe trotuar. Cu ultima fărâmă de solidaritate, îl sfătuiesc în şoaptă: „Data viitoare pleacă din timp şi n-o să te mai chinui“.

Între „a slăbi“ şi „a se slăbi“

Hotărât lucru, coachingul şi hipnoza îşi intersectează prea des traiectoriile rarefiat-academice. Asta nu se întâmplă însă cu un alt tip de academie, incomparabil mai teluric: Academia de Slăbit. Poftim? Da, vă miraţi degeaba. Există şi o Academie de Slăbit cum scrie la carte: cu pagină de Facebook, sfaturi peste sfaturi, reţete care promit să te transforme din Musashimaru în stripper şi din aruncătoare de ciocan în manechin la Victoria's Secret. Dar ce spun eu, *o* academie? Nici vorbă, mai multe. Două, trei, patru. În toate regiunile României. Şi nu doar academii de slăbit, ci şi academii holistice şi de nutriţie. Nu poţi decât să te miri că, într-o lume care dă impresia că nu mai e dispusă să-şi refuze nimic, încă nu s-au înfiinţat Academia de Mâncat ca Porcul, Academia de Excelenţă în Obezitate, Academia Celor Cărora Li Se Bat Lupii la Gură sau Academia de Îngrăşat la Loc. Totul e să avem puţintică răbdare şi vom birui. Nu peste multă vreme vor apărea, în Suceava sau în Gorj, în sectorul 3 sau în cine ştie ce oraş al patriei, Academia Cefei la Grătar cu Cartofi Prăjiţi, Academia Ciorbei de Burtă cu Smântână, Ardei Iute şi Usturoi, Academia Micilor cu Franzelă şi Muştar sau Academia Tochiturii Ardeleneşti cu Mămăliguţă.

Mare păcat totuşi că, deşi dacii i-au învăţat latină pe romani, româna încă n-a devenit o limbă de circulaţie internaţională. Dacă ar fi devenit, învăţăturile academicienilor cu butaforice doctorate în calorii ar fi ajuns şi la urechile unor fiinţe văduvite, la ele în ţară, de asemenea rezervoare de poveţe şi strategii: Melissa McCarthy, John Goodman, Chrissy Metz, Jonah Hill, Gabourey Sidibe, Rebel Wilson, Kevin James, Kathy Bates, Amy Schumer, Queen Latifah, Jorge Garcia etc. E aici, în vizibilitatea redusă a limbii române, doar una dintre strâmbătăţile care compromit armonia planetei.

Academia de Slăbit coordonată (sau poate prezidată, nu e clar) de Florin-Cristian Cruceanu, specialist în nutriţie genetică, propune metafora călătoriei iniţiatice în folosul celor care vor să arate corespunzător şi să nu gâfâie dacă li se strică liftul. Avem de-a face de fapt cu un drum în trei paşi pe un traseu doldora de platitudini, găunoşenii strepezitoare, pseudoreţete şi false realizări. Foaia de parcurs a călătorului se prezintă astfel:

> „Primul pas: MOTIVAŢIA. Încă de la început trebuie să-ţi stabileşti DE CE-ul. Hotărăşte care este acel lucru esenţial din viaţa ta care te va face să-ţi depăşeşti zona de confort (Céline Dion în buclă!, Céline Dion în buclă!). Motivaţia reală te va ajuta să-ţi menţii concentrarea, determinarea şi hotărârea. Motivaţia te va împiedica să renunţi când vor apărea îndoielile sau când îţi va fi greu!
>
> Pasul al doilea: OBIECTIVELE. Stabileşte obiective realiste, specifice, clare, măsurabile, accesibile, relevante pentru viaţa ta. Magia lucrurilor care funcţionează cu adevărat îmbină perseverenţa, organizarea şi disciplina.
>
> Pasul al treilea: JURNALUL DE CĂLĂTORIE. Ţine un jurnal alimentar care te va ajuta să-ţi vezi obiceiurile alimentare, vei descoperi ce te ţine în loc, ce te ajută şi ce te încurcă zi de zi. Vei realiza ce preparate îţi plac, ce combinaţii alimentare

preferi, pentru că e foarte important să mănânci doar ce-ţi place şi ce te inspiră cu adevărat! Jurnalul te va ajuta să conştientizezi tiparele emoţionale care te determină să mănânci dezordonat sau în exces. Te va ajuta să vezi cât de important este să te afli în compania persoanelor potrivite, care să rezoneze cu nevoile tale şi să te susţină. Energia pe care ne-o oferă persoanele dragi este un stâlp de susţinere în procesul de transformare. Şi nu în ultimul rând va fi (*bănuiesc că tot de jurnal e vorba*) o mărturie a unei provocări în care tu ai reuşit."

Pentru un scriitor, ţinerea unui jurnal e partea cea mai tentantă, mai ales după ce se răcoreşte cu două-trei înjurături pentru figura cu „determinarea şi hotărârea". Şi ce poate fi mai gustos decât un jurnal alimentar? Ideea e atât de bună, încât mă aştern scrisului pe loc, renunţând la ceilalţi doi paşi – refuzând, altfel spus, „să-mi stabilesc DE CE-ul". Stabilesc în schimb că e bine să notez totul conform indicaţiilor fluturate de cruciaţii nutriţiei genetice. Prin urmare:

Luni, 8 septembrie: Mi-am revăzut obiceiul alimentar de-a mânca o jumătate de baghetă crocantă cu unt sărat, trei ochiuri cu bacon şi două croissante la micul dejun. Mi se pare un obicei adorabil şi nu, nu mă ţine nimic în loc. Cafeaua de dimineaţă mă ajută fiindcă de la ea încep numărătoarea celor cinci căni pe zi. Singurul lucru care mă încurcă e măsuţa de cafea neîncăpătoare pentru cât de mare e mic dejunul.

Marţi, 9 septembrie: Am testat câteva combinaţii de efect, sub îndrumarea câtorva ospătari de la un restaurant italienesc. Prima combinaţie a însemnat măsline pane, plus salamuri şi brânzeturi din zona Abruzzo la gustare („gustărică", după părerea unui ospătar), un consommé la primul fel şi o tagliata de vită cu funghi porcini la felul doi. Fără salată, fiindcă ocupă inutil locul desertului. Ştiu că desertul e un fruct oprit, dar, dacă tot vorbim de fructe, îmi dau aciditate, aşa că am optat pentru o felie de tort de ciocolată făcut cu mâna lui de patronul locantei, care nu divulgă reţeta nici sub tortură. Mai am câteva combinaţii, dar şi săptămâna mai are câteva zile, aşa că mă opresc aici.

Miercuri, 10 septembrie: Am avut o revelaţie pe terasă: mâncatul pe săturate face parte din zona mea de confort (Céline Dion!!!, Céline Dion!!!). Chiar dacă n-aş fi aflat de la un membru al Academiei de Slăbit că „e foarte important să mănânci ce-ţi place cu adevărat şi ce te inspiră", mi-aş fi dat seama şi prin experienţă nemijlocită în cele din urmă. Ceea ce mă face, nu-i aşa?, susceptibil de calitatea de membru al Academiei de Slăbit. În cinstea viitoarei nominalizări, am dezbătut cu o persoană în compania căreia îmi place să mă aflu dacă mănânc dezordonat sau în exces. Am ajuns împreună la concluzia că mănânc dezordonat *şi* în exces. Se întâmplă atât de rar să cădem de acord aşa de repede, încât am sărbătorit cu o sticlă de coniac franţuzesc delicios de chihlimbariu.

Joi, 11 septembrie: Mi-am revăzut obiceiul alimentar de a mânca un castron cu struguri albi pe zi. Asta m-a făcut să mă visez din nou, pentru a nu ştiu câta oară, în filmul *A Good Year*, în plin abandon provensal, la o masă de lemn negeluit la care înfulecam gospodăreşte alături de Russell Crowe, Marion Cotillard şi Albert Finney (ştiu că a murit, dar tocmai am scris că „mă visez"). Abia trezit de aroma unei cafele aduse de persoana în compania căreia îmi place să mă aflu, mi-am conştientizat tiparul emoţional de-a da gata o pungă de caju când Real Madrid joacă bine şi două pungi când joacă prost. Ca dovadă că rezonează la nevoile mele şi mă sprijină până

la capăt, persoana în compania căreia îmi place să mă aflu s-a suit în maşină şi a dat o fugă până la cea mai bună shaormerie din oraş. A luat şi pentru ea un ayran.

Vineri, 12 septembrie: Sunt veşnic recunoscător persoanelor dragi pentru energia pe care mi-o oferă în procesul de transformare. Asta presupune, ce-i drept, dereglarea cântarului şi până la urmă înlocuirea lui, dar sacrificiul merită făcut. Sub privirile persoanelor dragi, cu precădere ale celei în compania căreia îmi place să mă aflu, îmi inventariez voluptuos obiceiurile alimentare şi mă bucur de fiecare dată când consemnez un *new entry*. Astăzi, de exemplu, îmi face plăcere să trec în rândul obiceiurilor delicata Poutine Montréal din inefabila bucătărie portugheză (pui la jar, cartofi pai, telemea, ardei copt, ceapă caramelizată, castraveciori muraţi, sos piri piri de usturoi cu turmeric). Chiar aşa, de câte ori trebuie să mănânci un lucru ca să devină obicei alimentar? De zece ori în două luni e suficient? Da? Mulţumesc. Oricum, puţine lucruri te pot duce atât de sigur spre obezitate ca reţetele de viaţă pe care le afli de la Academia de Slăbit.

Sâmbătă, 13 septembrie: E weekend şi prin urmare tiparele emoţionale stau la coadă să se manifeste. Primul şi poate cel mai important ţine de mulţumirea de-a nu te duce la serviciu şi de-a întârzia în pat până spre prânz. Francezii numesc această deprindere *faire la grasse matinée*, numai că proverbiala lor lipsă de imaginaţie îi face să rămână cu ochii pe pereţi şi cu gândurile în dezordine. Cu totul altfel se prezintă mulţumirea faţă de perspectiva unei zile de trândăvie când zăboveşti în pat uitându-te la televizor şi dând gata trei pungi cu chipsuri, un platou cu buşeuri şi halvaua rămasă de ieri. Singurul sacrificiu e părăsirea pentru treizeci de secunde a aşternutului, timp în care te duci la frigider şi-ţi iei o sticlă mare de Pepsi.

Duminică, 14 septembrie: Dragul meu jurnal alimentar, e ultima zi a săptămânii. Colac peste pupăză, mâine începe ăla micu' şcoala, aşa că dintr-o clipă în alta trebuie să se întoarcă de la bunici. Profit de puţinele ceasuri în care, singuri fiind, îţi pot încredinţa cele mai netrebnice obiceiuri pe care le am la masă (aoleu, da, mănânc şi în pat, ai dreptate). Află aşadar că bag în mine alune seara târziu, pe furiş, după ce persoana în a cărei companie îmi place să mă aflu se retrage pentru obolul morfeic. Dacă prind şi un meci în direct din La Liga, cu atât mai bine. Mai află că ascund bucăţi de ciocolată învelite în staniol în tot felul de locuri şi că n-am renunţat la strategie nici măcar după ce am uitat unde le pitisem pe unele şi le-am găsit mult după ce depăşiseră termenul de garanţie. Află de asemenea că nu declar acasă toată pâinea pe care o cumpăr şi că, deşi persoana în a cărei companie îmi place să mă aflu ştie că mă limitez la două felii de pâine neagră pe zi, în realitate li se adaugă o baghetă (cea de la micul dejun pe care-l iau după ce pleacă persoana la serviciu) şi şase-şapte felii groase de „albă cu cartofi". Îţi mărturisesc totodată, ca unui duhovnic al caloriilor ce eşti, că nu există plăcere mai intensă decât… hait, s-a auzit uşa, a venit ăla micu', trebuie să mă opresc, te-am pupat, mersi pentru tot.

Pe acelaşi site al Academiei de Slăbit Cruceru stau tot felul de panseuri grupate sub tutela Coachingului pentru Învingători (încă nu e clar dacă există ceva similar şi pentru învinşi). Printre cele care provoacă cele mai mari suspine sub căştile de la coafor se numără „Hrăneşte-ţi mintea numai cu gânduri înalte, pentru că nu vei ajunge niciodată mai sus decât gândeşti", „Schimbă felul în care te uiţi la lucruri şi lucrurile la care te uiţi se schimbă", „«Încerc» este unul dintre cuvintele cu care ne autoprogramăm pentru eşec. Eşecul acţiunii «încercate» este urmarea comenzii «încerc»" şi, favorita

publicului, „Cauza principală a nefericirii nu este niciodată situaţia, ci gândurile legate de ea. Fiţi conştienţi de gândurile pe care le gândiţi. Separaţi-le de situaţie, care este întotdeauna neutră. Este ceea ce este!“.

„Doctoria n-o s-o iau!“

Dintr-un link în altul şi dintr-o panglicărie în cea de alături, cei care, neputând să se mintă singuri pe gratis, acceptă să se lase minţiţi de alţii contra cost ajung şi la aşa-numitul „Program Geniu“ al lui Florin Alexandru, care se recomandă drept „analist comportamental şi autor de bestseller, specializat în inteligenţă emoţională, analiza credibilităţii şi recunoaşterea expresiilor faciale“. Florin Alexandru filozofează cu aplomb despre „Iubirea de sine prin acceptare“. Şi o fi venind ea, pofta, mâncând, dar tot trebuie s-o stârneşti într-un fel. Or ce metodă mai bună decât primele fraze ale acestei lecţii de automotivare pentru şubrezi şi naivi? Adică:

> „Suntem foarte buni reparatori şi uităm că ne-am născut să construim, să creăm Universul în care trăim.
>
> Observ zi de zi la mine cum mă rezum la a repara şi cum văd că uneori sunt atât de prins cu reparatul, că uit ce sunt.
>
> Mă trezesc că fac eforturi în a reconstrui relaţia cu fiul meu, relaţia cu părinţii mei, relaţia cu partenera sau alte relaţii.
>
> Şi asta pentru că îmi las creierul să alunece şi să stea în trecut, adică la cum era relaţia odată.
>
> Trecutul există pentru a îl observa şi a înţelege prezentul dacă este de înţeles, pe când viitorul este acolo şi poate să aştepte, că negreşit vom ajunge la el.
>
> Uit adesea că doar prezentul este important şi doar prezentul este cel ce ne împlineşte.
>
> Astfel că eu caut să duc relaţia spre ceva şi arareori observ că o relaţie se poartă singură către destinaţie acum, singura care contează, după cum spuneam.
>
> Facem eforturi să tot ducem relaţiile undeva, dar oare sunt de dus, sunt de purtat spre ceva sau ele se manifestă în funcţie de ceea ce suntem noi?
>
> Observ că anumite relaţii există parcă înainte de a cunoaşte persoana respectivă, iar altele au nevoie de a le alimenta tot timpul cu energie, că parcă se consumă înainte de a începe.“

Vorba lui Dan Andrei Aldea din *Noi nu ne temem*: (pe versuri de Marin Sorescu): „Au! Au! Au şi au! Doctoria n-o s-o iau!“

Cine iese vătămat din contactul cu „Iubirea de sine prin acceptare“ are câteva metode de refacere. Cea mai simpatică – nu se ştie şi dacă cea mai eficientă – e pusă la dispoziţie de un grup de ieşeni entuziaşti, care alcătuiesc Longeviva Therapy. Metoda poartă un nume suav ca un tril de ciocârlie: „Echilibrarea energetică prin piramida plasmatică“. Teoria e aici mult mai complicată decât practica. În teorie, piramida plasmatică se realizează dintr-un material nanoconductor şi dispune nu doar de lămpi magrav, ci şi de

un regulator de frecvenţe care „amplifică procesele regeneratoare specifice bine cunoscute ale efectului de piramidă“. (Nu se ştie dacă şi piramida din faţa Luvrului are aceleaşi proprietăţi; dacă da, înseamnă că *Mona Lisa* se reface miraculos, fără intervenţia specialiştilor în restaurare.) În practică, echilibrarea amintită înseamnă de fapt să te întinzi sub un schelet piramidal – un fel de cort care are doar cadrul metalic, nu şi pânza. Entuziaştii de la Longeviva Therapy nu precizează cât anume trebuie să stai la orizontală. O oră? Mai puţin? Mai mult? Mister. Cu siguranţă însă că merită osteneala (de fapt, leneveala). Piramida împleteşte puterea bunului Dumnezeu cu fişa genetică a lui Benjamin Button. Altfel spus, te întinzi pe banchetă bătrâior, reumatic şi cu o liotă de alte beteşuguri, şi te ridici sănătos tun, oxigenat, întinerit şi gata de *sex, drugs and rock'n roll*. La vederea acestei „celei mai bune versiuni ale tale“ (Céline Dion!!! Céline Dion!!!), toate peţitoarele plăcerii care te asediază cu e-mailuri conţinând invitaţii la rut vor exclama într-un glas: „Fii un taur în pat!“

Marea problemă a academicienilor noştri – indiferent de oraşul de reşedinţă şi de specializare – rămâne ortografia. Oricare ar fi domeniul de referinţă, de la coaching la educaţia holistică şi de la chakre la aromaterapie, lista boacănelor e uriaşă: „cunoştiinţe“, „vom revenii“, „copii noştrii“, „dezastros“, „vă ve-ţi da seama“, „asumăţi identitatea ta“ etc. Nu lipseşte nimic din ghidul corigentului la română.

Câte Stele sunt pe cerul academic

Tot o Academie de Slăbit conduce şi doamna Stela Maria Trif, membră a şcolii clujene de pierdere a kilogramelor. Cine deschide pagina de Facebook a Academiei pricepe imediat diferenţa dintre „a slăbi“ şi „a se slăbi“. Instituţia Stelei Maria Trif nu se ocupă doar de diete, calorii şi soluţii pentru o alimentaţie echilibrată. Ea are şi un *je ne sais quoi* motivaţional, care o face să lanseze mesaje pios-optimiste („Începe fiecare zi cu un zâmbet pe faţă“ sau „În aceste vremuri tulburi, nu cămările trebuiesc [*sic!*] umplute cu mâncare, ci trebuie să umplem cerul cu rugăciuni“) şi să pătrundă destul de des pe teritoriul unei alte academii: cea de coaching a Loredanei Latiş.

Nu-i vorbă, doamna Latiş răspunde cu aceeaşi monedă. Într-un material care poate fi văzut pe YouTube, ea desluşeşte felul cum a reuşit să slăbească şaisprezece kilograme în şase luni: „Am lucrat cu traumele mele, de care ştii deja, m-am vindecat şi m-am iertat. Asta a durat muuult timp“. Lauda de sine nu e în acest caz doar o formă de autorăsfăţ public. După ce Loredana Latiş îl asigură pe cel care citeşte că „te iubesc cu inima“ (încă există loaze care cred că poţi iubi pe cineva cu pancreasul, cu monturile sau cu epiglota), vine şi miza reală a mărturisirii: „Te aştept la curs, unde vom intra în profunzimea acestor mecanisme de autocunoaştere – Cursul de Relaţionare Sănătoasă prin Analiza Tranzacţională din 17–21 aprilie

2019, Bucureşti şi Online“. *There's no free lunch, even if you plan to lose weight.* Sau, cum cânta Constantin Tănase într-un cuplet, „Interesul poartă fesul, / E proverbul musulman, / Fesu-i fes, dar interesul / Eeee ameeeericaaaan“.

La rândul ei, Stela Maria Trif valsează derutant între intenţie şi concretizarea ei. Abordarea dumisale e din capul locului nedreaptă, aşa cum stă scris într-o – zi-i pe nume – *mission statement* plasată în capul paginii de Facebook a Academiei. După o manevră de *captatio* integratoare – „Academia de Slăbit, fondată şi coordonată de Stela Trif, este o platformă online din România care oferă produse şi servicii pentru slăbit şi îmbunătăţire a sănătăţii, printr-o abordare integrativă, de la fizic, la minte, la spirit“ –, fondatoarea virează discriminator: „Ajut doamnele şi domnişoarele să-şi remodeleze silueta şi implicit să arate mai bine“. *Et nous, les hommes?* îţi vine să te întrebi, lăsat *sur ta soif*. Cu noi ce se întâmplă? Rămânem îngropaţi în troiene de grăsime? Suntem mai departe lipidinoşi? Nu avem nici o şansă să ieşim de pe „drumul de costiţă“? E nedrept, e scandalos, e – vorba unui voievod al caşului şi al *cash*-ului – „sfidător la cer“. Câtă dreptate avea Iglesias ăl bătrân când fixa rostul sexelor pe lume, cu mult înainte de marea amestecare: *Vous les femmes, vous le charme / Vos sourires nous attirent et nous désarment / Vous les anges, adorables / Et nous sommes, nous les hommes, pauvres diables*.

Dar până la urmă să nu vă pară rău, obezii mei. Să nu lăcrimaţi de frustrare, burţile mele bipede. Să nu bombăniţi, şifonierele mele cu buric. N-aţi pierdut mare lucru. Academia de Slăbit tratează doar tangenţial tehnicile de aplatizare a pântecului şi de dispariţie a colăceilor. Pe Stela Maria Trif tot spre coaching o trage aţa. E firesc, într-un fel. E domeniul unde, oricâte banalităţi ai spune, tot te vei alege cu recunoştinţă, emoticoane cu pupici (ba chiar pupicei) şi declaraţii de iubire. Mai ales când îţi pricopseşti elevele cu lecţii de viaţă de genul: „Când te trezeşti, numără-ţi toate lucrurile cu care ai fost binecuvântată, uită-te la toate lucrurile pozitive pe care le ai în viaţa ta. Exersează mulţumirea! Mulţumesc! Mulţumesc! Mulţumesc! Sunt recunoscătoare pentru tot ce am şi apreciez asta mai mult ca niciodată“.

Ştiţi ce înseamnă primele măsuri – Pam-pam-pam- paaaaam! – din „Simfonia destinului“? E-me-ti-raaaaal!

Vizigotul Turmeric şi meditaţia cu căşti

Sigur, din când în când Stela Maria Trif lansează şi câte o invitaţie la orgasmul gustului: „Ce zici de o supă cu turmeric?“ Numai că asta e mai degrabă excepţia decât regula Academiei de Slăbit. Norma pare s-o dea preocuparea fondatoarei şi a ajutoarelor ei pentru toaleta mintală a celor care (contra cost, să nu uităm) vor să fie – Céline Dion!!! – „cele mai bune versiuni ale lor însele“.

Pesemne că ăsta e motivul pentru care Stela Maria Trif se lasă admirată în ceea ce singură numeşte „Rutina de dimineaţă“. Adică:

> „În timp ce îmi beau energizantul natural, ascult un podcast de afaceri sau blueprint, sau citesc ceva care îmi va ascuţi abilităţile de antreprenor, citesc câteva mantre etc.
>
> După ce am făcut asta timp de 10-12 minute, deschid Evernote şi scriu o declaraţie de afaceri. Acest lucru este ceva ce am de gând să pun în aplicare în afacerea mea sau ceva ce tocmai am învăţat că pot aplica.
>
> Apoi îmi pun căştile şi meditez timp de zece minute.
>
> M-am luptat ani de zile fără să meditez în mod constant.
>
> Lucrez la diferite tehnici pentru a rămâne într-o stare calmă… un alt mesaj despre asta în viitor.
>
> După zece minute de meditaţie, scriu cam cinci minute, uneori zece minute, «recunoştinţă».
>
> Apoi fac şapte minute de exerciţii deocamdată…
>
> Apoi beau o băutură superverde. Superdelicioasă!
>
> Trimit apoi două mesaje pentru a intra în legătură cu cineva din viaţa mea.
>
> De obicei este recunoştinţă, dar uneori este doar pentru a mă conecta şi a consolida relaţia.“

Impresionant. De-a dreptul impresionant. Cine credea că poate slăbi fără să deschidă Evernote şi să scrie o declaraţie de afaceri află acum în ce eroare a trăit. Iar cine se întreabă cum puteau să mediteze înţelepţii de acum cinci sute de ani *fără* căşti primeşte în fine răspunsul edificator: NU puteau. Totul era o farsă, o amăgire de două parale. N-ai căşti, nu meditezi, astăzi o ştie toată lumea.

„Rutina de dimineaţă“ a Stelei Maria Trif e foarte aproape de perfecţiune. Ca s-o atingă într-adevăr ar fi nevoie de un singur lucru: ca fondatoarea Academiei de Slăbit să scrie – cinci minute, zece, eventual o jumătate de zi – „impostură“ în loc de „recunoştinţă“. În fond, e un cuvânt mai scurt. Mai nimerit în context.

Şi mare atenţie. Se aude că superverdele de Paris e superotrăvitor.

Bun, stop răutăţilor gratuite. Buna intenţie a Stelei Maria Trif se vede de la o poştă electronică, deşi felul în care foloseşte doamna academician mai mult ca perfectul e mai puţin decât perfect. Poate că n-ar fi rău ca, în loc de „recunoştinţă“, de „impostură“ sau de „făcusei“ (specialiştii numesc acest timp verbal „mai mult ca perfectul simplu“), cuvântul de scris cinci minute, zece, eventual o jumătate de zi să fie „făcuseşi“. În felul ăsta, fondatoarea Academiei de Slăbit va fi mai credibilă când ne va chema s-o însoţim în drumul spre piscuri, aşa cum face într-o postare din 24 mai 2020: „Treaba mea nu este să salvez pe nimeni. Treaba mea este să conduc prin exemplu şi să arăt cum mă salvez. Poţi să mă iei de mână şi să vii cu mine, dar nu voi implora sau să aştept pe nimeni (*da, chiar aşa*). Tot ce voi spune este că am încercat să-ţi spun. Ne vedem în vârf sau deloc“.

E greu să nu te gândeşti la replica lui Charles din povestirea lui Salinger: *What did one wall say to the other wall? Meet you at the*

corner. Şi, da, e de presupus că doamna Trif îşi traduce singură din engleză în română textele inspiraţionale, expiraţionale, respiraţionale, conspiraţionale, constipaţionale şi transpiraţionale pe care le pescuieşte din cărţi şi de pe site-uri. Una dintre formele urechismului e să ştii aproximativ o limbă şi să te comporţi de parcă ai şti-o în fibra ei intimă. Că este aşa o confirmă postarea lirică din 18 mai 2020 a Stelei Maria Trif, cu aproape o săptămână înaintea declaraţiei de nesalvare. Rog, păstraţi părul de pe mâini nezbârlit. Prin urmare:

„Pentru un minut,
Plimbă-te afară,
Pauză, respiră,
Stai în tăcere… uită-te în sus la cer
Şi contemplă cât de uimitoare este viaţa cu adevărat…
Nu încetează să uimească
Darurile care ni se dau
În fiecare zi şi în fiecare noapte!
Şi tocmai când mă gândeam…
Ziua mea nu se putea mai incredibilă decât atât
Dumnezeu ridică mereu braţul său
Şi livrează această lună spectaculoasă de flori!
Morala poveştii:

Niciodată să nu subestimezi gloria lui Dumnezeu şi darurile care sunt acolo peste tot în jurul tău.“

Morala moralei: „Daolică dodă, pe-aici calcul mă mănâncăăăă“ („pentru un minut“).

Ah, aceste permanente alunecări în maliţiozitate. Ah, aceste nedemne cârcoteli. Ah, aceste irepresibile tentaţii. Zău, nu e de râs. Cu atât mai mult cu cât râsul îngraşă, conform înţelepciunii populare. Şi cum, Doamne iartă-mă, să te îngraşi asistând la lucrările unei Academii de Slăbit?

(E o întrebare parşiv-retorică. Am văzut deja cum, când am scris jurnalul alimentar în care un alt expert îşi îndemna elevii să-şi treacă pe hârtie obiceiurile, preferinţele şi piedicile ivite în calea fericirii gastronomice.)

Wellness, my goodness!

În România, wellnessul e unul dintre cuvintele-fetiş ale ultimului deceniu. E şi păcat să-l traduci. „Stare de bine“ nu redă întru totul această noţiune pe care mulţi o echivalează expresiei-clişeu „a te simţi bine în pielea ta“. În ce mă priveşte, îmi vine să traduc „wellness“ prin „nessul din fântână“, dar mă tem ca nu cumva să fiu luat în serios. Fiind un domeniu în care bătutul câmpilor poate atinge proporţii cosmice, wellnessul preocupă mulţi flaşnetari ai scenei publice şi ai mediului online. Stela Maria Trif îl pune în relaţie cu un alt pilastru al şarlataniei, despre care va fi vorba în capitolul următor: detoxifierea. Orice om care vrea binele semenilor trebuie să aibă un deget în plăcinta detoxului (asta, onorat auditoriu,

e o calchiere intenţionată a expresiei *to have a finger in the pie*). Academia de Slăbit a doamnei Trif vrea să populeze România nu doar cu doamne suple (domnii, reamintesc, sunt excluşi de la porţie), ci şi cu beneficiare ale enormei potlogării care este detoxifierea. Prin urmare, argintul viu care conduce Academia fără să piardă din vedere felul în care „Dumnezeu ridică mereu braţul său“ le propune celor interesate un test de trei minute în care să-şi verifice nivelul toxinelor din corp. Propunerea vine însoţită de un semn de exclamare, care anunţă şuvoiul semnelor de întrebare:

Eşti lipsită de energie?
Te simţi obosită mai tot timpul?
Ai probleme de concentrare?
Ai dureri frecvente de cap sau spate?
Cântăreşti prea mult sau prea puţin?
Mănânci prăjit, prea gras sau mâncare procesată?
Te simţi balonat după masă?
Suferi de constipaţie sau diaree?
Ai insomnii?
Te trezeşti obosită şi cu migrene?
Mănânci prea mult dulce sau prea sărat?

!! Dacă ai răspuns cu „DA“ la mai mult de trei întrebări, nivelul toxinelor din corpul tău sunt (*da, nivelul sunt, ce vă miraţi, suntem la Academie*) pe cale să-ţi compromită sănătatea!

Iată 9 beneficii pe care le vei simţi în doar 9 zile pentru un 9 TU (*încă o dată, da, la Academie numeralul invariabil „nouă“ are forma de masculin „nou“*), mai energic, mai sănătos, mai uşor:

1. O energie debordantă pe tot parcursul zilei.
2. O curăţenie/detoxifiere la nivel celular a întreg organismului (*sic!*).
3. Un somn odihnitor şi de calitate.
4. Aspectul pielii şi a (*deh, Academie*) părului îmbunătăţit vizibil.
5. Reglarea tranzitului intestinal.
6. Asimilarea nutrienţilor din hrană.
7. Reglarea funcţiilor ficatului.
8. Remodelare corporală… ştiţi voi, acele kilograme şi centimetri care parcă nu mai vor să se ducă!
9. Restart al întregului organism!

#detox

Cum ajungi din iadul constipaţiei în raiul energiei debordante şi din infernul migrenelor în paradisul somnului odihnitor? Bineînţeles, asigurându-ţi tratamentul cuvenit prin plata unei sume. *Remember, there's no free lunch, distinguished bunch*.

Un strop de toxifiere. Indiană

Of, ce ţi-e şi cu sumele astea. Mai mult, ce ţi-e şi cu coincidenţele astea de nume. Şi de oraşe.

Tot Stela Maria Trif se numeşte persoana care, nu tocmai academic, importă cu ani în urmă aparatură medicală contrafăcută din India şi o instalează în câteva spitale din Cluj. Prinsă „cu ocaua mică în sac“, Stela Maria Trif îşi recunoaşte fapta, în ideea că ar putea primi o pedeapsă mai uşoară. Ceea ce se şi întâmplă. Instanţa o condamnă pe Stela Maria Trif la doi ani şi cinci luni cu suspendare, după pronunţarea unei sentinţe iniţiale de doi ani şi trei luni cu executare. Judecătoarea care decide condamnarea cu suspendare se numeşte Nora Boiciuc.

De multe ori faptele te ajung din urmă şi te lovesc peste glezne. Faptele Stelei Maria Trif sunt rezumate de ediţia clujeană a site-ului Ziare.com pe 24 octombrie 2012 după cum urmează:

> „Aparatură medicală fabricată în India, vândută spitalelor cu eticheta de Italia. Procurorii din cadrul Direcţiei Naţionale Anticorupţie – Serviciul Teritorial Cluj au trimis-o în judecată pe Stela Maria Trif, reprezentant al Redox Lab SRL Cluj-Napoca, sub acuzaţia de înşelăciune şi instigare la fals în declaraţii. În acelaşi dosar a fost trimisă în judecată şi firma acesteia, care s-a angajat, în fals, să furnizeze echipamente medicale către mai multe spitale.“

Frauda se face, cum şade bine unui obraz subţire, din fonduri europene. Cu aceste fonduri Stela Maria Trif achiziţionează echipamente medicale din domeniul hematologiei, cărora le falsifică certificatele de origine pentru a părea fabricate pe teritoriul Uniunii Europene. În fond, India şi Italia încep şi se termină cu aceeaşi literă. Iar vântul globalizării bate din ce în ce mai tare.

Cine e curios să afle mai multe amănunte despre spiritul de iniţiativă infracţională al Stelei Maria Trif (apropo, pe când un pic de coaching în domeniu?) poate deschide ediţia din 17 iulie 2017 a *Gazetei de Cluj*, din care va afla întreaga poveste. Mai jos, câteva pasaje edificatoare:

> „În 2008, Ministerul Sănătăţii a fost beneficiarul unor fonduri europene semnificative, alocate prin Programul PHARE, pentru utilarea cu aparatură modernă şi performantă a spitalelor din România. Ca urmare, Ministerul Sănătăţii, împreună cu Ministerul Economiei şi Finanţelor, a demarat procedura de licitaţie deschisă pentru mai multe programe, obiectul uneia dintre licitaţii fiind achiziţionarea de echipament medical diferit pentru diferite proceduri de la Centrele sangvine din ţară. SC Redox Lab SRL, societatea Stelei Trif, a fost desemnată câştigătoare, având oferta cea mai avantajoasă.
>
> Procurorii arată că, după ce a participat la licitaţia organizată de Ministerul Sănătăţii, în cadrul căreia a ofertat echipamente medicale de înaltă performanţă de producţie italiană, ale firmei KW Apparecchi Scientifici SRL, la un preţ supercompetitiv, care i-a asigurat câştigarea licitaţiei, Trif Stela şi-a pus angajaţii să identifice un alt producător pentru aparatura respectivă. Aşa a ajuns la firma indiană Raja Enterprises, de la care a cumpărat 65 de aparate medicale de o calitate net inferioară celei ofertate, care nu prezenta nici pe departe specificaţiile tehnice şi nici pe cele care prevedeau ca marfa să provină în mod obligatoriu de pe piaţa

comunitară. Pentru a crea aparenţa de produs original, producătorii indieni au aplicat pe aparate sigla societăţii italiene Apparecchi Scientifici. […]

Odată aleasă firma care urma să producă aparatura, Trif Stela şi-ar fi trimis câţiva angajaţi la faţa locului, în India. Ajunşi acolo, aceştia au găsit «într-o mahala din India un garaj insalubru, prin faţa căruia se plimbau nestingherite, prin praf, animale sălbatice, maimuţe şi bivoli sălbatici. La interior, oameni desculţi, pe jumătate dezbrăcaţi, care lucrează cu mâinile goale sau cu unelte rudimentare», după cum se arată în rechizitoriu. […]

Procurorii susţin că, odată aparatura ajunsă în ţară, Trif Stela şi-a determinat angajaţii să falsifice documentele de calitate, pentru a putea obţine certificarea de la Camera de Comerţ şi Industrie a judeţului Cluj. De asemenea, a dispus întocmirea de acte (declaraţii şi facturi) care să ateste, în fals, achiziţionarea aparatelor de la firma italiană, precum şi calitatea şi conformitatea acestora.

La scurtă vreme după livrare, reclamaţiile referitor la defecţiuni de funcţionare a aparatelor au început să curgă. Pentru remedierea defecţiunilor, echipele de depanare ale societăţii Redox Lab se deplasau la unităţile medicale pentru intervenţii tehnice. În scurt timp acestea au fost depăşite de situaţie, deficienţele raportate fiind mult peste capacitatea de întreţinere a societăţii, deoarece în perioada imediat următoare livrării s-au raportat peste 150 de deficienţe, fapt care a determinat reacţia autorităţilor. […]

Pentru marfă în valoare de 123.900 de euro, patroana firmei Redox Lab a facturat către Ministerul Sănătăţii suma de 355.344 de euro, vizând în acest fel un câştig de peste 150%. Sumele facturate nu au mai ajuns să fie încasate, deoarece la foarte scurtă vreme după livrare beneficiarii aparaturii medicale au sesizat deficienţe majore în funcţionare, apărute încă de la prima utilizare. Aceştia au sesizat Departamentul de Luptă Antifraudă DLAF, organism abilitat pentru investigarea modului de implementare şi de finalizare a proiectelor finanţate în România, investigaţie din care a rezultat un raport de fraudă şi care a avut drept urmare demararea anchetei penale de către procurorii DNA Cluj."

Aşa arată omul care promite astăzi regenerare şi echilibru pentru preţul corect. Întrebarea e cum a dormit noapte de noapte Stela Maria Trif ştiind că săvârşise o infamie care ar fi putut periclita vieţi omeneşti? A avut „un somn odihnitor şi de calitate"? Şi cum doarme acum, când oferă reţete ale succesului, deşi poartă pe umăr o floare de crin?

O altă întrebare, pentru noi, ceilalţi: Mai ţineţi minte că a existat cândva o publicaţie cu titlul *Academia Infractorilor*? Ba chiar şi un *Almanah Infractoarea*?

„Avem şi aaaaaalte noutăţi în interior"

În vitrina unei prăvălii dobrogene din interbelic coexistau coloniale şi statuete, ţigări şi lumânări, bijuterii ieftine şi obiecte de pasmanterie, pachete de cărţi de joc şi brichete. Nu se putea ghici un criteriu anume de amenajare a vitrinei. Totul părea rodul

hazardului, însă nu exista centimetru pătrat pe care să nu se afle ceva. Impresia de abundenţă persista chiar şi în situaţiile când clientul nu găsea lucrul dorit. După ce-l lăsa să scruteze vitrina timp de un minut, maximum două, proprietarul îşi lăsa băiatul de prăvălie la tejghea, ieşea cu paşi siguri şi îşi aborda clientul cu aceeaşi formulă: „Avem şi aaaaaalte noutăţi în interior“, cu o lungire a lui „alte“ menită să sugereze inepuizabilul ofertei. La fel stau lucrurile şi cu vitrina academică a României de azi. Şi ar fi nedrept ca, vrăjiţi de felul cum mulg academiile de slăbit ugerele naivităţii, să trecem sub tăcere aportul altor academii la propăşirea naţiei. Ele nu au anvergura instituţiilor fondate de Loredana Latiş sau de Stela Maria Trif, dar merită să fie evocate.

Beauty and the Best

Una dintre ele este Academia de Beauty a Georgianei Codincă. Poftim? De Frumuseţe? S-o credeţi voi. E de *Beauty*, să fie clar. Nu-i contraziceţi pe semidocţii care umplu oraşele cu maimuţăreli fals cosmopolite. Nu le puteţi scoate din cap („nici cu forcepsul“, vorba unei gânditoare ziga-zaggate) năzbâtia că „Beauty Salon“ înseamnă „salon de frumuseţe“ nici dacă-i puneţi să doarmă cu dicţionarul englez–român sub pernă. E plin oraşul – dar ce zic eu, oraşul? e plină ţara – de firme din categoria „Swiss Optic“ sau „Make-up Salon“, care nu semnalează altceva decât ţopenia impermeabilă a naşilor/naşelor. Revenind, Academia de Beauty a Georgianei Codincă ţine cursuri de – aţi ghicit – *beauty*. De altfel, invitaţia fondatoarei te întâmpină de când deschizi site-ul: „Te invităm să înveţi de la cei mai buni! Înscrie-te la cursurile de beauty şi devino şi tu cel mai bun“.

Nu sunt puţine cursante, iar suma de plată pentru curs – 3.500 de lei – nu e tocmai mică. De ce să te gândeşti totuşi la bani? De unde atâta mercantilism şi arghirofilie? Importantă este până la urmă bucuria absolventelor care au deprins, „într-o locaţie somptuoasă“, date fundamentale despre „conturing şi strobing“, despre „banana închisă şi banana deschisă“, despre „machiajul arăbesc şi machiajul pin-up (*cat eye*)“. Iar aprecierile absolventelor sunt sugestive, începând cu etern pateticul „Mulţumesc pentru că exişti“ (Clara Lărgeanu), trecând prin „Tot ce voi ajunge în timp va *fii* datorită ţie“ (Magda Rgo) şi sfârşind în apoteoză cu declaraţia de dragoste a Monicăi Hojbotă:

> „Faptul că am ales Academia de Make-Up (*păi nu de Beauty?*) Georgiana Codincă nu mă face decât să fiu super happy. […] Timpul a trecut parcă prea repede, iar acum uite-mă la final… dar orice sfârşit are un început, iar datorită ţie, începutul meu va fi cum se cuvine: *Divine!* Pupicei cu sclipici!“

Cu ochi şi cu sprâncene

Tot o academie are, dacă nu ştiaţi, şi Elena Copăceanu. Ea se cheamă, într-un desfrâu al fanteziei, Academia Elena Copăceanu, semn că ideile bune – „inspiraţionale“, conform ultimelor goange de vocabular – circulă repede: editura lui Pavel Coruţ se numeşte Coruţ Pavel (probabil din raţiuni de simetrie). Piesa de rezistenţă a Academiei Elena Copăceanu este un „Curs masterclass îndepărtare tatuaje sprâncene“ din care cuvintele de legătură au fost izgonite, urându-li-se „călătorie sprâncenată“. Mai puteţi audia, în înaltul for, un curs masterclass de tehnică powder, un curs masterclass de micropigmentare buze, unul de microblading şi unul de microneedling (atenţie, deşi cursul e despre micro, taxa e mai degrabă macro). Când vine vorba de aplicarea în practică a noţiunilor însuşite la cursuri, un *disclaimer* discret anunţă că „Rezultatele nu sunt garantate şi pot varia de la caz“. Te trezeşti, altfel spus, că ridici sprânceana sau că rămâi cu buza mult mai umflată decât e cazul. Asta nu înseamnă că nu există absolvenţi fermecaţi şi aici. Există şi pot fi găsiţi la secţiunea „Poveşti de succes“, unde Cristina Delcaru, de exemplu, ne face părtaşi la o destăinuire lirică: „Am iubit întotdeauna sprâncenele pentru că le-am înţeles importanţa“.

Există şi alte iubitoare de sprâncene – tot fondatoare de academii, desigur. Pe coama aceluiaşi val englezesc, Maria Păuna deţine Maria Păuna Academy, probabil spre a-i ilustra Elenei Copăceanu handicapurile limbii române în propria ţară. Cu peste trei ani şi jumătate în urmă, pe site-ul www.raportmonden.ro („scandalos de adevărat“, după cum se împăunează), Mirela Dinică scrie următoarele: „În ultimii ani, Maria Păuna şi-a asumat rolul de pionier şi evanghelist al Artei Dermopigmentării, reuşind prin demersuri de cercetare, educaţie şi legislaţie să pună România pe harta internaţională a machiajului semipermanent“. Fireşte că harta e internaţională, Mirela Dinică. România nu avea cum să fie pusă pe propria ei hartă, pe care o ocupa deja integral. Sigur, amănuntul se pierde în umbra formulei „evanghelist al Artei Dermopigmentării“, demnă de suprarealismul religios.

Academia Naţională de Micropigmentare Nouveau Contour se distinge prin două lucruri de colegele ei de mai sus: caracterul naţional şi virajul spre franceză, neobişnuit într-o vreme când la putere se află tirani de tip *beauty*, *fashion*, *strobing*, *cat eye* etc. Aproape că nu mai are importanţă ţara de provenienţă a aparatelor Nouveau Contour: ei bine, nu, nu e Franţa, e Germania.

La rândul ei, Academia Simetric este – pe româneşte vorbind – de Beauty şi de Business. Cunoscătorii şi mai ales cunoscătoarele susţin că abia aici se atinge apogeul micropigmentării şi al microbladingului, cu atât mai mult cu cât în 2008 Larisa Tănase, fondatoarea Academiei, s-a specializat şi în micropigmentarea areolei mamare. Cum s-ar zice, ţâţă de mâţă. Mereu în căutarea originalităţii, Larisa Tănase se distinge în lumea circumflexelor de păr prin inventarea conceptului de „sprâncene fericite“, a căror condiţie vecină cu beatitudinea se răsfrânge, zice-se, şi asupra

posesoarelor. Ai sprâncene fericite, eşti tu însăţi fericită – iată ecuaţia fericirii, aşa cum se regăseşte ea chiar pe site-ul Academiei. Dovada fericirii transmisibile de la sprânceană la om e prezentată într-o serie de fotografii ale unor persoane care au trecut prin salonul de înfrumuseţare al Larisei Tănase. Prima dintre ele este a Prinţesei Lia, a cărei studiere te trimite cu gândul la o sumedenie de sentimente, numai la fericire nu. Şi, fiindcă mai mult ca sigur există cârcotaşi care glosează despre sprâncenele maniaco-depresive, sprâncenele isterice şi sprâncenele ciufute, fondatoarea Academiei Simetric, un „vizionar al dermopigmentării în ultimii treisprezece ani", se grăbeşte să desluşească – tot pe site – esenţa fericirii din sprâncene: „Sprâncenele trebuie să fie întotdeauna fericite, nu triste. […] De-a lungul istoriei, sprâncenele au fost supuse modei, iar femeile le-au stilizat în funcţie de standardele de frumuseţe ale vremii. Indiferent de trend, în majoritatea cazurilor, codiţa sprâncenelor a fost poziţionată în jos, tristă. «Sprâncene Fericite» înseamnă sprâncene realizate corect prin tehnica, forma şi culoarea potrivite fizionomiei şi morfologiei, şi care vor avea întotdeauna codiţa ridicată, ceea ce sugerează un zâmbet".

Hm, hm. Şi masca lui V din *V for Vendetta* e zâmbitoare, dar ştim bine ce se ascunde în spatele ei.

Pe de altă parte, cuiva nefamiliarizat cu concepţia sprâncenelor fericite sintagma în cauză i-o poate evoca pe Kera Caliţa, patroana locantei Jariştea şi autoarea unor asocieri care au făcut-o celebră de-a lungul şi de-a latul dicţionarului gastronomic: „pulpe de curcan ţanţoşe şi mărgelate", „sărmăluţe ochioase", „pastramă de răţoi trufaş" etc.

Dacă există Academia de Beauty şi Academia de Beauty şi de Business, era păcat să nu apară şi Academia Creative Beauty. Ei bine, ea a apărut, şi nu oricum, ci „by Hritcu Ana-Maria". Forul în cauză mizează în primul rând pe un „curs stilist protezist de unghii false" şi pe un „curs de gene fir cu fir 1D, 2D şi 3D". Frumuseţea creatoare a acestor cursuri constă şi în felul cum o virgulă prost plasată dă naştere unui enunţ autocritic: „Învaţă protezarea unghiilor deteriorate, roase în cadrul cursului #StilistProtezistUnghiiFalse". Şi, fiindcă unghiile sunt acele formaţii cornoase cu ajutorul cărora te zgârii pe ochi când frustrarea atinge paroxismul, e momentul ca absolvenţii uneia dintre facultăţile cele mai pretenţioase din câte există, Arhitectura, să afle că le-ar fi fost suficient un curs de tipul celor menţionate adineauri spre a deveni – o, da! – „arhitecţi de unghii".

Roxanei Dumitru îi datorăm Start Academy, care nu este, cum ar putea crede unii, o înaltă şcoală a tresăririi sau a plecatului din blocstarturi în cursele de sprint, ci tot o instituţie menită să asigure excelenţa în diverse ramificaţii cosmetice. Specialitatea zisei academii ţine de „tehnica fir cu fir din aparat electric" (*hairstroke*). Fără a despica fir-cu-firul în patru, trebuie totuşi observat că prezentarea Start Academy de pe pagina de Facebook propune un adevărat model de proastă exprimare: o ciulama romglezită,

tributară „caşismului“, cu câte-un dezacord unde se poate şi cu virgule presărate ca seminţele pe câmp:

> „Experienţa acumulată de Roxana ca şi make-up artist professional/în profesia de make-up artist, a reprezentat o bază solidă în dezvoltarea calităţilor sale de technician în dermopigmentare şi evaluator în domeniul PMU.
>
> Owner şi fondator «Salvează Feminitatea», un proiect umanitar la care au aderat toţi dermopigmentiştii Start Academy, Associate Partner& Make-up Leader al salonului «Le Boudoir – Boutique de Beauté», Partner «Beauty X Herăstrău», Owner şi fondator «Eyelash Market».
>
> Prin tehnica HairStroke sau pigmentarea sprâncenelor în varianta fir cu fir, se poate reconstrui o sprânceană, şi totodată se poate obţine naturaleţe şi tridimensionalitate.
>
> Acest lucru este confirmat de faptul că, Roxana Dumitru este singurul technician din România cu cele mai multe REZULTATE VINDECATE ce sunt PREZENTATE în mediul online. Rezultatele vindecate sunt prezentate fără retuşuri şi fără filtre!“

Faptul că Ministerul Muncii girează Start Academy nu e de mirare. Surprinde, în schimb, girul pe care-l dă Ministerul Educaţiei, ai cărui slujbaşi ar fi putut să sugereze efectuarea unui periaj minimal (fir cu fir) al textului de pe pagina de Facebook. Pe de altă parte, dacă ministrul educaţiei din perioada acreditării era un cetăţean care credea că „anticipat“ se referă la trecut, lucrurile au o explicaţie.

Ş.a.m.d.

Şi, vorba poetului, „Da, mai avem“:

Academia de Frizerie (nu Şcoala de Frizeri, că sună prost), ba chiar şi Academia de Hairstyling;
Academia de Coafor (uite-aşa!) şi de make-up;
Academia de Curăţenie;
Academia de Gătit;
Academia Bărbaţilor;
Academia de Ghicit;
Academia de Biliard;
Academia Pisicilor;
Academia Canină;
Academia Femeilor;
Academia Jucăriilor;
câteva Academii de Fotbal.

Încă nu există o Academie Porno ca atare, deşi la televizor apar destui politicieni care sunt buni de membri, dacă nu şi de membru. E probabil o chestiune de timp până la rezolvarea problemei. Modelul de urmat aici e cel american: *Porno Academy – Dirty MILF Teacher Has Intense Sex at School with the Principal and a Horny Student*. Mai cu seamă că, la câţi profesori au pretins

favoruri sexuale în schimbul unor note mari, va fi coadă, nu glumă, la decernarea titlului de Doctor Hormonis Causa.

Vivant professores!

Ar fi totuşi nedrept să ignorăm o parte dintre activităţile adevăratei Academii Române, spre care lumea priveşte de obicei cu admiraţie şi respect. Şi, slavă Domnului, are motive. Unul dintre ele ţine de decizia preşedintelui Ioan-Aurel Pop de-a gira şi de-a susţine Coaliţia Naţională pentru Modernizarea României, o structură condusă de una dintre cele mai stranii şi mai dubioase figuri ale ultimelor trei decenii. Candidat la preşedinţie, gata să speculeze o dramă familială ca să-şi atingă ţintele politice, membru în zeci de comitete şi comiţii, Alexandru Cumpănaşu – despre el este vorba – întreţine raporturi excelente cu oameni ca Liviu Dragnea, Sorin Grindeanu, Victor Ponta sau Viorica Dăncilă. Cu ajutorul şi prin influenţa lor, candidatul la preşedinţie obţine fonduri după fonduri şi adună sub umbrela CNMR sindicate şi organizaţii patronale, structuri universitare şi reprezentanţi ai turismului etc. Din distribuţie: Uniunea Naţională a Consiliilor Judeţene din România (preşedinte: Marian Oprişan), Asociaţia Municipiilor din România (preşedinte: Robert Negoiţă), Confederaţia Sindicală Meridian (conducător: Ion Popescu), Federaţia Poliţiştilor Sed Lex, Asociaţia Comunelor din România etc.

Pesemne că e o chestiune de onoare şi de prestigiu pentru preşedintele Academiei Române să-şi târască instituţia în această fojgăială suspectă. Pe lângă asta, pe Ioan-Aurel Pop probabil că-l impresionează anvergura lui Alexandru Cumpănaşu. Omul ţine cursuri universitare fără diplomă sau vreo altă formă de validare academică, dispune de acreditări pe care nu i le recunoaşte nimeni şi are, în cursa pentru Cotroceni, o prestaţie care-i aduce 1,53% din voturi. Votanţii lui sunt „spartanii cumpănaşi“ – o formulă care combină cultura cinematografică a lui Cristian Borcea cu originalitatea gândirii caracalene. Alexandru Cumpănaşu se declară învingător în alegeri, la fel cum Irakul se declarase învingătorul moral în urma Războiului din Golf. Mesajul lui de pe Facebook pentru „spartanii cumpănaşi“ confirmă nevoia unei testări amănunţite a candidaţilor înainte de înscrierea în cursă:

> „Voi continua să cred în Dumnezeu, voi continua să cred că Dumnezeu are un plan cu mine şi cu spartanii cumpănaşi – aşa vă voi numi toată viaţa, spartanii cumpănaşi, pe cei care au pus ştampila pe mine. Suntem sute de mii de nebuni, de cumpănaşi, de spartani, care nu s-au dus să voteze ca oile, ci cu o determinare foarte mare. Pentru mine, fizic şi psihic, a fost o luptă groaznică, dar în acest moment mă consider preşedintele cumpănaşilor şi spartanilor cumpănaşi. Suntem aşa cum trebuie să fim, o republică a cumpănaşilor, România cumpănaşilor, România spartanilor. Contracandidaţii noştri n-au nici măcar o mie de oameni să se uite la ei, nu sunt în stare… sunt nişte prostovani, sunt nişte oameni care n-au nimic de spus. Suntem o republică a cumpănaşilor.“

Spre lauda lui, consorţiul universitar „Academica Plus“, format din zece universităţi, îşi dă seama ce se întâmplă, se raliază Consiliului Naţional al Rectorilor şi se retrage din CNMR. „Academica Plus“ urmează exemplul consorţiului „Universitaria“, care se delimitează de CNMR încă de când află de intenţia lui Alexandru Cumpănaşu de-a candida la preşedinţie. Citat de www.podul.ro, politologul Radu Carp îşi exprimă aprobarea într-o postare scurtă pe pagina de Facebook:

> „Salut decizia universităţilor de a se retrage din CNMR. Nu am fost întrebaţi dacă am vrea să fim membri. Nu am înţeles niciodată existenţa unui mega-ONG care este de fapt o persoană fizică: Alexandru Cumpănaşu.“

Se vede treaba totuşi că, în calitate de preşedinte al Academiei Române, Ioan-Aurel Pop nu e descumpănit de lipsa de cumpănă a lui Cumpănaşu. Pe de altă parte, faptul că „înaltul for“ se înregimentează într-o structură condusă de un om fără echilibru şi simţul măsurii e un semn al derivei. Nu e singurul, de bună seamă. În rândurile Academiei Române e de găsit în continuare profesorul Alexandru Surdu, cunoscut pentru diverse puseuri naţionaliste, unele agresive de-a binelea, precum şi pentru o operă de cercetare din care se remarcă, în ultima perioadă de creaţie, „pentada“, adică, spune academicianul, „numărul de aur al dreptei filozofări“. Dicţionarul limbii române susţine că prin pentadă se înţelege „o perioadă de cinci zile consecutive“, dar ştim cu toţii că limitările unei ediţii de dicţionar pot fi înlăturate la ediţia următoare. În plus, unii studenţi încă îşi amintesc înlăcrimaţi de râs cursurile ţinute de Al Surdu, precum şi porecla fixată după unul dintre ele: Ab Surdu.

Vita nostra POSDRU *est*

Cu umerii cocârjaţi de cultură, cu milenii de ştiinţă, artă şi tehnică în spinare, academicienii români sunt în acelaşi timp visători. Clipa li se pare o miză măruntă în raport cu eternitatea. Numai că aplecarea spre contemplaţie şi spre tatonarea necuprinsului are uneori rezultate nefericite: mici neglijenţe contabile, omisiuni provocate de excesul de lirism oniric, nereguli scoase la iveală de un afurisit de control fără acces la imanenţă etc. Aşa se întâmplă în 2018, când reprezentanţii Curţii de Conturi fac o vizită la Academie şi aştern, fără strop de romantism, câteva concluzii, pe care le preia şi ziarul *Gândul*:

> „Pe lângă existenţa unor erori de înregistrare şi raportare a unor operaţiuni, s-a constatat din nou lipsa de acţiune a Academiei Române în privinţa calculării, reţinerii şi virării contribuţiilor de asigurări sociale de stat datorate pentru indemnizaţiile achitate membrilor titulari, de onoare şi corespondenţi, aspecte semnalate şi anterior. Totodată, nu a fost corect raportată în contul de execuţie plata contribuţiei pentru concedii şi indemnizaţii datorată de angajator la Fondul naţional unic al asigurărilor sociale de sănătate, aferentă anului 2017. Astfel, s-a raportat o sumă mai mare decât valoarea plăţilor efectuate, respectiv de 49.000 lei.

În componenţa contului «Debitori» s-a constatat existenţa unei sume de 95.000 de lei, reprezentând debit lipsă gestiune.

De asemenea, nu au fost recuperate plăţi considerate neeligibile, în sumă de 2.406.000 de lei, aferente proiectului «Ştiinţele socio-umaniste în contextul evoluţiei globalizate – dezvoltarea şi implementarea programului de studii şi cercetare postdoctorală» – POSDRU/89/1.5/S/61104.

În patrimoniul entităţii există creanţe în sumă de 1.329.000 de lei faţă de bugetul de stat şi creanţe în sumă de 486.000 de lei faţă de partenerii privaţi români şi străini, dar şi conturi în afara bilanţului, în sumă de 591.000 de lei, a căror recuperare nu mai este posibilă.

În ceea ce priveşte întocmirea Programului anual al achiziţiilor publice în structura legal aprobată, s-a constatat că au fost înscrise în «Programul anual al achiziţiilor publice pe anul 2017» lucrări şi servicii care nu au fost achiziţionate de instituţie, având valoarea de 775.000 de lei."

Există totuşi o explicaţie pentru care academicienii nu ţin cont de conturi. Ochiul lor bate dincolo de frământările zilei, mintea lor caută soluţii la care simplii muritori nici nu cutează să se gândească. Una dintre provocările tehnice de ultimă oră este, cu siguranţă, prezenţa staţiilor 5G. Vigilentă şi gata să acţioneze pentru binele naţiei, Academia Română publică un comunicat prin care îşi asigură căderea în ridicol, chiar dacă îl retrage o zi mai târziu, din cauza reacţiilor publice:

„Oamenii de ştiinţă avertizează că viitoarele staţii 5G vor genera câmpuri electromagnetice de cca 100 de ori mai puternice decât cele ale generaţiilor deja în funcţiune, dezvoltând practic un ocean artificial de radiaţii milimetrice de înaltă frecvenţă (30–300 GHz), cu imens potenţial de risc, pe termen mediu, asupra vieţii."

Cu toţi paşii ei greşiţi, cu toate neregulile şi poticnelile ei, cu toate ocaziile în care se face de râs, cu toţi membrii ei compromişi, Academia Română rămâne un vis pentru o sumedenie de aspiranţi la glorie. Mulţi vor să-i calce pragul şi să-şi găsească fotoliul. Orgoliu? Iluzia faimei? Respectabilitate? Bani în plus? Câte puţin din fiecare, probabil. Dar cum să forţezi pătrunderea în Academie, când, prin lege şi statut, ea poate să aibă doar 181 de membri titulari şi corespondenţi, plus 135 de membri de onoare (Papa Francisc, de exemplu), dintre care maximum 40 din ţară? Ce te faci? Cum ajungi la locul pe care simţi că-l meriţi?

Răspuns: nu ajungi. Cu atât mai mult cu cât în noiembrie 2008 Academia adoptă un regulament pentru primirea de noi membri în rândurile ei şi are grijă să precizeze că

„Unicul criteriu de primire în Academia Română este caracterul de excepţie al contribuţiei candidatului în ştiinţă sau cultură (impact asupra domeniului în care activează, originalitatea contribuţiilor – într-un cuvânt, excelenţa în cercetare şi creaţie). Reputaţia naţională şi internaţională a candidatului este un factor important în acceptarea unei candidaturi".

Statul Paralel în fotoliu

Totuşi, cum să rămâi „fără coledzi“, mai cu seamă dacă eşti politician şi vrei să intri în Academie? Cum să accepţi un asemenea afront? Ce-i aia „excelenţă în cercetare şi creaţie“? Nu se poate şi fără? Ba vezi bine că se poate, îndeosebi într-o ţară unde ingeniozitatea e folosită atât de bine în scopuri rele. Şi unde sânii ţării sunt doldora de lapte bugetar. Iată, există institute şi asociaţii peste care stă praful de două degete, dar care primesc în continuare bani de la stat. Există institute – cum ar fi Institutul Român pentru Drepturile Omului – unde unii membri nici măcar nu ştiu cine le e director. Spre a nu mai vorbi de anumiţi membri care au uitat – se poate, cum să nu se poată? – că fac parte din conducere.

Soluţia e, ca de multe ori, recursul la înţelepciunea populară. Mai precis, la expresia „dacă-i stat, stat să fie“. Politicienii nemulţumiţi de restricţiile pe care le impune Academia Română iau decizia potrivită: ne facem academia noastră. Una sau câte trebuie. De pildă, patru. Poftim? Sunt paralele? Şi ce dacă sunt paralele? Adică Statul Paralel are voie să funcţioneze, şi noi nu? Halal democraţie!

Sensibil la acest tip de argumente, statul decartează şi împlineşte visul de glorie al aspiranţilor. Cele patru academii paralele funcţionează cu bani de la stat. Cea mai vizibilă dintre ele este Academia Oamenilor de Ştiinţă din România, care-i are ca membri, printre alţii, pe Ion Iliescu şi Ecaterina Andronescu. Adrian Badea, preşedintele acestui surogat academic, cu un salariu lunar brut de 21.840 de lei, primeşte vizita unui reporter de la Digi 24, care-l întreabă: „Iertaţi-mă, atunci creăm o academie paralelă, practic?“ Răspunsul lui Adrian Badea respiră ştiinţă de carte prin toate silabele: „Nu este deloc o academie paralelă. Este o altă academie“.

Cacealmaua nu se poate face altfel decât cu implicarea financiară a statului, mai cu seamă că, până în 2007, AOSR are statut de ONG, se numeşte AOS şi nu primeşte bani de la buget. În prezent, aşa-zisa academie e finanţată de stat prin lege şi, chiar dacă membrii ei nu pot folosi titulatura de academicieni, au parte de celelalte foloase ale acestei posturi – în primul rând, foloase financiare, de tipul indemnizaţiei de urmaş pentru soţii sau pentru copiii minori. Areopagul paralel conţine somităţi în faţa cărora îţi sare basca: Anghel Stanciu şi Nicolae Robu, Petru Andea şi Ivan Cismaru, Şerban Valeca şi Teodor Meleşcanu. Ultimul îi declară aceluiaşi reporter curios de la Digi 24 că nu prea ştie cum a devenit membru al academiei, dar, dacă tot a nimerit acolo, fie. Mai trebuie spus că AOSR are trei surori de acelaşi calibru şi cu aceeaşi sursă de finanţare, fiecare cu câteva sute de membri: Academia de Ştiinţe Tehnice, Academia de Ştiinţe Medicale şi Academia de Ştiinţe Agricole. *Semper sint in flore.*

LA CURTEA REGELUI DETOX

Sinonime la discreţie

Impostura dă din coadă aidoma lui Grivei când se deschide uşa măcelăriei. Şi, aşa cum câinele nu pleacă de la măcelar, nici impostorul nu se dă dus din locurile unde ştie că va avea mereu un os de ros şi o tâmpenie de spus. Şi unde nu-i va amenda nimeni aiurelile. Impostura – românească şi nu numai – e consecinţa relativizării. Legea ei de funcţionare înlocuieşte competenţa cu arbitrarul şi specialitatea cu lăutărismul. În România de azi oricine se poate pronunţa pe orice temă şi în orice mediu. Şi, chiar dacă votul universitarului la alegeri este egal cu al hingherului, *părerea* expertului n-ar trebui să fie egală cu a diletantului. Dar, ce să vezi?, este. Sigur că efectele sunt de obicei neplăcute, dar prea puţini mai ştiu atâta latină cât să traducă *sublata causa, tollitur effectus* în română. Iar cei care ştiu sunt ignoraţi de alţii care sunt, mai bogaţi cu o literă, ignoranţi. Printre altele, fiindcă efectul imposturii determină uneori creşterea audienţei. Şi cum să te opui zeului Rating, care plăteşte ratele la bancă şi asigură publicitatea?

Este oare egală impostura cu şarlatania? De cele mai multe ori, da. Numai că lumea a evoluat, aşa că acum metodologia şi instrumentarul sunt altele decât în lumea feudală. Circul s-a expandat şi el. A ieşit din îngrăditura sau din cortul unde îşi ţinea spectacolele şi a ajuns să preia conturul satului, al oraşului sau al ţării. Să i se suprapună, să-l acopere, să i se substituie. Panglicarii care odinioară distrau lumea au ajuns astăzi să-i influenţeze obiceiurile şi viaţa. Sigur, pe vremuri puteai să deosebeşti iluzia de realitate. Ştiai că un om nu se poate hrăni cu flăcări sau cu săbii. Ştiai că o batistă nu poate fi preschimbată în porumbel. Ştiai că o femeie nu se lasă tăiată în două cu fierăstrăul şi că scamatoria fals ucigaşă presupune iuţeală de mână şi nebăgare de seamă. Astăzi nu mai ştii. Fiindcă astăzi naivitatea e întreţinută pe toate canalele, iar cei care încearcă s-o divulge sunt acoperiţi de corul candizilor care adoră să se lase prostiţi.

Dicţionarul explicativ vede în şarlatan „o persoană necinstită, care îşi atinge scopurile profitând de naivitatea sau de buna-credinţă a cuiva“. Primul sinonim al cuvântului „şarlatan“ este „impostor“, ceea ce în mod normal ar trebui să te facă să nu-i mai cauţi şi lui definiţia. Dacă totuşi o faci, afli că impostorul este, tot după DEX, fie „o persoană care caută să înşele, profitând de necunoştinţa sau de buna-credinţă a oamenilor“, fie „o persoană care, prin minciuni sau prefăcătorie, îşi arogă o falsă identitate (şi competenţă), vrând să pară ceea ce nu este“. Deloc de mirare, principalul sinonim al cuvântului „impostor“ este „şarlatan“. Asta în condiţiile în care

„şarlatan“ are oricum o serie lungă de sinonime: „escroc“, „farsor“, „panglicar“, „potlogar“, „şoltic“, „papugiu“, „pasmarghiol“, „şalvic“, „şnapan“.

Un binefăcător de rău: avocatul Karim

Prin urmare, lipsa de onestitate şi reaua-credinţă sunt comune şarlatanului şi impostorului. Li se alătură, în cele mai multe cazuri, intenţia lucrativă. Şarlatanul şi impostorul nu lucrează de amorul artei. Prioritatea lor nu e să divulge candoarea semenilor, ci să profite de pe urma ei. Dacă şarlatanul de la bâlci voia mai degrabă să te distreze decât să te lase fără parale, cel de azi urmăreşte în primul rând să-ţi vâre mâna în buzunar. Iar pentru asta e în stare să promită orice: flaconaşe care te scapă de boli grave, diete prin care slăbeşti treizeci de kilograme în două săptămâni, pilule care te electrizează şi te erectizează, tratamente cu praf de rocă, întâlniri paranormale cu dispăruţii dragi, icoane vindecătoare de Covid etc. Calculul e simplu: fiecare bazaconie aruncată pe piaţă va găsi în orice caz câteva mii de creduli. (Afacerea Caritas vă mai spune ceva? Dar Gerald? Dar Safi? Dar FNI? Dar celelalte inginerii pe banii naivilor?) Unii cred din disperare. Alţii, din sărăcie. Alţii, din proastă informare. Dar cred. Cu străşnicie. Şi sunt gata să-şi atârne ultimele nădejdi de o promisiune frumoasă.

Două sunt ţintele principale ale şarlatanilor: sănătatea şi banii celor vizaţi. Condiţia lor medicală şi prosperitatea. Adică bornele unui traseu fericit prin viaţă, la adăpost de îngrijorări şi spaime. În ce priveşte buzunarul, şarlatanul român are concurenţi redutabili afară. Corespondenţa cu momeli băneşti figurează de peste două decenii în repertoriul de profil. Incubatoarele acestei escrocherii sunt de obicei africane, deşi au existat de-a lungul anilor şi câteva iniţiative care au înmugurit în Europa. George Buhnici, fostul realizator şi prezentator al emisiunii *iLikeIT* de la ProTV, e doar unul dintre cei asediaţi cu făgăduieli de bani mulţi şi fără muncă din partea unui necunoscut care se decide să adopte brusc postura de binefăcător. Rectific, din partea a *doi* necunoscuţi. Povestea are mai mult de un deceniu de când s-a consumat, însă morala ei e valabilă şi azi.

Primul binefăcător este avocatul Mohamed Yakob Karim, care îl înştiinţează pe George Buhnici că un fost client pe care-l cheamă – să vezi drăcie! – tot Buhnici a murit pe 12 martie 2007 din cauza unor probleme la inimă. Ce anume a provocat tristul sfârşit? Moartea întregii familii a clientului în urma tsunamiului de pe 26 decembrie 2004 din Sumatra. E neclar de ce un om cu probleme cardiace atât de mari are nevoie de doi ani şi un sfert ca să-i cedeze inima de tristeţe, dar nepătrunse sunt căile domnului avocat. În ce-l priveşte pe client, el n-a murit oricum, ci lăsând în urmă un cont în care se află 9,4 milioane de dolari. Suma va intra, de bună seamă, în contul domnului Buhnici din România, cu condiţia ca respectivul

domn să fie suficient de naiv încât să muşte momeala. Nu trebuie să fii expert în IT ca să recunoşti o şarlatanie şi ca să-ţi dai seama că bogăţia nu dă năvală peste tine prin e-mail. George Buhnici se amuză şi încearcă să-i avertizeze public pe naivi că îmbogăţirile-fulger duc de obicei la sărăciri-trăsnet. Dar cine poate şti câţi nu-i iau de buni pe cei răi?

Alt binefăcător de rău: comerciantul Khalid

Al doilea binefăcător nu anunţă moartea unui client, ci chiar pe a lui. Mesajul e semnat Anthony E. Francisco Khalid (complet plauzibil), care se recomandă drept comerciant stabilit în Regatul Unit. Domnul Khalid îşi începe mesajul pe un ton filozofic şi-i cere cititorului să lase deoparte regretele, fiindcă „e în destinul fiecărui om să moară“. Da, exact, e ca-n Coşbuc. Comerciantul aduce apoi la cunoştinţă că a fost diagnosticat cu un cancer la esofag care a sfidat toate formele de tratament şi care-i lasă, spun medicii, doar câteva luni de viaţă. Domnul Khalid vrea să fie ţinut minte drept un filantrop, motiv pentru care e gata să-şi lase averea mai multor instituţii caritabile. Numai că sănătatea bietului domn e tot mai şubredă, aşa că ar fi nevoie de ajutorul unui alt tenor al empatiei. Mai ales că domnul Khalid mai are un fond de 8 milioane de dolari, de care nu ştia nimeni până acum, şi pe care i l-ar transfera deja amintitului domn Buhnici, pentru ca dumnealui să-l împartă organizaţiilor caritabile pe care le va considera demne de o asemenea injecţie de capital. Domnul Buhnici e momit cu un comision de 20% şi invitat să-şi pună la dispoziţie coordonatele bancare pentru efectuarea tranzacţiei. *May the good Lord be with you*, încheie Anthony E. Francisco Khalid, cu speranţa că mesajul lui va fi ajuns la un nătărău lacom de bani şi decupat din proza satirică a lui Mark Twain.

Mafia din Nigeria şi o afacere baban(gid)ă

Tot o scurtătură spre prosperitate este şi aşa-numita *Nigerian scam* sau „Escrocheria 419“. De ce 419? Fiindcă asta este secţiunea din Codul penal nigerian care se ocupă de fraudă. Asta nu înseamnă că e-mailurile sunt trimise doar din Nigeria. Nu, lista generoşilor e mare şi cuprinde de-a valma Togo şi SUA, Benin şi Olanda, Kazahstan şi Africa de Sud, India şi Coasta de Fildeş, Spania şi Ghana. Escrocul trimite acelaşi mesaj pe mii sau zeci de mii de adrese şi pe urmă aşteaptă în linişte, ca un pescar pe malul râului. Ceva-ceva tot o să pice, mai ales că scenariul include ba un câştig nescontat (şi enorm) la o loterie la care un necunoscut a jucat în numele tău, ba semnarea unui contract pentru transferarea unor fonduri ale unei companii misterioase, ba intrarea în posesia unei moşteniri lăsate de o rudă moartă într-un accident aviatic. De obicei, propunerea se leagă de o afacere cu acoperire planetară, în

care e vorba de aur, diamante, aparatură medicală, vaccinuri sau contracte de servicii. Dacă statisticile din 2008 menţionează peste 300.000 de asemenea escroci, e de presupus că între timp numărul lor a crescut. La fel ca numărul păgubiţilor care au încasat lovitura pe care au crezut că o dau.

Cazul cel mai cunoscut de „Escrocherie 419" din România, pus de presa vremii în cârca Mafiei nigeriene, este cel al contului numai bun de muls al Nigerian National Petroleum Corporation din perioada de final a generalului Ibrahim Babangida (a nu se confunda cu fotbalistul omonim, fratele mult mai cunoscutului Tijani Babangida). Cel care trimite scrisoarea dezvăluie că generalul a depus o sumă uriaşă în contul companiei petroliere şi că el, expeditorul, poate face în aşa fel încât suma să intre în contul firmei româneşti cu care poartă corespondenţa. Pentru asta ar fi nevoie doar ca destinatarul scrisorii – partea românească – să trimită într-un alt cont fie 5.000, fie 10.000 de dolari, care ar urma să acopere costurile unei deplasări în Nigeria pentru semnarea contractului. De ce i-a căzut cu tronc expeditorului tocmai o firmă românească? Poate fiindcă „În lume nu-s mai multe Românii"? Nu, nici vorbă. Escrocul a expediat aceeaşi scrisoare peste tot în lume, în ideea că de undeva tot se va ivi un muşteriu. A nu se crede că elementul care-i va fi atras atenţia a fost excepţionalismul carpatin.

Plutind pe norişorul fericirii

Grija contra cost pentru sănătatea semenilor poate ascunde la rândul ei tot felul de întreprinderi suspecte. Asta se întâmplă în cazurile – numeroase, supărător de numeroase – în care competenţa e uzurpată de propria ei pastişă. Ce înseamnă asta? Că pe scena publică se iveşte o pletoră de escroci (şi de escroace, poate în primul rând de escroace) care configurează stiluri de viaţă pretins ştiinţifice, în spatele cărora stau simple păcăleli. E momentul când nutriţionistul şi diabetologul sunt evacuaţi din peisaj, pentru ca în locul lor să se instaleze pseudoexperţi în feng-shui-ul existenţial. Lirica sănătăţii psiho-fizice nu mai are mult până să devină subiect la bacalaureat. Poeţii şi poetele ei seamănă, în zilele lor bune, cu *Pluvianus aegyptius*, zisă şi „pasărea crocodililor". *Pluvianus* este totuşi un parazit util, câtă vreme se hrăneşte cu lipitorile de pe corpul crocodilului şi – spune o legendă neconfirmată ştiinţific – îi culege resturile alimentare dintre colţi. Spre deosebire de ea, paraziţii care speculează preocuparea omului pentru armonia lui corporală şi sufletească lucrează cu o eficienţă redusă, dar la tarife uneori scabroase.

My body is my temple, iată o mantră oricând fructificabilă de vestalele grijii de sine. Ea preia avantajos cuvintele Apostolului Pavel din Corinteni 3:16 – „Nu ştiţi că voi sunteţi Templul lui Dumnezeu şi că Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi?"– şi le transformă în manifest de uz intim al bunăstării exterioare şi

lăuntrice. Poţi bănui aici o invitaţie la împăcare căreia îi răspunzi cel mai bine îngrijindu-te să pluteşti diafan pe un norişor de fericire. Numai că fericirea nu vine oricum, ci subînţelege stimă, respect şi iubire de sine. Şi cum oare să ajungi la aşa ceva dacă nu debarasându-te de tot ce te roade pe dinăuntru, de tot ce nu se potriveşte monumentului de armonie spre care tinzi? E limpede, nu poţi cocheta cu împlinirea şi relaxarea decât în condiţiile unei *forma mentis* optime. Iar o asemenea *forma mentis* se leagă de pedanteria şi responsabilitatea cu care îţi îngrijeşti corpul. De vigilenţa cu care îl păzeşti de toate influenţele nefaste, de toate lucrurile rele care-l pot asedia pe dinăuntru. De toate toxinele.

Hait! Am ajuns la cuvântul-cheie: „toxine“. Şi la şarlatania lucrată în jurul acestui cuvânt şi livrată candizilor din lumea întreagă sub numele de „detoxifiere“. Sau, pe scurt, *pour les ami(e)s*, „detox“.

Azi o vedem, dar nu e

Nu e nevoie de curaj ca să spui în gura mare că detoxifierea, cu întregul ei cortegiu de terapii, nu există. De altceva e nevoie: de onestitate şi competenţă. Mă rog, poate şi de stropşorul de latină evocat cu nişte pagini în urmă. A se vedea, în acest caz, enunţul *ne sutor ultra crepidam*, care le sugerează celor sensibili la sfaturile practice să nu se amestece în domenii despre care nu au habar. E de bun-simţ să accepţi că frezorii nu pot construi catedrale, antrenorii de haltere nu pot proiecta poduri, iar analfabeţii nu pot scrie studii de cultură a Bizanţului. În temeiul aceleiaşi logici, un om fără cunoştinţe de medicină, biologie şi chimie nu poate concepe terapii şi regimuri de detoxifiere. De fapt, nu s-ar *cuveni* să poată. Dacă o face e fiindcă ştie că, deşi nimic nu-l recomandă, naivitatea semenilor şi dorinţa lor de-a obţine viză pentru continentul armoniei nu au margini.

Agravanta şarlataniei e gradul ei uriaş de expunere. Şarlatanul care prosteşte lumea cu alba-neagră pe trotuar repurtează doar victorii mici, fără ecou. Destinul lui e de găinar mereu în vizorul poliţiei. Prin contrast, şarlatanul cu site, forum şi filmuleţe îmbietoare îşi numără amăgiţii cu sutele, cu miile sau cu zecile de mii. Pentru creşterea şanselor de succes, el mizează pe rubrica „Testimoniale“, unde beneficiarii terapiilor şi dietelor îl laudă despletit şi nu de fiecare dată în acord cu prevederile gramaticii. Ce-i drept, nu sunt puţine cazurile când elogiatorul e totuna cu elogiatul – mediul virtual permite de ani buni să te strângi singur în braţe, după ce-ţi camuflezi identitatea în spatele unui pseudonim. E notoriu cazul unui vechi jurnalist de presă sportivă care intră pe blogul personal şi se autoadmiră îmbelşugat, mai cu seamă când vede că majoritatea forumiştilor îi reproşează una sau alta, iar tonul virează, de la un punct încolo, dinspre ironia tandră spre băşcălie caustică.

Ciupercăria site-urilor care livrează terapii de detoxifiere produce necontenit. Ajunge să tastezi „terapii de detoxifiere“ – ceea ce tocmai am făcut – şi începe defilarea:

www.biomedicalremed.ro
www.gradinasanatatii.ro
www.perfectdetox.ro
www.veronikilife.ro
www.balispa.ro
www.urbanmonkey.ro
www.vegis.ro

Îngerul Apei îţi gâdilă colonul

Sunt doar câteva site-uri de pe o listă căreia nu i se vede capătul, semn că nevoia de minţire poetică e uriaşă în România. Până şi Andreea Marin are un dialog pe YouTube în care glosează cu o domnişoară din Turcia în marginea terapiilor pentru colon şi a terapiilor spa. Filmată în incinta complexului Gardens of Babylon din Bodrum, sceneta merită şapte minute şi jumătate din viaţă, mai ales că dialogul dintre oaspetele Andreea Marin (să-i spunem, saussurian, „detoxifiatul“) şi Burcu Geçtan (să-i spunem, tot saussurian, „detoxifiantul“) atinge cote ale falsităţii greu de bănuit chiar şi la o zână a montajelor neaşteptate. Aşadar, de data asta fără lacrimi, „Te invit aici, / Nu vei regreta, / Doar surprize plăcute te-aşteaptă, / Le meriţi, le vei avea“.

Burcu Geçtan: Bine-aţi venit în camera cu Îngerul Apei (*The Angel of Water Room – n. m.*).

Andreea Marin: Îngerul Apei?

B.G.: Da.

A.M.: Sună foarte bine.

B.G.: Da. Este un adevărat înger. Scopul acestui aparat este de a curăţa colonul, este cel mai important lucru atunci când faci detoxifiere.

A.M.: Adică vorbim despre a ne curăţa corpul pe interior, nu doar la exterior.

B.G.: Da, pe interior. Pentru eliminarea toxinelor.

A.M.: Într-un centru de detoxifiere urmăm o dietă corectă, supravegheaţi de un specialist, dar ne şi ajutăm corpul să se cureţe zi de zi pe interior.

B.G.: Da, şi de asemenea să eliminăm toate toxinele din colon, aceasta este partea cea mai dificilă.

A.M.: Ce este mai exact acest aparat denumit Îngerul Apei? Cum ne ajută?

B.G.: Această mașinărie este în primul rând foarte confortabilă. Ce trebuie să faci este să te aşezi aici şi, în loc de clisma neprietenoasă de odinioară, folosești un tub foarte subţire prin care apa alcalină pătrunde în corpul tău, în timp ce stai relaxat, în colon (aşa scrie, jur – *n. m.*). Când ajungi la senzaţia că abdomenul este plin, dai voie corpului să elimine totul, iar apa iese înapoi împreună cu toxinele. Procedeul se repetă şi durează cu totul 20 de minute.

A.M.: În 20 de minute, aproximativ 6-8 litri de apă intră în corpul tău, dizolvând din ce în ce mai mult mucusul din intestine şi colon, toxinele, care la fiecare 15

secunde se elimină din corp.

B.G.: Exact.

A.M.: Pas cu pas elimini toxinele și vezi totul prin această oglindă, pentru că există un tub transparent prin care vezi tot ce iese din corpul tău. În mod special din a patra zi de detoxifiere elimini mai mult. Când vezi reziduurile care ies din corpul tău prin acest tub, impactul psihologic este foarte puternic.

B.G.: Foarte puternic.

A.M.: Chiar nu vrei să păstrezi în corpul tău ceea ce vezi acolo şi nu-ţi vine să crezi că a stat în colonul tău ani la rând.

B.G.: Aşa este. Dă-mi voie să fac un experiment: voi turna această apă colorată aici, în locul unde laşi să se elimine toate toxinele ce ies din corpul tău, ca şi când ai sta pe toaletă, şi vei vedea prin acest tub transparent, reflectat în oglinda din faţa ta, toate reziduurile eliminate.

Ochii Shivanei, suspinul Andreei

E suficient. Cine vrea să vadă întregul episod trebuie doar să tasteze, cum spuneam mai devreme, „terapii de detoxifiere“. Aici aveţi un *teaser* de două minute, dar vă asigur că şi restul filmării e la acelaşi nivel: o engleză mediocră, o traducere pe măsură şi un demers în tandem de îmbrobodire a naivilor. Nu de alta, dar o clismă rămâne o clismă, indiferent cum o redenumeşti. (Faptul că-i spui Îngerul Apei ţine de zenitul umorului involuntar.) În ce priveşte şansa clientului de-a vedea, „reflectat în oglinda din faţă“, reziduurile care ies din el, totul e o chestiune de gust. Nu-i poţi răpi nimănui şansa de a-şi contempla „mucusul din intestine şi colon“. Unii instalează oglinzi în dreptul patului sau pe tavan ca să se privească în timp ce fac sex. În clinica unde funcţionează Îngerul Apei ţi se dă prilejul să vezi, în schimbul unei sume piperate, „cum iese apa împreună cu toxinele“. Sublim.

(Paranteză. Perechea Andreea Marin–Burcu Geçtan are la activ şi un episod dedicat dulciurilor raw-vegan pe care e bine să le mănânci în timpul detoxifierii. Afirm cu mâna pe inimă că n-am văzut în viaţa mea preparate mai urâte, mai neatrăgătoare, mai greu de acceptat pe o farfurie. Probabil că rostul lor este să pună în valoare, prin contrast, peisajul din Bodrum – episodul respectiv e filmat în aer liber –, care este cu adevărat răpitor.)

Pofta de detoxifiere vine mâncând, veţi spune. Adevărat, dar incomplet. Pofta vine şi bând dacă îţi dai silinţa să concepi reţeta potrivită. Zâna naţiei caută în tolba cu surprize şi dă la iveală un suc verde preparat, conform propriei declaraţii, din spanac, rucola, pătrunjel, ţelină, castravete, lămâie şi măr. Brrrr! Nu e clar dacă paharul se dă pe gât înainte sau după întâlnirea cu Angel of Water, dar poate că nici nu contează. Cert e că Îngerul Apei n-are cum să lipsească din program. Şi, categoric, e dreptul oricui să bea ce sucuri pofteşte. Nu asta e problema, ci concluzia – profund nemedicală – că respectivul lichid verde asigură detoxifierea. Şi, fiindcă trăim în lumea contrafactualismului, poate că n-ar fi rău de

imaginat pentru ce ar opta nişte deţinuţi puşi să aleagă între tăiat stuf şi băut cocktailul regenerator al Andreei Marin. N-ar fi tocmai de mirare ca unii să aleagă stuful.

Capitolul la care Andreea Marin stă excelent, mai cu seamă după întoarcerea de la Bodrum, e cu siguranţă romantismul pseudomedical. Invitată, în ediţia din 12 noiembrie 2017 a ziarului *Libertatea*, să-şi descrie experienţa de care a avut parte prin programul de detoxifiere Master Detox, ea începe astfel: „A însemnat yoga dimineaţă la prima oră pe iarbă, cu picioarele simţind roua zorilor şi privirea pierdută pe albastrul mării". *Love Story*, *Umbrelele din Cherbourg* şi *Ochii Shivanei* nu pot produce împreună atâtea dilatări suspinoide ale pieptului. Câtă poezie, Dumnezeule. Câtă înălţime, ce detentă lirică, o, da, ce înaripare a gândului. Cum însă poezia fără praxă e ca roata fără axă, Andreea Marin nu se întoarce de la Bodrum cu mâna goală, ci însoţită de o altă specialistă a domeniului, Çisem Çakîr, pe care o invită să le prezinte telespectatorilor care urmăresc emisiunea *Preţuieşte Viaţa* de pe postul public câteva dintre tainele „băuturii din iarbă de grâu", care este nici mai mult, nici mai puţin decât „cea mai bună băutură din lume, deoarece conţine clorofilă". Dacă există exaltaţi care cred în continuare că băutura cea mai bună e vinul italienesc sau francez, e momentul să bată în retragere. Prin comparaţie cu lichidul verde din paharul tandemului Marin–Çakîr, poşirca mediteraneeană nu merită decât scuipatul pe jos de la degustări. La fel, whisky-ul scoţian. La fel, berea cehească. *Le verre de vert et l'invers du vers*.

Clismă şi pedeapsă

Andreea Marin şi Çisem Çakîr sunt doar două dintre preotesele plăcerii lichide şi verzi, care vine în păhărele de câte cincizeci de grame. Internetul musteşte însă de oameni grijulii cu sănătatea semenilor, de la Ligia Pop din *Ligia's Kitchen* („sucul de iarbă de grâu este practic recomandat atunci când corpul omului este acid, transformând corpul acestuia într-un mediu bazic") la Anca Alungulesei, alias Mademoiselle Coco, alias „Mănânc vlăstari", fondatoarea RawCoco („Pentru sucul «Tinereţe fără bătrâneţe» avem nevoie de o mână de iarbă de grâu, o mână de vlăstari de floarea-soarelui, o mână de vlăstari de lucernă, o mână de vlăstari de broccoli, o legătură de pătrunjel, trei tije de apio, un castravete mare, un centimetru de ghimbir şi o jumătate de lămâie"). Vine pe turnantă şi Carmen Brumă, vine pe aceeaşi turnantă şi Adina Halas, vine şi Cori Grămescu, vine chiar şi Beatricia din Republica Moldova (Nu ştiţi cine e Beatricia din Republica Moldova? Hm, pe ce lume trăiţi?), vine şi Olivia Steer, care propune, ca reţetă de detox, nici mai mult, nici mai puţin decât „un făgurel de miere şi o îngroşăluţă de zmeură": Vine, aşadar, tot felul de lume bine intenţionată şi gata să te asigure că, dacă bei dimineaţa un suc verde

– concentrat, smoothie, oricum, verde să fie –, te laminezi ca prin farmec şi treci altfel prin viaţă. Aşa o fi. Sugestionarea se poate obţine pe multe căi. Un amic mi-a povestit despre felul cum într-o noapte bunicul lui, deţinut politic în anii 1950, a calmat durerile unui coleg de celulă dându-i să înghită un nasturel pe post de analgezic. Un caz clasic de efect placebo. Dar… detoxifiere? Puţintică răbdare şi o să vedem ce spun şi specialiştii veritabili.

Până atunci, trebuie observat că alte formulări de pe site-urile dedicate acestei chestiuni par de-a dreptul revoluţionare, câtă vreme terapiile prezentate au drept consecinţă „resetarea celulară". Te gândeşti dacă nu cumva autorii enunţurilor au citit pe sărite din *Sapiens*-ul lui Harari: „Substituirea selecţiei naturale de către proiectarea inteligentă s-ar putea întâmpla în oricare din următoarele trei moduri: prin inginerie biologică, inginerie cyborg (cyborgii sunt fiinţe care combină părţi organice cu părţi non-organice) sau inginerie a vieţii anorganice. […] Dezvoltarea ameţitoare a unor domenii precum ingineria genetică, regenerativă şi nanotehnologia încurajează profeţii tot mai optimiste". Teoria proiectării inteligente a universului – ceea ce Gabriel Liiceanu numeşte „demiurgie laică" în *Aşteptând o altă omenire* – e însă departe de arhitecţii terapiilor de detoxifiere. La fel de departe e ideea de inginerie biologică, cyborg sau anorganică. Pe agenda lor cu antetul *Mens sana in corpore sano* (oamenii ştiu ceva latină până la urmă) stă promisiunea unei purificări în acorduri de instrumente vechi, cu masaje abile, uleiuri rare şi diete inaccesibile celor mulţi. Totul în schimbul unor sume la auzul cărora sprâncenele se regrupează într-un circumflex mefient. Ozana Barabancea, una dintre promotoarele acestor ceremonii bine ambalate („Dacă aş avea putere, aş da o lege astfel încât românaşul nostru să fie obligat să facă asta o dată la şase luni", declară ea la *XNight Show*), anunţă – în dezacord, cum îi stă bine unei formatoare de opinie – că „pentru două persoane se plăteşte 1.200 de euro în extrasezon". Clismă şi pedeapsă şi mai multe nu.

Castele, filme porno, terapii

Prin 1995, un universitar american din Florida specializat în sociologie şi legislaţia muncii vizitează Castelul Peleş şi conchide, după o preumblare plictisită dintr-o încăpere în alta: „Pentru mine e de necrezut că un rege a putut să trăiască în felul ăsta". (Profesorul, un pic cubanez la origine, ascultă mereu în căştile minţii şlagărul „Republică, măreaţă vatră".) I se desluşeşte că Peleşul e muzeu – aşa se explică, printre altele, faptul că poate să-l viziteze – şi că regele n-a trăit „în felul ăsta". Trei zile mai târziu, profesorului i se propune să viziteze Castelul Bran, invitaţie care se soldează cu un răspuns scos din beciurile minţii: „N-are rost, castelele sunt ca filmele porno. Ai văzut unul, le-ai văzut pe toate". Află şi Franţa, cu ocazia asta, cât de previzibilă şi de monotonă poate fi.

E mare tentaţia să reiei cuvintele universitarului american şi să le schimbi obiectul. Terapiile de detoxifiere seamănă atât de bine între ele, încât îţi vine să spui că „sunt ca filmele porno: ai citit despre una, ai citit despre toate“. Cele mai multe dintre ele promit aceleaşi lucruri: „Un tratament revigorant şi remineralizant pentru întregul corp. Împachetări ale corpului în alge rare, precum şi diete bogate în vitamine şi minerale, cu efect *antiageing*, antiinflamator şi antireumatic. Eliminarea lichidelor şi a kilogramelor nedorite, însoţită de detoxifierea şi regenerarea pielii“. Asta *in a nutshell* sau într-o coajă de nucă, după formula lui Stephen Hawking şi a câtorva zeci de mii de romglezi. Există însă site-uri de terapii de detoxifiere unde amăgirea clientului se face pe zeci de pagini, într-un jargon impresionant, cu filmuleţe sugestive şi promisiuni începute cu un „ar putea să“ care îl pune pe terapeut la adăpost de procese în cazul în care terapia nu dă rezultate. Asta indiferent dacă detoxifierea se face prin tratamente cu argilă, cu săculeţi din pânză care conţin portocale, plante vindecătoare şi ulei aromat sau cu roci bazaltice reci sau calde. Hidrocolonoscopia este aici un simplu răsfăţ suplimentar. Amatorii de *déjà vu, déjà vécu* au parte de o înregistrare în care un cetăţean cu o veselie bine tencuită pe chip se leagănă din bazin cum făceau pe vremuri elevii la începutul orelor de sport din gimnaziu. Iar dacă sunteţi cu adevărat convinşi/convinse că trupul vă este templu, vă puteţi abandona unei terapii care include ambalarea în miere, ginger wasabi, cafea verde sau alge marine. Concluzia celor care asigură aceste servicii conţine un dezacord – „Sănătatea şi frumuseţea corpului tău depinde de tine“ –, dar cramponarea de un asemenea amănunt trădează o mentalitate de cârcotaş căruia nu-i mai place nimic pe lume.

Chi Machine pentru chelul cu părul măciucă

Însă, ne spun pseudospecialiştii de vârf ai fenomenului, trebuie să fii nătărău ca să mai crezi că detoxifierea înseamnă astăzi doar să torni în tine sucuri verzi şi să faci sex rectal cu Îngerul Apei. Nici pomeneală. O terapie cum scrie la carte produce un evantai de efecte spectaculoase: „îmbunătăţeşte funcţionarea tuturor sistemelor şi organelor din corp, întăreşte imunitatea, reglează problemele respiratorii, hormonale sau nervoase, scade dependenţa de alcool, de dulciuri, de cofeină şi de nicotină, ajută la pierderea kilogramelor în plus, creşte tonusul şi vitalitatea, în aşa fel încât inclusiv pielea şi părul devin mai strălucitoare şi mai sănătoase“. E adevărat, descrierea pare să-i excludă, la ultimul criteriu, pe cei care se rad în cap, dar n-a spus nimeni că lumea e perfectă.

Şi asta e doar prima foaie a cepei. Dacă tot nu vă convine cât de sănătoşi aţi devenit, decojim ceapa în continuare, mai ceva ca Günter Grass. Abordarea este, în acest caz, terapeutic-integrativă – dacă preferaţi, holistică – şi oferă o detoxifiere celulară *şi* o resetare celulară la 360 de grade. Unii susţin că asta ar însemna că te întorci

de unde ai plecat, însă, ce-i drept, ei nu sunt terapeuţi de ziua a şaptea, ci matematicieni. Să-i lăsăm în plata cui îi plăteşte şi să constatăm că abordarea terapeutic-integrativă presupune câteva tratamente în faţa cărora salivezi instantaneu: saună în infraroşu, hidroterapie cu ozon şi oxigen (asigură drenajul limfatic şi masarea organelor interne), terapie cu frecvenţe, sunete şi fotoni, protocol avansat Med Matrix etc. Pentru cei peste măsură de cuminţi, furnizorul oferă – nu gratuit – şi o şedinţă de detoxifiere cu Chi Machine, care, în ciuda primului cuvinţel cu sonorităţi chineze, e de fapt un dispozitiv pus la punct în altă ţară.

> „Chi Machine este un aparat medical inventat în Japonia şi folosit cu succes în toată lumea. El constă într-un dispozitiv pe care vă aşezaţi picioarele, din poziţia culcat, iar acesta, prin mişcări stânga–dreapta cu o anumită frecvenţă, stimulează circulaţia limfei în corp şi deblochează energia. Cercetătorul care a inventat acest aparat s-a inspirat din mişcarea peştelui în apă, dirijată de la coadă spre cap. Mişcarea ondulată decomprimă vertebrele şi ajută la corectarea poziţiei, reduce încordarea şi permite ajustări chiropractice pentru mai mult timp. Chi Machine activează şi sistemul nervos simpatic, care deschide bronhiolele responsabile de fluxul oxigenului în plămâni, îmbunătăţind astfel oxigenarea celulelor de la nivelul întregului corp. Prin exerciţiul asupra organelor interne, se rearanjează şi modul în care organismul utilizează energia, restabilindu-şi propriul echilibru. După 15-20 de minute de terapie cu Chi Machine, corpul este resetat, energizat."

Dacă la asta adaugi un +Detox Spa, adică „detoxifierea întregului corp prin introducerea picioarelor într-un dispozitiv special cu apă caldă şi puţină sare şi prin folosirea procesului de electroliză", rişti să ajungi la un nivel de sănătate care te face selecţionabil pentru o expediţie în spaţiu sau măcar pentru un ciclu de filme SF cu supraoameni. De ce? Fiindcă +Detox Spa vine cu un veritabil alai ameliorativ. Promovată isteţ, baia la picioare cu ioni (căci până la urmă asta este) realizează următoarele: alcalinizează sângele şi ţesuturile, echilibrează pH-ul, întăreşte sistemul imunitar, elimină metalele grele şi cheagurile de sânge, îmbunătăţeşte somnul, funcţia hepatică, renală şi digestivă, calmează durerea şi rigiditatea în caz de artrită, ajută la recuperarea după leziuni şi intervenţii chirurgicale, reglează problemele de circulaţie, înlătură celulita şi ameliorează metabolismul leneş.

Crai puriu, caut tânăr neliniştit

Iar dacă vei împinge cutezanţa până la a-i sfida pe zei şi vei bea apă hidrogenată (dar oare nu are toată apa hidrogen? Adrian Severin susţinea pe vremuri că avea chiar prea mult), nimeni nu va mai îndrăzni vreodată să te contrazică sau să-ţi treacă prin faţă. Fiindcă apa asta e simbolul terapiei lichide, calitate în care funcţionează ca antioxidant de calibru, suprimă inflamaţiile, reduce oboseala musculară, deficitul motor şi distrofia musculară, împiedică sindromul metabolic, este de folos în diabet, poate trata acidoza

metabolică, reduce efectele tratamentelor pentru cancer, limitează daunele provocate organelor de transplant, este cardioprotectoare şi antibacteriană, susţine sănătatea orală şi poate ajuta la slăbit.

Pe scurt, vei deveni sculptural, invulnerabil.

Fiind sănătos tun, vei dormi gol puşcă.

Superman însuşi îţi va cere sfios voie să te pipăie.

Iar tu, detoxifiat şi vesel, vei putea să-i dai peste mână: *noli me tangere*, pervers ce eşti.

Există însă, în toată saga terapiilor de detoxifiere, şi un neplăcut efect secundar. Într-o lume tributară oricum mecanismelor şi raporturilor de concurenţă, sexagenarii şi septuagenarii ieşiţi de pe banda rulantă a regenerării vor deveni rivalii adolescenţilor. Spiritul de competiţie va creşte, meciurile hormonale se vor înmulţi şi o puzderie de crai tomnatici zbârnâind din toate corzile sănătăţii vor regresa în scenariile de odinioară şi îşi vor redescoperi instinctele de vânători. Tânărul clocotitor şi moşneagul reabilitat se vor găsi faţă în faţă, ca Balcanul şi Carpatul lui Alecsandri: „Ş-aprinşi de dor de luptă, cu ochii se măsoară, / Cu glasul s-ameninţă, cu gândul se doboară, / Zicând: «Nu pot să-ncapă doi paloşi într-o teacă! / E scris din noi unul în pulbere să treacă!»".

Poveşti de Jules Bali-verne

Unii dintre cei care pescuiesc în iazul armoniei prin detoxifiere folosesc momeli exotice. E cazul lui Bali Spa, un nume care îţi activează imediat reflexele de turist. Dacă există în ţărişoara asta oameni care te pot regla şi prelucra în Bali, nu e totul pierdut. Mai ales că promisiunea, chiar şi împănată cu termeni-fetiş, sună atrăgător:

> „O cursă de detoxifiere la Bali Spa vă ajută să reîncepeţi să vă ascultaţi corpul şi să îi înţelegeţi mai bine nevoile, să mâncaţi mai sănătos, să vă limpeziţi gândurile prin meditaţie şi tehnici de mindfulness. Detoxul înseamnă şi redescoperirea puterii interioare, a revitalităţii (*sic!*), redobândirea energiei necesare pentru a vă atinge scopurile. Terapeuţii noştri vă vor îndruma pe tot parcursul programului şi vom crea pentru fiecare dintre dumneavoastră un plan de wellness personalizat şi realizabil."

Ascultarea metaforică a corpului vine probabil în completarea ascultării concrete, pe care o practică mulţi semeni mai ales după ce beau carbogazoase, mănâncă fasole şi se simt trădaţi de balamalele sfincteriale. Eructaţia, flatulenţa şi celelalte delicii fonice sunt însă doar partea neplăcută a chestiunii. La un nivel superior, poetic şi subtil, ascultarea corpului presupune să-ţi pui urechea pe inimă, pe pântec, pe rotulă, pe gleznă şi în general pe toate locurile unde, în gesticulaţia efectivă, un asemenea procedeu ar face din contorsionism ceva la fel de simplu ca urcatul în autobuz. Şi e vai de cei care ţintesc wellnessul şi mindfulnessul fără acces la metaforă. E limpede că nu-şi ascultă corpul, iar asta înseamnă că nici corpul nu-i va asculta pe ei.

Mă rog, ne pierdem în fleacuri. Important este că avem şansa de-a merge la Bali Spa. Nu de alta, dar

„Bali Spa este o destinaţie excelentă pentru detoxifiere, deoarece una dintre fundaţiile (hm, hm – *n. m.*) sănătoase ale conceptului nostru de wellness este că detoxifierea trupului şi a minţii realizată în mod constant este primul pas spre îmbunătăţirea stării generale. Programele noastre detox includ o evaluare iniţială complexă pentru a înțelege nevoile fiecărui organism în parte, cât și nevoile personale în ceea ce priveşte îmbunătăţirea sănătăţii şi a stării de bine. În plus, la Bali Spa vă oferim o gamă întreagă de terapii spa complementare pentru întinerire şi relaxare totală, inclusiv tratamente de remodelare corporală, masaje cu rol de detoxifiere şi drenaj limfatic, precum şi curăţarea colonului".

Întinerire şi remodelare corporală, carevasăzică. Aşa cum scriam ceva mai sus, generaţia Shelly, păzea! Nu veţi mai şti ce-i aia linişte din secunda când hoardele de playboy purii şi detoxifiaţi vor năvăli pe uşile spa-urilor. Să ne amintim felul în care Carpatul lui Alecsandri îl sfida, *coûte que coûte*, pe Balcanul agresiv şi expansionist:

„Orb urieş! Cu cârja tu genele-ţi ridică
Şi vezi l-a tale poale cât umbra-ţi e de mică!
Eşti şters din cartea lumei, tu, care din vechime
Stai rezemat în somnu-ţi de-o putredă mărime!"

Să ne închipuim acum un catren din tirada detoxifiatului care, lepădându-şi veşmântul de alge în care-l îmbrăcaseră hetairele armoniei corporale, i se adresează tânărului rival care n-a auzit de foloasele terapiilor regeneratoare:

„Să ştii, copil botanic[1], că eu sunt nea Costică
1. Din flori. Licenţă.
Şi m-am reglat în Bali la cap şi la vezică.
La chef te bag sub masă şi-ţi suflu scurt pipiţa
Oriunde-ai duce-o: -n cosmos, la Cannes sau la Ibiza."

Uluit de îndrăzneala şi de ineditul abordării, copilul botanic probabil că va vrea să afle de la tine – Costică sau cum te vei fi numind – secretul formidabilei prefaceri. Fie pentru un părinte deprimat, fie pentru el însuşi, când va veni vremea. Ceva în ochii lui te va înduioşa şi te va face să renunţi la poza marţială în care te instalaseşi pentru sporirea efectului. Transformat ca prin farmec din cremene în plastilină, te vei apleca uşor spre el şi-l vei iniţia şoptit, la ureche:

„Sucurile de legume şi/sau fructe proaspete şi piureurile pentru detoxifiere, precum şi supele vegane uşoare asigură organismului energie şi vitamine în timpul programului Detox. Ne vom folosi şi de «super-alimente», şi anume hrană bogată în nutrienţi, sau de puterea de detoxifiere a argilei pentru o cură cu efecte intense în eliminarea toxinelor nocive (ei, da, spre a le deosebi de cele sănătoase – *n. m.*) din organism. Specificul balinez al centrului nostru asigură şi aplicarea tehnicilor ayurvedice pentru o vindecare holistică."

Copilul botanic va ridica spre tine o privire înlăcrimată de recunoştinţă. La rândul tău, îl vei mângâia pe cap, iar când te va întreba dacă există zboruri directe pentru Bali, îi vei recita refrenul din copilărie „ali, Bali, portocalii“ şi-i vei recomanda să-şi tempereze elanul, fiindcă Bali Spa nu e peste mări şi ţări, ci mult mai aproape: în localitatea Cornu din judeţul Prahova. Da, degeaba vă miraţi. Dacă există restaurantul Monte Carlo din Cişmigiu şi barul Trocadero destul de aproape, de ce n-ar exista şi Bali Spa la Cornu? Asta-i bună, nici nu vă cunoaşteţi ţara şi vreţi în Indonezia. Frumos vă şade.

Liniştea are ecou. În Suedia

După ce i se destramă dezamăgirea, clientul atras totuşi de perspectiva regenerării are la dispoziţie un program standard de petrecere a timpului. E suficient să intre pe site-ul stabilimentului ca să afle că o zi obişnuită de detoxifiere la Bali Spa Cornu începe la 6.30 (*Sweet Mother of Jesus! – n. m.*), iar după toaleta de dimineaţă arată astfel:

7.00 Băutura Detox cu argilă, servită în cameră sau pe terasa noastră; meditaţie, scrierea gândurilor în jurnalul pregătit de noi (opţional), lectură
7.30 Jogging pe pista outdoor / acces la sala de fitness
8.30 Servirea micului dejun – dietă vegană / meniu special detox
10.00 Curăţirea colonului
11.00 Suc proaspăt de legume / + fructe
12.00 Aquagym, înot în piscină, relaxare în saună sau jacuzzi
13.00 Servirea mesei de prânz – dietă vegană / meniu special detox
15.00 Tratament de estetică corporală
17.00 Ceai detox, relaxare, meditaţie, lectură
19.00 Servirea cinei – dietă vegană / meniu special detox

Câştigul colateral pe care ţi-l aduce o şedere la Bali Spa e calificarea în meseria de ospătar, din moment ce fiecare client are de servit trei mese pe zi. După o primă zi de acomodare, e de presupus că lucrurile vor fi din ce în ce mai simple. Pe lângă asta, se speră ca, prin bacşişurile încasate de la ceilalţi meseni, fiecare client să poată acoperi o părticică din costurile găzduirii în templul drenajului limfatic şi al întineririi corporale.

Printre celelalte foloase ale programului de mai sus se numără, în anumite condiţii, legumificarea clientului şi aducerea lui în pragul prostraţiei. Un prieten care se duce de două ori pe an în Suedia mi-a făcut, cu nişte ani în urmă, o radiografie a psihicului unui latin nimerit în mediul scandinav. (*Nota bene*, oraşul în chestiune e un model de civilizaţie.) Aşadar: „În prima zi ieşi din casă şi simţi cum te învăluie noutatea. Eşti într-o altă lume. Respiri aer adevărat. Poluare zero, nici un fir de praf, farmacie în toată regula. Te plimbi,

admiri arhitectura, vezi două muzee şi o catedrală, mănânci, bei o bere. Te culci fericit şi dorindu-ţi să trăieşti veşnic acolo. A doua zi îţi iei un ziar în engleză pentru micul dejun, ca să vezi ce se mai întâmplă în lume, în vreme ce tu te răsfeţi în paradisul terestru. Lumea din jur e politicoasă, nimeni nu vorbeşte tare, nimeni nu claxonează, autobuzele sunt aerisite şi neaglomerate. Nu există nimic strident, nimic ca să tulbure armonia. Te culci împăcat. A treia zi te trezeşti, deschizi larg geamurile, inspiri adânc şi simţi că nu mai poţi. Îţi vine să te arunci pe fereastră de la etajul zece".

Fiindcă masochismul autentic se practică pe bani, şederea la Bali Spa e tarifată corespunzător. Obrazul remodelat şi colonul curăţat cu cheltuială se ţin. Prin urmare, te costă 392 de euro dacă stai patru nopţi într-o cameră dublă şi 464 de euro dacă alegi o cameră single. Dacă vrei să stai şase nopţi, te costă 549 de euro într-o cameră dublă şi 649 de euro într-o cameră single. E de cercetat dacă diferenţa de preţ ţine de confortul şi poziţia camerei sau de apariţia, în regimul de „double", a unui necunoscut a cărui prezenţă ar putea fi… ăăă… toxică. Suma e cam aceeaşi cu cea pe care o plătesc pentru locul unde petrec, din 2013 încoace, o săptămână în Andaluzia, numai că în cazul ăsta este vorba de o vilă cu trei niveluri pe malul Mediteranei, cu o terasă cât apartamentul unde locuiesc în Bucureşti, cu tot confortul imaginabil, cu un spaţiu generos de cazare şi cu marea delimitată de un turn maur de apărare la est şi de un far foarte vechi la vest. Prezint fotografii doveditoare la cerere, între patru ochi – de fapt, unora le-am prezentat deja. Ca să nu mai spun că pot să fac orice, am libertatea să *nu* mă trezesc la 6.30 pentru „băutura detox cu argilă" de la 7 şi nu-mi impune nimeni să „servesc masa" de trei ori pe zi. Şi nu, nu vă dau adresa. Nu vreau să mă trezesc pe urmă că nu mai găsesc liber din cauza voastră.

Dai un ban, dar ştii că poţi să crăpi

Faptul că dai bani frumoşi ca să meditezi cu un ceai detox alături, în aşteptarea meniului vegan, nu trebuie să mire. Sunt multe cazuri în care plăteşti în loc să fii plătit. Bungee jumping-ul e doar unul dintre ele. Un sondaj stradal făcut cu doi-trei ani în urmă a arătat că 90% dintre cei întrebaţi n-ar fi fost de acord sub nici o formă să sară cu o coardă elastică de pe un pod, oricât de tentantă ar fi fost recompensa. *Et encore.* La Paris, în Grădinile Tuileries, există de ani buni un parc de distracţii unde, pe lângă La Montagne Russe, Les Autos Tamponneuses şi Les Chaises Volantes, face furori o drăcovenie pentru care, spun localnicii, *il faut avoir le cœur bien accroché*. Dispozitivul se numeşte Le Manège Booster şi are, la fiecare dintre cele două capete, câte un fel de cabină deschisă din plastic, vag asemănătoare unei cupe de excavator, în care se aşază douăsprezece persoane în formaţia „spate în spate". Clienţii sunt fixaţi zdravăn cu nişte centuri, i se face fiecăruia o fotografie tip

portret şi pe urmă li se pune câte un ecran curbat din plastic în dreptul feţei. Odată încheiate preliminariile, Le Manège Booster se pune în mişcare pe verticală, prinde o viteză care face să le crească pulsul şi celor care se uită la spectacol de pe Rue de Rivoli sau de la intrarea în Orangerie şi-i transportă pe cei douăzeci şi patru de temerari la şaizeci de metri de sol şi apoi, cu aceeaşi viteză, la firul ierbii. Distracţia ţine cam trei minute. Şi – aici voiam să ajung – cei care au parte de acest tratament plătesc. În loc să fie plătiţi.

Gurile rele susţin că ecranul curbat (*la coquille*) de pe faţa fiecăruia îl fereşte de voma vecinului, în condiţiile în care unii curajoşi (în majoritate copii şi adolescenţi) se suie în cabina deschisă imediat după ce au mâncat una dintre cele câteva aşa-zise *gourmandises* care se vând în apropiere – cu precădere *churros* cu nutella, după care dezastrul e garantat. În realitate, rostul ecranelor e să atenueze urletele isterice ale vitejilor şi în acelaşi timp să împiedice insectele să le intre în guri, în nasuri sau în ochi, fapt care poate avea urmări neplăcute la 120 de kilometri pe oră, cât atinge instalaţia la viteza maximă. Aceleaşi guri, la fel de rele, spun că rostul fotografiilor de la început e efectuarea unei comparaţii fizionomice *avant et après*, legenda spunând că unii clienţi s-au trezit cu maxilarele mai lungi la sosire. La consolidarea legendei contribuie, fără discuţie, şi faptul că, în timpul distracţiei, ambele cabine se dau peste cap cu tot cu conţinutul uman, ceea ce înseamnă că tinerii dinăuntru chiar nu mai ştiu pe ce lume se află şi unde sunt punctele cardinale.

De la Tudor Vianu la Ştefan Jianu

Dacă o asemenea provocare se cere plătită nu doar cu emoţiile, ci şi cu banii doritorilor de senzaţii tari, cu atât mai firească e plata pentru şederea bucolică în zona submontană unde se află Cornu, la un suc proaspăt de legume şi un pic de aquagym. Asta cu atât mai mult cu cât Bali Spa şi ProEstetica, aşezământul din care face parte, se bucură de reclama cuvenită. Pe blogul Bali Spa se poate citi un material preluat de pe un alt blog, Fashion Doctor, în care doamna Stella Adam se despleteşte literar şi îşi începe astfel elogiul: „Nu cred că cineva nu cunoaşte numele ProEstetica şi pe dna dr Jianu Dana şi dl dr Jianu Ştefan“. Limba în care este exprimat mesajul a fost identificată de lingvişti ca fiind o derivată a românei. Dincolo de prescurtările care nu au ce să caute într-un asemenea text, dincolo de prezentarea domnilor doctori ca la catalog, cu numele înaintea prenumelui, deşi nici unul dintre ei nu este maghiar, construcţia „nu cred că cineva nu cunoaşte numele ProEstetica“ trădează un tip de şcoală în care pauzele au contat mai mult decât orele. Cu siguranţă, decât cele de română.

Se poate bănui că intenţia Stellei Adam a fost să scrie „nu cred să existe cineva care să nu fi auzit de ProEstetica“. În acest caz, am fi avut de-a face doar cu o exagerare. Fiindcă, de exemplu, eu, unul,

nu auzisem de zisul aşezământ. Vecinii de scară, la fel. Colegii de la editură, în aceeaşi situaţie. Cei de la radio şi de la televiziune, idem. Ceva îmi spune că există destui oameni din sector, din oraş şi din ţară care n-au auzit în viaţa lor de ProEstetica. Ba chiar s-ar putea să fie mai mulţi cei care au auzit de *Estetica* lui Vianu decât de ProEstetica lui Jianu. E bine să-ţi alegi cu grijă cuvintele când vrei să elogiezi pe cineva. Altminteri, rişti să ajungi la impas sau la enormitate. I-aş putea transmite la rândul meu Stellei Adam că „nu cred că existe cineva care să nu fi auzit de Ladislao Mazurkiewicz, de Paşa Hristova şi de André Robert Raimbourg“. Şi aş minţi. Sunt, fireşte, zeci de milioane de oameni care n-au auzit de cei trei, deşi Mazurkiewicz a apărat poarta Uruguayului la Cupa Mondială din anul 1970, Hristova a primit Cerbul de Bronz la ediţia din acelaşi an 1970 a festivalului de la Braşov, iar Raimbourg, alias Bourvil, a murit în acelaşi an 1970, în care îi apăruseră ultimele două filme din carieră, *Cercul roşu* şi *Zidul Atlanticului*.

Dr Algekyll bea cafea de păpădie

În concluzie, câte bordeie, atâtea obiceie. De exemplu:

www.farmacialapretmic.ro laudă virtuţile ceaiului verde sau pe ale ceaiurilor cu rol detofixiant asupra colonului: „psylliumul şi triphala, un amestec ayurvedic din trei plante terapeutice originare din India“. Trei: psylliumul şi triphala. Patru: Luca şi Matei.

www.edenspa.ro mizează pe detoxifierea cu alge şi argilă şi vă dă de înţeles că veţi petrece câteva zile de basm, cu pendulare identitară între Doctor Algekyll şi Mr Clay.

www.atasagon.ro propune, în ofertele de relaxare la un alt loc cu verdeaţă decât cel unde până la urmă ne ducem toţi, un program zilnic mai omenos (întâlnirea cu shake-ul + apă alcalină are loc la 8.30, nu la 7.00) şi invită la înghiţirea unei cantităţi de apă care obligă la urinare în fiecare oră. Clienţii cu probleme de prostată trebuie să-şi rezerve din timp folosirea exclusivă a unui pisoar.

www.gradinasanatatii.ro invită la descoperirea unor cuceriri fascinante, printre care colagenul lichid hidrolizat + acid hialuronic + biotină + cupru + siliciu + vitamina C. Dacă tot sunteţi acolo, puteţi testa şi colagenul lichid hidrolizat top 2 + glucozamină + condroitină + MSM + turmeric + vitamina C. Ca să ştiţi.

Până şi pe platforma www.emag.ro se comercializează, scurt şi cuprinzător, o diversitate de plasturi pentru detoxifiere.

O impresie puternică produce site-ul www.csid.ro (Ce se întâmplă, doctore?), unde discuţia despre detoxifiere începe printr-un truism ca la mama acasă: „Primul pas spre detoxifierea corpului este, evident, reducerea încărcăturii toxice“. Îi urmează o constatare cât o mutaţie: „Majoritatea alimentelor conţin atât factori benefici, cât şi factori dăunători“. Paula Rotaru, autoarea textului, trece apoi la ce ai voie şi mai ales la ce *nu* ai voie să mănânci şi să bei. Lista restricţiilor e, previzibil, impresionantă, numai că pe ea apare la un

moment dat un aliment la care alţi prelaţi ai detoxifierii se închină până le pârâie oasele: avocado. Ca un veritabil avocado al diavolului, Paula Rotaru anunţă că respectivul aliment e „câh“ şi că statutul lui de răsfăţat al dietelor e nemeritat. Nu de alta, dar, conform doctrinei Rotaru, „regina băuturilor detoxifiante rămâne apa cea de toate zilele (pios *clin d'œil*, nu?). Bea în fiecare zi minimum doi litri de apă plată. Acest lichid va contribui extrem de eficient la diluarea toxinelor în timpul eliminării lor“.

Pe lista produselor nerecomandabile, dacă nu interzise de-a binelea, mai apar – spre disperarea multora – cafeaua, ciocolata şi ceaiul de mentă. Consolator, există şi aici alternativă: „Cafeaua de păpădie poate fi băută ca înlocuitor al cafelei cât timp urmezi regimul de detoxifiere. După încheierea curei îţi recomandăm şi cafeaua din orz“.

Mihaela şi smochina, Veturia şi măslina

E clipa când vălul cade de pe ochi: Nicolae Ceauşescu şi sfetnicii lui în ale alimentaţiei au fost pionierii români ai detoxifierii. La cât nechezol a pompat Dunărea Gândirii în popor, nu e de mirare că detoxifierea cu plumb de la Târgovişte a dat rezultate atât de bune.

Te întrebi apoi, cu pupilele dilatate: nu cumva există şi cafea de pătlagină, de ienibahar sau de ciuboţica-cucului? Nu cumva poţi face cafea din orice? Nu cumva poţi fi un *barista* acreditat în preparate pe bază de lăptucă, ulei de peşte, turmeric, nucşoară, pătrunjel, sfeclă şi cătină? Şi nu cumva o luăm razna?

Site-ul www.csid.ro dezvăluie apoi cum arată aventura detoxifierii prin ochii Mihaelei Rădulescu. Începutul e la fel de palpitant ca episoadele din *Mannix* de pe vremuri:

> „Şi am aşa o săptămână când dimineaţa mănânc o smochină sau o curmală, beau ceai verde în loc de cafea, evident fără zahăr, şi pun mult ghimbir şi lămâie. Şi îmi fac în fiecare dimineaţă şi seară un masaj cu sare de Himalaya grunjoasă, începând de la tălpi, sus pe picior, pentru că asta pune foarte bine circulaţia în mişcare (nu, nu sângele, circulaţia – *n. m.*), cea limfatică, şi mai elimini din toxine.“

În inefabilul ei hipocaloric, destăinuirea aminteşte de un mic episod de istorie literar-gastronomică pentru care există câţi povestitori, atâtea variante. Bref, pe la jumătatea anilor 1970, Veturia Goga îl invită la masă pe Şerban Cioculescu. Acesta din urmă, un pofticios. Gazda, o frugală. În farfuria invitatului îşi fac apariţia două măsline şi o feliuţă de lămâie (fără ghimbir). Neştiind dacă e vorba de simţul umorului sau de altceva, musafirul mănâncă măslinele, suge ce suge din feliuţa de lămâie şi aşteaptă continuarea. După ce se lămureşte că asta a fost tot, Cioculescu se şterge la gură cu un şerveţel, oftează simulând mulţumirea, plescăie discret şi spune, şâşâind „s“-urile, cum făcea de la o vreme: „Ştimată doamnă, m-aţi răşfăţat, he he he“.

Site-ul www.btonic.ro alunecă în feerie kitsch – „Oglindă, oglinjoară… te întrebi deseori cum să obţii energia şi vitalitatea de odinioară?“ – şi pe urmă propune ceva cu adevărat salutar: „Detoxifică-ţi mintea“. Aici e-aici. Unii văd în acest sfat o invitaţie de a-i evita pe proşti, de-a nu mai pierde vremea ascultându-i pe şarlatani la televizor, de-a nu mai citi tâmpenii şi de-a nu mai lua de bune aberaţiile de pe site-uri. Din păcate, nu asta e esenţa detoxifierii mintale pentru www.btonic.ro., ci:

> „Rezervă cincisprezece minute de meditaţie pe zi. Dacă nu ştii cum să faci meditaţie, încearcă prima oară prin a-ţi controla respiraţia. Atinge-ţi zona stomacului cu palmele, mai precis, partea inferioară a abdomenului. Respiră pe nas, numărând încet până la zece, şi repetă de trei ori. Încearcă să inspiri cât de mult aer poţi şi să expiri la fel de mult.“

Aşa or fi început şi Pascal, Sfântul Augustin sau Marc Aureliu. Mai ştii, poate chiar şi-au preparat, cu tehnologia de atunci, un smoothie cu matcha (praf de ceai verde) şi varză Kale. Dar, dacă tot suntem la detoxifiere, poate că n-ar fi rău ca site-ul în cauză să elimine toxinele din categoria „vei îmbunătăţii digestia“, chit că ortografia deficitară te poate recomanda pentru un loc în câteva dintre academiile din capitolul anterior.

Drenaj limfatic, tupeu emfatic: cazul Şişu (fără Puya)

Şi mai sunt site-uri. Sute, dacă nu mii. Fiecare cu promisiunile lui, fiecare cu momelile lui. Discernământul clientului prezumtiv e testat serios şi nu de puţine ori clientul nu ia notă de trecere la examen. Între timp, confuzia dintre stilul de viaţă sănătos şi detoxifiere sporeşte. Detoxifierea devine, în mintea multora, paşaportul pentru o viaţă fără dureri, hibe şi probleme. Avertismentul lui Mark Twain – „de la o vârstă încolo, dacă nu te doare nimic înseamnă că ai murit“ – rămâne o replică bună de citat în conversaţiile spumoase. Îţi vine să spui că există în România atâtea terapii de detoxifiere câte academii (a se vedea capitolul precedent). Iar lista creşte de la o zi la alta. Avem printre noi şi semeni cu spate politic care exaltă detoxifierea prin sucurile de castraveţi. Unul dintre ei, Marius Daniel Şişu, ajunge în februarie 2019 la şefia Agenţiei Naţionale a Medicamentului, după ce câştigă singurul concurs cu o miză reală: cel de împrejurări. Ca să ocupi o asemenea funcţie, reprezentanţii guvernului PSD (proaspăt demis, dar încă activ pe ultimii metri) impun deţinerea unei diplome de absolvent de medicină, economie sau drept. De farmacie, nu. Vlad Mixich, expert în politici de sănătate şi membru al board-ului Agenţiei Europene pentru Securitate şi Sănătate, scoate la lumină episodul într-o postare pe Facebook din 21 octombrie 2019:

„Fiţi atenţi ce nouă mârşăvie face acest guvern PSD, deşi a fost deja demis! Azi au fost scoase la concurs cele mai importante trei poziţii din domeniul farmaceutic din România: preşedintele şi vicepreşedinţii Agenţiei Naţionale a Medicamentului. Condiţia principală de înscriere: să ai diplomă de absolvent de medicină, economie sau drept. De farmacie, NU!!! Repet: de farmacie, NU!!! Ghici cine a picat admiterea la Facultatea de Farmacie? Aţi ghicit: actualul preşedinte interimar al Agenţiei Medicamentului, domnul Marius Şişu. Aţi priceput cum vine logica? Deci, dacă ai studii în domeniul farmaceutic, nu poţi conduce cea mai importantă Agenţie din domeniu, dar, dacă ai picat admiterea la Farmacie, da. Dacă eşti prieten cu cine trebuie, ţi se croiesc după măsură şi condiţiile de concurs.“

Mai simplu spus: e bine ca, ocupaţi cu toxinele din organism, să nu le uităm pe cele din viaţa publică. Îndeosebi pe cele care vând (sucuri de) castraveţi la grădinar. Ziarista Adelina Săhlean scrie în *Newsweek*, în aceeaşi zi de 21 octombrie 2019 în care apare postarea lui Vlad Mixich, că „omul care conduce Agenţia Naţională a Medicamentului a picat admiterea la Facultatea de Farmacie. El a găsit o portiţă şi s-a înscris fără examen pe locurile studenţilor străini, de unde a fost exmatriculat pentru absenţe. Marius Daniel Şişu este un susţinător al detoxifierii cu sucuri de castravete, iar experienţa lui în domeniu se limitează la falimentarea unor mici afaceri cu medicamente“. Altfel spus, drenaj limfatic şi tupeu emfatic.

Şi acum, reversul. Înapoi la competenţă

După atâta diletantism, ţi se face dor de câteva adevăruri nefardate. Şi de doi-trei oameni care să repună lucrurile în ordine. Să amendeze şmecheriile pe bani mulţi, ambalate în formule care promit fără să garanteze. E greu ca, sub asediul atâtor valuri de terapii, să nu te întrebi dacă detoxifierea nu a ajuns, în ultimii ani, o modă sau un capriciu monden. Cristina Pavel, medic primar de medicină generală, declară într-un interviu la Digi 24: „Aşa-zisa detoxifiere nu este întâlnită în manualele de medicină – vorbim de fapt de un efect depurativ, de aşa-zisă curăţire a sângelui“. La rândul lui, consultantul în nutriţie Alec Blenche susţine, în emisiunea de la Digi 24 a Izabelei Pănescu, *Tinereţe fără bătrâneţe*, că „Reţeta ideală atunci când vrei să te apuci de aşa-zisa detoxifiere este să laşi corpul să îşi facă treaba. Corpul oricum se detoxifică. Problemele grave de sănătate apar atunci când intoxicaţia este mult mai rapidă decât capacitatea corpului de a se detoxifia“.

Punctul de vedere al doctorului Doina Ene, medic primar în diabet, nutriţie şi boli metabolice, nu face decât să completeze judecăţile anterioare: „Sunt situaţii în care organismul funcţionează perfect, pentru că el este o maşinărie întreagă, care are această funcţie de detoxifiere foarte bine controlată, dar sunt situaţii în care noi forţăm nota: avem un consum alimentar neadecvat sau trăim într-un mediu foarte poluat, şi atunci depăşim capacităţile

organismului de a face această epurare. Substanţele rezultate din metabolism ajung să aibă efecte toxice“.

La fel ca falsele academii, terapiile de detoxifiere, cu zurgălăii lor de marketing şi cu aportul influencerilor şi mai ales al influenceriţelor, sunt pe punctul de-a deveni industrie. Adică de-a aduce profit. Asta nu e de condamnat, câtă vreme profitul nu e rezultatul unei înşelătorii care se repercutează negativ chiar asupra lucrului pe care-l doreai îmbunătăţit: starea sănătăţii. România este însă o ţară în care şlagărul *Minte-mă frumos* câştigă premiu după premiu, indiferent cine cântă şi cine acompaniază. Destui oameni pur şi simplu nu pricep că, în loc să se interneze pe o căruţă de bani în spaţii care promit Nirvana şi unde riscă alienarea la un pahar de smoothie verde, e preferabil să nu se îndoape, să nu-şi tortureze organismul şi să facă mişcare. Poate că încă au încredere în făgăduieli, cu toate că şi-au votat de atâtea ori păcălitorii. Poate că forma îi atrage mai mult decât fondul. Sau poate că încă n-au găsit acel specialist care să-şi pipereze suficient discursul pentru a-i convinge.

O incursiune în lumea proastelor obiceiuri

O veste bună: l-am găsit pentru ei. Se numeşte Simona Tivadar şi este un om căruia nu i se pot pune la îndoială competenţa, francheţea şi simţul umorului. În 2017, Simona Tivadar publică la Humanitas o carte cu un succes de public entuziasmant, *Medicină, nutriţie şi bună dispoziţie*, pe a cărei copertă a patra scrie ea însăşi următoarele:

> „Am descoperit într-o zi că ne-a inundat pseudoştiinţa şi că îi cad pradă oameni naivi, incapabili să discearnă între adevărul ştiinţific, verificat şi reproductibil de fiecare dată, şi testimoniale contrafăcute despre leacuri miraculoase contra orice sau preventive contra nimic. Atunci m-am hotărât să scriu despre biologia şi funcţionarea corpului omenesc, despre biochimie şi alimente, despre adevărurile verificabile şi fanteziile imposibil de reprodus, promovate de medicina alternativă. Am început să scriu ceea ce s-ar putea numi nişte *pamflete medicale*, pe care le-am postat pe Facebook. Fără ură şi resentiment însă: consider că fiecare om are dreptul să aleagă orice i se pare potrivit sănătăţii sale, cu condiţia să nu se pună pe sine şi pe alţii în pericol şi să aleagă informat, nu dus de nas. Am scris aşa cum vorbesc de obicei, zâmbind, fiindcă şi eu cred că «glumind putem spune orice, chiar şi adevărul» (Sigmund Freud).“

E suficient să citeşti titlurile de capitole din *Medicină, nutriţie şi bună dispoziţie* ca să-ţi dai seama că, dincolo de informaţia pe care o vei primi, te vei distra copios. Simona Tivadar ciuruieşte o sumedenie de mituri aşa-zis medicale şi amendează tendinţa amatorilor de a li se substitui profesioniştilor. Pentru cei care încă nu au ajuns la carte, iată câteva titluri pentru stârnirea apetitului: „Trei escroci se întâlniră, / Raza soarelui, / De bănuţi vă jumuliră“, „Bombiţa calorică vegană“, „Stat român, autorizez agheasma

cuantică", „Algele: pastile de slăbit pentru trupuri grăsuţe şi minţi slăbuţe", „Îngheţată de yam sau tocăniţă cu crocodil?", „M-aşteaptă un crom, lipit de un pom", „Ananasul strâmbă nasul" sau „Cafele verzi pe pereţi".

Sigur, Simona Tivadar nu ia în cătare doar terapiile de detoxifiere şi fenomenul Detox în general. *Medicină, nutriţie şi bună dispoziţie* este o incursiune ironică, dar atât de necesară, în lumea proastelor obiceiuri – alimentare şi nu numai. E vorba aici despre falsele reţete de reechilibrare, despre mitologia leacurilor închipuite, despre inflaţia soluţiilor de tip placebo, despre pretinsa contracarare a unui exces prin comiterea altuia şi despre atâtea altele. Este vorba, peste toate, despre recursul la competenţă şi la autoritate, fiindcă, spune autoarea, „uzurparea competenţei ne va întoarce în peşteri". Cum se uzurpă competenţa? Prin pungăşiile unora, cuplate la naivitatea altora. O scrie tot Simona Tivadar în „*Cuvântul înainte*" al cărţii:

> „…am continuat să citesc orice noutate, să particip la congrese locale şi internaţionale, să fac echipă cu colegii mei din alte specialităţi pentru binele bolnavului care mi-a cerut ajutorul. Şi m-am trezit într-o zi că toate astea nu valorează nimic atunci când o divă care se plictiseşte de prea mult stat degeaba dă sfaturi medicale; când vreun absolvent al unui curs online de nutriţie pretinde că are competenţa să dea indicaţii; când orice neisprăvit neinstruit își face blog de sănătate şi ne ameninţă că vom muri în chinuri dacă nu cumpărăm produsele pe care le recomandă."

E o indignare literară? Câtuşi de puţin. Literare pot fi unele imagini şi exemple. În schimb, indignarea nu e doar veritabilă, ci mai actuală ca oricând, îndeosebi acum, când oricine se poate declara influencer, chiar dacă influencing-ul pe care-l practică e de multe ori nociv (a se vedea, pentru aducere aminte, prestaţia vloggerilor de tip Alexandru Bălan, zis „Colo", care a declarat pe canalul personal de YouTube, urmărit de aproape un milion de persoane, că tinerele care se îmbracă sumar ar trebui violate). E indignarea omului care şi-a mâncat tinereţea studiind cu adevărat şi care vede acum cât de lejer urmează unul şi altul sfaturi fără semnătura specialistului. E genul de indignare cu atât mai justificată cu cât

> „Descoperirea internetului a detronat vrăjitoarele şi ghicitoarele tradiţionale, favorizând răspândirea pseudoştiinţei într-un ritm fără precedent, deși rezultatele ei sunt imposibil de reprodus în condiţii de experiment supravegheat, bazându-se pe specularea emoţiilor, a fricii de boală şi moarte şi pe celebrul efect placebo, care poate justifica până la 40% din eficacitatea unui tratament. Unele proceduri sunt inofensive (apifitoterapia, homeopatia, reiki etc.). Altele sunt înșelătorii flagrante: detoxul, analizele făcute de computerul cuantic, biorezonanţa etc.; iar altele sunt extrem de periculoase: Noua Medicină Germanică, antivaccinismul, veganismul (în special la copii)".

Suc verde ca frunza de vară, argilă albastră ca situaţia

Iată-ne ajunşi, prin urmare, şi la detox. Sau poate la Detox, fiindcă vorbim deja despre un personaj. În ultima parte din *Medicină, nutriţie şi bună dispoziţie*, Simona Tivadar inserează discuţia pe care a avut-o cu un reprezentant al (o reprezentantă a) revistei online *Life.ro*. Adică:

Life.ro: *Se vorbeşte mult despre detox. De unde a apărut acest detox? Se discută mai ales în perioadele în care se schimbă anotimpurile sau după sărbători. Ce este acest detox de fapt?*

Dr. Simona Tivadar: O prostie, bineînţeles. Este încercarea oamenilor moderni de a-şi cumpăra paşapoarte spre nemurire fără să-şi impună nici un fel de restricţii. Cu alte cuvinte, în loc că aibă o alimentaţie normală, civilizată, în fiecare zi, în care să aibă grijă la orele de masă şi la ce mănâncă, preferă să mănânce pe apucate la covrigăriile şi patiseriile din colţ, la fast-foodul de pe stradă, la cateringul mai mult sau mai puţin dubios. Şi, din când în când, simt nevoia să facă un „bine" corpului lor şi sar din măsura de a mânca numai tâmpenii şi mizerii într-o extremă despre care ei îşi imaginează că e benefică. Evident, este o prostie. Aşa cum masa lor este o prostie, aşa sunt şi aceste măsuri extreme. Mai ales că, după cum ştiţi, reţetele sunt din cele mai diferite: unii consideră că este „detox" să mănânce ovăz, orz sau secară, alţii iaurt şi fructe, alţii argilă albastră, alţii să bea sucuri de legume. Fiecare are o altă definiţie a detoxului şi, bineînţeles, ca orice pseudoştiinţă care lucrează cu incertitudini şi convingeri personale, acest pretins procedeu de curăţare a organismului s-a răspândit, fiind susţinut şi propagat de pseudonutriţionişti sau de oameni fără pregătire medicală, care au găsit astfel un instrument foarte bun de a câştiga bani.

Life.ro: *Este o industrie?*

S.T.: Da, este. Şi nu e de mirare, fiindcă toată lumea este fascinată de nemurire, de tinereţe fără bătrâneţe şi de sănătatea veşnică. În primul rând, să spunem că nu există detox pentru că nu există toxine.

Life.ro: *Nu există toxine? Dar ceea ce elimină celula ce este?*

S.T.: E o confuzie între „deşeuri" şi „toxine". Tocmai s-a luat un Premiu Nobel pentru medicină la sfârşitul lui 2016 pentru un studiu care demonstrează că celula „se curăţă", dacă vreţi să spunem aşa, de către ea însăşi! Nu există o formulă chimică a acestor toxine şi nu le denumeşte nimeni specific, fiind numite „toxine" aşa, generic şi misterios. Nu se cunoaşte „toxina x" sau „toxina y".

Life.ro: *Poate că e de ajuns „toxine"...*

S.T.: Dar nu au o formulă chimică? Că toate pe lumea asta au o formulă chimică: apa, corpul uman, sângele, mâncarea pe care o mâncăm, mărul… Un chimist, Kennedy, australian, sătul de această chemofobie şi de atâta impostură legată de substanţele chimice,

despre care acum se vehiculează atâtea aberaţii pe planetă, a făcut inclusiv tricouri, şorţuri de bucătărie şi alte lucruri drăguţe imprimate cu formula chimică a oului, a bananei, a căpşunilor etc. Şi, dacă ne uităm pe internet la formulele chimice ale domnului Kennedy, o să constatăm cât benzen, cât benzol şi alte substanţe există în fructele pe care le mâncăm în fiecare zi… Deci nu există toxine! De aceea nu există nici detox. Oamenii nu se intoxică, oamenii elimină deşeuri singuri, fără ajutor. (Noi vorbim aici despre oamenii sănătoşi, desigur, nu despre cei bolnavi.) Deci: omul elimină deşeuri prin piele (*transpiraţie*), prin plămâni (*CO2*), prin rinichi (*urină*) şi prin tubul digestiv (*fecale*). Aceste sisteme sunt atât de bine perfecţionate, încât, din fericire, nu le putem influenţa prea mult. Spun „din fericire“ fiindcă oamenii încearcă şi continuă să facă altceva decât ce trebuie, pentru că citesc de pe zece site-uri aceleaşi lucruri şi gata, sunt convinşi, în loc să apeleze la cunoştinţele lor de biologie de clasa a opta, nu mai mult.

Life.ro: *Şi totuşi folosim atâtea metode de detox!*

S.T.: Da, eu dau mereu exemplul cu „sucurile verzi“… Verdele pentru noi reprezintă culoarea prospeţimii, culoarea pe care am văzut-o când am ieşit din întunericul peşterilor. Dar asta nu înseamnă că sucurile verzi sunt benefice, există o limită a măsurii în care aducem natura în noi. Cei care spun că se detoxifică şi îşi oxigenează organismul spun o prostie. Clorofila din plantele verzi produce oxigen doar la lumină. Şi e foarte bine, că atâta ne-ar trebui: oxigen liber în intestinele noastre! Pentru că acolo este şi gaz metan, şi atunci am exploda! Toate aceste sucuri verzi nu înseamnă nimic. Şi e o mare tâmpenie să-ţi imaginezi că dacă mănânci o salată în fiecare zi îţi vei rezolva carenţele din ultimul timp în felul acesta… Organismul nostru nu este o maşină. Nu-l poţi duce la service să-i schimbi piesele şi şase luni să ai garanţia că nu se mai întâmplă nimic. Ai mâncat primul cartof prăjit într-un ulei mizerabil sau ai înghiţit prima merdenea, te-ai „intoxicat“ la loc, dacă vreţi neapărat termenul acesta. „Detoxul“ (care nu există) se face mâncând corect în fiecare zi, ajutând în felul acesta ca mecanismele naturale ale corpului nostru să funcţioneze perfect. În rest, totul e o prostie.

Life.ro: *Şi atunci ce li se întâmplă celor care beau apă cu lămâie dimineaţa, de exemplu?*

S.T.: Poa’ să bea şi apă cu cremă de ghete! Ce să li se întâmple? Îşi iau o doză mare de vitamina C dacă pun lămâie mai multă. Necesarul nostru de vitamina C într-o zi este sub 200 mg. Acesta este acoperit de un fruct zilnic, de pătrunjelul care se aruncă în farfuria de supă pe care ar trebui s-o mâncăm la prânz, de legumele din ciorbă… etc., etc. Tot ce este exces va trebui eliminat de cineva, şi anume de rinichi. Nu există un depozit în care organismul să stocheze vitamina C. Ea nu se depozitează, este eliminată dacă e în exces. Toate elementele din organismul nostru trebuie să fie ca uleiul maşinii la jojă. Ştiţi cum? Eşti la semn, e bine, eşti peste sau sub, nu mai e!

Adevăruri incomode

Din fericire, Simona Tivadar nu este singurul medic care luptă împotriva înşelătoriilor de la curtea regelui Detox. Alături de ea pe frontul anti-impostură merită plasat Vasi Rădulescu, autorul unor observaţii şi păreri necesare mai cu seamă într-un spaţiu şi într-un timp când plauzibilul e privit cu mefienţă, iar minciuna barocă e crezută. Când specialistul e trimis la plimbare, iar impostorul, îmbrăţişat cu entuziasm. Unul dintre obiceiurile cimentate în ultimii ani exact ăsta este: tratarea cu scepticism a omului de meserie, a expertului, şi abandonul extaziat în braţele şarlatanului, ale panglicarului interesat. Un medic nu poate aspira la detenta mediatică şi la încrederea unui habarnist în ale medicinii. Un arhitect nu se poate pronunţa în chestiuni de construcţii – un manelist, da. Un bariton e privit chiorâş când vorbeşte despre operă – un frizer, nu.

La fel ca Simona Tivadar, Vasi Rădulescu operează cu dezinvoltură în mai multe registre de exprimare. Unul dintre ele constă în enunţarea clară a unui adevăr incomod pentru potlogari, aşa cum se întâmplă pe site-ul www.huff.ro:

> „Nu există detox prin suculeţe sau alte preparate. Există produşi metabolici care se elimină prin urină, sudoare, scaun, respiraţie. Curele de detoxifiere nu au nici un fundament ştiinţific."

Ce afront, Andreea Marin (başca Burcu Geçtan şi Çisem Çakîr). Ce jignire, Cori Grămescu. Ce lovitură, Olivia Steer. Ce surpriză, Beatricia din Republica Moldova. Auzi la el. Medic, cică. Şi-i mai şi arde de băşcălie, fiindcă într-o altă intervenţie ia uite-l cum comută de pe stilul sobru pe cel de luare în pleasnă:

> „Pentru că n-am timp să gătesc, mă tentează să încerc meniurile astea cool care-ţi sunt livrate acasă, pe mai multe zile, excelent gândite cu nutriţionişti de marcă, probabil şi cu medici care au făcut medicina la fără frecvenţă, posibil şi cu popi în board. Am descoperit un meniu mirobolant, care zice aşa: «Meniul Alcalin-Detox te ajută să elimini toxinele din organism şi să eviţi excesul de aciditate, principala cauză a apariţiei dezechilibrelor în organism, care determină îmbolnăvirea». Vai de capul meu! De unde e oare excesul ăla de aciditate, când pH-ul e unul dintre parametrii cel mai fin reglaţi de organism, variind la zecimală, 7.35–7.45? De ce tot apare marota asta cu aciditatea criminală, care e reglată imediat printr-o dietă? Frăţică, dacă ai pH-ul mai mic, intri direct la Terapie Intensivă!"

Apologia detoxifierii, la care trudesc cu stăruinţă o mulţime de oameni fără pregătire medicală, e doar unul dintre lucrurile unde specialiştii au de tras. Lista aberaţiilor e lungă, iar eforturile de contracarare a lor cer un consum uriaş de energie şi de nervi. Când tot soiul de teledive şi de mimoze combat vaccinurile fără să se întrebe cum a ajuns speranţa de viaţă să crească atât de mult în ultimele secole, e nevoie de o intervenţie fermă. Cu scalpelul ironiei, chiar dacă teledivele şi mimozele se vor declara ofuscate. Şi cu argumente care să le demonteze plăsmuirile. Când cântăreţi de

muzică populară prescriu leacuri împotriva reumatismului şi spondilozei, profesioniştii veritabili trebuie să riposteze repede şi dur. Când oameni care au trecut precum gâsca prin apa unei fabrici de diplome tip Spiru Haret (zisă şi Harem) apar la televizor sau pe Facebook şi agită reţete miraculoase, şansa reală a bolnavului e recursul la medic. La el, nu la sfaturile unei pupeze care se declară „expert în comunicare", dar nu ştie că „deontologie profesională" e pleonasm. Cu atât mai puţin că „pleonasm" e anagrama lui „neoplasm". Şi cu atât mai puţin că unul dintre cele mai noi tipuri de cancer, dintre cele peste două sute, e cancerul pseudoştirilor şi al pseudoremediilor care-ţi pun viaţa în primejdie.

Beculeţul roşu

Într-o postare care adună mii de vizualizări şi comentarii de tot felul, Vasi Rădulescu enunţă treizeci de lucruri care, valabile astăzi, vor fi valabile şi peste zece ani. Unii vor subscrie în extaz, alţii vor pune sub semnul întrebării unul sau altul dintre enunţuri. Primul merit al listei este însă aprinderea beculeţului roşu în faţa miturilor, năzărelilor şi confuziilor. Aşadar:

„1. Homeopatia este eficientă doar în sindromul buzunarelor preapline. În rest nu tratează absolut nimic.

2. Nu există nici o relaţie între vaccinuri şi autism. Oricât ar inventa sau ar scormoni unii.

3. Uleiurile esenţiale n-au treabă cu medicina. Nu vindecă nimic. Probabil miros frumos şi cam atât.

4. Dexametazona tot nu se nebulizează, ea având doar indicaţie intramusculară sau intravenoasă.

5. N-ai cum să aliniezi chakrele pentru că nu există aşa ceva.

6. Terapia apucatului îngerilor de aripi are şi ea efecte miraculoase în golitul buzunarelor. Cam atât.

7. Impunerea dietei fără gluten în populaţia generală nu are nici o noimă, ea fiind indicată celor cu boală celiacă.

8. Nu există detox. E un marketing care ia minţile multora. Toxinele şi produşii de metabolizare sunt scoşi din corp de rinichi, ficat, plămâni, piele.

9. Protectoarele hepatice n-au nici o treabă de cele mai multe ori. Nu fac decât să obosească ficatul.

10. Suplimentele minerale şi vitaminice se dau pe indicaţii precise, când sunt carenţe sau situaţii deosebite. În rest nu au efecte notabile.

11. Nu există nici o dietă capabilă să vindece vreun tip de cancer.

12. Biorezonanţele, spiriduşii magici şi alte aparate cu unde aiuritoare nu au fundament ştiinţific, deci nu produc efecte pozitive.

13. Nimeni nu-şi foloseşte doar 10% din creier (bine, unii politicieni continuă s-o facă, admit).

14. Nu există cădere de calciu.

15. Nimeni nu-şi poate înghiţi limba.

16. Nu se va da şoc electric atunci când inima este în asistolie (oprită). Şocul asta face: opreşte inima şi-i dă ocazia să facă restart, pe curat, anulând o aritmie.

17. Creierul tot nu doare, că nu are receptori de durere. Dor învelişurile meningeale, muşchii cranieni.

18. Ecuaţia slăbirii e simplă: arzi mai mult decât mănânci. Sportul nu e obligatoriu pentru slăbit.

19. Cititul pe întuneric nu dăunează vederii. Citiţi oricând, numai citiţi.

20. Pulsul nu înseamnă de câte ori bate inima pe minut. Aceea e frecvenţa cardiacă. Pulsul e percepţia curgerii sangvine.

21. Cea mai bună tensiune arterială la adult este 120/70 mmHg. La vârstnici nu se mai acceptă valori mai măricele.

22. Antibioticele tot nu au efect în viroze, adică pe virusuri.

23. Se spune «stare de conştienţă», nu «cunoştinţă».

24. Apa superalcalină n-are nici un efect benefic, e iarăşi un marketing aberant.

25. Apele cu vitamine sunt cool, dar n-au nici o treabă cu starea de bine. Corpul îşi ia tot ce are nevoie dintr-o alimentaţie diversificată şi echilibrată. Apa plată rămâne sfântă.

26. Nu există vitamine capabile să trateze vreun cancer (a se vedea B17, zisă şi amigdalină).

27. Curentul e un mit românesc. El nu dă nici o boală.

28. Nimeni nu se poate îngrăşa doar uitându-se la o salată. Asta vine din mâncat mult şi prost, respectiv din sedentarism.

29. Nici o dietă prin care se pierd multe kilograme pe lună nu e *safe*. Masa corporală trebuie să reflecte principii sănătoase de viaţă, cu moderaţie în orice.

30. Singurătatea e aducătoare de boală, scade durata vieţii, atrage depresii."

Deşi lista e lungă, pe ea n-au încăput alte câteva năzbâtii, pe care Vasi Rădulescu are grijă să le desfiinţeze când îi vine bine. Astfel: guma de mestecat nu rămâne şapte ani în stomac dacă o înghiţi din greşeală, venele şi sângele care curge prin ele nu au culoarea albastră, imunitatea nu poate fi crescută printr-un supliment sau altul („imunitatea e centrala ta atomică, e autoreglată în cel mai mic detaliu"), nu te dor inima sau plămânii, nu toată lumea are acelaşi număr de muşchi sau oase, „medic homeopat" e o contradicţie în termeni, nu există un paracetamol strălucitor care conţine virusul Machupo, nu ai nevoie obligatoriu de opt pahare cu apă pe zi etc.

Pe de altă parte, e puţin probabil ca Vasi Rădulescu să-ţi fie de folos în mijloacele de transport fără aer condiţionat. „E corent, maică!" e de obicei prima reacţie pe care o stârneşti când deschizi geamul. Dacă somezi partea vătămată să-ţi numească o boală provocată de „corent", singurul lucru pe care-l vei reuşi va fi să atragi mânia proletară a precauţilor cu vată în urechi vara, care ţi se vor adresa după cum meriţi: „Mergi cu BMW-ul" (ecoul lui „Ia-ţi

maşină mică" de pe vremuri, când te plângeai de înghesuială şi ghionturi), „Stai dracu' acasă" sau „Bine că eşti tu deştept".

Trei zile drepţi şi fără papiloame

Detoxul e şarlatania cea mai vizibilă dintr-un evantai mai bogat decât coada de păun. Posturile de televiziune (din ce în ce mai puţin), internetul şi reţelele de socializare (din ce în ce mai mult) îşi continuă opera de intoxicare – culmea, sub pavăza dezintoxicării. Fiecare dintre cei conectaţi la internet primeşte reţete peste reţete şi sfaturi peste sfaturi. În numele sănătăţii, falşi experţi distribuie leacuri-minune care te pot îmbolnăvi şi care, în scenariul optimist, nu-ţi fac nici bine, nici rău. Totul se bucură de un discurs sentenţios şi imperativ, din care nu lipsesc semnele de exclamare şi imaginile de SF medical. De pildă:

> „Nu dormi bine noaptea? Urinezi des? Bea trei zile asta şi prostata se va vindeca!
>
> Ai gaze la stomac sau te balonezi des? Omoară helicobacterul şi toate bacteriile şi paraziţii!
>
> Crema asta ucide negii şi papiloamele. Dă-te acum şi o să cadă în patru zile.
>
> Scade glicemia în două zile! Tratament de ultimă generaţie în diabetul zaharat."

Pour la bonne bouche (honni soit), iată şi ceva pentru armăsarii care au trecut de geamandura primei tinereţi:

> „Asta iau actorii de filme pentru adulţi. O să te ţină trei zile drepţi. Măreşte potenţa cu 7,5 cm fără a ieşi de acasă. Metodă sigură! Potenţa masivă este un simbol al puterii şi al masculinităţii!"

E limpede că autorul enunţului de mai sus a trăit multă vreme „fără a ieşi de acasă". Iar când a ieşit s-a dus în multe locuri, dar nu la şcoală.

La puţini ani după ce Dan Diaconescu ratase înscăunarea la Palatul Cotroceni, ulterior unei tentative burleşti de cumpărare cu banii jos a combinatului Oltchim din Râmnicu Vâlcea, am scris în *Cartea râsului şi a cercetării* un paragraf care îşi păstrează valabilitatea:

> „Şarlatania prinde la popor, mai ales dacă-l priveşti cu ochii lui vodă Lăpuşneanu. Avem în ţară oameni care cred şi votează un ins care promite, în schimbul alegerii ca preşedinte, câte douăzeci de mii de euro pentru fiecare cetăţean al patriei? Avem. De ce n-am avea atunci şi naivi care cumpără sticluţe cu apă colorată, capabilă să-i vindece de cancer? Sau alifii care-i fac să lepede în două zile colăceii de grăsime acumulaţi în zece ani? Sau tincturi care le preschimbă chelia în desiş capilar? Nu există găselniţă ineficientă şi boală fără leac. E plin pământul de disperaţi candizi. La fel de plin e pământul de vraci televizuali, de guru autoproclamaţi care au băut lapte de iac direct de la sursă şi care te vindecă de rele punându-ţi în palmă un borcănaş cu aspect de urocultor (folosit, pesemne, în franciza cinematografică *Micţiune imposibilă*)."

Dacă doriţi să revedeţi

Confreria şarlatanilor seamănă, dintr-un punct de vedere, cu Statul Islamic: nu are un teritoriu al ei, graniţe şi monedă oficială. E o structură care îşi schimbă conturul şi îşi păstrează menirea: atentatele la buzunarul credulilor. Cu sau fără Detox, care joacă rolul nou-venitului cu potenţial de vedetă, confreria funcţionează de peste două decenii şi speculează educaţia precară, boala şi deznădejdea. Traficul cu speranţe nu e incriminat nicăieri în Codul penal, lucru pe care şarlatanii îl ştiu şi-l valorifică. Combinaţia dintre legislaţia permisivă şi lipsa de scrupule aduce pe scenă un cortegiu de impostori, escroci şi pungaşi cu ochii pe cartea de credit a fraieritului. Iată-i pe câţiva din trecutul recent:

Dragoş Iliescu, promotor frenetic, cu nişte ani în urmă, al curei pe bază de nichel pentru vindecarea de leucemie. Cu un mentor american şi cu un „medicament“ produs în – pardon – China, domnul Iliescu se intitulează „cercetător al noului“, chit că profesia lui e de economist.

Cătălin Luca, întreprinzător care leagă tămăduirea de consumul de zeolit, o rocă despre care s-ar fi dus vorba că ar fi fost folosită inclusiv în medicina tradiţională indiană. Atenţie, domnul Luca nu are sadismul de a-şi pune pacienţii să spargă roca între dinţi. În fond, rolul lui este de lecuitor, nu de om care avariază danturi. Aşa că roca este pisată fin şi vârâtă în nişte capsule scoase apoi la vânzare.

Viorel Pop, numerolog, clarvăzător şi bioenergetician preocupat de armonia căminului, pe care o asigură prin enunţuri din categoria: „Ai un preş în faţa uşii? Aruncă-l imediat! E cea mai mare greşeală a românilor! Iată ce tragedie ţi se poate întâmpla!“ Care e tragedia? Simplu: „Preşul de la uşă poate aduce energii negative în casă. Persoanele care nu intră în casă îşi pot lăsa energiile negative la uşă, iar tu le iei pe pantofi şi le duci înăuntru“.

Stelian Fulga, preparator de leacuri dubioase şi practicant al unor metode din alte timpuri: pusul mâinii pe creştet, tehnicile de refacere ale călugărilor şaolin şi mai cu seamă „tăierea sub limbă“, procedeu care „ajută la purificarea sângelui“. Domnul Fulga e cunoscut şi pentru căderea în capcana unui jurnalist care, întrebându-l pe şarlavraci dacă-şi poate vindeca semenii şi de „condinită ganglionară“ (o boală inventată), a obţinut un viguros răspuns afirmativ.

V. Mihăilescu (iniţiala prenumelui sporeşte-a lumii taină), de la care afli, prin mijlocirea internetului, că, dacă achiziţionezi pastila de sănătate Guaran-T Slim, „într-o săptămână vei slăbi chiar şi 18 kilograme. În plus, îţi vei accelera metabolismul pentru totdeauna cu 300%“. Un calcul elementar arată că, dacă ţi-a dat bunul Dumnezeu 72 de kilograme, în patru săptămâni reuşeşti să dispari cu totul. E neclar, în aceste condiţii, la ce mai foloseşte un metabolism ameliorat atât de spectaculos, însă deja nu mai contează.

Regele Detox are vecini de nădejde, care se pot oricând aduna într-un alai de multe ori tragicomic şi câteodată periculos. La rândul lor, terapiile de detoxifiere sunt cel mai nou capriciu lăsat la îndemâna celor care vor să-şi plătească visurile de armonie deplină a corpului şi a minţii. Poate credeţi, poate nu, dar geluri antibacteriene Detox se vând chiar şi la oficiile poştale unde se plăteşte factura la Enel.

DACI TOVARĂŞI ŞI PRETINI

Săbii în aceeaşi teacă: fake şi fact

Mulţi oameni din România şi de prin alte locuri plătesc taxa pe candoarea adăugată fără să clipească. Le zumzăie atâtea informaţii în jur, încât nu mai ştiu după ce şi după cine să se ia. În consecinţă, cred tot ce văd şi tot ce aud. N-ar face-o dacă ar aplica filtrele cuvenite, numai că accesul la filtre se face pe bază de discernământ. Aici e buba şi tot aici urmarea: avalanşa de veşti şi poveşti, de ştiri şi prostiri, de basme şi fantasme. *Fake* şi *fact* sunt două săbii care se duelează pentru teacă. Într-o lume cu happy-endul garantat, sabia *fact* ar răpune sabia *fake* şi s-ar furişa înăuntru cu un fâşâit metalic. În lumea derutată şi derutantă în care trăim, *fake* îi ia de multe ori aerul lui *fact*. Şi teaca.

Cu trei ani în urmă, în adineauri amintita *Carte a râsului şi a cercetării*, am comentat ironic câteva zeci de titluri dintr-o serie de publicaţii, în frunte cu *Daily Mail*, pornind de la pretinse studii ale cercetătorilor (în primul rând) britanici. Iată câteva dintre aceste titluri: „Studentele care se machiază iau note mai mari la examene“, „Femeile arată mai bătrâne în fiecare miercuri la 15.30“, „Persoanele care beau alcool trăiesc mai mult“, „Femeile care au fundul mare sunt mai inteligente decât restul“, „Un pahar de vin roşu echivalează cu o oră de sport“, „Mâncarea e mai gustoasă dacă e fotografiată înainte de consum“, „Puii de găină au mai multă minte decât copiii“, „Fanii lui Leicester produc cutremure când se bucură la goluri“, „Bărbaţii care poartă cămăşi roz câştigă mai mult decât ceilalţi, sunt mai încrezători şi primesc mai multe complimente“, „Oamenii de ştiinţă din Ţara Galilor vor să conecteze oile la internet“ etc.

Bazaconii una şi una.

Nici un om cu mintea întreagă nu va crede vreodată că există felii de pâine pe care se poate desluşi chipul înlăcrimat (neapărat înlăcrimat) al Fecioarei Maria. Sau că IQ-ul creşte ori scade în funcţie de ora la care te culci. Sau că versurile din *Stairway to Heaven* conţin trimiteri demonice. Cei care dau asemenea titluri şi aştern sub ele pseudoargumente, uneori sub iscălitură universitară, valorifică tendinţa oamenilor de a prelua informaţii fără nici un fel de filtru. Şi fără să pună în discuţie trei lucruri elementare: logica, plauzibilitatea şi credibilitatea sursei.

„Minciuni în falş“

Cu cât ai mai multe surse de informare, cu atât eşti mai prost informat – iată unul dintre paradoxurile lumii de azi. Înainte de

1990, informaţiile primite de români trec obligatoriu prin strecurătoarea cenzurii. Mistificările sunt monedă comună, mai ales în ceea ce priveşte felul cum e privit Nicolae Ceauşescu în Occident. Un număr din *Scânteia* anilor 1980 oferă un caz flagrant de falsificare a realităţii. Pe pagina rezervată ştirilor externe (în epocă i se spune „actualitate internaţională“) apare o fotografie în care Ceauşescu vorbeşte de la tribuna Adunării Generale a ONU. Radio Europa Liberă transmite informaţia că liderii occidentali au plecat ostentativ din sală, spre a-şi semnala dezacordul cu politica preşedintelui român de distrugere a satelor. Numai că – miracol – în fotografia din *Scânteia*, în care se văd deopotrivă vorbitorul şi asistenţa, sala e plină. Şi – încă un miracol – din public pe Nicolae Ceauşescu îl priveşte însuşi Nicolae Ceauşescu. E un trucaj stângaci, aproape primitiv, dar nimeni nu mai are timp pentru fineţuri. Explicaţia e la mintea cocoşului: partea din fotografie care prezintă publicul e luată de la discursul altcuiva, la care asistă şi Ceauşescu. Dintre cele trei lucruri amintite mai devreme – logică, plauzibilitate şi credibilitate –, cea care pică examenul este ultima.

Nu e singurul caz de dezinformare cu pretenţii de informare. Există şi dezinformarea prin răzuire. Pe 15 octombrie 1980, România şi Anglia joacă un meci important pentru calificarea la Cupa Mondială de fotbal din 1982 din Spania. România înscrie două goluri prin Marcel Răducanu şi Anghel Iordănescu şi primeşte unul de la Tony Woodcock. E o victorie cu 80.000 de spectatori pe Stadionul „23 August“, ulterior Complexul Sportiv „Lia Manoliu“, astăzi Arena Naţională. La câteva luni după meci, Marcel Răducanu fuge în R.F.G. şi e şters din memoria fotbalului nostru. Ziarele şi revistele de după meciul cu Anglia sunt luate la puricat, iar numele trădătorului dispare din echipă. Cine vrea în 1984 să consulte colecţia ziarului *Sportul* sau a revistei *Fotbal* din 1980 descoperă câteva lucruri interesante. România joacă în zece oameni contra Angliei, în caseta tehnică numele lui Răducanu nu apare (scorul e 2–1, prin golurile marcate de Iordănescu din penalti în minutul 75 şi Woodcock în minutul 64), iar la fotografia cu penaltiul transformat de Iordănescu, în spatele marcatorului se văd câţiva jucători englezi şi români, plus o siluetă nedefinită, cu mâna în şold, căreia lama cenzurii i-a şters echipamentul şi trăsăturile, neputând să-i radă şi conturul.

E un tip de *fake news* ideologic răspândit în epocă. Şi ce epocă! Aur pur, aur masiv, după cum dau asigurări poeţii-ţucălari ai regimului. Iluminismul francez e glumă pe lângă academismul comunist. Cu doar patru clase primare, Nicolae Ceauşescu inundă librăriile: *România pe drumul făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate*, *România pe drumul trecerii spre comunism* sau *România pe drumul lichidării diferenţelor dintre sat şi oraş*, cărora umorul popular le adaugă un volum de sinteză: *România pe drumuri*. Elena Ceauşescu îşi secondează şi, de la un punct încolo, îşi surclasează consortul. Printr-o detentă şcolară asemănătoare celei a lui Nicolae, ea devine preşedintele Consiliului Naţional

pentru Ştiinţă şi Tehnologie şi membru al Academiei RSR. Aşa-zisa ei teză de doctorat, „Polimerizarea stereospecifică a izoprenului", la care alţii trudesc şi ea semnează, apare la Editura Academiei RSR, iar numele autoarei e precedat pe copertă de formula *Acad. dr. ing*., deşi savanta îi spune bioxidului de carbon „codoi".

Logică? Ioc. Plauzibilitate? Vezi să nu. Credibilitatea sursei? A se scuti. Însă, în ciuda abundenţei de *fake news*, opinia publică e conştientă de impostura cuplului prezidenţial şi o sancţionează prin bancuri. Unul dintre cele mai cunoscute din epocă este dialogul în care Nicolae întreabă: „Lenuţo, când am dat eu Legea gravitaţiei, că nu mai ţin minte?", iar Elena răspunde: „Habar n-am, Nicule, tu eşti cu legile, eu sunt cu ştiinţa". De altfel, Nicolae Ceauşescu e un răsfăţat al umorului politic de stradă, mai ales că livrează populaţiei cadrul ideal: orele de stat la coadă în faţa magazinelor alimentare, cu speranţa nu întotdeauna confirmată că „o să vină maşina" şi „o să bage ceva". Aici, la coadă, se aud bancuri delicioase. De pildă: „Care e diferenţa dintre Panoramic şi paranoic? Panoramicul e la Olimp, iar paranoicul la Neptun" (locul unde Ceauşescu are o vilă unde se retrage vara). Şi tot aici afli că „Dacă dai drumul la radio auzi un ţăcănit. Dacă deschizi televizorul, îl şi vezi". Rezistenţa prin cultură e fleac pe lângă răzbunarea în efigie prin umor politic.

Fake news-ul ideologic e omniprezent în presa comunistă, chiar dacă publicul căruia i se adresează ştie foarte bine despre ce e vorba. Când ziarul scrie despre „urcarea României pe noi culmi de progres şi prosperitate", iar tu dârdâi la opt grade în apartament, stai fără curent electric câteva ore pe zi şi primeşti apă caldă cu ţârâita, lucrurile sunt limpezi. În presa oficială şi în manualele de istorie, Nicolae Ceauşescu este „geniul Carpaţilor" sau „Dunărea gândirii", iar anii în care conduce România sunt „o nouă epocă a lui Pericle". Asta în timp ce lumea se încaieră pentru hârtie igienică, iar alimentele de bază sunt raţionalizate. Oamenii nu cred ce li se transmite prin propaganda comunistă fiindcă au la dispoziţie cea mai simplă metodă de demontare a falsurilor: viaţa de zi cu zi. Puţine sunt cazurile în care diferenţa dintre *fake* şi *fact* e mai bine ilustrată.

Calomnie, ură, pornoşag

După căderea regimului Ceauşescu, presa scapă de căpăstru şi devine liberă. Prilejul e numai bun pentru inaugurarea unui alt tip de *fake news*: calomnia, minciuna sălbatică, scorneala revoltătoare. Cei care cântă aria calomniei se înarmează cu două scuturi capabile să-i ţină departe de primejdia unei acţiuni în justiţie: pamfletul şi pseudonimul. E perioada în care apare o publicaţie care se intitulează *Atac la persoană*. Din paginile ei imunde, pe care Dumitru Dragomir le priveşte cu mândria fondatorului, afli, printre altele, că Marius Tucă face sex cu mama lui. *Atac la persoană* e căutat cu febrilitate pe tarabe, unde stă la câţiva centimetri de

revistele de interes hormonal *Ţâţe*, *Infractoarea mov*, *Prostituţia*, *Occident*, *Pisicuţele* sau – o, da! – *Sexy-balamuc*.

Insulta şi născocirea devin instrumente ale pamfletului prin mijlocirea lui Corneliu Vadim Tudor, care transformă *România Mare* într-un aruncător de dejecţii fără egal. Poate doar *Tricolorul*, apărut din aceeaşi manta naţionalistă, să-i facă o cât de firavă concurenţă. În *România Mare* scrie Alcibiade, un pseudonim în care cititorimea română îl bănuieşte pe Vadim Tudor însuşi. *Et pour cause*. La început, revista îi atacă viforos pe contestatarii lui Ion Iliescu şi ai FSN-ului, pentru ca ulterior să ia în cătare şi alte ţinte, inclusiv pe binefăcătorii de primă instanţă Ion Iliescu şi Petre Roman. Vadim Tudor întocmeşte liste cu oameni care trebuie împuşcaţi chinezeşte, pe stadioane cu tribunele pline. Nu lipsesc de pe liste Corneliu Coposu, Doina Cornea, Ana Blandiana, Ion Raţiu, Nicolae Manolescu, Andrei Pleşu etc. Câteva dintre declaraţiile lui Vadim Tudor (un patriot atât de adorat de semeni, încât nu iese niciodată din casă fără bodyguarzi) sunt preluate de cea mai mare parte a ziarelor. Dintre ele, una atrage atenţia în mod special: „Ţara nu poate fi guvernată decât cu mitraliera“.

România Mare continuă efortul de diabolizare a elitei neconvenabile puterii pe care-l începuse *Săptămâna*, pistolul Securităţii ceauşiste. Eugen Barbu (până când moare) şi Vadim Tudor se comportă după 1990 la fel ca înainte. Se schimbă doar intensitatea şi frecvenţa jignirilor. Ura cu care sunt scărmănaţi Monica Lovinescu sau Ion Negoiţescu în *Săptămâna* păleşte prin comparaţie cu tratamentul de care au parte Monica Macovei, Radu Filipescu, Gabriel Liiceanu, Vladimir Tismăneanu, Smaranda Enache sau, mai târziu, Horia-Roman Patapievici şi Mircea Cărtărescu în *România Mare*. Până şi eu, un nevinovat politic, mă trezesc încondeiat în câteva numere de Alcibiade, care îmi pune următoarele etichete: „Ţiganul cu figură de frizer mort“, „Damblagiul care fură din cărţile altora făcându-se că citează“ sau „Un profitor neruşinat al comunismului“. Propagarea de *fake news* se produce din nou – de data asta, minciuna e însoţită de atac la persoană şi jignire.

Şi tot *fake news* sunt o parte din relatările de la rubrica „Săptămâna pe scurt“ (faptul că titlul rubricii cuprinde cuvântul „săptămâna“ nu e întâmplător), unde Alcibiade zugrăveşte scene de un grotesc desăvârşit. Într-una dintre ele, Dan Hăulică, Andrei Pleşu, Horia Bernea şi Gabriel Liiceanu se aleargă noaptea în pielea goală pe aleile din jurul Castelului Peleş. În alta, Ion Raţiu juisează după prelungi partide de sex în trei cu regina Elisabeta II şi cu Margaret Thatcher. Aceste episoade sunt însă nevinovate pe lângă pornoşagurile idilei dintre Traian Băsescu şi Elena Udrea.

Alcibiade are, fără discuţie, voluptatea răspândirii de *fake news*. În acelaşi timp, nu-i poate fi contestată vocaţia literară. Cele două par să se simtă cel mai bine împreună în anii 1980, când alter ego-ul poetic al lui Alcibiade răsfaţă publicul cititor cu o delicatesă de *fake news* poetic din care nu prea e mare lucru de crezut:

„Elena Ceauşescu, omul ce-ntruchipează pe vecie
Femeia acestei naţii, atât de plină de virtuţi,
Mândrie, cinste, frumuseţe şi monument de hărnicie
Pentru acestea toate, iată, tu dreapta ţării o săruţi.

E mamă plină de iubire şi om politic cu renume
Şi e savantul pentru care nici o izbândă nu e grea,
Ea duce faima ştiinţei noastre şi-a ţării în întreaga lume,
Iar patria o proslăveşte şi se mândreşte azi cu ea.

Această nobilă plămadă e un destin şi o conştiinţă,
Tovarăşă e de o viaţă eroului naţional,
Iar existenţa lor de luptă, o glorioasă biruinţă,
Pe drumul răscolit de patimi, sub arcul ţării triumfal."

Pentru aducere aminte şi pentru punerea în context a celor trei strofe, „nobila plămadă" îl întreabă pe „eroul naţional", când văd împreună din maşină cozile la care românii stau cu sutele pe ger sau pe arşiţă, „ce mai vor şi şobolanii ăştia?".

La umbra marelui român

Brâncuşi îşi face bagajele şi pleacă (sau aşa spune mitul cultural) din atelierul lui Rodin fiindcă *rien ne pousse à l'ombre des grands arbres*. În materie de românism – şi nu de orice fel, ci din cel mare –, lucrurile nu stau la fel. Lângă trunchiul greu de cuprins al marelui român Vadim Tudor creşte o adevărată pepinieră de români ceva mai mici, dar la fel de verzi, de sufletişti şi de patrioţi. E adevărat, o parte dintre aceşti scutieri ai excepţionalismului carpatin se dezic de mentor şi-l părăsesc pe rând. De obicei, despărţirea e ornată cu vorbe grele, blesteme, sudălmi şi injurii la limita reproductibilului. Foştii parteneri de idei se preschimbă în duelgii pe maidanul politicii. Insultele zboară şi otrăvesc aerul. E un capitol la care nimeni din partid nu-i rezistă lui Vadim Tudor, un profesionist al insultei şi al minciunii. Cine îi expediază un croşeu primeşte la schimb cinci directe. Atacul la persoană nu cunoaşte răgaz. Mila creştină de care Vadim Tudor face atâta paradă se topeşte ca o glazură de ecler sub caniculă, mai ales după plecarea ereticului.

Codrin Ştefănescu, de exemplu, are parte de următorul miniportret: „Problema acestui handicapat este marea diferenţă dintre ceea ce este el în realitate şi ceea ce vrea să pară. Trântorul cu figură de ceară nu este altceva decât un microcefal şi un escroc. Pozând în colecţionar de carte rară, el este, de fapt, un negustor de obiecte de artă furate sau false". În alte rânduri, Vadim Tudor revine asupra portretului şi-i adaugă două-trei tuşe de fineţe: „maimuţoi", „bişniţar", „gunoi politic".

Domnia funariotă

De pe listă lipseşte cu bună ştiinţă urmaşul de fapt şi de drept al lui Vadim Tudor, trestia gânditoare care duce năzăreala pe treapta exaltării protocroniste, altoită pe un naţionalism de vodevil. Urmaşul e – aţi ghicit – Gheorghe Funar, căruia România îi datorează câteva lucruri de neuitat. Clujenii ţin minte şi astăzi băncile şi parcurile vopsite în culorile drapelului, fiindcă patriotismul înseamnă, nu-i aşa?, să stai cu fundul pe tricolor şi să arunci ambalaje într-un recipient roşu, galben şi albastru. Tot lui Gheorghe Funar o parte din clujeni, o parte mult mai mică din restul românilor şi partea importantă din Securitate trebuie să-i mulţumească pentru repetarea unei operaţiuni aritmetice din şcoala primară: înmulţirea cu opt, exersată înăuntrul şarlataniei Caritas, sub comanda lui Ioan Stoica şi cu binecuvântarea televizată a lui Mihai Tatulici.

În materie de declaraţii publice, Gheorghe Funar nu are detenta unui Mircea Geoană, Marian Vanghelie, George Becali sau Călin Popescu-Tăriceanu. Nu se poate compara nici măcar cu Monica Tatoiu ca frecvenţă şi diversitate a domeniilor abordate. Funar vorbeşte rar, dar memorabil. Spusele lui tocmai de asta trebuie preţuite şi transmise din generaţie în generaţie. Nu te întâlneşti cu aşa ceva în fiecare zi. Buster Keaton însuşi, pus în faţa unei declaraţii a lui Gheorghe Funar, ar fi admis că imobilismul lui facial e o legendă.

Printre enunţurile care merită puse în rama eternităţii se numără veştejirea nemiloasă a unui savant despre care lumea crede, ca o naivă, că e unul dintre geniile ultimelor secole: „Einstein n-a fost nici măcar un şmecher. El l-a plagiat pe Eminescu“. În aceeaşi ramă trebuie să i se facă loc şi unei subtile constatări filologice: „Maghiara e limba cailor“. Europenismul galopant îşi găseşte la rândul lui reflectarea în enunţul rostit din fotoliul primăriei: „Au venit investitori de la Coca-Cola. Le-am zis că nu negociez cu escrocii“. Iar dacă aveţi dubii cu privire la agerimea politică a personajului, ele se destramă în faţa constatării că „Vicepreşedintele se crede mai vicepreşedinte decât ceilalţi vicepreşedinţi“.

Mai mult ca sigur însă că elogiul avântului tehnologic al geto-dacilor stă deasupra declaraţiilor de dinainte. Dacă pentru Viorica Dăncilă „orice om îi este teamă“, pentru noi, umili călcători pe pământul străbătut altădată de paşii geto-dacilor, vibraţia unei asemenea descendenţe trebuie să ne facă să plutim pe deasupra celorlalte neamuri şi seminţii. Căci, spune Gheorghe Funar,

> „Geto-dacii erau extraordinar de avansaţi în toate domeniile. Aveau şi aparate de zbor, au făcut hărţi de deplasare pe planetă la care cei de la NASA se uită şi astăzi şi spun că nu le pot face la nivelul geto-dacilor. Eu am intrat în marea grupă a haiducilor ştiinţifici în domeniul istoriei. Noi, românii, nu ştim că în România avem o mulţime de piramide, iar după modelul piramidelor din România strămoşii noştri geto-daci au construit piramidele din Egipt“.

Lucrurile se leagă. Pe Facebook circulă în ultima vreme o postare cu o hartă a „Geţiei Carpatice din secolul 1 î.Cr“. Legenda hărţii

edifică pe deplin: cu galben e prezentată „patria inițială a geților-arieni“, ocrul semnalează „extinderea geților carpatici“, roșul îi identifică pe „geto-iberici, iler-geți, geto-gali și geții italici“, plus o felioară din „geții iliri și cei macedoneni“, pe când cu verde sunt semnalați „sarmo-geții sau sarmații“. Există și o zonă albă, unde trăiesc „geto-goții și geto-germanicii“. Bineînțeles că, pe o asemenea hartă, Marea Neagră se numește Marea Getică. Cartograful uită să precizeze că Bill Gates, despre care se va vorbi de rău în capitolul următor, e de fapt Bill Getul, însă cei care au ușurința asocierilor o știu deja.

Probabil din modestie, dacă nu cumva spre a nu atrage asupră-ne invidia planetei, haiducul științific Gheorghe Funar uită să spună despre geto-daci că au și alte merite. Tot ei au inventat grupa sangvină, tarta cu piersici, ața dentară, salata boeuf, arbitrajul video pentru fazele litigioase, biscuiții cu ghimbir, nebulizatorul, Schweppes-ul de mandarine și spray-ul împotriva gândacilor. Pe lângă ele, piramidele din România sunt un fleac. Și în fața Luvrului e o piramidă. Mare brânză.

În confreria făcătorilor de bine (prin umor involuntar), haiducii științifici se simt în largul lor alături de cei din mândra ceată a lingviștilor. Gheorghe Funar se poate fotografia, dacă n-o fi făcut-o, cu un alt propagator de *fake news*: Andrei Groza, prim-prorector al Academiei de Administrare Publică din Republica Moldova. Aproape că-ți vine să crezi în teoria funariotă a aparatelor de zbor ale geto-dacilor când îl auzi pe domnul Groza afirmând, de pe poziții științifice, firește, că limba pe care au vorbit-o primii oameni pe pământ a fost limba „rumână“. Nici lui Nicolae Densușianu nu i-ar fi trecut prin cap așa ceva. Andrei Groza publică volumul *Limba rumână – fundament al nașterii societății umane*, în care susține o idee pe care o reia cu ocazia unei conferințe despre „Antiromânismul în acțiune“:

> „De la începutul începuturilor, dacă vreți, acea limbă pe care o vorbea toată lumea nu avea nume. Mai târziu au fost inventate celelalte limbi, atât limba greacă, limba ebraică, limba latină și altele. Prima limbă era numită limba părintească, simplă, populară, și pentru prima dată această limbă a fost numită limba română în Imperiul Bizantin.“

Ca și cum n-ar fi fost de-ajuns…

Spectacolul continuă, ca în scheciul în care Dem Rădulescu joacă un regizor TV care dă peste cap o nuntă obișnuită, îi pune pe participanți să facă tot felul de giumbușlucuri, îi întrerupe, îi obligă să reia și din când în când anunță: „Nunta decurge normal“. E un spectacol policrom, în care speculația scăpată din chingi ne mai aduce o dată în vârful – sau, mai știi?, la baza – piramidei. La Editura Proema, cea care publică și encomionul *Iulian N. Vlad. Confesiuni pentru istorie* de Aurel I. Rogojan (100 de lei și pentru cine întreabă, și pentru cine cumpără), apare, cu exact zece ani în

urmă, volumul de cercetare filologică *Origini. Sfânta limbă bătrână a zimbri-geţilor*, scris de George Cadar. Zimbri-geţii sunt, după cum îşi dă seama oricine, geţii proprietari de zimbri, care merg cu ei la târg o dată pe săptămână şi-i schimbă pe unelte agricole sau pe care de luptă. (Există şi teoria după care ar fi vorba de simbri-geţi, adică geţi care primesc simbrie şi care au fost nevoiţi să-l transforme pe „s" iniţial în „z" pentru a intra în tiparul limbii dace, alături de „varză", „viezure", „brânză" şi „mânz".)

Postul de televiziune Naşul TV, care aduce pe ecran tot felul de alcătuiri exotice, îl laudă pe George Cadar şi vede în el expertul care răstoarnă tot ce ai învăţat la şcoală. Manualele de istorie şi cursurile de lingvistică îşi pierd relevanţa când elevul/studentul află, din gura expertului, că limba română stă la originea tuturor celorlalte limbi care se vorbesc astăzi în lume. Cadar însuşi promite să abordeze chestiunea la conferinţa pe teme semiotice de la Sofia la care urmează să ia parte:

> „La Sofia voi încerca să fac o aplicaţie practică, să demonstrez invitaţilor o primă decriptare a unui înscris în etruscă, lucru care nu s-a mai întâmplat, tocmai pentru a dovedi că dacă se cunoaşte pronunţia limbii noastre bătrâne se poate realiza descifrarea unui asemenea text etrusc. [...] Ce o să supun eu atenţiei acolo este decriptarea «Stelei funerare din Lemnos», care nu a mai fost niciodată făcută şi care a fost descoperită pe teritoriul grecesc, precum şi decriptarea textului în tracă de pe inelul de la Ezerevo, descoperit în 1912."

Pe site-ul www.cartea-ta.ro se pot citi următoarele:

> „Profesorul George Cadar ne prezintă în paginile cărţii sale o altfel de istorie a poporului nostru, o istorie de care putem fi mândri şi care ne aminteşte că suntem neamul de păstori de la facerea lumii. Prin *Origini*, cititorul va descoperi Imperiul cel Sfânt al Păstorilor, vatra la care s-au încălzit şi compus nepieritoarele poveşti ale omenirii, strămoşii rasei albe, iar limba bătrână reprezintă arhetipul din care s-au dezvoltat toate dialectele civilizaţiei europene. Aşadar, volumul de faţă deschide în istorie poarta spre cunoaşterea limbii bătrâne pe care au vorbit-o şi dacii, unica limbă de origine a poporului român, vorbită cu mult înainte de a «deveni» romani."

Ah, mândria. Vechea (sau, mă rog, bătrâna) poveste. În sfârşit, mai avem o ocazie s-o scoatem din cufăr, s-o ştergem de praf şi s-o arborăm la poartă. Dincolo de această formă de protocronism care nu e chiar la îndemâna oricui, stăruie totuşi o nedumerire: de ce este limba zimbri-geţilor din carte „sfântă" şi „bătrână"? Cum anume s-a sfinţit? Şi de ce nu poate fi, dacă tot despicăm firul în patru, o limbă veche? În facultate se studia pe vremuri – poate se studiază şi astăzi – o aşa-numită „limbă veche de profil". Pe lângă asta, cum vă sună greaca bătrână, germana bătrână sau slava bătrână? *Par contre*, vi-l imaginaţi pe Alecsandri scriind „Vechiul Dan trăieşte ca şoimul singuratic"?

Isus: de-ai noştri, de pe aici

În condiţiile în care George Cadar scrie despre limba zimbri-geţilor, haiducul ştiinţific Gheorghe Funar răspunde cu ceva amuţitor, de natură să-l reinstaleze în centrul atenţiei. Între 9 şi 12 iulie 2005, el participă la al XVI-lea Congres Internaţional de Dacologie ţinut la Buzău şi intitulat „Deceneu şi dacii“. Acolo, în prezenţa lui Napoleon Săvescu şi a altor dacopaţi de calibru, Funar avansează pentru prima dată o ipoteză semeaţă: Isus nu a fost evreu, ci dac. Fostul primar lansează cu această ocazie o broşură de puţine zeci de pagini, dar cu o mândreţe de copertă tricoloră şi cu un titlu greu: *Se află adevărul privind biografia Fiului lui Dumnezeu?!* Cine citeşte broşura publicată de Editura Ecou Transilvan nu descoperă adevărul, ci altceva: că multe dintre argumentele invocate de Gheorghe Funar sunt precedate de „se vorbeşte“, „s-ar putea să“, „după unii, ar fi vorba de“ sau „e posibil ca“. Funar se inspiră din stilistica redactorilor de sport, care fac din „e posibil“ alibiul perfect pentru ştirile scoase din burtă sau dezminţite ulterior de realitate: „E posibil ca Mbappé să se transfere la Chimica Târnăveni“, „E posibil să ajungem campioni mondiali la hochei“, „E posibil ca linia de tren rapid Gara de Nord–Aeroportul Internaţional Henri Coandă să fie dată în folosinţă la termen“.

Unele argumente frizează infantilismul şi conţin speculaţii gimnaziale. De pildă: „Pe plăcile de aur de la Sinaia, aflate la Vatican (circa 200 de bucăţi) şi la Moscova (300 de plăci mari de aur), scrie că numele Fiului lui Dumnezeu este Ili, care în Limba Primordială a Geto-Dacilor înseamnă Îi Sus. E posibil ca de la Îi Sus să se fi ajuns la Iisus“. Sau: „În România, pe cruci şi troiţe, apar iniţialele INRI, care semnifică, după unii, Iisus Nazarineanul Regele Iudeilor. Se ştie că Iisus nu a fost nazarinean şi niciodată rege al iudeilor. După alţii, INRI înseamnă Iisus Nu-i Regele Iudeilor“. Simpla parcurgere a acestor rânduri îl edifică pe cititor în privinţa alonjei ştiinţifice a haiducului Gheorghe Funar. Bătutul câmpilor continuă până pe ultima pagină, cu aceeaşi aplecare spre cuvintele cu majusculă, care nu denotă rigoare de cercetător, ci împieptoşare patriotardă. Să crezi că Isus s-a născut pe teritoriul de astăzi al Apahidei, Sărmaşului sau Bârladului înseamnă până la urmă să păstrezi doar o firavă legătură cu pământul.

Pe de altă parte, conducătorul cenaclului dacologic de la Buzău, Napoleon Săvescu, e pătruns de adâncimea studiului funariot, îl contrasemnează cu entuziasm şi susţine ideea „haiducului“ de-a cere Vaticanului să desecretizeze „anumite documente“ de natură să dezvăluie adevărata identitate a lui Isus. E de dorit ca la Sfântul Scaun să fie oameni cu simţul umorului, care să ştie cum să trateze o asemenea solicitare. Mai cu seamă că Napoleon Săvescu, autor la rândul lui al unei cărţi care-i arde un bobârnac lui Eminescu – *Noi nu suntem urmaşii Romei* –, susţine teoria conform căreia dacii ar fi cucerit cândva Europa de Vest. (Proba-bil că de aici apare ameninţarea: „Dacă nu eşti cuminte, te ia mama dacului“.) Mai mult, Săvescu editează revista *Noi, tracii* în colaborare cu un alt ilustru patriot, Iosif Constantin Drăgan, cel care finanţează

basorelieful înalt de 55 de metri cu chipul lui Decebal, sculptat într-o pădure de pe malul Dunării, între Eşelniţa şi Dubova, şi considerat de mulţi critici de artă o expresie acută a kitsch-ului protocronist.

E momentul când în minte ţi se derulează o veche reclamă parodică. Pe poarta uzinei din Colibaşi (astăzi, Mioveni) iese o Dacie. După trei minute iese o altă Dacie. După alte trei minute mai iese o Dacie. După alte trei, o a patra. Şi tot aşa. După ce iese şi a zecea maşină, un glas cavernos anunţă din *off* : „Aţi urmărit filmul *Dacii*".

Dar ce să vezi? În timp ce Napoleon Săvescu e pe punctul să facă din Dacia o colonizatoare a Occidentului, preotul Dumitru Bălaşa din Drăgăşani îi aruncă în aer teoria şi susţine că, dimpotrivă, perfizii apuseni le pun gând rău dacilor şi vor să-i subjuge. La Editura Bârda Cuget Românesc (condusă de preotul Alexandru Stănciulescu-Bârda) apare o cercetare verde pe copertă şi roşie de indignare antioccidentală în conţinut, cu un titlu de neuitat: *Marele atentat al apusului papal împotriva independenţei daco-românilor.* Cartea e prezentată drept „un act de autentic patriotism într-o vreme în care globalizarea şi înstrăinarea devine (*sic – n. m.*) crezul unor întregi generaţii. După ce o citeşti, nu poţi decât să exclami: «Cine n-are bătrâni să-şi cumpere!»" Iar după ce exclami, poţi să-ţi completezi lecturile din preotul Dumitru Bălaşa cu alte titluri de referinţă: *Ţara Soarelui sau Istoria Dacoromâniei* (dintr-o neglijenţă de redactare, „sau" nu e scris cu majusculă – se va îndrepta la ediţiile viitoare), *Dacii de-a lungul mileniilor*, pe coperta căreia autorul nu mai e „preot", ci „preot cercetător istoric", *Basmul românizării – Dacii, întemeietorii Romei* şi *De la Zamolxe la Iisus Hristos*. Din ultima poţi să afli că „strămoşii noştri au creat valori spirituale care au constituit baza medicinei, dreptului şi filozofiei europene". Dacă însă nu eşti pregătit pentru alte achiziţii din opera lui Dumitru Bălaşa, nu-ţi rămâne decât să parcurgi prefaţa *Marelui atentat* şi să afli că:

> „Dacii şi romanii erau traci şi vorbeau aceeaşi limbă. De asemenea, cea mai înaintată cultură de pe Terra a aparţinut dacilor. La un moment dat, romanii-latini plăteau tribut regelui dac. Războaiele dintre romani şi daci au fost războaie fratricide, aşa cum, mai târziu, moldovenii s-au luptat cu muntenii. Eneas şi Traian (TROIAN) au fost traci-romani. […] Daco-Romanii nu au migrat nicicând. Ei sunt aici de zeci de milenii. Pe parcurs au fost robi în propria lor vatră. Cultura greacă şi latină şi cultura mondială sunt tributare culturii dacice."

Colac peste pupăză, în aceeaşi perioadă de înflorire dacopată, editurile Babel şi Vicovia scot în colaborare volumul *Magistralele tehnologice ale civilizaţiei dacice* de Andrei Vartic. În aceste condiţii, nu e simplu pentru Gheorghe Funar să se păstreze în prim-planul extazului dacopat. Tocmai de aceea, el îşi flutură din nou broşura tricoloră la ediţia din 2017 a Târgului de carte Gaudeamus de la Cluj. Publicul nu se înghesuie, dar asta nu-l împiedică pe haiducul ştiinţific să-şi reia presupunerile şi concluziile care fac din

Isus un personaj care era „de-al nostru, din rândul nostru“, şi care „a vorbit limba strămoşilor noştri“. Amestecul de curiozitate binevoitoare şi ironie cu care este întâmpinat fostul primar s-ar transforma în perplexitate dacă măcar doi-trei participanţi ar deschide broşura lui Funar şi ar citi (atenţie, cad majuscule):

> „Sunt ignorate dovezile existente în fresca din Ravenna (Italia) în privința celor trei magi de la Răsărit, care sunt îmbrăcaţi în portul Geto-Dac, având pe cap căciuli de tarabostes daci. Cei trei magi au adus Fiului lui Dumnezeu aur, smirnă şi tămâie. Colinda «Hristos s-a născut» confirmă acest Adevăr astfel: «Pastorii cu fluierile / Pre El îl măresc, / Și ca la nou Împărat / Daruri îi cinstesc: / Aur, smirnă şi tămâie / Mila domnului să fie, / Mila Lui cu lumea toată / Și până-n vecie». Darurile erau din Geto-Dacia? Aurul era de la Roșia Montană, la fel şi cel găsit în piramidele din Egipt şi în mormântul lui Tutankamon? Smirna şi tămâia erau medicamente cunoscute și folosite în medicina Geto-Dacilor. […] De ce este prohibit Adevărul despre Fiul Omului, Învățătorul iubirii, Păstorul din Neamul oierilor? Cine şi cu ce scop a căutat să fie distruse sau ascunse dovezile arheologice şi documentele referitoare la Ili – Iisus Hristos? Cine l-a determinat pe împăratul Traian să distrugă Centrul Spiritual al Antichităţii din Munţii Orăştiei, în urma primului război religios din lume?“

Nu se îndoieşte nimeni că haiducul ştiinţific Gheorghe Funar va găsi răspuns la întrebări şi va reface harta lumii antice aşa cum se cuvine, cu Dacia pe post de centru de iradiere culturală, cu recunoaşterea unui adevăr fundamental, prezentat şi în broşura tricoloră – „Ieslele au fost inventate şi folosite de agricultorii Geto-Daci“ –, şi cu betonarea convingerii că vikingii au interiorizat la sânge principiile zalmoxianismului. Îl va ajuta categoric în muncă Partidul România Noastră, în care Funar speră să adune – aici se poate vorbi deja de *fake news* parodic – tot ce au avut mai bun şi mai frumos Vatra Românească şi Partidul România Mare. Aşa să ne ajute Deceneu.

Nimeni nu e singur pe pământ

E titlul unei piese cântate de Cornel Constantiniu şi în acelaşi timp expresia unei certitudini: oricât ar fi de mare năzbâtia care-ţi iese pe gură, se găseşte cineva care să-ţi stea alături. Asociaţia Geto-Dacii, care frământă tot felul de teorii la limita plauzibilului, anunţa cu patru ani în urmă, pe contul ei de Facebook, că „Un manuscris vechi despre daci, vechi de aproximativ 1.500 de ani, se află la Ulan Bator, capitala Mongoliei“. Să fie asociaţia sănătoasă, de când tot vorbeşte Daniel Roxin despre manuscrisul vechi şi de când susţine că limba dacă e punctul de plecare al comunicării pe Terra.

Daniel Roxin este unul dintre coordonatorii platformei www.adevaruldespredaci.ro, unde se pot citi enormităţi provocatoare de sughiţuri. Aici, romanizarea Daciei este prezentată drept un „fals istoric“. Tot aici, „Geto-Dacii aşteaptă să li se facă

dreptate". Şi tot aici, dacă ai destulă răbdare, găseşti şi alte informaţii la vederea cărora te pândeşte împietrirea: un nepot al lui Decebal e la un pas să modifice numele Imperiului Roman în Imperiul Dac, strămoşul ducilor de Normandia e un războinic dac etc. Din fericire, www.adevaruldespredaci.ro contrabalansează fascinaţia pentru daci, văzuţi drept înaintaşii romanilor, cu informaţii despre decorarea apartamentului sau despre cele mai bune metode de contactare a unei escorte pentru un GFE (*girlfriend experience*). Pe barba lui Dromihete şi pe tatuajele zeilor scandinavi, aşa ceva e greu de egalat.

Pe 26 iulie 2013, Daniel Roxin, autorul emisiunii *Adevăruri tulburătoare*, îl invită la dialog, în studioul Naşul TV, pe profesorul Nicolae Leonăchescu (trecut între timp la cele sfinte), alături de care îşi propune să desluşească măcar o parte dintre tainele limbii dace. Printre ele, *limbajul tehnic al dacilor*, care se păstrează şi în zilele noastre. Discuţia e o plăcere sado-maso pe care nu prea ai cum să ţi-o refuzi. Mai ales că dincolo de musafir se vede o imagine cu adineauri evocatul chip din piatră al lui Decebal, pe când gazda are în spate o imagine cu Sfinxul din Bucegi. Asta în timp ce de pe site-ul www.dacia-art.ro poţi cumpăra tricouri negre cu capul de lup. Lipseşte doar Ilarion Ciobanu jucându-l pe Gerula.

În a doua parte a emisiunii, ceva mai dinamică decât prima, Nicolae Leonăchescu, fost secretar al Biroului Permanent al Camerei Deputaţilor, se declară indignat că autorităţile române nu mişcă un deget ca să obţină manuscrisul sau măcar să-l fotocopieze. Nu primim nimic: nici tezaurul de la ruşi, nici sabia lui Ştefan de la turci, nici măcar amărâtul ăsta de manuscris de la mongoli. Mare lucru dacă n-o fi vreo urzeală planetară. Se tem de noi, e din ce în ce mai clar. Ne simt puternici şi le e frică. Discursul lui Nicolae Leonăchescu n-o spune, doar o sugerează. Profesorul e membru PRM şi deputat de Argeş al acestui partid, iar teoriile răspândite de colegii lui de doctrină sunt deja cunoscute. Om de formaţie tehnică, doctor în termodinamică şi expert în termotehnică şi în transferul de căldură între construcţii şi sol, Nicolae Leonăchescu e pasionat de istoria limbii române şi prin urmare se simte chemat să-i pună în ordine trecutul.

În prima parte, în schimb, profesorul face dovada trecerii prin politică şi reuşeşte să nu răspundă la nici una dintre întrebările moderatorului, preferând ocoluri tacticoase prin istoria satului natal Stroieşti, prin teoriile despre populaţiile sedentare şi prin alte teritorii unde în mod normal n-ar avea ce să caute. Are o voce moale, onctuoasă, utilă oricărui bunic care ar dori să-şi adoarmă nepotul. Nici un fir din părul bogat care acoperă pieptul lui Daniel Roxin nu se clinteşte. Curiozitatea e maximă, însă de la un punct încolo chiar şi moderatorul dă mici şi politicoase semne de nerăbdare, când vede că nici una dintre descoaserile lui nu are rezultatul scontat. Mai mult, Roxin scoate o foaie de pe care citeşte o serie de cuvinte care aparţin limbii dace. Metoda e simplă: tot ce are în dicţionar notaţia „origine necunoscută" devine dacic. De

amorul artei, Roxin mai scapă şi cuvinte care provin din bulgară, din portugheză sau din alte limbi şi cărora dicţionarul le precizează originea. Pe urmă citeşte de pe foaie şi câteva enunţuri în limba dacică, după cum urmează: „Băiatul agăţă gheara cârligului urcând butucul reazemului“. („O română cât se poate de neaoşă, dar care vine de la daci“, completează Roxin.) Sau: „Moşul îmbină burlanele bordeiului mişcând cârligele“. („Toată lumea înţelege, deşi – atenţie! – folosim numai cuvinte din fondul minim dacic.“)

Cu toate acestea, discuţia bălteşte. Morfeu planează deasupra mesei; simţi că lui însuşi i se face somn. Asta până prin minutul 35-36, când Nicolae Leonăchescu atacă în fine chestiunea manuscrisului pus la păstrare de mongoli. O face îndemnat de Daniel Roxin, care pune clasicul bemol la cheie: manuscrisul cu pricina, în care se vorbeşte despre geto-daci şi care e scris în primele secole după Cristos, nu *se găseşte* la Ulan Bator, ci *s-ar găsi*. Profesorul Leonăchescu înlătură echivocul şi îşi urechează gazda *en passant* : „Este o certitudine. Există la Ulan Bator, în colecţia de documente naţionale, un manuscris datând din secolul VI sau VIII după Cristos, care are înălţimea de aproximativ 70 de centimetri, lăţimea de aproximativ 50 de centimetri şi grosimea unui lat de palmă – spune cel care a văzut manuscrisul şi l-a răsfoit. Un lat de palmă de om sănătos. Cel care a văzut acest manuscris voluminos este un scriitor pe nume Haralambie Moraru din Chişinău, care a publicat într-un jurnal din Chişinău, în 2004, un articol intitulat «Eu şi Ginghis Han», în care narează epopeea întâlnirii sale cu acest manuscris“.

Daniel Roxin ia de pe masă articolul şi-l arată la cameră suficient ca să se vadă că deasupra articolului se află titlul de pagină „Subiecte subiective“, care înlătură din capul locului ideea de cercetare filologic-istorică. Între timp, Nicolae Leonăchescu vorbeşte despre aripa dacologică (după unii, dacopată) din Republica Moldova şi trimite cu gândul la Congresul Internaţional de Dacologie de la Buzău, înnobilat de prestigiul haiducului ştiinţific Gheorghe Funar. Sunt variaţiuni pe aceeaşi temă, fireşte. Cacealmaua e strävezie. Un cercetător avizat ar examina cu ochii lui manuscrisul, dacă el chiar există – la Ulan Bator, la Tegucigalpa sau la Helsinki –, şi ar putea stabili dacă este din secolul VI sau VIII. N-ar lua de bună relatarea cuiva care se revendică din arealul dacologilor est-europeni şi scrie despre „Subiecte subiective“. De altfel, căutarea pe Google „Haralambie Moraru – Eu şi Ginghis Han“ produce o singură menţionare a autorului, în *Revista literară* de la Chişinău din mai 2018, unde apare propoziţia „Haralambie Moraru a fost la concertul lui Niculae“. Cam puţin pentru o acoladă ştiinţifică. Şi nici domnul Moraru nu mai poate face lumină, fiindcă sunt patru ani de când a plecat dintre noi.

Până la urmă, faptul remarcabil e că *Adevăruri tulburătoare*, emisiunea lui Daniel Roxin, are un titlu care corespunde pe jumătate promisiunii. Afli destule lucruri tulburătoare, care însă nu

sunt adevăruri. O veche vorbă românească – nu în limba dacă – spune oricum că „de la un porc mistreţ e bun şi un fir de păr".

Metrou, ba – tuneluri, da

„Arheologii din civilizaţiile viitoare vor descoperi şantierul magistralei 5 a metroului", glumesc pe Facebook bucureştenii din Drumul Taberei excedaţi de amânări. Staţia Eroilor 2, din apropierea Spitalului Municipal, e la rândul ei subiect de poante, după o întârziere de cinci ani: „Directorul de şantier e tentat să zidească pe cineva în subteran pentru finalizarea lucrărilor". (Lucrările se încheie totuşi în septembrie 2020.) E curios totuşi că o naţie cu o asemenea tradiţie a săpatului – la propriu şi la figurat – nu reuşeşte să încheie, cu tehnologia de astăzi, ceea ce strămoşii lor izbuteau cu mijloace evident inferioare. Căci, să ne înţelegem, n-o fi România de azi campioana tunelurilor, dar înaintaşa ei are vocaţia galeriei subpământene. Cum, nu ştiaţi? Dacia e cârtiţa uriaşă a străvechimii. Iar sub Munţii Bucegi, precum şi sub alţi munţi, se întinde o adevărată reţea de tuneluri. Şi nu de orice fel, ci energetice. Există oameni gata să jure că o parte dintre tunelurile astea trec pe sub Dunăre şi ies în Iran, în Mongolia şi – floare la ureche – la Vatican.

Şi asta – vorba reclamei – nu e tot. Pe un site dacopat apare într-o bună zi informaţia că „începând cu anul 175 după Hristos, stindardul dac s-a impus ca stindard al majorităţii legiunilor romane, triumfând şi în a doua jumătate a secolului IV".

Numită de mulţi „Biblia dacopaţilor", *Dacia preistorică* a lui Nicolae Densuşianu e lucrarea care stă la baza multor năzăreli de ieri şi de azi. Una dintre cele care fac furori printre abonaţii la congresele naţionale sau internaţionale de dacologie îl mută pe Prometeu în Sciţia, cu tot cu schimbarea buletinului. Noua identitate a titanului este, după Densuşianu, fie Badiu, fie Badea, fie Badu, care s-ar traduce în greaca veche prin „înţelept" sau „înstărit". Şi, chiar dacă Vasile Pârvan vede în *Dacia preistorică* „un roman fantastic, plin de mitologie şi de filologie absurdă", tabăra dacopată şi-o asumă ca pe o carte-far, pe baza căreia se pot broda fantezii dintre cele mai năstruşnice.

Una dintre aceste fantezii vorbeşte despre dorinţa lui Nicolae Ceauşescu de-a trăi veşnic şi de preocuparea lui pentru experienţele mistice. Din acest motiv, spune povestea, el apelează la anumiţi deţinători de puteri senzoriale şi energetice. Legătura dintre Ceauşescu şi misticism e la fel de strânsă ca aceea dintre dansurile tribale din Polinezia şi falia din San Francisco. Ceauşescu detestă misticismul (căruia îi spune „mistucism") şi dă ordin ca participanţii la Cerbul de Aur să nu mai cânte la microfoane fără fir tocmai fiindcă uneltele cu pricina reprezintă ceva în afara ordinii fireşti. O poveste întreţesută cu cea a misticismului lui Nicolae Ceauşescu o pune pe Elena Ceauşescu în postura de fondatoare a

aşa-numitului „Departament Zero“, înfiinţat pentru filarea intelectualilor din Meditaţia Transcendentală.

După moartea soţilor Ceauşescu e foarte simplu să croşetezi basme despre ei, în care să le atribui preocupări pentru ezoteric, supranatural şi mistic. E la fel de simplu să fabrici scenarii în care să-l legi pe Nicolae Ceauşescu de agenţii paranormali supuşi mai multor experimente care au loc de obicei în zonele cu mare încărcătură energetică: Munţii Buzăului (aici decorul trovanţilor e ideal) sau în Bucegi, în apropierea Sfinxului sau a Babelor. Cetăţeanul Vasile Rudan se recomandă, ani la rând, drept unul dintre instructorii acestor agenţi cu puteri speciale, care sunt supuşi unor experimente despre care abia astăzi se poate vorbi: „comunicare telepatică, detecţii şi teledetecţii senzoriale, monitorizarea extrasenzorială, tot pe căi telepatice, a unor şefi de stat şi a unor comandanţi militari“. Rudan deconspiră practicile din anii 1970 la România TV, ceea ce nu trebuie să mire. „Departamentul Zero“ apare şi în relatările lui ca o formaţiune constituită din copii „supradotaţi paranormal“ şi menită să ajungă o unitate de elită (prima de acest tip) a Securităţii. Vasile Rudan nu spune nimic despre Elena Ceauşescu, dar dă de înţeles că nivelul spionajului paranormal din România acelor ani stârneşte invidie şi circumspecţie atât în Occident, cât şi în Maica Rusie.

Dacă Munţii Buzăului se laudă cu energia de sub trovanţi, punctul de atracţie paranormală din Bucegi este „lacul misterios“, comandat de la distanţă de forţe oculte, instalate în tuneluri. Lacul îşi extrage energiile din subteran şi-i uimeşte pe curajoşii care se încumetă în zonă. N-ajunge că Sfinxul are legături nevăzute cu omologul din Egipt, n-ajunge că Babele ascund taine ale strămoşilor daci. Lacul din Bucegi are obiceiuri şi mai stranii. De pildă, apare şi dispare după nişte legi pe care doar el le ştie. Şi nu se face niciodată nevăzut fără să ia cu el pe cineva. În Poiana Ţapului circulă tot felul de legende care leagă mitologia de Securitate şi meteorologia de dispariţiile inexplicabile. În funcţie de poarta la care baţi, poţi afla tot felul de lucruri care te pun pe gânduri. Unul dintre ele e reprodus în 2015, în ediţia de Buzău a ziarului *Adevărul*:

> „Înainte ca lacul să-şi facă simţită prezenţa, vremea se strică brusc, iar vântul bate foarte puternic două zile. A doua zi, undele lacului scaldă munţii pentru una sau mai multe zile, până când îşi primeşte ofranda vie. Oamenii spun că în acele locuri trăia, în mijlocul unui lac, o vrăjitoare. Copiii chinuiţi de ea s-au revoltat şi, ajutaţi de zâna lacului, au scufundat-o pe vrăjitoare cu casă cu tot. Numai că puterea acesteia era atât de mare, şi încă este, încât lacul revine câteodată, ia un suflet de om şi dispare iarăşi în neant.“

Şi dac-ar fi doar asta. Dar nu e. Energia declanşată în tunelurile de sub Bucegi îi afectează şi pe alţii. Din acelaşi număr al *Adevărului* afli că

> „…în 1993, oamenii din Bucegi au avut insomnii timp de două săptămâni. Se spune că erau odihniţi şi chiar euforici, deşi nu reuşeau să doarmă noaptea. Nimeni nu a putut explica acest fenomen, care a încetat brusc. Un an mai târziu au început să se producă mici cutremure, iar oamenii din zonă au fost zguduiţi cam trei ani la rând. Susţinătorii teoriei au spus că seismele au avut o legătură directă cu energia produsă în tunelurile ascunse sub Munţii Bucegi. […] În plus, seismele din zona Bucegilor se produceau la ore fixe“.

Mai există o explicaţie pentru cutremurele la ore fixe din 1994, dar o formă inexplicabilă de orbire – provocată, probabil, de lumina care ţâşneşte ca TGV-ul din tunelurile subterane – ne face să n-o luăm în considerare. În 1994 naţionala de fotbal a României îşi joacă meciurile cele mai bune din ultima jumătate de secol la Cupa Mondială din America. Micile seisme din Buşteni se produc şi în alte locuri din România, cu sau fără tuneluri: Gătaia, Drumul Sării, Bustuchin, Adamclisi, Craioviţa Nouă, Dristor, Ghelmegioaia etc. Sunt cutremurările publicului care participă cu urlete, pumni în masă şi tropăituri la meciurile cu Columbia, Elveţia, SUA, Argentina şi Suedia. Intensitatea cea mai mare pe scara Richter se simte când Hagi marchează al treilea gol din optimea de finală cu Argentina şi când Dan Petrescu şi Belodedici ratează loviturile de departajare din sfertul cu Suedia.

Poveştile despre tunelurile doldora de energie şi despre forţa regeneratoare pe care o simţi când îi dai târcoale Sfinxului îşi fac loc şi în manualele şcolare. Ministerul Educaţiei Naţionale şi Cercetării Ştiinţifice (*Ştiinţifice*, da?) avizează un manual de limba şi literatura română de clasa a IV-a, apărut la Editura Intuitext, pe care postul TV Digi 24, alertat de un părinte, îl popularizează ca exemplu de „aşa nu“ şi din care copiii pot afla următoarele:

> „În Munţii Bucegi, în preajma stâncilor Babele şi Sfinxul, există o zonă de un kilometru pătrat în care organismul nu oboseşte şi se înviorează brusc. Specialiştii spun că aici se manifestă un fenomen magnetic rar întâlnit, care are efecte benefice uluitoare asupra organismului uman. Este, foarte probabil, cea mai interesantă descoperire făcută vreodată în România. În credinţa populară românească, se spune că avem de-a face cu legendarul loc dintre cer şi pământ numit *Gura de Rai*, un spaţiu între cer şi pământ cu un caracter sfânt, un loc benefic.“

„Efectele benefice“ sunt produse, bineînţeles, de galeria de tuneluri subterane din Munţii Bucegi. Minţile cele mai zburdalnice – şi sunt destule – susţin câteva enormităţi care-ţi iau piuitul şi nu ţi-l mai dau înapoi. Prima: în aceste tuneluri secrete (dacă sunt secrete, mai întreb o dată, cum de ştie atâta lume de ele?) se află depozitat adevăratul tezaur al României. A doua: tunelurile adăpostesc baze militare pe care nimeni nu s-ar cuveni să le cunoască. A treia: reţeaua de galerii subterane comunică direct cu piramidele din Egipt (de inspiraţie dacică, dacă aţi uitat). A patra: reţeaua subterană a fost construită de câteva civilizaţii extraterestre care monitorizează cu maximă atenţie tot ce se întâmplă pe Terra. A cincea: de fapt, reţeaua a fost construită de daci, prin puterea

magică a lui Zalmoxis, iar dacă sunt privite de sus (nu se ştie cum, forând solul cu ochii?), tunelurile formează un cap de lup imens, care are gura deschisă, ca şi cum s-ar năpusti asupra prăzii. A şasea: în timpul războiului, nemţii îngropaseră aici o locomotivă unică în Europa, iar secretul ei de fabricaţie nu avea voie să încapă sub nici o formă pe mâna ruşilor.

E evocată şi construirea unui tunel de şase kilometri între Moroieni şi Sinaia, pe care regele Ferdinand o aprobă în 1913, înainte de începerea Primului Război Mondial. Site-ul www.descoperaistoria.ro scrie despre întreruperea efortului de străpungere şi despre reluarea lucrărilor după război, cu ajutorul a două echipe care încep forarea în tot atâtea puncte ale muntelui. Povestea aminteşte de gluma cu schimbul de experienţă dintre ruşi şi japonezi. Rusul: „Cum construiţi tunelul?“ Japonezul: „O echipă porneşte din punctul A, o alta din punctul B, echipele se întâlnesc la jumătatea distanţei şi avem tunelul. Voi?“ Rusul: „Şi noi procedăm la fel. Două echipe pleacă în străpungere din două puncte. Dacă se întâlnesc, facem un tunel. Dacă nu, facem două“.

Ar mai fi de pus o întrebare, fiindcă tot avem atâtea tuneluri neexploatate şi atâta energie nefolosită. N-am putea, unindu-ne gândurile în acest spaţiu al paranormalului, telepatiei şi ezotericului, să mutăm galeriile subterane de sub Ceahlău, Buzău şi Bucegi în Bucureşti? Am termina naibii metroul, inclusiv tronsonul 1 Mai–Aeroportul Internaţional Henri Coandă (Otopeni). Vă daţi seama? Să ajungi cu metroul la Humanitas prin puterea magică a lui Zalmoxis?

Atelierul de bărbaţi

„Bărbăţia nu se cumpără la librărie“, declară Liviu Dragnea la Congresul Naţional al PSD din 2018, ţinut la Timişoara. Nimic mai adevărat. Bărbăţia se cumpără din alte locuri, ca în gluma în care un cetăţean intră agitat într-o farmacie, îi roagă pe cei de la coadă să-l lase în faţă – „e o urgenţă, am pe cineva la pat“ –, iar după ce i se dă voie, îi cere farmacistei un flacon de viagra şi o cutie cu prezervative.

Nu e singurul enunţ enorm al lui Liviu Dragnea. România află tot din gura lui că protestatarii #rezist au tabere de antrenament în munţi. Şi că patru asasini de temut ajung în ţară ca să-i vină de hac. Mai ţineţi minte?

> „Am avut anul trecut o tentativă (de asasinat – *n. m.*) în aprilie. Nu vreau să povestesc pentru că nu este cazul. Au venit patru străini în România, au fost cazaţi la Athénée Palace, au stat trei săptămâni, dar, mă rog, am scăpat. […] Au ajuns în preajma mea. Suntem într-un stat parţial mafiot. Statul Paralel e o mafie. […] E tot ce vreau să spun. Ştiu că s-a cercetat, mai departe nu ştiu. Am aflat cine-i plăteşte, dar nu pot să spun asta. E un om foarte celebru în lume.“

Oastea de stafii foşnitoare din mintea lui Liviu Dragnea mai cuprinde detaşamentele de gay care fură copii din orfelinate, multinaţionalele care susţin cu bani protestele din stradă, acei slujitori ai justiţiei care cred că borfaşii trebuie să meargă la închisoare, agenţii lui George Soros infiltraţi până la nivelurile de jos şi, de bună seamă, structurile de putere şi de influenţă ale Statului Paralel. E greu, e oribil, e înfiorător. Nu rezistă oricine într-un asemenea scenariu. Trebuie să fii croit într-un fel anume. Doar bărbaţii adevăraţi pot face faţă coşmarului, se pot smulge din el şi se pot proclama învingători. Însă tocmai am aflat că bărbăţia nu e de găsit printre rafturile cu cărţi. E adevărat. Din fericire, asta nu înseamnă că nu există ateliere de forjare a ei, de preschimbare a bărbătuşului plăpând şi fricos într-un mascul cu muşchi de bronz şi suflet de catifea.

E momentul să intre în scenă unul dintre aceste ateliere: „Prima tabără de masculinitate Theos", organizată în judeţul Braşov, unde lingviştii şi cercetătorii susţin că a apărut termenul „braşoave". O ştim de mult, strategiile de amăgire şi de fraierire din Grădina Maicii Domnului operează sub un slogan care curtează infinitul: *Sky is the limit*. Altfel spus, rezervorul e fără fund. Oricând se vor găsi un şmecher capabil să comercializeze o iluzie şi un candid dispus s-o cumpere. Dacă au existat întreprinzători care au vândut pungi cu aer din Buenos Aires din anul când Argentina a câştigat Cupa Mondială, dacă s-au ţinut licitaţii pentru unghiile de la picioare ale lui Figo, pentru deodorantul lui Roberto Carlos sau pentru faţa de pernă a lui Raúl, de ce n-ar avea succes o tabără de virilizare a nevolnicilor? Nimic nu e de prisos când vrei să te şlefuieşti şi în paralel să te ascuţi – un proces care presupune dedublări incomode, dar pe care nici un participant la tabără nu-l exclude din capul locului.

Theos Events, entitatea care organizează evenimentul, promite o ascensiune fulminantă spre tăriile masculinităţii, cu un motto pe măsură: „Un bărbat adevărat nu se naşte ca atare, ci se transformă prin efort susţinut şi perseverent". (Poate că *nihil sine Theos* ar fi fost mai percutant, e doar o idee.) În timpurile acestea de fluidizare a genurilor şi a sexelor, Theos Events uită totuşi să spună *din ce* se transformă bărbatul adevărat. Dintr-o ciupercă otrăvitoare? Dintr-o garnitură de chiuvetă? Dintr-un pian dezacordat? Mister. În schimb, organizatorii taberei le garantează participanţilor veritabile miracole ale detentei masculine, într-un amestec de formule bombastice, majuscule la tot pasul şi semne ale exclamării. După cum urmează:

> „Ne vom aventura împreună într-o călătorie a descoperirii şi a autodepăşirii de Sine printr-un program intensiv, masculin şi eroic! Programul va cuprinde: Sesiuni Yoga dimineaţa, cu accent pe realizarea perfectă a tehnicilor pentru atingerea stării de continenţă perfectă Urdhvareta; prezentarea unor aspecte ezoterice secrete ale Stării de Masculinitate Triumfătoare!; iniţiere în tehnica de Centrare în Inima Spirituală; conferinţă: Continenţa amoroasă şi Legile Polarităţii; Foc de tabără – prezentarea

unor noţiuni ezoterice fundamentale despre simbolismul focului; tehnici secrete de trezire şi mărire a puterii oculte a Virilităţii (Lingamului)!"

Citeşti, râzi, te scarpini la lingam şi te gândeşti la un interviu în care Gary Oldman ironizează scenariile din franciza James Bond, îndeosebi scenele în care Connery/Moore/Brosnan/Craig sau cine o mai fi fost se recomanda frumoasei de la bar, la un pahar de martini *shaken, not stirred*, prin formula „Mă cheamă James Bond şi sunt agent secret". Păi dacă eşti secret, se minunează Oldman, de ce te deconspiri? La fel şi aici. Dacă afli tehnicile secrete de trezire şi mărire a puterii oculte a Virilităţii, prin ce rămân ele secrete?

Pentru cine nu se mulţumeşte cu oferta de adineauri există şi alte delicii. Bunăoară, participanţii primesc răspuns la câteva întrebări fundamentale. A, nu, nu mizeriile gen „Cine suntem? De unde venim? Încotro ne îndreptăm?". Nici pomeneală, aici e vorba de întrebări serioase, pe care le putem găsi şi pe pagina de Facebook a taberei: „Ce înseamnă cu adevărat masculinitatea? Cum putem noi, bărbaţii, să ne punem în valoare forţa şi calităţile, astfel încât să ne îmbunătăţim viaţa şi să contribuim la binele lumii în care trăim? Ce înseamnă Adevăr, Sinceritate, Loialitate? Cum pot să o fac fericită pe femeia pe care o iubesc?"

E pe bani toată distracţia? Bineînţeles, doar nu pe nasturi. 800 de lei de căciulă, în schimbul a „două zile şi jumătate pline, vibrante, de neuitat, din timpul tău". Sigur, scepticul ar putea spune că, dacă trebuie să dai 800 de lei ca să afli cum poţi s-o faci fericită pe femeia pe care-o iubeşti, poate c-ar fi bine ca, tocmai de dragul fericirii ei, s-o laşi în pace. S-ar putea însă ca în spatele scepticismului să se ascundă invidia. Fiindcă tabăra de masculinitate Theos de la Şirnea, la poalele Munţilor Piatra Craiului, nu e un simplu atelier de virilizare. E mult mai mult, şi anume „o călătorie a războinicului, a eroului şi a căutătorului spiritual, menită să ne ajute să ne trezim întregul nostru potenţial masculin şi uman". După cum ne asigură organizatorii, călătoria presupune noţiuni de dezvoltare personală şi de câştigare a încrederii în sine, laolaltă cu lucruri inedite despre autoritatea masculină sănătoasă, precum şi despre psihologia bărbatului, intimitate, relaţiile şi sexualitatea inconştientă, exprimarea emoţiilor şi spiritualitatea sacră. Cei care se înscriu trebuie să manifeste două lucruri: curaj şi – de când aşteptam! – „determinare".

Prima tabără de masculinitate Theos are însă un filtru de care nu trec toţi cei amatori de focuri de tabără şi de „practica Supersomn 33". Ca să fii admis nu ajunge să contribui cu 800 de lei. Trebuie să ai şi cunoştinţe de yoga, tantra şi spiritualitate, ceea ce e de natură să destrame entuziasmul unora. Merită văzut totuşi dacă, neavând asemenea cunoştinţe, poţi să le înlocuieşti cu altele la fel de utile. Şi pe care le obţii luând parte la un alt tip de tabără. Mai precis, la tabăra de seducţie, care face din capul locului o promisiune irezistibilă: „Cunoşti în cinci zile mai multe femei decât ai cunoscut în toată viaţa ta".

Ai hai, dihai, dihai, în Vamă la cuplărai

Credeţi că arta seducţiei e la îndemâna oricui? Câtuşi de puţin. Ce-i drept, Don Juan DeMarco, Douglas Fairbanks Jr sau David Lee Roth nu au nevoie de Cupidon sau de arc. Sunt cuceritori capabili să arunce săgeata cu mâna şi s-o înfigă în inima alesei (sau a aleselor sau a sutelor de alese). Spre deosebire de ei, muritorii de rând nu au această şansă. Au, în schimb, alta: contemporaneitatea cu psihologul Taher Sonu, omul care-i poate învăţa cum s-o cucerească sau s-o recucerească pe femeia râvnită. Dacă l-ar fi cunoscut, probabil că Lucian Blaga ar fi scris *Laudă Sonului*, fiindcă buna intenţie a psihologului (tot tarifată, aşa, ca amănunt) e dincolo de orice dubiu. Cu nişte ani în urmă, Taher Sonu e găzduit şi de Octavia Geamănu la Antena 1, într-o intervenţie care primeşte pe YouTube titlul agramat „Reguli de aur pentru a îţi recucerii iubita“.

Însă una e televiziunea, alta e YouTube şi cu totul altceva e tabăra de seducţie (de fapt, o subcategorie a taberei de masculinitate), la care psihologul te invită decis: „Salut, bărbate. Eu sunt Taher Sonu, iar alături de mine este Valentin Bărbulescu“ (tot psiholog şi el). Prezentarea generală a taberei are de toate: dezacorduri („singurii care a trecut prin asta“), greşeli de literă („distacţie“) şi familiarism scremut („Ştim din experienţa proprie că vacanţele la mare pentru mulţi bărbaţi nu înseamnă mai mult decât statul cu berea în mână pe plajă, sperând că după următoarea… îşi fac curaj să meargă să vorbească cu tipa aia topless, dar… niciodată nu se întâmplă nimic“). Lipseau doar diacriticele – le-am adăugat eu.

Dacă te iei după ce scrie pe pagina de Facebook a taberei, constaţi că la Vama Veche, unde se desfăşoară, ai ocazia să participi de fapt la un festival al rutului, cu preliminariile de rigoare. De consiliere nu se ocupă doar Taher şi Valentin, ci şi o echipă formată din cinci specialişti care „lucrează de peste trei ani în echipa Arta Seducţiei“. Ei sunt Bogdan, Voicu, Nagy, John şi Robert, pe când Taher, tăticul lor spiritual, se recomandă ca „liderul celei mai mari comunităţi de seducţie din România“ şi „fondatorul celui mai mare club de seducţie, cu întâlniri live, pentru bărbaţi, din România“. În ce-l priveşte pe Valentin, celălalt pilastru al taberei, el este „fondatorul WbeWoman, cea mai Mare Comunitate Live pentru Femeile din România“. Odată rezolvată chestiunea superlativelor, e de văzut ce anume oferă tabăra de seducţie – pe trei paliere: începător, intermediar şi expert – participanţilor nesiguri pe farmecul personal şi gata să înveţe de la maeştri. În nici un caz lecturi din poeziile lui Emil Brumaru, ci cu totul altceva:

„Cunoşti mai multe femei decât ai cunoscut toată viaţa.

Scapi de temeri şi blocaje când interacţionezi cu femeile care îţi plac.

Începi să te simţi stăpân pe tine şi pe acţiunile tale.

Trăieşti cinci zile la potenţial maxim.

Abordezi femei noi pe plajă, în cluburi sau în baruri.

Ai ocazia să săruţi tipe în mai puţin de două minute.

Poţi face sex cu femei în mai puţin de treizeci de minute (sau chiar mai puţin).

Înveţi toţi paşii practici: de la abordare la sex.

Afli cele mai simple metode ca să întreţii conversaţii incitante fără efort.

Depăşeşti o dată pentru totdeauna teama de penibil.

Înţelegi cum funcţionează creierul şi corpul tău.

Treci rapid peste stările în care nu ai chef şi eşti predispus să-ţi găseşti scuze.

Elimini confuzia şi stresul din interacţiunile tale cu tipe superbe.

Înveţi secrete psihologice care-ţi permit să-ţi păstrezi o atitudine atractivă, indiferent de situaţie.

Treci de la anxietate la emoţii pozitive şi te umpli cu energie masculină.

Acţionezi asupra convingerilor subconştiente care te îndepărtează de femeile pe care le vrei.

Descoperi cum să atragi în mod natural şi autentic femeile pe care le vrei (fiind tu însuţi).

«Loveşti» cu precizie în blocajele tale personale printr-o metodă transformaţională de coaching."

Dacă ar trebui să aleg un singur folos din toată lista, m-aş opri fără ezitare la sărutatul femeilor (insist, „femeilor", la plural) în mai puţin de două minute. Singurul lucru care mă interesează aici este un detaliu de ordin tehnic: cine şi cum cronometrează activitatea? Vine vreunul dintre cei cinci specialişti şi numără în gând până la (cel mult) o sută douăzeci? Scoate un cronometru pe care-l pune lângă mine şi „tipe"? Le promite respectivelor un răsfăţ de cinci stele dacă se lasă sărutate repede de cineva pe care nu l-au mai văzut în viaţa lor? Sau e fixată fiecare femeie de un stâlp, cu capul prins cu un cerc metalic şi mâinile legate la spate?

Magazinul de minuni

A nu se crede că doar bărbaţii au dreptul să devină „cele mai bune versiuni ale lor" (Céline Diooooon!!!). Nici vorbă. O pot face şi femeile, şi nu doar în sectoarele şi domeniile în care le fixează prejudecata socială. De exemplu, o femeie care simte că poate da lumii mai mult decât ce-a dat până acum are şansa să se exerseze în arcanele ezoterismului. Şi chiar şi în alte delicii. De pildă, „afacerea locală" (conform prezentării de pe pagina de Facebook) Wayra Astrae anunţă ceva de un indicibil fior poetic: un „centru de vindecări energetice, cursuri pentru suflet şi magazin de minuni". Acesta din urmă nu se laudă cu muzica lui Stevie Wonder şi Copilul Minune. Oferta magazinului are alt profil, iar clientele care-i trec pragul vor pleca acasă cu totul altfel decât veniseră.

Calendarul centrului conţine câteva răsfăţuri care cu siguranţă că îşi merită banii. Unul dintre ele este combinaţia de masaje Raindrop, cu miere (din gama detox, dacă mai ţineţi minte) şi OFT (aici să vă văd: Original Feeling Touch). Fiindcă despre detox am tot povestit în capitolul precedent, e cazul unei priviri aruncate celorlalte două tipuri de masaje.

Raindrop, bunăoară, este prezentat drept „o ploaie cu picături de uleiuri esenţiale revitalizante, ce aduce aminte de ploaia de lumină oferită de spectacolul aurorei boreale, pentru care indienii Lakota călătoreau în fiecare an spre Canada, în scopul purificării fizice şi spirituale". Amatoarele îşi pot lăsa coca trupească pentru frământare cu o sumedenie de uleiuri: salcie himalayană, măghiran, chiparos, mentă, cimbru, oregano etc. Că scapi de virusuri şi bacterii ar mai fi cum ar mai fi, dar la capătul frământării ajungi fără să-ţi dai seama la unul dintre idealurile detox (hotărât lucru, nu se poate scăpa de povestea asta): „curăţarea" celulară. După ce uleiurile deretică prin fiecare celulă, organismul scârţâie de nou ce este.

Dacă masajul Raindrop aduce a ploaie cu picături, masajul Original Feeling Touch depăşeşte cadrul îngust al frământării unei bucăţi de carne de om, după cum scrie pe site:

> „Original Feeling Touch (OFT) este mai mult decât o terapie. Este o metodă terapeutică revoluţionară, creată după masajul terapeutic abdominal Chi Nei Tsang, rezultatul unei explorări îndelungate a dinamicii ascunse a vindecării. OFT este o abordare holistică a atingerii terapeutice, care oferă o nouă viziune asupra modului în care atingerea, acest «instrument» la îndemâna oricui, folosit din interiorul spaţiului iubirii, al compasiunii şi al acceptării necondiţionate, poate genera vindecare."

Dacă agenda, timpul liber, portofelul şi soţii le permit, doamnele au la dispoziţie şi alte variante de *loisir* cu folos: sesiunile individuale de *Theta Healing*, work-shopurile online despre Mandalele de Lumină, cuplate la tema onestităţii (fabulos!) sau niscai *access consciousness bars*. Şi, dacă tot nu se satură, angajatele magazinului cu minuni sunt gata să scoată după tejghea şi ultimele produse „de import": terapii şamanice private, astrograme experienţiale sau mayaşe, curăţări energetice de casă şi ritualuri Despacho. Asta-i acum, ce-i ăla Despacho? Păi ce să fie? Exact ce spune site-ul www.omulpedrum.ro:

> „Despacho este un dar către Univers, este ca o rugăciune de mulţumire în care ne conectăm cu toate energiile vii care constituie Universul, un mod de a ne manifesta iubirea şi recunoştinţa pentru Mama Pământ şi marile spirite ale naturii folosind simboluri. Acest ritual este un schimb energetic care să restabilească echilibrul şi armonia în toate aspectele vieţii noastre. Ceremonia se face pentru a ne exprima intenţiile de a atrage în vieţile noastre, ale familiilor noastre şi ale comunităţilor lucrurile pentru care suntem recunoscători. Despacho se face şi pentru a binecuvânta şi a-ţi exprima recunoştinţa pentru o relaţie (chiar şi în urma unui divorţ), cu ocazia naşterii unui copil, când avem o casă nouă, un job nou, o afacere,

un an nou, o recoltă bogată, cu ocazia solstiţiilor şi echinocţiilor, când vrem să aducem în viaţa noastră vindecare fizică şi emoţională.“

Ceea ce site-ul uită să spună cu privire la acest ceremonial este că Despacho nu are legătură nici cu *Despacito*, nici cu *gazpacho*.

Ce vrăji a mai făcut şamanthă-meu

Poate nu ştiaţi, dar bolile noastre degenerative sunt provocate de aşa-numite „amintiri-fantomă“. Procedeul e simplu: înainte de a-şi da obştescul sfârşit, celula care moare îşi transmite memoria noii celule care se naşte, asigurând în acest fel continuitatea bolii. Degeaba înghiţim medicamente cu pumnul. Până la urmă, degeaba apelăm la medicina tradiţională, care nu poate trece de nivelul consultaţiei, intervenţiei şi reţetei – compensată sau nu. Nu corpul trebuie ajutat să depăşească momentul complicat, ci mintea. Aici se află misterul şi tot aici, salvarea. Ce-i drept, acest lucru e ceva mai greu de făcut dacă ţii cont de invitaţia unuia dintre propagatorii noului tip de medicină: „Lasă-ţi mintea acasă! Vino cu inima deschisă“.

„Noul tip“ e în realitate străvechi. Este vorba despre Roata Medicinei, despre medicina energetică şi – de fapt şi de drept – despre practicile pe care le implică medicina şamanică Inca. Cele trei compun miracolul deplinei comuniuni şi armonii spirituale, pe care Eliade nu-l poate bănui în momentul când tatonează, cu umilele-i puteri, subiectul. Aduse în lumea modernă de antropologul Alberto Villoldo, învăţăturile maeştrilor din Anzi te ajută să-l înţelegi mai bine pe şaman ca pe „cel care creează o punte între lumi, păşind cu siguranţă şi integritate în teritoriul Sufletului, acolo unde se regăsesc darurile şi resursele necesare echilibrului fizic, emoţional şi sufletesc. Redescoperim pe această cale impecabilitatea şi integritatea la un nivel ridicat interpersonal“.

Practicile şamanice de vindecare nu sunt pentru fitecine, lucru pe care administratorii site-ului www.evenimentespirituale.ro şi organizatorii sesiunilor de iniţiere (adică Ayni Experience Centru – chiar aşa) au grijă să-l enunţe din capul locului: „Sunt mulţi cei chemaţi pe cale, puţini cei care aud chemarea şi doar câţiva ce au curajul şi curiozitatea de a vedea unde duce drumul“. Indiferent cât sunt de puţini, ei nu au voie nici aici să se prezinte la linia de start a aventurii cu buzunarul gol. *There's no free lunch, remember?* Şi cum, Doamne iartă-mă, să nu plăteşti, când intri în posesia unei roţi a spiritului pe care poţi s-o învârţi după pofta inimii în călătoria pe urmele primilor şamani? O călătorie lungă de un an, în care parcurgi patru module care reprezintă cele patru direcţii sau puncte cardinale şi sunt asociate celor patru arhetipuri: Şarpe (sud), Jaguar (vest), Pasărea Colibri (nord – fără Mircea Baniciu şi Vlady Cnejevici) şi Vultur (est). După parcurgerea fiecărui modul primeşti câteva ritualuri de iniţiere, la fel cum la OMV, după ce faci plinul,

te alegi cu nişte timbre care te pot ajuta să câştigi, prin tragere la sorţi, un rucsac sau un troler.

Ritualurile de iniţiere sunt repartizate în funcţie de arhetip şi de punctul cardinal. De exemplu, doar pentru Şarpe ritualurile de iniţiere înseamnă Benzile de Protecţie, Ritualul Văzătorilor Kawak, Ayni Karpay, Riturile Humpeq, Ritualurile Mesei, Mesa Vindecătorilor – conectarea cu linia altarelor de vindecători în timp. După ce primeşti şi celelalte trei seturi de ritualuri, devii proprietarul unei serii de sintagme pe care e aproape imposibil s-o parcurgi până la capăt fără să te lovească somnul sau damblaua.

Pudra absconsă care acoperă checul şamanic lasă totuşi să se vadă splendoarea construcţiei. Templul celor patru puncte cardinale conţine principiile pe care e chemat să şi le însuşească oricine e ispitit de iniţierea în Roata Medicinei. Fiecare arhetip, cu punctul lui cardinal, reprezintă un principiu şi presupune învăţarea şi aplicarea unui proces. Iată, de exemplu, cum se prezintă primul modul, cel sudic, zis şi al Şarpelui:

> „Şarpele este principiul vindecării. Învăţăm să incorporăm căile şarpelui, care sunt non-judecata, non-ataşamentul, non-suferinţa şi păşirea în frumuseţe. Prin procedeele şamanice vechi şi puternice ne lepădăm de trecut precum face şarpele cu pielea lui, transformăm cele mai vechi şi mai profunde răni ale noastre în surse de putere şi compasiune, astfel încât aceste răni devin lecţii oferite de trecutul nostru, constituind resursele şi combustibilul necesare evoluţiei şi creşterii noastre. Nemaifiind condiţionaţi de trecut, ci animaţi de darurile sale, suntem liberi să ne reinventăm pe noi înşine. Tot în sud, odată cu procesele mitice şi energetice de transformare, începem construirea altarului şamanic (*mesa*) şi dobândim primele trei pietre vindecătoare ale şamanului (*kuyas*). Acestea vor face parte din pachetul nostru medicinal (altarul şamanic «mesa»), care la finalul călătoriei în jurul Roţii Medicinei va conţine treisprezece pietre (trei pentru fiecare punct cardinal, dar şi o a treisprezecea piatră, care reprezintă legătura cu Linia Şamanică Incasă.). Pietrele din *mesa* vor conţine toată informaţia transformării şi puterii dobândite în urma vindecării personale, ele devenind propriile voastre pietre vindecătoare.“

Curăţarea. O poveste cu pântec

Oamenii cu care stăm de vorbă au în general nume obişnuite: Elena, Ioana, Florin, Daniela, Gabriel, Paula, Răzvan etc. Uneori dai şi peste excese ale naşilor, nume puse la pariu sau în pas cu tendinţele şi întâmplările vremii: Izraela, Brusli, Mercedesa, Monamour, Tyson, Izoleta. Există însă şi situaţia când entitatea cu care intri în contact, îndeosebi online, se numeşte, misterios, „aliniereaenergetica“, ipostază în care le întâmpină pe doamne cu un salut cosmopolit – *Hey!* – şi cu o întrebare rafinat-caşistă: „Ştiai că modul în care tu te raportezi la această lume, *ca şi* femeie, este influenţat de energia care se află în pântecul tău?“

Aşa cum conştiinţa trece marxist prin stomac, energia se moşmondeşte sau fierbe în acest loc, pe care „aliniereaenergetica“ îl consideră sacru, şi de unde poate izbucni o formă salutară de

emancipare. Dacă va reuşi să-şi cureţe pântecul, femeia nu-l va convinge pe bărbat să nu mai râgâie la masă, să renunţe la meciurile lui FC Voluntari sau să nu mai vină beat de la cârciumă. Va izbuti, în schimb, altceva: să-şi activeze sursa propriei puteri feminine. Nu de alta, dar Programul de Curăţare a Pântecului este conceput „pentru fiecare femeie care vrea să îşi activeze esenţa feminină, care vrea să înveţe cum să se deschidă din nou şi să înflorească în toate domeniile vieţii“. Nu în ultimul rând, „acest program te ajută să îţi activezi magnetul şi să devii complet magnetică prin câmpul tău“.

Cine compară Programul de Curăţare a Pântecului cu oferta taberei de seducţie sesizează rapid diferenţa. Femeilor care iau parte la program nu li se promite că „vor avea ocazia să sărute tipi în mai puţin de două minute“ şi că „vor putea face sex cu bărbaţi în mai puţin de treizeci de minute“. Lucrurile nu se petrec sub imperiul urgenţei, furtunos, dezlănţuit, ca la băieţi. Dimpotrivă, Programul de Curăţare a Pântecului presupune parcurgerea a trei ritualuri, după cum urmează: 1. Ritualul de Deconectare a Amprentelor Energetice ale Foştilor Parteneri; 2. Ritualul format din trei meditaţii transformaţionale; 3. Ritualul de Eliminare a Scutului Energetic din Jurul Pântecului.

Primul ritual invită de fapt la castrarea simbolică a memoriei, înţeleasă ca un demers obligatoriu pentru cine vrea să ducă o viaţă deparazitată de gâzele trecutului. Femeia care îşi curăţă pântecul cu program scapă de foştii parteneri, care, din când în când, vin şi-i consumă energia fără să-i ceară voie. Nu contează că Marcel era sensibil şi-i aducea flori în fiecare săptămână. Nici că Florin a plimbat-o pe Coasta Amalfitană şi pe Valea Loarei. Nici că Andrei a învăţat-o cum să ajungă în Nirvana sexului. Şi nici că Paul i-a plătit trei sferturi din creditul pentru locuinţă. Ritualul e menit să şteargă totul. Amintirile ajung în coşul de gunoi şi rămân acolo pentru totdeauna. Doamna sau domnişoara „aliniereaenergetica“ o spune fără echivoc:

> „Partenerii cu care am avut relaţii intime rămân conectaţi cu pântecul nostru timp de şapte ani. Iar de fiecare dată când se gândesc la noi sau îşi amintesc de noi, se hrănesc din energia noastră. Începem programul prin acest ritual de deconectare a amprentelor energetice, astfel încât energia pântecului nostru să devină din nou pură. De asemenea, învăţăm să aplicăm acest ritual atât pentru ataşamentele emoţionale, cât şi pentru ataşamentele mentale.“

După ce învaţă să le dea brânci spre pubelă „foştilor“, femeia interesată să-şi cureţe pântecul se livrează celui de-al doilea ritual, compus din trei meditaţii: o călătorie înăuntrul propriului pântec, vindecarea liniei materne şi vindecarea liniei paterne. Purjarea se prezintă astfel:

> „Prima meditaţie este o meditaţie profundă de curăţare a pântecului. Călătoreşti în interiorul tău, în pântecul tău şi îţi întâlneşti umbrele, fricile şi monştrii din copilărie. Strat după strat, strat după strat, energia din pântecul tău se transformă.

Este un proces transformaţional şi nimeni sau nimic din exterior nu poate face acest lucru pentru tine sau în locul tău.

Meditaţia a doua înseamnă vindecarea liniei materne până la a şaptea generaţie şi mai departe până la prima femeie, Eva. În această etapă eşti pregătită să te conectezi şi să îţi activezi energia feminităţii. Şi eşti pregătită să primeşti darurile de la bunicile tale. Şi nu este vorba doar despre tine, vindeci pântecul mamei tale, iar impactul se va resimţi şi în viaţa fetelor tale, dacă eşti mamă de fete.

Meditaţia a treia înseamnă vindecarea liniei paterne. Relaţia pe care o ai cu tatăl tău îţi influenţează modul în care interacţionezi cu fiecare bărbat din viaţa ta. Cu partenerul de viaţă, cu şeful sau cu colegii. Este o experienţă magnetică prin care înveţi cum să te laşi iubită, sprijinită şi susţinută de energia masculină din această lume."

Al treilea ritual – *finis coronat opus* – se ocupă de Eliminarea Scutului Energetic din Jurul Pântecului. Odată cu îndeplinirea Ritualului 3, purjarea se încheie – poate nu spectaculos, dar eficient. Cu pântecul curăţat, femeia renaşte şi îşi continuă drumul prin viaţă, în căutarea altor parteneri, pe care să-i lase apoi în urmă, spre a-i pofti la momentul cuvenit să nu-i mai consume energiile post factum, festum sau coitum.

„Din copilărie, fetiţe fiind, construim un scut energetic în jurul pântecului nostru pentru a ne simţi în siguranţă. Acum, *ca şi* femei adulte, nu mai avem nevoie de acest scut, vrem să fim radiante, vrem să fim magnetice, pentru a atrage în viaţa noastră absolut tot ce ne dorim. Şi, dintr-odată, lucrurile din jurul nostru se schimbă. Modul în care ceilalţi te privesc şi se comportă cu tine se schimbă."

Costă doar 400 de lei să-ţi aduci pântecul la service-ul pentru îndepărtarea energiilor nedorite şi să pleci cu el recondiţionat. Tariful e de bun-simţ şi la îndemâna multor femei care, simţind că foştii parteneri le buzunăresc energetic, se declară entuziasmate după ce trec prin programul de curăţare. Astfel, Antonia Mihaela susţine că „Practicant Theta fiind, am făcut tăierea de legături, divorţul energetic, dar nici una din aceste metode nu a avut impactul *care* l-a avut acest ritual, am simţit durere în corp fizic la nivelul *svadhisthana*", în timp ce Irina se destăinuie: „Cum mă simt după meditaţie: uşoară, completă, liniştită, sigură, liberă, potentă, senzuală, conectată profund cu natura-mi feminină, cu inteligenţa universală, deschisă către bine şi frumos. Parcă am înlăturat pietroaie de pe inimă, simt cum îmi curge respiraţia, respir uşor, iar umerii s-au predat în faţa conexiunii cu spiritul". La rândul ei, Delia crede că „Este un mare necesar ca fiecare femeie să vindece propriul pântec, în primul rând pentru ea, apoi pentru strămoşi şi pentru urmaşi". Mulţumită e şi Daniela, pe care emoţia o face victima anacolutului, dar care ţine să lase posterităţii următoarele: „Eu, de când am început acest program, s-au schimbat tare multe în viaţa mea. […] Toate informaţiile sunt legate de *sacritatea* a ceea ce femeia poartă, adică pântecul sacru". Umblă vorba că participantele la Programul de Curăţare a Pântecului i se adresează Danielei cu apelativul „Sacritatea Voastră".

Sora ta menstruală

Doamnele care nu prind loc la „aliniereaenergetica“ nu trebuie să intre în panică: nu vor rămâne cu pântecul necurăţat şi cu energiile la indiscreta discreţie a foştilor parteneri. Există şi alte entităţi care se pot ocupa de interiorul neigienizat. De exemplu, „moonsister“, care include în trataţie (sau tratament?) o serie de Ritualuri de Trecere Feminine, unde există patru tipuri de celebrare:

„celebrarea şi pregătirea pentru prima menstruaţie – se onorează Arhetipul Fecioarei.
celebrarea şi pregătirea pentru momentul în care devii soţie – se onorează Arhetipul Amazoanei.
celebrarea şi pregătirea pentru o sarcină – se onorează Arhetipul Mamei.
celebrarea trecerii la menopauză – se onorează Arhetipul Înţeleptei/Magicienei.“

Trebuie observat că, spre deosebire de „alinierea-energetica“, specializată în Programul de Curăţare a Pântecului, „moonsister“ insistă pe latura profund curativă a ceea ce face. La ea pântecul nu se curăţă, se *vindecă*. Pântecul, spune „moonsister“, este unul dintre principalele centre energetice feminine, alături de glanda pituitară şi centrul inimii. Iar vindecarea pântecului nu se face haotic, ci printr-un proces în care talentul vindecătorului se împleteşte cu rafinamentul terapiei:

> „Vindecările se fac din poziţia culcat pe spate, îmbrăcată complet, foarte asemănător cu o şedinţă de Reiki, în care energia este canalizată pe un număr diferit de locuri din corpul tău. În cazul Vindecării Pântecului, aceste zone sunt capul, pieptul şi zona pântecului propriu-zis.
>
> Un cearşaf uşor sau o pătură este aşezat(ă) pe corpul tău, în timp ce energia este canalizată, iar o mască de ochi îţi va fi aşezată pe faţă, pentru a te ajuta să te relaxezi. Muzica ambientală se va auzi în surdină pe tot parcursul sesiunii.
>
> Unele femei văd culori sau forme în timp ce primesc energia, altele, în schimb, nu. Însă majoritatea femeilor percep această experienţă ca fiind una profund relaxantă, multe dintre ele adormind în timpul şedinţei, măcar câteva minute. Vindecarea Pântecului te poate ajuta să te pregăteşti pentru a primi Binecuvântarea Pântecului şi pentru a-i integra energiile.“

La sfârşit, „moonsister“ are gentileţea să-şi explice dubla identitate: numele ei nu înseamnă doar „sora lunii“, ci şi „sora cu care ai menstruaţia sincronizată“. Mai mult, ea organizează şi alte tipuri de terapie, printre care Binecuvântarea Pântecului şi Limbajul Luminii, precum şi workshopurile Călătoria Eroinei şi Dansul Pământului. Lucrurile nu se opresc aici; „moonsister“ face şi alte lucruri:

> „Lunar, mai susţin Cercuri de surori la Luna Nouă (Cortul Roşu) şi la Luna Plină (Binecuvântarea Pântecului Mondială – Trezirea şi Vindecarea Energiei Feminine).

Alături de alte surori, mai organizez şi «O Zi în Cortul Roşu», în care am diverse invitate.

Am devenit Facilitator acreditat de Cercuri de Femei – Cortul Roşu – «Red Tent Women's Circles Facilitator». Am fost iniţiată de către Miranda Gray (World Wide Womb Blessing) şi am devenit o Moon Mother şi Coordonator Womb Blessing Romania.

Sunt pasionată de Şamanismul Feminin, în ultimii ani am călătorit și am învăţat calea păstrătorilor pământului. Am lucrat cu Nativii Americani din tribul Lakota, cu un preot din tribul Kogi din Columbia, în Brazilia am învăţat mult despre Mama Pământ şi Energiile Feminine lucrând şi cu alţi nativi din Columbia şi Africa."

Atenţie, mândri participanţi la prima tabără de masculinitate Theos şi mai cu seamă la tabăra seducţiei. Grijă mare pe cine abordaţi şi ce „tipe" sărutaţi „în mai puţin de două minute". Să nu cumva să aveţi ghinionul de-a nimeri peste surorile cu menstruaţia sincronizată. Nici un guru al seducţiei nu va veni să vă salveze.

O, SOLE PANDEMIO

A-nceput de ieri să moară. Câte-un om…

Colindul „Linu-i lin şi pangolin“ se aude pentru prima oară în decembrie 2019 în China. Mai precis, la Wuhan, localitate care, câteva luni mai târziu, când România intră în stare de urgenţă, dă prilejul calamburgiilor autohtoni să evoce închiderea restaurantelor prin găselniţe din categoria „La Wuhanul lui Manuc“, „La Wuhanul lui Mânjoală“ sau „Wuhanu Ancuţei“. Organizaţia Mondială a Sănătăţii recunoaşte pandemia ca atare pe 11 martie 2020, când Covid-19 apare – la început sfios, apoi exploziv – în Italia, Franţa, Coreea de Sud, Iran etc. Primul deces din Wuhan e consemnat pe 9 ianuarie, în timp ce primul deces de pe continentul asiatic din afara Chinei (în Filipine) se înregistrează pe 1 februarie. Pe 14 februarie Franţa are tristul privilegiu de-a raporta primul deces european.

România nu simte nici o ameninţare. Asia e departe, Europa Occidentală, la fel. Viaţa curge la fel ca până acum. Se croiesc planuri de city-break la Roma şi Madrid, la Paris şi Bruges, la Atena şi Berlin, la Valencia şi Amsterdam. Potrivit tradiţiei, românii tratează lucrurile în cheie umoristică. Uneori umorul e involuntar. De exemplu, când îl practică medicul Adrian Streinu-Cercel, care declară: „Focarul e un punctişor pe harta Chinei. Riscul ca virusul să ajungă în România e substanţial redus“. (Ulterior declaraţia se modifică după cum urmează: „Coronavirusul e de zece ori mai slab decât virusul gripal“.) Nu e singura probă de umor fără voie din partea medicului Streinu- Cercel. Lui îi aparţine şi părerea că „alcoolul sanitar (spirtul medicinal) nu ajută la combaterea coronavirusului“, emisă în răspărul punctului de vedere al OMS şi la destul de puţin timp după ce – poftim situaţie – tot el îi exaltase calităţile. Acelaşi Adrian Streinu-Cercel declară la televizor, în martie 2020, când lucrurile arată deja urât, că „După ce se termină bolâşniţa asta, pandemia, o să vină alţii să ne tragă de mânecă: dar cum aţi realizat voi achiziţiile? Aici trebuie scos un cadru normativ cât se poate de clar, care să stipuleze foarte clar (repetiţia ca procedeu artistic – *n. m.*) că nimeni nu va avea voie să se atingă de noi în viitor“. Poftim? Da, chiar aşa. În traducere: în vremuri speciale, nelegiuirea devine lege.

În ce priveşte umorul intenţionat, el se ilustrează în primul rând prin ideea că, dat fiind decalajul dintre România şi lumea civilizată, Covid-19 are nevoie de înzestrări matusalemice şi de o răbdare de fier ca să ne străpungă graniţele. „În Spania ajunge repede virusul, că sunt autostrăzi. Ia să-l văd pe Valea Oltului sau pe DN 1 în weekend“, ricanează un hâtru. „Încă nu v-aţi săturat de produsele pe care scrie *made in China*?“ întreabă un altul. Pe măsură ce situaţia

se deteriorează, apetitul pentru umor, inclusiv pentru cel macabru, creşte. O cascadă de meme se revarsă peste suflarea de pe Facebook. Lui Ştefan Bănică jr i se schimbă o parte din textul unui cântec celebru, aşa că „Veta, mi-ai stricat chiuveta“ devine „Veta, vrei cu izoleta?“. De altfel, substantivul „izoletă“ cunoaşte o detentă pe care nimeni n-ar fi bănuit-o cu câteva luni în urmă. El înlocuieşte parodic fie cuvântul „insulă“ din titluri de cărţi („Izoleta misterioasă“, „Comoara din izoletă“), fie nume de personaje celebre, ca în povestea de iubire dintre Tristan şi Izoleta. Albumul *Isolation* al trupei Toto se preschimbă în *Isoletation*. I se prevesteşte acestui cuvânt şi o frumoasă carieră onomastică, din moment ce, în deceniile trecute, destui români îşi botează fiicele Arierata, Emergenţa sau Expertiza, iar în plină pandemie apar, iată, cetăţeni care-şi botează fiii Covid. De aici până la Covidiu Ioaniţoaia, Covidiu Komornyik şi Covidiu Lipan-Ţăndărică distanţa e infimă. Din locul cu verdeaţă unde dorm somnul drepţilor, Covidiu Iuliu Moldovan şi Covid Theodorescu surâd înţelegător.

Festivalul continuă. O memă cu nişte ghanezi care dansează pe când cară un sicriu la mormânt produce în acelaşi timp hohote şi replici vitriolante. Mereu gata să dea un picior de ajutor, naţionala de fotbal a României apare într-o poză de grup înaintea unui meci oarecare, însoţită de sloganul „Cupa Mondială: de peste douăzeci de ani stăm acasă“. Pe o fotografie cu Hagi stă scris „Ai, n-ai mingea, stai acasă“, chit că originalul – „Pase scurte şi pe sus. Ai, n-ai mingea, tragi la poartă“ – e semnat de Victor Roşca. Într-o memă celebră, secretarul de stat Raed Arafat tuşeşte într-o apariţie publică, iar cel care traduce pentru surdomuţi închipuie o cruce din degete. În paralel, apar manifestări care provoacă simultan stupoare, amuzament şi compătimire. E cazul asistentelor de la Spitalul Judeţean din Craiova, unde asistentele ies în faţa aşezământului îmbrăcate ca nişte cosmonauţi albaştri şi se prind în hora bucuriei („Hai să dăm mână cu mână, / Distanţarea nu-i română“) fiindcă au reuşit să salveze un bolnav de Covid, până când sirena unei maşini de poliţie le risipeşte ca pe nişte potârnichi mascate.

Între pandemii şi pandalii

Una dintre reacţiile româneşti în faţa pandemiei este negarea. Scepticii sunt, cum le şade bine, categorici. Pentru destui români pandemia fie nu există, fie e o exagerare dictată de raţiuni inaccesibile simplilor muritori. Din fericire, suntem contemporani cu o serie de iniţiaţi care fac jogging pe Facebook, din cont în cont şi de pe o pagină pe alta, gata să dovedească oricui are răbdarea cuvenită că, la fel ca în *Dosarele X*, „adevărul e dincolo de noi“.

Unul dintre aceste rezervoare cu certitudini – un domn pe care-l bănuieşti răspicat de fiecare dată când deschide gura, dar căruia e greu să nu-i observi şubrezeniile de gramatică – îmi poposeşte pe pagina de Facebook tocmai când încep un serial cu imagini italiene

însoţite de două-trei rânduri de îmbărbătare. E vremea când Lombardia se sufocă în strânsoarea virusului, iar numărul morţilor din Italia urcă spre o mie. E vremea când Bergamo devine un convoi de dricuri. Abordarea mea i se pare patetică şi ilogică domnului răspicat, atâta timp cât – ei bine, da – nu se vede, din locul unde stă dumnealui, nici urmă de pandemie. E o gripă ca oricare alta. OMS? Nişte escroci. Presa? Vândută („Sunt interese mari…“). Medicii? Plătiţi să manipuleze. Zecile de mii de cazuri deja existente în lume în acel moment? Nu le-a verificat nimeni om cu om. Morţii care inundă cimitirele şi crematoriile? Fabulaţii scornite de un conclav care vrea, în această ordine, să provoace panică, să pună gheara pe omenire şi s-o oblige la un trai de sclavie permanentă.

Îl întreb pe domnul răspicat pe ce se bazează, moment în care schimbul de replici ia o turnură neaşteptată:

— Pe bun-simţ, domnule. Pe nimic altceva.

Devin brusc interesat, ca unul care a scris un ghid pentru cei care nu au aşa ceva în bagaj.

— Adică?

— Pentru 17.000 de oameni nu se poate închide o planetă. E de bun-simţ, cifra e mult prea mică pentru o pandemie. E clar până şi pentru un inginer ca mine.

Nu sunt inginer, dar mi se pare „de bun-simţ“ ca, mai ales inginer fiind, să nu confunzi cifra cu numărul. Oricum însă, argumentul meu e altul:

— Suntem la două-trei săptămâni de la izbucnirea fenomenului. De unde ştiţi când o să se termine şi câte victime o să facă? E ca şi cum ai spune cine ia campionatul după ce se joacă prima etapă.

Domnul răspicat nu se lasă urnit.

— Pandemia durează un an-doi. Nu trei săptămâni.

— Păi tocmai. De-abia a început. Habar n-avem când şi cum o să se termine.

— Credeţi c-o să dureze un an sau doi?

— N-am de unde să ştiu. Cred, în schimb, altceva. Că „pandemie“ nu are de-a face cu timpul, ci cu spaţiul. Nu o spun eu, o spune dicţionarul.

— Pandemia de secolul trecut a omorât peste un milion de oameni şi a durat doi ani. Aia, da, a fost pandemie de-adevăratelea. Acum două sute de ani, la fel. Nu se compară.

— De acord, chiar *nu* se compară. Viteza de răspândire a virusului a crescut fulminant, la fel ca viteza de deplasare în general. Cu două sute de ani în urmă, făceai nu ştiu câte zile de la Bucureşti la Roma. Acum faci două ore. Şi turismul arăta altfel. Cu două sute de ani în urmă, probabil că în Roma intrau o sută de străini pe zi. Astăzi intră douăzeci şi cinci de mii pe zi doar pe la Fiumicino. Adăugaţi aterizările de pe Ciampino, trenurile, maşinile şi autocarele. Sunt situaţii care nu se pot compara.

Pe principiul *the more, the merrier*, domnului răspicat i se alătură un comparatist care, fără să dea bună ziua, îmi pune sub ochi o listă

cu numărul de oameni ucişi anual de fumat şi de accidentele de maşină. „Ia vedeţi!“ mă somează el, silindu-mă să constat nevolnicia virusului. Când îi spun că fumatul şi accidentele auto nu sunt transmisibile şi nu se propagă prin aer, comparatistul observă că ţin morţiş să am dreptate şi se retrage ofuscat. „Mă apucă pandaliile dacă mai stau aici!“ Ciudată e lumea în care argumentul trece drept lucru de ocară.

Până şi distinsul virusolog Bogdan Argeş Vintilă, în timpul liber antrenor şi în timpul antrenoratului, liber, îşi rosteşte verdictul tot în orizontul mefienţei: „Noul coronavirus este o gripă cu un marketing foarte bun“. Pentru cineva convins că doar prezenţa la sfântul maslu îţi creşte şansele de-a învinge Politehnica Iaşi sau Chindia Târgovişte, afirmaţia e un pas înainte pe câmpiile alizee ale ridicolului. Din păcate pentru bunul mers al medicinei şi al logicii, nici un jurnalist prezent la conferinţa de presă în care Bogdan Argeş Vintilă rosteşte enormitatea nu-l întreabă de ce tocmai americanii, maeştrii marketingului, au nevoie de peste două sute de mii de morţi pentru promovarea „gripei“.

Conspiraţiunea de a fi

Unul dintre enunţurile populare din România ultimelor decenii rezumă vigilenţa în faţa tentativelor de păcălire: „Las’ că ştim noi“. Duşmanul, fie el dinăuntru sau de afară, „nu sporeşte“ în faţa acestei veghi neîntrerupte. „Las’ că ştim noi“ e rostit fie făcând cu ochiul, fie clătinând din cap, fie zâmbind subţire, cu subînţeles. Formula aceasta din câteva cuvinte e semnul de recunoaştere al celor care-şi duc zilele sfâşiind perdele de fum, demontând cabale sau adulmecând interese obscure ale unor forţe („elemente“) pe măsură. Partea interesantă este că, pe măsură ce destramă iţele unor urzeli imaginare, membrii acestei secte fără siglă şi slogan pun în locul lor scenarii şi mai greu de crezut.

Ca formulă, „las’ că ştim noi“ e o combinaţie între suficienţă şi apetitul pentru bănuială. Cei care îngână aceste patru cuvinte îşi semnalează distanţarea de imensa turmă a naivilor care cred ce văd şi ce aud. Locul lor e deasupra celorlalţi, fiindcă nu ştiu să-şi folosească doar ochii şi urechile, ci în primul rând mintea. Leagă lucrurile aşa cum ceilalţi nu sunt în stare, fac asocieri, depistează semne invizibile altora şi – mai ales – *ştiu*.

Fiecare conspiraţie circulă prin lume cu un alai de zvonuri. Ivite dintr-o cancelarie secretă a minţilor sau pur şi simplu dintr-o năzăreală, la un pahar în plus, zvonurile alimentează o suprarealitate coerentă la prima vedere şi ridicolă dacă te uiţi mai atent. Ele nu sunt de azi, de ieri. În perioada Războiului Rece, zvonistica de propagandă din Est susţine că americanii nu ajunseseră pe Lună în 1969 şi că fabricaseră toată povestea într-un hangar părăsit, cu ajutorul unor tehnici de cinematografie, în principal trucaje, la care – ce-i drept – nu-i întrece nimeni. În acest

scenariu, Neil Armstrong, Buzz Aldrin şi Michael Collins sunt simpli actori (nici măcar celebri) distribuiţi în roluri care nu sunt menite să le aducă Oscarul, ci doar să împrăştie aşa-zisa minciună a supremaţiei americane în spaţiu.

Măcar aici există o explicaţie plauzibilă: Estul comunist se străduieşte prin orice mijloace să decredibilizeze Vestul capitalist şi să-l prezinte într-o lumină neplăcută. Lupta dintre Est şi Vest nu se poartă doar în politică şi apărare, ci în toate domeniile care presupun şi stimulează concurenţa, de la muzică la sport şi de la literatură la astronomie. Meciurile din 1972 pentru titlul mondial la şah în care americanul Bobby Fischer îi învinge pe sovieticii Mark Taimanov, Tigran Petrosian şi Boris Spasski (cărora li se adaugă danezul Bent Larsen) trec ani la rând drept una dintre ilustrările Războiului Rece din sport.

La rândul lor, volumele de umor politic cu anecdote din întreaga lume conţin 80% bancuri politice din Est şi doar 20% din Vest. Stalin, Hruşciov, Brejnev, Ceauşescu, Enver Hodja şi Honecker îi surclasează pe Nixon, Reagan, Mitterrand, Helmut Schmidt şi Margaret Thatcher. Iar într-unul dintre volume apare în fine şi o poantă despre competiţia selenară dintre URSS şi SUA: „Ruşii au ajuns primii pe Lună şi au vopsit-o în roşu. Americanii au venit după ei şi au scris, cu litere mari şi albe, Coca-Cola“.

Brateş, alarmist; Tamango, terorist

Decembrie 1989 declară deschisă Olimpiada română de zvonistică şi conspiraţionism, într-o perioadă tulbure, în care deruta face agenda. Decolarea cu elicopterul a lui Nicolae şi a Elenei Ceauşescu de pe acoperişul Comitetului Central al Partidului Comunist Român (astăzi, sediul Ministerului Afacerilor Interne) dă semnalul de aliniere la start. Printre concurenţi, departamentul de ştiri al Televiziunii Române, unde George „mea culpa“ Marinescu, Victor Ionescu, Petre „s-a pierdut cheia“ Popescu, Paul Şoloc, Cornelius Roşiianu şi Teodor Brateş împrăştie gogoriţa menită să ţină lumea în case, ca nu cumva să se observe lucrătura: teroriştii. Cine sunt ei? Copii culeşi de oamenii Elenei Ceauşescu din orfelinate şi dresaţi să devină automate ale morţii – maşini de ucis care aşteaptă doar semnul binefăcătoarei. Sau arabi îmbrăcaţi cu trei combinezoane, puse unul peste altul, precum coroanele papei din *Scrisoarea III*, deprinşi să coboare pe funii din elicoptere şi să împuşte mortal tot ce mişcă la câteva sute de metri la stânga, la dreapta sau în faţă. Printre aceste forme de socializare, teroriştii dau şi dovezi de dibăcie distructivă: otrăvesc apa din Bucureşti, plasează încărcături de dinamită la metrou, se deghizează în medici şi-i sugrumă pe răniţii care ajung la spitalele din centru, aruncă în aer barajul Ciurel, atacă baza militară de la Roşu, decupează o bucată din autostrada Bucureşti–Piteşti, umblă cu intenţii malefice la reactorul nuclear de la Cernavodă etc.

Teodor Brateş şi ceilalţi crainici TV imploră România de zece ori pe zi să rămână pitită în apartamente şi să admire revoluţia în direct pe ecrane. Brateş are o grijă în plus faţă de ceilalţi: „Nu lăsaţi copilaşii să bea apă, să nu-i omorâm cu mâinile noastre“ (de bună seamă, e cu totul altceva dacă-i laşi să moară de sete). Pajul celor şase prinţi ai panicii televizuale este Mihai Tatulici, care aduce la masa din studio bileţele cu informaţii de băgat lumea în sperieţi, cam cum îi duceau spectatorii bilete lui Adrian Păunescu la spectacolele cenaclului Flacăra. Peste ani, el îşi recunoaşte senin contribuţia într-un interviu acordat ziariştilor Mihai Voinea şi Cristian Delcea: „Da, bineînţeles, am dus bileţelele – cu apa otrăvită, cu toate prostiile. Le duceam în studio şi gata. O dată sau de două ori le-am dus. Treaba lor ce făceau cu ele, nici nu mă interesa ce făceau“.

În ciuda avertismentelor şi a tentativelor publice de timorare, pe 22 decembrie seara câteva zeci de mii de curioşi se strâng în Piaţa Palatului, viitoare a Revoluţiei, şi se uită la balconul luminat puternic unde se turnează filmul insurecţiei anticeauşiste. Se aud întruna rafale de puşcă mitralieră, dar – fapt curios – nu cade nimeni. Teroriştii fioroşi nu izbutesc să rănească superficial pe nimeni, nici măcar pe protagoniştii din balcon. Oricum, „e cu pac-pac“, cum spuneam când eram copii şi se difuza un western la televizor. Sigur, nu mai e cu John Wayne, Giuliano Gemma sau Clint Eastwood, ci cu Ion Iliescu, Petre Roman şi Gelu Voican-Voiculescu. Dar tot pac-pac se cheamă.

Interjecţia rezumă şi activitatea teroriştilor cu armament sofisticat, care împuşcă porumbelul între ochi şi smulg colţii şarpelui cu un glonţ, fără a putea produce totuşi pagube într-o mulţime compactă. Câţiva dintre ei prind ca prin minune contur şi chip, tot printr-o fabricaţie de care astăzi râdem, dar pe care atunci mulţi au luat-o de bună. Vestea aprinde minţile unor români gata – atunci ca şi acum – să creadă orice. Printre terorişti se numără Mircea Lucescu, Dorin Mateuţ, Răducanu Necula, alias Tamango, şi Ernest Maftei. Explicaţia? Primii doi au fost la Dinamo, al treilea a ajuns cândva la Steaua, iar al patrulea prea face pe moşul sfătos în filme ca să nu fie ceva în neregulă cu el. (În realitate, Ernest Maftei atacă de multe ori neocomunismul de tip Iliescu după decembrie 1989 – fireşte, fără consecinţe.)

Fiind student, Pasuma ronţăiam

Salonul de inventică Decembrie 1989 nu poate avea loc fără contribuţia presei. Nu doar a ziarelor care apar zilnic, ci şi a săptămânalelor. În numărul 9 din 29 martie 1990 al revistei *Cuvântul*, la pagina 15, în vecinătatea articolului „Amintirile unui fost ghid“ al lui Mircea Nedelciu, se poate citi un interviu luat de un jurnalist care semnează Ion K. Just (sau Ion K. Ion) lui Sergiu Tănăsescu, medicul echipei de fotbal Rapid Bucureşti. Discuţia

ajunge repede la subiectul încă fierbinte al teroriştilor străini, mai ales că întrebarea pe care i-o pune un alt jurnalist lui Ion Iliescu – „Domnule preşedinte, unde sunt teroriştii?“ – primeşte un răspuns intrat în antologia sfidării: „Păi nu ştiu, unde sunt?“

Ziaristul de la *Cuvântul* evocă prezenţa teroriştilor străini, iar Sergiu Tănăsescu simte că n-are voie să piardă ocazia unei mărturisiri-dinamită:

> „Pe un terorist l-am prins chiar eu, cu mâna mea. Avea 26 de ani şi două legitimaţii, una de student în anul IV la Drept şi o alta dată de Direcţia a V-a U.S.L.A.C. (Unităţi Speciale de Luptă Antiteroristă şi Comando). Am găsit asupra lui şi a altor terorişti un fel de ciocolată, tipul Pasuma şi Gripha. Era un drog extraordinar de puternic, ce dădea o stare de euforie, axată însă pe agresivitate şi distrugere, şi o independenţă faţă de somn de cel puţin zece zile. Aveau un armament sofisticat, cu infraroşii, cu sistem de auzire la distanţă etc. Am capturat o armă din astea şi am tras trei gloanţe într-o ţintă aflată la vreo sută de metri. Arma n-avea nici un recul şi, controlând apoi, am constatat că toate cele trei gloanţe se înfipseseră unul în celălalt. Ne-am făcut şi noi treaba apoi cu puşca asta până s-a terminat muniţia.“

„Am găsit asupra lui şi a altor terorişti un fel de ciocolată…“ – nu vi se pare familiară exprimarea? Ba bine că nu. Trec doar câteva luni între relatarea lui Sergiu Tănăsescu şi cea a unui miner la fel de avizat ca medicul Rapidului: „Am găsit la peneţeu droguri, armament, muniţie, maşină de scris automată (aici se aude vocea sufleorului – *n. m.*), tipărit bani la peneleu (vocea se aude şi aici – *n. m.*)“.

Observaţii de chibiţ:

1. E remarcabilă competenţa medicului în materie de armament. Ar fi, poate, de aşteptat acea reciprocitate în virtutea căreia artileriştii să manevreze la fel de precis şi eficient instrumentarul medical.
2. Poate că Rapidul antrenat de Adrian Iencsi astăzi (cine poate şti ce va aduce ziua de mâine?) ar avea la fel de mare nevoie de precizia supranaturală a lui Sergiu Tănăsescu în materie de şuturi la poartă şi de niscai ciocolată pentru terorişti, ca să obţină euforia şi agresivitatea la care se vede treaba că nu poate ajunge prin metodele tradiţionale.
3. Dacă studentul de 26 de ani e terorist fiindcă are la el batoane de Pasuma şi Gripha, eu pot trece liniştit drept căpetenie ISIS, la câtă ciocolată Africana, Cipiripi şi Eurocrem am ingerat la aceeaşi vârstă, prin mijlocirea vecinilor maghiari şi iugoslavi.
4. Secvenţa gloanţelor care se despică unul pe altul în centrul ţintei trădează cultura cinematografică a medicului Tănăsescu, îndeosebi în materie de parodii marca Mel Brooks, printre care *Robin Hood: Men in Tights*, unde există o scenă în care haiducul-erou despică săgeata rivalului cu propria săgeată.

Sub platou eu m-am plimbat prin catacombe

Nu doar *Cuvântul* publică năstruşnicii la limita plauzibilului, ci şi site-urile dedicate fenomenului Decembrie 1989. Pe site-ul news.softpedia.com, de exemplu, apar declaraţii care-i induc cititorului ideea că sub Bucureşti se găseşte o Veneţie camuflată.

> „La 12 metri sub platoul Pieţei Revoluţiei există o reţea de catacombe prin care se circulă cu barca. E vorba de culoare betonate, cu lăţimea de aproximativ doi metri, prin care curge un râu subteran adânc de un metru. Cu apă curată (teroriştii nu apucaseră s-o otrăvească – *n. m.*). Debitul râului secret e aproximat la 1,5 metri cubi pe secundă. La intrare, aceste căi navigabile care străbat capitala sunt utilate cu bărci pneumatice.“

Cel care pune la dispoziţie aceste informaţii este Dan Falcan, şeful de atunci al secţiei de istorie a Muzeului Municipiului Bucureşti. E de văzut în ce măsură declaraţia lui este preluată cuvânt cu cuvânt de ziarist sau adaptată cerinţelor senzaţionaliste. Dan Falcan este un istoric de calibru, un profesionist recunoscut şi un om tobă de carte. O eventuală clarificare a informaţiilor furnizate atunci ar fi, chiar şi astăzi, necesară.

E de asemenea de văzut dacă reportajul publicat sub semnătura lui Sorin Golea într-una dintre ediţiile din 2005 ale ziarului *Libertatea* vehiculează adevăruri verificabile sau este o însăilare de SF politic care poate să stea la baza unui thriller subteran-acvatic. Dan Falcan este citat şi aici ca sursă, iar reportajul se citeşte cu dese ridicări din sprâncene.

> „Capitala României are o tradiţie de secole în materie de tainiţe şi coridoare secrete. Din datele pe care le deţin istoricii, primele coridoare subterane demne de luat în seamă au fost beciurile producătorilor de vinuri. Acestea aveau zeci de metri şi erau atât de largi, încât se putea circula cu carele. În secolul XIX au apărut edificiile care aveau tuneluri de refugiu, cum e tunelul care leagă Palatul Ghica de Mănăstirea Plumbuita, lung de mai bine de un kilometru. În nordul Parcului Cişmigiu, Biserica Schitu Măgureanu e legată prin subterane de Palatul Kretzulescu. Sub Palatul Golescu, situat lângă Stadionul Giuleşti, a fost depistat un coridor subteran care dă spre lunca Dâmboviţei. Coridorul a fost folosit şi de Tudor Vladimirescu. «De pe la 1826 ne-au rămas câteva relatări care ne dau o imagine asupra catacombelor de sub capitala Ţării Româneşti. La vremea aceea haiduceau în zonă vestiţii Tunsu şi Grozea. […] Dar toate datele acestea au pălit atunci când am intrat în contact cu alte informaţii recente. Labirintul subteran vechi al oraşului pare neînsemnat pe lângă cel construit la ordinul lui Ceauşescu», explică acelaşi Dan Falcan.“

Reportajul lui Sorin Golea se întinde pe câteva pagini, fără ca ideea fundamentală să i se modifice: măruntaiele oraşului oferă trasee sigure pentru terorişti. Sunt evocate tot felul de lucruri pe care astăzi te simţi dator să le întâmpini mefient: un tunel care dă într-o cazarmă unde sunt opt camere cu paturi pliante, un buncăr construit la şapte metri sub pământ, o nişă cu o ladă uriaşă, în care se găsesc şaisprezece bărci pneumatice, cu pompe de umflare cu tot, un piedestal de lemn pe care se găseşte un capac de WC care camuflează un chepeng pe care-l ridici ca să dai de un curs artificial de apă. În ultima parte din *Numărul 11. Mărturii despre nebunie,*

Jonathan Coe scrie despre fantezia câtorva bogătaşi dintr-un cartier exclusivist al Londrei, care se decid să-şi construiască locuinţe cu mai multe etaje sub pământ ca să-şi mascheze averea, să nu compromită armonia urbană şi să nu-i tenteze pe răufăcători. Numai că Jonathan Coe scrie ficţiune, pe când reportajul din *Libertatea* susţine că furnizează informaţii reale. Conform uneia dintre ele, ramificaţiile subterane ar avea (a se observa formula ipotetic-prezumtivă) corespondenţă cu peste optzeci de obiective din Bucureşti, printre care Opera Română, clădirea ASE şi altele. Arhitecţii, istoricii şi urbaniştii încearcă de multe ori să obţină aprobarea de-a cerceta pasajele subterane. Sunt refuzaţi de fiecare dată, deşi autorităţile nu contestă existenţa ramificaţiilor şi a canalelor. Răspunsurile predilecte sunt „Nu aveţi acces în zona faţă de care v-aţi exprimat interesul" şi „Chestiunea nu se încadrează în competenţele dumneavoastră".

Confuzie dirijată

Teza confuziei semănate cu bună ştiinţă în decembrie 1989 prinde contur după primele zile ale revoluţiei. Pradă entuziasmului, presa noastră încă nu-şi pune întrebări cu privire la mistificările echipei care preia puterea politică. Străinii, în schimb, o fac, iar unii dintre ei au o reacţie tăioasă, mai cu seamă că, versaţi în materie de mistificări, unii dintre ei pleacă totuşi după fentă, cel puţin în prima fază. Este cazul lui Michel Castex, care conduce, de la Bucureşti, echipa de ziarişti de la France Presse puşi să se ocupe de revoluţia română. Castex se întoarce la Paris cu un gust amar, ca unul care tocmai îşi dă seama că schimbarea de sistem din România se sprijină pe o aşa-numită „minciună fondatoare". El intuieşte de asemenea existenţa unui „dirijor clandestin" şi îşi reproşează candoarea manifestată în primele zile de agitaţie de pe străzile capitalei. Urmarea e o carte de aproape două sute de pagini: *Un mensonge gros comme le siècle. Roumanie, histoire d'une manipulation,* apărută la Albin Michel şi diabolizată prompt la Bucureşti de produsele „emanaţiei spontane". Ion Iliescu, Silviu Brucan şi Dan Iosif devin critici de întâmpinare pe nepusă masă.

Cu aproape trei decenii mai târziu, Petre M. Iancu reia discuţia despre avalanşa de minciuni şi de fabricaţii din decembrie 1989, într-un material scris pentru Deutsche Welle în 24.12.2019 şi intitulat „Omorul de Crăciun şi Operaţiunea «Confuzia»". Ironia sorţii lucrează şi aici. Iancu scrie despre confuzie la doi-trei ani după o confuzie care-l atinge direct. Un post de televiziune din România, B1TV, îi găzduieşte o intervenţie telefonică, îl consideră colaborator la „2C Welle" şi o scrie fără jenă în colţul din dreapta sus al ecranului. Eroarea provoacă două-trei râsete şi nimic altceva. Însă frazele lui Petre M. Iancu redeschid discuţia despre manipularea stropită cu sânge din 1989.

„De ce au fost omorâţi Ceauşeştii tocmai în prima zi de Crăciun? Cum să facem să lămurim marile chestiuni ale Revoluţiei, încetând să perpetuăm confuzia iscată de miturile puse *pro domo* în circulaţie de către terorişti?

Nu vom pricepe nimic din societatea românească dacă nu vom încerca să tăiem în două şi să traversăm Marea Roşie a minciunilor naţionalist-comuniste, securiste şi postcomuniste inventate, colportate şi perpetuate întru salvarea ceauşismului pentru eternitate. Aceste minciuni au produs confuzii persistente. Ele continuă să le permită făptaşilor să ne obtureze discernământul şi să ne împiedice să exercităm presiuni irezistibile, spre a se face dreptate victimelor securismului de dinainte şi de după 22. Cum se produc şi cum operează confuzia şi manipularea? Se pun în circulaţie semiadevăruri în jurul cărora se brodează mituri plauzibile, captându-ni-se prejudecăţile, care sunt folosite ca amplificatoare ale minciunilor menite să-i învinuiască pe nevinovaţi pentru ca vinovaţii să poată fi disculpaţi.

În primele zile de după decembrie 1989 securiştii, marii vinovaţi pentru starea jalnică în care ajunsese înfometatul, înfriguratul şi înfricoşatul popor român, au pus în circulaţie vorba potrivit căreia fuseserăm «cu toţii vinovaţi». Nu era aşa? Nu făcuserăm noi totul spre a dărâma un regim monstruos? Nu colaboraserăm noi, chiar dacă nu fuseserăm nomenclaturişti, securişti ori turnători, prin simplul fapt că existaserăm şi munciserăm ca să mâncăm şi să trăim? Or ce ni se sugerează? Că, de vreme ce, moral, am fost, chipurile, «cu toţii vinovaţi», nu mai e, juridic şi politic, nimeni vinovat. Şi fandacsia-i gata, vorba lui nenea Iancu. Cine să înţeleagă fina distincţie dintre categorii? Iar lustraţia? La ce bun? Pedepsirea ucigaşilor? Păi nu le-am fost complici? De ce să ne autopedepsim? […]

Pentru securişti iscarea, amplificarea şi eternizarea confuziei s-au dovedit misiuni cu atât mai lesnicioase cu cât harababura a însoţit, din capul locului, revoluţia. Ea trebuia doar sporită. Generată de gloanţe, de omoruri fortuite, de atacuri diversioniste, precum şi de ştiri TV şi radiodifuzate gen «ridicaţi armele şi apăraţi televiziunea, că e atacată de terorişti» ori «sunt 60.000 de morţi», se instituia teroarea menită, între altele, să-i mături pe români de pe străzi. Speriaţi de genocidul care li se promitea, oamenii urmau să fie vârâţi în case, în timp ce securiştii-terorişti puteau recuceri controlul asupra oraşelor şi obiectivelor de importanţă veritabilă.“

Crede şi nu cerceta.
În schimb, răspândeşte

Se ştie, ca s-o înghiţi pe nemestecate, minciuna trebuie să fie gogonată. Confirmată an de an şi zi de zi, afirmaţia e valabilă şi pentru scenariile improbabile, indiferent dacă au în prim-plan o manevră teroristă, o ispravă astronautică, un atentat sau o vedetă rock. Hrănit cu minciuni în comunism, românului îi vine uşor să accepte inacceptabilul în primii ani de tranziţie. Pe măsură ce România iese din izolare şi descoperă presa străină, accesul la conspiraţii şi la *fake news* e, cum scriam mai devreme, tot mai lesnicios. Apariţia internetului oferă acces la o mulţime de bazaconii de pe planetă. Un fenomen curios însoţeşte porţiile de *fake news*: cu cât bazaconia e mai mare, cu atât creşte şi dorinţa unora de-a o răspândi.

Românul crede cot la cot cu americanul, cu suedezul, cu turcul. Amestecul de candoare şi participare – fie şi pasivă – la ceva ieşit din comun asigură preluarea şi transmiterea mai departe a informaţiei. Printr-un mecanism pe care-l poate explica orice psiholog, faptul că auzi ceva ieşit din comun te face să te simţi la rândul tău neobişnuit. Nici nu mai contează dacă informaţia are sau nu ghilimele, dacă e verificată sau ţine de registrul scornelii. O propagi şi te simţi util. Creşti în ochii tăi. Te admiri cu un mic frison narcisiac.

O parte dintre aiurelile vehiculate prin presa ultimelor decenii au un ecou fenomenal şi pun la lucru energii fără zăgaz. Iată-le: Elvis Presley trăieşte, Nicolae Ceauşescu la fel (şi nu oriunde, ci în Cuba lui Fidel), zborul pe Lună e, cum am arătat deja, o cacealma hollywoodiană, Războiul din Golf s-a desfăşurat în Arizona, atentatul din 11 septembrie 2001 n-a fost opera teroriştilor lui Osama bin Laden, ci a americanilor. Cine crede aşa ceva e gata să creadă orice, inclusiv că vaccinurile provoacă autism. Toate minciunile de mai sus se sprijină pe inducerea în public a ideii de conspiraţie – de obicei, planetară. Nu se ştie exact cu cine a uneltit Elvis Presley, căruia îi spuneam pe vremuri Pelvis Resley, şi de ce ar fi trebuit să-şi însceneze moartea. Şi nici cum a scăpat Ceauşescu de plutonul de execuţie. Tot cu ajutorul unei conspiraţii, desigur, dar probabil că şi cu al unei sosii. Bine, dar atunci când au făcut rocada? Pe acoperişul fostului CC? În transportorul blindat? Şi n-a avut Nicolae Ceauşescu atâta empatie conjugală, încât să-i găsească o sosie şi consoartei? Bineînţeles, logica nu are căutare printre fanaticii conspiraţiilor. Când li se pune o întrebare cât de cât incomodă („De unde ştiţi că se ascunde în Cuba?"), răspunsul pe care-l dau trimite la deja clasicizatul mister revelabil puţinilor aleşi: „Sunt interese mari".

Disgraceland

Dintre gogoşile conspiraţioniste de mai sus, cea mai pufoasă – dar ce zic eu „pufoasă", înfuriată de-a binelea – pare cea legată de bătrâneţea secretă a lui Elvis Presley, care la ora asta are optzeci şi cinci de ani şi râde de toată lumea din ascunzătoarea lui secretă. Unde se află ascunzătoarea? Câte răspunsuri, atâtea locuri. *Graceland*, splendida piesă a lui Paul Simon, numită aşa după proprietatea din Memphis, Tennessee, unde şi-a petrecut Presley o bună parte din viaţă, începe cu versul *The Mississippi Delta was shining like a National guitar*, prilej pentru o sumedenie de trăsniţi să creadă că Simon oferă codat noua adresă a lui Presley. („O chitară care străluceşte, da? Păi e clar.") Unii o identifică în Vermilion Bay din Louisiana, de unde jură că se aude uneori, purtat de vânt, un cântec care începe cu *Am I Lonesome Tonight?*. Alţii sunt de părere că Presley trăieşte la celălalt capăt al Louisianei, pe una dintre Insulele Chandeleur, într-un sat de pescari unde nu poate

fi descoperit. (Bineînţeles, întrebarea „Bine, dar ce vă face să credeţi că e acolo?“ nu merită alt răspuns decât cel mult un făcut cu ochiul.)

Cea care aruncă prima pe piaţă ideea că Presley trăieşte este Gail Brewer-Giorgio, care ajunge să-şi susţină presupunerile la emisiuni din categoria *Larry King Live* şi *The Oprah Winfrey Show*. Audienţa pe care o înregistrează orice teorie a conspiraţiei în America e uriaşă, mai cu seamă în perioada pre-internet, când televiziunea domină media. În apariţiile televizate Brewer-Giorgio reia sau, dimpotrivă, oferă în avanpremieră fragmente din cărţile ei pe aceeaşi temă: *The Most Incredible Elvis Presley Story Ever Told*, reintitulată *Is Elvis Alive?*, *The Elvis Files: Was His Death Faked?* sau *Elvis Undercover: Is He Alive and Coming Back?*. Într-un alt colţ de lume, la opt ani după apariţia ultimului dintre aceste trei titluri, dispariţia avocatei Elodia Ghinescu declanşează o epidemie de scenarită tutelată de surâsul de tenie coaptă al lui Dan Diaconescu.

Avem şi noi conspiraţioniştii noştri

Pandemia e un test de competenţă, empatie şi solidaritate pentru toată suflarea medicală. Poveştile dramatice inundă media. Conspiraţiile, la fel. Auzi şi citeşti lucruri în faţa cărora e greu să-ţi păstrezi echilibrul. Duse sunt timpurile vesele în care un Constantin Mudava îşi implora electoral compatrioţii: „Rog poporul român să stea cu mâinile şi picioarele depărtate, ca să-l pătrund cu energia mea“. Acum e de plâns şi de compătimit. Lacrimile curg pe obrajii publicului, ai pacienţilor şi ai celor care au grijă de ei. Noi clişee îşi fac inevitabil apariţia – printre ele, „medicii sunt cei aflaţi în prima linie a luptei anti-Covid“. Şi sunt, chiar sunt.

Din păcate, nu toţi. Unii găsesc de cuviinţă să trateze totul *à la légère*. Alţii, să împrăştie diverse mesaje derutant-liniştitoare: „fiţi serioşi, nu e grav“, sau politizate masiv: „e lucrătura odioasă a unui guvern care vrea să pună ţara pe butuci“ (care e logica unei asemenea intenţii nu se mai spune). E adevărat, guvernanţii greşesc frecvent, calcă strâmb, se contrazic în decizii. Gestionarea unei asemenea urgenţe nu se poate face nicăieri fără paşi greşiţi. Victor Costache demisionează de la Sănătate la puţină vreme după ce fusese numit şi în chiar primele zile ale crizei. Ministrul de interne Marcel Vela devine *sitting duck* pentru presă şi pentru PSD luni în şir – ce-i drept, destule reproşuri sunt întemeiate. Pe de altă parte, se poate doar bănui cum ar fi arătat, în situaţie de criză, prestaţia unui guvern condus de Viorica Dăncilă şi având-o la Interne pe Carmen Dan.

Jurământul lui HipocrALDE

Dintre medicii sceptici ai categoriei ilustrate, printre alţii, de Vasile Astărăstoae sau Monica Pop, ieşeanul Răzvan Constantinescu e de departe cel mai activ. Şi îndârjit. Şi grosolan. Pe Constantinescu nu bunele maniere îl preocupă – mai degrabă opusul lor –, ci munca de obişnuire a populaţiei cu ideea că noul coronavirus e o farsă din care are de câştigat puterea. Şi că puterea va face tot ce depinde de ea ca să inculce panica în mintea românilor spre a-i face să stea în casă. E un *modus operandi* care aminteşte de scenariile cu terorişti din decembrie 1989, lucru pe care Răzvan Constantinescu nu-l scrie negru pe alb, preferând aluzia voalată. Tonul i se înăspreşte şi atinge cote mârlăneşti când se referă la măsurile de siguranţă, pe care francezii le numesc *les gestes-barrière*. După cum urmează:

> „Ca să-i lămuresc pe imbecilii care umblă cu chiloţeii pe nas prin aeroporturi, mă ofer voluntar să mă infectez cu virusul vieţii. Să vadă şi ei un medic nevaccinat «antigripal» (o tâmpenie, având în vedere polimorfismul virusurilor antigripale) care nu moare, frate, deşi «a susţinut ciuma roşie» (!). Prostovănimea lumii în care trăim nu pricepe nimic, se comportă ca o turmă, de aceea este uşor de manipulat. Ea nu poate înţelege de ce astfel de virusuri nu reprezintă pericol vital decât pentru categoriile cu risc maxim: cirotici, neoplazici, vârste extreme, pacienţi cu insuficienţă cardiacă severă, BPOC, imunodeprimaţi (aş adăuga eu, şi cei care s-au vaccinat aiurea pentru orice prostie). Generaţia iPhone poartă barbă şi glezne goale, mască de pânză pe facies, urlă că vrea nu ştiu ce ţară ca afară, iese la proteste în mod ovin, se vaccinează în draci ca să-şi facă rost de vreo leucemie şi pe urmă se plânge că statul nu face nimic pentru ea, nu-i pune biberonul. Mortalitatea gripei Covid-19 este de 2,4%, comparativ cu 2,1, cât a fost cea a epidemiei de gripă din 2018. Şi-atunci de ce vă isterizaţi, glezno-barbişoanelor?“

Răzvan Constantinescu se oferă ca jertfă pe altarul virusului pe 26 februarie 2020, chiar în ziua când România anunţă primul caz de infectare cu Covid-19. De atunci încolo, el nu pierde nici o ocazie de a-i persifla şi pe guvernanţi, şi pe cetăţeni. Constantinescu nu e virusolog, bacteriolog, microbiolog sau epidemiolog. E gastroenterolog, dar nu contează. Vituperările se ţin lanţ. Şi oricum, dacă poate Bogdan Argeş Vintilă să emită păreri într-un domeniu în care înoată ca musca în lapte, cum să nu poată un medic de meserie? La drept vorbind, *aici* e pericolul. Pe un antrenor de fotbal nu-l poţi crede decât (eventual) dacă eşti suporter al echipei pe care o antrenează. Medicul are alt amplasament şi, prin urmare, altă credibilitate. Altfel spus, vinovăţia lui când împrăştie informaţii false e incomparabil mai mare. Cu atât mai mult cu cât, în numeroase postări de pe Facebook şi interviuri online, Răzvan Constantinescu face un lucru de nefăcut pentru cineva care a rostit jurământul lui Hipocrate: fructifică politic o dramă.

E adevărat, în acest caz jurământul e mai degrabă al lui HipocrALDE, câtă vreme medicul ieşean e un membru gălăgios al partidului condus de Călin Popescu-Tăriceanu. În lumina asta trebuie citite jignirile lansate dispreţuitor şi constant de Constantinescu. „Turmă“, „prostovănimea lumii“, „imbecilii care

umblă cu chiloţeii pe nas în aeroporturi“, „ies la proteste în mod ovin“ sunt cuvinte şi formulări care-l apropie pe Răzvan Constantinescu de un alt distins absolvent de medicină, Cătălin „Mitralieră“ Rădulescu, precum şi de social-democraţii trecuţi prin şcoala vadimistă Codrin Ştefănescu şi Lia-Olguţa Vasilescu. Ce ar trebui să facă românii, conform reţetei Constantinescu? Să nu poarte mască, să-şi vadă liniştiţi de viaţă şi să nesocotească recomandările specialiştilor. Ce poate să li se întâmple? Nu mare lucru. Vorba lui Coşbuc: „C-o moarte tot suntem datori“.

Nici măcar în mai 2020, când lucrurile arată îndeajuns de urât pentru un pas în spate (scuzele publice sunt excluse din capul locului), Răzvan Constantinescu nu slăbeşte tirul. Ministrul sănătăţii e terfelit public („Incompetenţă transpirată şi bulbucată“) în discuţii prin Skype cu foşti creatori de şuşanele TV, guvernul e văzut ca un asupritor care vrea să prăbuşească ţara în sărăcie, bolnavii şi morţii de Covid-19 sunt simple accidente. Campania „Poartă mască“ e un bluf de joasă speţă, miza fiind de fapt – după Răzvan Constantinescu şi alţii ca el – punerea unei cizme cu carâmb apusean pe grumazul României. Fireşte, conspiraţia nu putea lipsi nici de aici, fiindcă, pentru a nu ştiu câta oară, „sunt interese mari“. Printre ele, controlul mondial asupra populaţiei prin 5G şi prin vaccinarea obligatorie. Răzvan Constantinescu are grijă să adauge o vorbă bună pentru presă. „Jurnalismul este infecţia letală a zilelor noastre“, scrie el pe Facebook. Sigur, nu *toată* presa. Ion Cristoiu, de exemplu, e un model de profesionism. Luis Lazarus, la fel. Bogdan Chirieac, Mihai Gâdea şi Victor Ciutacu, aşijderea. Ceilalţi, în schimb, sunt vânduţi străinătăţii şi iau bani de la guvern ca să prostească lumea.

„Jos duşmani ţări“

Există, din fericire, oameni care pot contracara cu argumente şi date ştiinţifice neadevărurile pretins medicale pe care le colportează Răzvan Constantinescu. Unul dintre ei se numeşte Mircea-Dinu Bordiniuc, e medic la Spitalul Clinic Judeţean de Urgenţe Sfântul Ioan din Suceava şi a fost infectat cu Covid-19. Tot printr-o postare pe Facebook, doctorul Bordiniuc demontează punct cu punct „dezinformările“ (termenul îi aparţine) lui Constantinescu şi face o observaţie de bun-simţ: în loc să se ofere pe post de cobai spre a demonstra nevolnicia virusului, medicul din Iaşi ar fi putut da o mână de ajutor ca voluntar, după exemplul altor colegi ai lui. Dar n-a făcut-o, preferând să împroaşte cu noroi strădaniile celorlalţi. Pe site-ul www.inliniedreaptă.ro, cei interesaţi pot citi, pe 16 iunie 2020, intervenţia medicului Bordiniuc, prezentată de Costin Andrieş. Mircea-Dinu Bordiniuc are răbdarea masochistă de-a urmări discuţia pe care-o poartă online, pe 8 iulie 2020, Luis Lazarus (om cu un trecut tulbure-sulfuros în ale televiziunii, fostă mână dreaptă a lui Dan Diaconescu) şi Răzvan Constantinescu. Nu

se ştie dacă, atent la convorbire, domnul Bordiniuc are ochi pentru reacţiile care curg în cascadă sub postarea emisiunii pe YouTube. Jubilaţia e la ea acasă fiindcă, iată, există în România şi oameni curajoşi, care nu se sfiesc să spună că totul e vrăjeală, că nu există Covid-19 şi că Bill Gates trebuie pedepsit nemilos, laolaltă cu Soros, evreii şi oculta. Asta, bineînţeles, după ce Răzvan Constantinescu se va înscrie în cursa prezidenţială, pe care o va câştiga în triumf.

Doi bemoli la cheia entuziasmului popular: 1. La ora când scriu rândurile de faţă, România are binişor peste 4.000 de morţi şi 100.000 de cazuri (la apariţia cărţii probabil că pragurile vor fi fost cu mult depăşite). În lume, numărul morţilor depăşeşte milionul. 2. Un stropşor de gramatică ne-ar fi scutit de reacţii cum sunt cele de mai jos (rog corectura să nu intervină):

> aveţi curaj dea spune adevarul noi suntem sclavii,cobaiu,sa ne faca sa credem ce ne spune,robotii,nu mai avem incredere in Guvernanti Rusine nu mai au nimic omenesc (Gabi Şerban)
>
> PNL + PSD ul = aceiaş mizerie! Jos duşmani ţări! Jos Iohanis Klaus + Orban Ludovic + A rahar slugile docile ale OMS ului şi ocultei mondiale (Adrian Virgil Patroc)
>
> Dlor, dar pana când acest balamuc sinistru ne va confisca vieţile noastre? (ELENA elena)
>
> Rareş o dat de putere,Sa dat cu minciuna (Angelica Chiriac)
>
> Ms.Lazarus pt.toate informatile adevarate „RESPECT pt.invitati dv (S.P.)
>
> Respect elle mele Lazarus! Nu te lasa,avem in credere in tine, esti singurul care-ai ramas pe baricade. Te sustinem! Mod cu trantori din Parlament.Domnul sa te binecuvanteze! (Rebeca Swetzain)
>
> Care au filmari cu protestele # rezist .pastrati le fratilor .vreodata sa fie pedepsiti pentru inalta tradare de tara si grup terorist strain de atak asupra Romaniei (Dumitru Machita)
>
> DRACU SAI PIEPTENE PE TOTI .NOI IAM VOTAT. (Gheorghe Raduta)
>
> Deoarece suntem sclavii germanii ,care ar trebui să ne pupe…..N undeva ,ca am stat2000 de ani scut să nu îi calce popoarele migratoare! Acum au nevoie de muncitori sclavi ,ca pentru ei este greu să muncească la sparanghel! Si a plătit niste lași și trădători de ţară care ne-au vândut! Or să stea si ei în genunchi când nu vor mai avea de mâncare! (Honda CBR)
>
> Ami place foarte mult cum sa tinut aceasta prezentare (haiduc fane)
>
> Totul este o lucrare demonica la proportie globala de asta au si succes in aproape toate tarile,scopul final este controlul total al oamenilor,tehnologia exista deja si acesta va fi pretextul si daca nu accepti vor zice ca i infectezi pe toti de la munca familia prietenii asa ca trebuie sa te cipam ca pe vite ca sa fi in siguranta. (dani dani)

> Romani a fost vanduta Ocultei Mondiale pentru experimente la fel si Italia .Nu va faceti Ca’ nu pricepeti.Se aplica Noua Ordine Mondiala sub ochii nostri prin guvernul satanist care a tradat si vandut popòrul Ocultei Mondiale pentru experimente.Ce aveti de Gand oameni inteligenti ?Nu pricepeti Ca’ sunteti mintiti de presedintele tarii? (Alexandrina Desagă)

Din desaga Alexandrinei ţâşneşte aceeaşi isterie conspiraţionistă care înconjoară multe alte întâmplări şi evenimente. Mecanismul ei de producere şi de autoreproducere pleacă de la ideea că e obligatoriu ca lucrurile simple să aibă explicaţii complicate. Piesele de bază ale acestui mecanism sunt bănuiala şi acuzaţia. Logica elementară e alungată cu pietre şi în locul ei se instalează voluptuos scenarita. Iar pandemia nu e singura provocatoare de scenarii. În România şi nu numai, oamenii croşetează variante neverosimile pentru o sumedenie de situaţii: când un meci se termină cu un scor neaşteptat, când naufragiază o navă, când se produce un incendiu de pădure. Explicaţia trece dincolo de evidenţă şi se opreşte în zona optimă de incitare a unei opinii publice care oricum adoră urzelile: influenţa unei case de pariuri, poliţa de asigurare pe care vrea s-o încaseze căpitanul, braconierii care vor să-şi şteargă urmele. Motivele de primă instanţă (jocul slab al învinsei, furtuna de pe mare, combinaţia de caniculă şi vânt puternic din ţara unde se produc incendiile) nu sunt luate în calcul. *Adevărul e dincolo de noi.* Numai că – să vezi minunăţie – noi *ştim*. Ce anume? În principiu, totul, şi în orice caz lucrurile de care cei implicaţi direct habar n-au.

Diplanuri diabolice

Din galeria scepticilor pentru care Covid-19 e o scorneală menită să camufleze malversaţiuni, îmbogăţiri frauduloase ale guvernanţilor şi un atentat la libertatea fiinţei naţionale face parte şi Pompiliu Diplan. Ideile lui găsesc mereu uşa deschisă la *Sputnik*, care nu ezită să-l promoveze jubilativ. Nu de alta, dar Pompiliu Diplan este în admiraţia profundă a lui Vladimir Putin, în care vede nu doar un campion al curajului, ci în general o figură de referinţă în politica lumii. „Ceea ce a făcut el în Siria – unde a oprit destructurarea întregului Orient Mijlociu şi Apropiat – cu Rusia, distrugând practic singură ISIS, plus această încăpăţânare de-a rămâne pe o linie conservator-creştină, fac din el lider care va rămâne în istorie“, declară Pompiliu Diplan pentru *Sputnik*. Aici, ce-i drept, e greu să-l contrazici.

O pană subită de memorie îl face însă să scape din vedere că, probabil în virtutea aceluiaşi spirit conservator-creştin, Vladimir Putin ordonă suprimarea opozanţilor incomozi, indiferent dacă se numesc Anna Politovskaia (împuşcată în liftul blocului unde locuia), Pavel Klebnikov (împuşcat noaptea pe o stradă din Moscova dintr-o maşină în mişcare), Boris Nemţov (împuşcat ziua în amiaza mare pe un pod din apropierea Kremlinului), Aleksandr

Litvinenko (otrăvit în Anglia cu ceai îmbunătăţit cu poloniu, după o reţetă de Andrei Lugovoi şi Dmitri Kovtun) sau Aleksei Navalnîi. Salvat în ceasul al doisprezecelea, ultimul învaţă una dintre cele mai importante lecţii ale vieţii: ceaiul ţi-l pregăteşti singur şi-l bei acasă.

Revenind, relaţiile trandafirii dintre Pompiliu Diplan şi *Sputnik* se sudează anterior pandemiei. Mai precis, înaintea referendumului privind familia tradiţională. Vladimir Putin este un apărător statornic al acestei familii, lucru pe care Diplan îl consideră salutar. (Aproape că-i simţi oftatul: „Ah, dac-ar putea Vladimir Vladimirovici să invite la un ceai câteva mii de inşi din România…“) Pe 5 martie 2018, Georgiana Arsene, corespondenta *Sputnik*-ului la Bucureşti, relatează despre un miting la care participă câteva zeci de persoane strânse pe Bulevardul Unirii din Bucureşti, în faţa Corpului Aula al Ministerului Culturii. Oameni puţini – în schimb, cântece multe, patriotice, başca imnul naţional. O parte dintre protestatari sunt îmbrăcaţi în costume naţionale, peste care poartă paltoane. Sunt dârji, neînduplecaţi şi vigilenţi. Unii au steaguri tricolore. Ca la orice protest, se ridică şi aici pancarte: „Opriţi propaganda homosexuală în şcoli şi în instituţiile de cultură“, „Opriţi propaganda homosexuală în Muzeul Ţăranului Român – România, trezeşte-te!“, „Homosexualitatea nu este un act de cultură; homosexualitate = subcultură“, „Cultura românească înseamnă valoare, nu depravare“.

Nu poţi să nu te gândeşti că, dacă Leonardo da Vinci, Michelangelo, Proust, Ceaikovski, George Michael, Petroniu, Lully, Roland Barthes, Corelli, Elton John, Benjamin Britten, Händel, Peter Ackroyd, Alan Turing, Pedro Almodóvar, James Baldwin, Truman Capote, Rupert Everett, Yuval Noah Harari, Jean Genet şi alte zeci de mii de exponate din, nu-i aşa?, galeria subculturii şi depravării universale ar fi încăput pe mâinile inflexibililor soldaţi ai purităţii hetero, ar fi fost vai de fundul lor.

Sămânţa de scandal este filmul *Soldaţii. Poveste din Ferentari* (după cartea lui Adrian Schiop), pe care cam o sută de elevi însoţiţi de profesori îl văd la Muzeul Ţăranului Român, în ciuda unui grup de asalt care încearcă să întrerupă proiecţia din pudibonderie ipocrită şi fiindcă nu vrea să-şi vadă valorile creştine sub asediu. E de presupus că, dacă s-ar trezi la Florenţa, faţă în faţă cu *David* al lui Michelangelo din Galleria dell'Accademia, membrii grupului de asalt ar reacţiona cu aceeaşi vehemenţă, mai ales că lui David i se vede şi – mă scuzaţi – organul. Cât despre *În căutarea timpului pierdut*, e numai bună de făcut focul cu ea în nopţile geroase, mai ales că are volume multe şi fraze lungi.

Sunt două grupuri de cetăţeni cu steaguri care protestează împotriva atentatului la puritatea virginală a elevilor. Unul e condus de Pompiliu Diplan şi se numeşte „Familia Românească“. Celălalt pare coborât dintr-un Caragiale altoit cu Ionesco, George Becali şi Stephen Fry (uf, ăsta e gay, poftim situaţie!): „Asociaţia Frăţia Ortodoxă Sfântul Mare Mucenic Gheorghe Purtătorul de Biruinţă“.

Dan Grăjdeanu, conducătorul acestuia din urmă, îşi explică gestul şi acţiunile: „Prea des, în ultima vreme, au început să ne ia copiii (D.G. nu spune *cine* îi ia – *n. m.*) şi să-i ducă – cu şcoala – în instituţii de cultură şi să le arate că e în regulă să fii homosexual, că e în regulă să te crezi altceva decât eşti". Pompiliu Diplan e la fel de categoric: „Noi vrem să avem nişte copii din punctul acesta de vedere virgini conceptual, nu vrem să vadă săruturi între doi bărbaţi, săruturi sau alte spurcăciuni între două femei".

Amândoi se declară preocupaţi de „inocenţa copiilor", uitând că, în anul 2020, zisa inocenţă e o formulă din caietul cu expresii frumoase, nimic mai mult. Elevii care văd filmul proiectat la Muzeul Ţăranului nu sunt din clasa a doua sau a cincea. Şi, oricum, copilul de azi nu mai poate fi crescut sub un clopot de sticlă, imun la influenţele pe care părinţii le consideră nefaste. Copilul de azi e de zece ori mai emancipat şi mai informat decât cel din urmă cu un deceniu. În acelaşi timp, e mai slobod la gură şi nici pe departe atât de suav cum îl prezintă Grăjdeanu şi Diplan. Ajunge să treci pe lângă un grup de copii pe trotuar şi să-i auzi discutând. Te lămureşti pe loc. Copiii au Facebook, Instagram şi toate sursele de informare la îndemână. Iar dacă vor neapărat să vadă „spurcăciuni", o pot face fie pe internet, fie pe canalele de filme pentru adulţi la care s-ar putea, mai ştii?, să se uite pe furiş chiar adulţii care încearcă să-i apere.

Şi mai e un lucru. Nu cumva indignarea asociaţiilor pentru conservarea inocenţei izvorăşte din faptul că *Soldaţii. Poveste din Ferentari* e un film *românesc* (de altfel, foarte bun)? Nu cumva aceiaşi părinţi care se declară ultragiaţi de filmul proiectat la Muzeul Ţăranului n-au avut nimic de obiectat când fiii şi fiicele lor s-au dus, în grup sau individual, la Multiplex şi au văzut *Brokeback Mountain*?

Ion Cristoiu şi pământul ca plăcintă

Cum spuneam, când nu se ocupă de „Familia Românească", Pompiliu Diplan ilustrează sclipitor conspiraţionismul prilejuit de Covid-19. O demonstrează într-o convorbire online pe care o poartă în mai 2020 cu Ion Cristoiu, cunoscut în saloanele şuetiştilor de la Securitate drept „sursa Coroiu". E un dialog de o oră şi ceva în care pupilele celor care se uită cresc progresiv. Stupoarea, amuzamentul şi revolta dansează în ochii publicului. Rar îţi e dat să vezi o combinaţie mai reuşită de autocontraziceri, semidoctism, rea-credinţă, agramatism, fracturi logice şi umor involuntar. Dac-ar trebui să-l premiezi pe unul din ei, ţi-ar fi greu să alegi. Pompiliu Diplan vorbeşte mai mult (şi, fireşte, spune năzbâtii mai numeroase), dar nici Ion Cristoiu-Coroiu nu-i de lepădat, cu salba lui de enormităţi.

Pentru început, o selecţie de inepţii.

Best of Ion Cristoiu:

„Omul nu s-a născut cu mască.“ (Corect, nu s-a născut nici cu vestă de piele, şi-a pus-o după ce a crescut.)

„Am pielea bătăcită.“ (E uşor de recunoscut aici influenţa filologică a lui Anghel Iordănescu, autorul enunţului „Am fost debulosaţi“.)

„Nici stalinismul, nici fascismul, nici faraonii, nici măcar mongolii nu au interzis unor oameni să iasă din casă. Nici cele mai sinistre dictaturi nu ne ţineau în case.“ (Riguros exact, îi ţineau în cu totul alte locuri.)

„Cineva a zis: «Oamenii să stea în casă pe toată planeta».“ (Ştim şi cine: purtătorul de cuvânt al purtătorului de mapă al purtătorului de suliţă din diamant cu scântei al Maharajahului Extragalactic.)

„Nu m-am gândit că, dacă plăteşti cu cardul, băieţii ştiu totul.“ (Evident, „băieţii“ ard de curiozitate să afle cu cât cumpără Ion Cristoiu telemeaua şi detergentul. Asta e o explicaţie. Cealaltă ar fi că, plătind cu cardul, nu mai pui mâna pe bancnote sau monede care au trecut prin zeci de mâini nu neapărat curate.)

„Timp de două luni, tot ce-a câştigat omul, şi prin Revoluţia Franceză, omul de când a ieşit din peşteră – s-a dus dracului.“ (Legătura dintre Revoluţia Franceză şi peşteră e la fel de strânsă ca aceea dintre Ion Cristoiu şi logică.)

„Nici Ceauşescu nu făcuse să te plimbi prin Bucureşti cu hârtie.“ (Nu era nevoie de hârtie. Prin faţa Ministerului Afacerilor Interne de azi şi pe anumite străzi din cartierul Primăverii nu aveai voie să treci. Simplu şi abuziv. Nu ca astăzi, când dictatorii îţi permit să-i faci albie de porci la televizor şi prin ziare de câte ori vrei.)

Iată şi un intermezzo constând în felul cum îşi invită Cristoiu musafirul să se prezinte: „Faceţi-vă o prezentare, ca să vadă lumea că nu sunteţi adunat de pe drumuri“. (Elegant, rafinat, cu la fel de mult tact ca o găină care naşte pui vii.)

Best of Pompiliu Diplan:

„Uitaţi de libertatea cuvântului, uitaţi de libertatea de expresie. Nu mai există în America şi în curând nici la noi.“ (Afirmaţia e făcută în timp ce rostitorul ei profită din plin de zisa libertate.)

„Preşedintele din Tanzania sau Guineea-Bissau a primit un lot mare de teste de la Bill Clinton şi de la Bill Gates Foundation şi a făcut testul pe un fruct de papaya şi pe o capră, care au ieşit pozitive.“ (Cu un strop de pricepere medicală, la viitoarele testări vor ieşi pozitive tabela de marcaj de pe Goodison Park, Teorema lui Pitagora şi caramelele cu unt sărat.)

„Unii cred că sunt mai gnostici dacă acceptă mai multe cipuri şi irisul scanat.“ (Este tipul de proprietate a termenilor pe care nu-l poate avea decât Gnosferatu.)

„În America sunt nişte scandale enorme pe chestia asta.“ (Nu, nu sandale, scandale. Ce să-i faci, nu poţi avea doar succesuri.)

„Trei cazuri, atâta avem în total în Italia, restul sunt umflaţi.“ (Diplan citează dintr-un medic italian, sau asta susţine. Cum arătam mai devreme cu ajutorul lui Gheorghe Funar, Isus a fost dac.)

„De data asta Klaus Iohannis a trecut în partea cealaltă, el e un fel de Beria; dacă OMS e un fel de Ceauşescu, ăsta e un fel de Stalin, Troţki, Beria şi cine mai era pe acolo.“ (Păcat că lipsesc Ginghis Han, Mao şi Pol Pot, Klaus Iohannis seamănă la fel de bine şi cu ei.)

„Masca este o botniţă şi un simbol al amuţirii populaţiei“. (Ar fi de dorit ca, în cazul unei operaţii, nici medicul şi nici anestezistul care se ocupă de Pompiliu Diplan să nu poarte mască.)

„Andrei Pleşu mi-a plăcut prin 1990, probabil că şi din cauza *Jurnalului de la Păltiniş*.“ (Poate că va ajunge să-i placă şi Gabriel Liiceanu „din cauza“ *Jurnalului de la Tescani*.)

Mai jos, un fragment din convorbire. Cunoştinţele medicale şi de psihologie a maselor de care dispune Pompiliu Diplan sunt rodul celor două facultăţi absolvite (Politehnică şi Telecomenzi Feroviare), precum şi al încercării de a-şi da în America un doctorat pe care, spune cel în cauză, „l-am eşuat“.

ION CRISTOIU: Cineva a zis: „Oamenii să stea în casă pe toată planeta“. Cine a zis şi cum de a reuşit să se impună? Cum de nu s-au găsit lideri politici care să se opună, domnu' Diplan?

POMPILIU DIPLAN: Lideri ai ieşitului din case?

I.C.: Lideri. Foarte multă lume mi-a zis că în România avem de-a face cu o dictatură a epidemiologilor. Sunteţi de acord? Mă rog, sunt medici. Medicii exagerează, dreptul lor. Dar politicienii, domnu' Diplan? Că până la urmă politicianul decide să stau în casă, nu Raed Arafat.

P.D.: Îmi puneţi o întrebare pe care preferam să v-o pun eu dumneavoastră. Deci nu-mi explic de ce această ciumă roşie generalizată, că nu mai e vorba doar de…

I.C.: Corect.

P.D.: E o ciumă roşie generalizată, de parcă comunismul chinez le-a spus tuturor: drepţi! Toată lumea, drepţi! Luaţi modelul Wuhan, că noi am făcut şi am dres.

I.C.: Aşa e, modelul e cel chinezesc.

P.D.: Dar nu am o explicaţie de ce atâtea guverne democrate procedează aşa. Până şi Putin şi Lavrov. Mă mai acuză unii, cum e tâmpitul de Mălin Bot, că sunt agentul Rusiei. Păi, cum să fiu agentul Rusiei, când îi denunţ şi pe ei? Ei bine, se întâmplă ceva ciudat. Dacă mă întrebaţi pe mine, cred că aceste lucruri au fost aranjate dinainte şi acum s-a dat un fel de semnal pentru această platformă de execuţie. Cei care au vrut să-şi facă vaccinarea obligatorie să şi-o facă, cei care vor să instaleze antene 5G le instalează peste oameni, că de-aia vedem acum filme cu oameni cărora le bâzâie antena, în Sibiu era una care emitea dublu faţă de normal, de-aia vedem că scăpăm de cash la magazine, la Mega Image şi pe la alţii se preferă plata cu cardul.

I.C.: De ce se preferă plata cu cardul?

P.D.: Controlul financiar al populaţiei, domnu' Cristoiu. Când plăteşti cu cardul, toată lumea, inclusiv Big Brother, vede.

I.C.: Nu m-am gândit că, dacă plăteşti cu cardul, băieţii ştiu totul.

P.D.: *Ah bon, ah bon*, bineînţeles. Plata cu cardul face parte din această imensă panoramă a controlului populaţiei. Dacă mă întrebaţi pe mine, şi termoscanarea, prin ritualul ei, face parte din obişnuirea psihologică a oamenilor cu controlul populaţiei. E oificarea populaţiei.

I.C.: Am văzut şi eu. E undeva o chestie de transformare a noastră în turmă. Parcă e în filmele alea SF, mai ţineţi minte, în care planeta e *cyborcizată*, e făcută de roboţi.

P.D.: Parcă e în filmele alea americane cu fermieri care au oi, le bagă prin strungă şi le marchează. Bineînţeles că au fost filme care au prezis chestia asta. Şi dacă m-aţi întrebat, cine a avut ideea cu statul în casă? Bill Gates este purtătorul de cuvânt, ceea ce se cheamă *frontman*. El e cel care a zis *everybody should get a vaccine, until everybody gets a vaccine*, cu vocea lui piţigăiată, nu vom putea ieşi din casă. Ca să ajungă omul să-şi dorească vaccinul obligatoriu, trebuie să pornească de la ceva mult mai rău. Trebuie să pornească de la o puşcărie. Asta se cheamă #staţiacasă. Şi acest „staţi acasă“ e peste tot în lume.

I.C.: Hai să vedem, domnu' Diplan. Timp de două luni, tot ce-a câştigat omul, şi prin Revoluţia Franceză, omul de când a ieşit din peşteră – s-a dus dracului. Hârtie ca să te deplasezi între localităţi sau în aceeaşi localitate – aţi mai pomenit într-o ţară democratică? Păi nici Ceauşescu nu făcuse să te plimbi prin Bucureşti cu hârtie. De acord?

P.D.: Absolut de acord.

I.C.: N-am pomenit aşa ceva. Totuşi, omul e făcut să fie liber. Cum vedeţi dumneavoastră paranoia asta cu al doilea val? Va înceta paranoia asta şi va veni peste un an alta, sau va continua cu coronavirusul?

P.D.: N-am de unde să ştiu ce se discută la acel etaj 89 dintr-un zgârie-nori, la pupitrul unde este evident că mesajele lui Cercel şi Arafat sunt concepute şi customizate pe România, customizate pe Polonia, customizate pe Ungaria. E clar că autorităţile noastre, dragele de ele, să le ierte Dumnezeu, trag de timp. Cineva le-a zis: lungiţi-o cât puteţi, ţineţi-i pe ăştia psihotici, că văd că la voi ţine.

I.C.: Altă întrebare: credeţi că experimentul a reuşit? Adică s-au convins forţele obscure sau cine credeţi dumneavoastră că omul e uşor de închis în case? Pe toată planeta? Cum e posibil să accepte în Franţa – hai, nu la noi, că noi suntem cum suntem, nu în Rusia, nu în China – în Franţa, în Anglia să stea în case?

P.D.: În Italia, da.

I.C.: Spuneţi-ne, a reuşit experimentul? Cum a reuşit?

P.D.: Părerea mea este că, statistic vorbind, din păcate a reuşit. Cum a reuşit? Cu propaganda umflării cifrelor. Încă o dată vă spun, există un epidemiolog italian care, pe vremea când ăştia dădeau aceleaşi imagini din Lombardia, le puneau pe *CBS* şi le duplicau ca fiind spital invadat de pacienţi în New York, epidemiologul ăla spunea: *tre*. Trei cazuri, atât avem în total în Italia, restul sunt

umflaţi: sunt de la gripă, sunt de la poluare, sunt de la bătrâneţe, sunt foarte bătrâni în Lombardia, e tot timpul smog, întotdeauna sunt spitalele umplute în perioada asta, nu mai exageraţi. Ei au spitale proaste, la ei ministrul sănătăţii nu a băgat bani în spitale. Deci, iată, oameni care au urlat că sunt puţine cazuri.

I.C.: Încă o dată, este o limitare a ieşirii din case. Nu s-a mai întâmplat de la ieşirea omului din peşteră. Şi, iertaţi-mă, nu a unor oameni din Evul Mediu, ci a unor oameni în plin secolul XXI. Şi cu toate acestea toţi au acceptat, domnu' Diplan. Asta este.

P.D.: Pentru că frica de Covid e mai mare decât, ştiţi dumneavoastră, frica de corupţie. Era chestia cu corupţia, da? Ieşeau cu sutele de mii în piaţă şi strigau „Jos corupţia! Corupţia ucide!". Păi, frate, dar în campania asta nu ucide? Covidul nu ucide? Vouă nu vă e frică de măsurile care s-au luat? Nu se poate aşa ceva. Covid se poate spune că a îmbolnăvit democraţia. Asta ni se întâmplă.

I.C.: Ce rol a avut presa? Adică nu cred că toată de pe planetă a fost cumpărată. Care a fost manevra prin care… apropo de Brateş, că erau şi unii acolo în studio care chiar credeau. Chiar credeţi că toţi au fost cumpăraţi, sau au fost şi manipulaţi? Vă întreb.

P.D.: Serviciile ştiu întotdeauna de câţi oameni e nevoie ca să porneşti un bulgăre de zăpadă. Un bulgăre de avalanşă. Ştiu, lucrurile astea cred că se ştiu. Depinde de la redacţie la redacţie. Eu, personal, mă întreb, şi mi-e milă de aceşti ziarişti care au aceşti infiltraţi printre ei, cum o rezista de pildă Ursu, [pe – *n. m.*] care-l ştiu şi care e un ziarist onest, cum l-o răbda pe Mihai Gâdea în redacţie, în şedinţele de redacţie, cum or arăta şedinţele de redacţie la Antena 3? Or purta măşti pe faţă? S-o arăta Gâdea speriat, inclusiv în timpul şedinţei? Sau discută cinic despre ce vor spune şi la o bere vorbesc altceva? Nu ştiu. Pentru mine trebuie să fie o atmosferă extrem de toxică în redacţiile astea.

I.C.: Dar cei trei ciocli apocaliptici, epidemiologii?

P.D.: Toată presa românească e într-un fel de festival al Cântării Pandemiei.

I.C.: Aaa, ăsta-i un titlu. Eraţi bun de ziarist. Ăsta-i un titlu.

P.D.: E al unui prieten al meu, care vrea să rămână anonim şi care mă sfătuieşte, dar e foarte bun titlul. E cam ca al dumneavoastră, ăla cu Covidul = teroriştii lui Ceauşescu.

I.C.: Da, aşa este. Bun, hai să vedem, că tot nu mi-aţi răspuns. A reuşit experimentul? Adică s-au convins că oamenii renunţă uşor la drepturile lor dacă le creezi un pericol, domnu' Diplan? Că mâine vine un alt pericol. Peste un an vor veni că „vin marţienii". Sunteţi de acord c-o să vină pe ideea că vin extratereştrii? Şi o să credem?

P.D.: E prea complicat. E suficient „valul doi", e deja plantat. E doar o sămânţă peste care trebuie să torni un pic de apă.

I.C.: Dar ce-i cu valul ăsta doi, vine sau nu vine? M-a întrebat multă lume şi la Sinaia: vine valul doi? Valul doi, care?

P.D.: Valul doi al epidemiei, domnu' Cristoiu.

I.C.: Iar creşte? De unde creşte, că mi-aţi spus că e imunitate de turmă?

P.D. (*ironic*): În primul rând, din cauza noastră, că n-am stat suficient de mult în casă. Din cauza noastră, că n-au fost suficient de multe măsuri şi mai ales din cauză că nu suntem vaccinaţi. Că, dacă am fi vaccinaţi, totul s-ar rezolva. Doctorul ăsta Aydurai, căruia eu îi spun Ayurveda, spune foarte clar: OMS are până în 2030 un program care se cheamă *No One Left Behind*. Foarte generos, nu? Adică nimeni să nu fie lăsat în urmă. E ca şi cum dacă nu te-ai vaccinat eşti în urmă, eşti vai de capul tău, te calcă trenul, da?

I.C.: Da.

P.D.: *No One Left Behind*. Şi acel program este pur şi simplu –

I.C.: Ayyadurai.

P.D.: Aşa, Ayyadurai.

I.C.: Ne-a zis un telespectator.

P.D.: Bravo lui. Este visul utopic sau distopic, depinde din ce punct de vedere priveşti, al lui George Orwell, în care toată lumea e vaccinată şi în care, cum zicea Orson Welles în filmele lui, „Nu mai există boli. Noi nu mai suntem bolnavi". Dom'le, vă daţi seama cât de nebuni sunt ăştia? Să zici că trăieşti într-o societate care nu mai are nici o răceală? E o lume de plastic. Pielea mea are denivelări, ecranul ăsta [de iPhone – *n. m.*] nu are denivelări, este foarte lucios. Cam aşa vor ei să ne aducă pe toţi, da?

I.C.: Ce rol au avut epidemiologii la noi? Noi am fost în coada lor, ne-am înscris? Sau cum de ne-am înscris şi noi?

P.D.: Părerea mea e că epidemiologii sunt parte din… Echipa pe care o vedeţi e echipa manipulării. Cercel e parte din echipă, pe Rafila l-am văzut mai temperat şi sper ca pe viitor, domnu' Rafila, să rămâneţi mai temperat, să mai ziceţi de-alea că nici măcar nu există virusul, că-s mai bune, cu alea chiar sunteţi mai aproape de adevăr. Arafat e până la capăt încătuşat, este robul acestui sistem.

I.C.: Arafat e în prima linie, el e acolo.

P.D.: Da, iar Marcel Vela cred că este un om credincios, care a făcut toate eforturile, că am auzit că şi-a sfinţit biroul, că avea duhuri de-ale lui Ceauşescu. Dom'le, unul care îşi sfinţeşte biroul mie îmi devine simpatic, vă spun sincer. Aprioric. Dar e puţin naiv, *gullible*, se spune în engleză, e puţin mai naiv şi se ia după sperieturi şi e executant că, deh, forţa executivă.

I.C.: V-au scos un film de pe YouTube. Domne, sunt ziarist de 52 de ani, dar am învăţat că noi putem spune orice. Putem şi să halucinăm, lumea se uită la noi, ne aprobă sau ne înjură. Nu mai suntem pe vremea lui Ceauşescu, numai pe vremea lui ne interzicea.

P.D.: Domnu' Cristoiu, e negarea negaţiei. Din punctul ăsta de vedere, suntem pe vremea lui Ceauşescu, doar că Ceauşescu se cheamă, mai sus pe spirală, Bill Gates. Am trecut prin democraţie, dar democraţia nu poate funcţiona în vremuri de pandemie. Şi atunci unele libertăţi trebuie renunţate (*sic*) pentru că Covid, v-am

mai zis, a îmbolnăvit democraţia. Iar Google, YouTube îi aparţine lui Google, a zis: gata cu propaganda împotriva OMS, ce spune OMS este literă de lege, da? Toată lumea care neagă vaccinurile – nu-i mai găseşti pe Google. Luaţi alte motoare de căutare. Nu-i mai găsiţi nici pe YouTube, sau îi găsiţi pe la pagina 50, dacă-i găsiţi. Libertatea cuvântului s-a dus, deci uitaţi de libertatea de expresie. Nu mai există în America. Dom'le, dacă nu mai există în America, nebunii ăştia de ce o mai implementează automat şi la noi? De ce să opreşti site-uri? De ce să opreşti *dissenting voices*, adică disidenţa, orice opoziţie? Ăsta e unul dintre lucrurile pe care le realizează platforma de care vă vorbeam.

I.C.: Aveţi dreptate, deci comunismul introdusese cenzura fiindcă se temea. Din punctul ăsta de vedere, ăştia dacă nu se tem, de ce ne interzic? Că pot să vin şi eu să spun că Pământul e o plăcintă, şi care-i problema? Nici o problemă.

P.D.: Exact. Ei se tem. Şi au exersat această teamă. De la *Event TO 1*, cu cinci săptămâni înainte de primul caz, ei făceau simularea acestor evenimente la Johns Hopkins University. Ziceau că între măsurile pe care trebuie să le luăm *este* căderea guvernelor (atenţie, Tanzania, atenţie, Belarus, atenţie, guvernele astea care… Atenţie, Boris Johnson, dacă nu eşti cuminte, lucrurile sunt complexe şi au multe aspecte, ia ascultă tu la Imperial College of London), deci căderea guvernelor, obligativitatea vaccinării şi această suspendare – temporară, zic ei – a libertăţilor de expresie. Va trebui să le suspendăm. Cât va dura? Nu ştim. Iată că la noi se prelungeşte, e ca metodele alea: din stare de urgenţă în stare de alertă, în stare de alertă maximă. Vocabularul va fi larg şi robotul nostru de la Cotroceni cine ştie ce-i mai trece prin cap. Apropo, aţi observat că e cel mai elocvent în zilele astea, parcă se simte mănuşă cu comunicatele astea.

I.C.: Dar mă miră. Iniţial domnul Iohannis a zis că e o gripă uşoară. Atunci greşise? Cine l-a convins că nu e?

P.D.: Părerea mea, a noastră, e că, dacă se tem de alte opinii, atunci înseamnă că n-au încredere în faptul că s-ar putea ca oamenii să aibă discernământ. Şi pentru asta îi invităm pe români: dom'le, nu mai fiţi sclavi, fiţi liberi, aveţi discernământ. Gândiţi cu capul vostru. Hai să ne ajutăm bunicile şi toţi papagalii ăştia de vecini ai noştri care poartă mască… hai să-i ajutăm să-şi dea seama. De ce vreţi, români, să vă chinuiţi? De data asta, Organizaţia Mondială a Sănătăţii era de partea noastră şi spunea: nu purtaţi mască. De data asta Klaus Iohannis a trecut în partea cealaltă, el e un fel de Beria, dacă OMS e un fel de Ceauşescu, ăsta e un fel de Stalin, Troţki, Beria şi cine mai erau pe acolo.

I.C.: Domnu' Diplan, vă întreb, ce aveţi cu masca? Şi chinezii o poartă.

P.D.: E o botniţă, e o botniţă. N-au decât s-o poarte.

I.C.: Şi asta e o limitare a drepturilor omului, a transformării noastre în turmă?

P.D.: Bineînţeles. Suntem nişte manechine ambulante, care ne arătăm lipsa noastră de demnitate. Masca este o botniţă şi este un simbol al Incultei Mondiale, cum a zis un amic al meu. Inculta Mondială ne pune un stindard pe feţele tuturor şi e un simbol cu mai multe valenţe. Înseamnă amuţirea populaţiei, că nu prea poţi să vorbeşti prin mască şi nu poţi să cânţi în biserică, şi înseamnă supunerea ei.

I.C.: Ca şi cu pistolul, cu temperatura.

P.D.: Ca şi cu temperatura. Suntem ca nişte oi atinse cu fierul, ca-n Dallas, Texas, sau suntem nişte carcase de conservă, nişte conserve care nu mai contează ce au înăuntru, contează codul de bare pe care-l avem pe frunte. Că aici intrăm în Apocalipsă, vorba dumneavoastră. Noi toate libertăţile noastre ni le dăm. Am un amic care-mi spune: Când te duci la Auchan, nu te duce la casele automate, du-te unde e casiera. Unu, aia va avea un job, doi, tu te obişnuieşti să fii mai harnic, trei, nu-i ajuţi pe ăia. Oile se duc la scanerele automate. Nu sunt şmecheri, sunt oi, ăsta e mesajul. Ei cred că sunt mai gnostici dacă acceptă mai multe cipuri şi irisul scanat. Nu ştiu dacă aţi văzut la aeroportul din Amsterdam, stă lumea la coadă şi vin unii care pun ochiul undeva, că au acceptat să li se scaneze retina, şi trec ca prin brânză.

Concluzia? Iartă-i, Doamne. Dar ţine cont, te rog, că ştiu foarte bine ce fac.

Naşul *in the Sky with Diamonds*

„Vor să mute CNP-ul, da, din buletin să-l mute în organism."

Enunţul îi aparţine lui Radu „să fiţi iubiţi" Moraru şi se referă la măsurile de siguranţă pe care autorităţile le recomandă (iar uneori le impun) pentru ca românii să evite infectarea cu Covid-19. E o aberaţie pe lângă care orice altceva păleşte. Pompiliu Diplan, Iulian Capsali, Adrian Severin, Iosefina Pascal, Viorel Cataramă, Mugur Mihăescu şi ceilalţi contestatari ai pandemiei de Covid-19 par exemple de bună-cuviinţă, cumpătare şi rezonabilitate prin comparaţie. Fost ziarist de luat în seamă cu ani în urmă, Radu Moraru e de la o vreme un conspiraţionist exaltat. Reacţia firească în faţa scenariilor pe care le scorneşte este consternarea. În plus, se prea poate ca prestaţia lui să ascundă un pariu nerecunoscut public: surclasarea lui Corneliu Vadim Tudor în materie de limbaj vulgar şi insulte. Pentru orice ochi atent, insanităţile de azi şi de ieri din *România Mare* par la acelaşi nivel cu bălăcărelile fostului ziarist.

După despărţirea de B1TV, Radu Moraru înfiinţează postul de televiziune Naşul TV în 2012 şi promite că nu va abandona jurnalismul corect şi lupta împotriva imposturii, fraudei, traseismului şi corupţiei. Publicul îl crede şi aşteaptă onorarea promisiunii. O vreme lucrurile se desfăşoară conform exigenţelor, iar în emisiunile de la Naşul TV, mai cu seamă în *Cronica de noapte*, lângă Moraru apar oameni cu care acesta colaborase şi la

B1TV: Grigore Cartianu, Laurenţiu Ciocăzanu, Robert Turcescu etc. Ulterior li se lipeşte Oreste Teodorescu, iar cvintetul astfel format atacă la baionetă mizeriile din politică, tranzacţiile suspecte şi licitaţiile cu adresă.

Însă asta doar până la un punct. La câtva timp după declanşarea pandemiei de Covid-19, mai cu seamă după ce apar cazuri de infectări şi decese în România, Radu Moraru schimbă macazul. Dintr-odată, el dă impresia că e întors cu o cheiţă misterioasă, care-l sileşte să calce în picioare tocmai principiile pe care le apărase. Însă nu doar macazul îl schimbă fostul ziarist, ci şi domiciliul. După Calea Victoriei şi Piaţa Presei, Naşul TV se mută hăt, în Canada. De acolo monologurile lui Radu Moraru se transformă în deliruri, tonul i se înăspreşte, lucrurile pe care le susţine par ţâşnite din mintea cuiva care a pierdut complet legătura cu realitatea. Deprins cu derapajele de la Antena 3, RTV, Kanal D sau Antena 1, Consiliul Naţional al Audiovizualului tresare, ia cunoştinţă de situaţie şi începe să aplice amenzi. Înainte de asta, pentru lămurirea situaţiei, CNA îl invită la explicaţii pe avocatul postului Naşul TV. Argumentul acestuia în favoarea lui Radu Moraru? Nimic altceva decât „libertatea de expresie“, despre care abia ce-am aflat de la Ion Cristoiu-Coroiu şi Pompiliu Diplan că nu mai există.

Duşmanii lui Radu Moraru sunt de aici şi de departe: Klaus Iohannis şi Anthony Fauci, Nelu Tătaru şi Tedros Adhanom Ghebreyesus (preşedintele Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii), Ludovic Orban şi George Soros. Deasupra tuturor stă Bill Gates, în care Moraru pare să-l ghicească pe Anticrist. O ploaie de injurii, acuzaţii şi etichete infamante cade peste cei care-i intră pe radar. Toţi sunt agenţi, spioni, securişti sau ofiţeri acoperiţi. De la Alexandru Rafila la Dacian Cioloş şi de la Beatrice Mahler la Virgil Musta, nimeni nu scapă fără să i se verse un cazan cu lături în creştet. Singurii oameni curaţi din România par să fie, după părerea lui Radu Moraru, membrii sectei conspiraţioniste din care face parte şi cei care-l însoţesc în aventura canadiană.

Site-ul www.paginademedia.ro, condus de Petrişor Obae, dedică un întreg serial atacurilor suburbane ale lui Moraru. Iată câteva dintre ele, afişate pe site în data de 15.06.2020:

> „Trebuia să moară oameni mulţi, mult mai mulţi, ca panica să fie mare, încât atunci când vin Bill Gates şi cu Soros, când vin aceşti doi escroci mondiali, să vină cu seringile aşa, românul să iasă la poartă cu două mâini, să-i dea şi lui, să se injecteze, să ne băgăm toţi seringa în fund, că ne salvează Bill Gates cu nenea Soros.“
>
> „Poate ne desfiinţează şi poate nu o să primesc niciodată paşaport medical de-ăla cum zic ei, de coronavirus. Care, repet, nu există. Toată planeta ştie azi că nu există acest coronavirus ca pandemie şi că totul a fost un scenariu scris la Hollywood aşa şi aplicat pe populaţie.“
>
> „Ştiţi cine e Rafila? Are dosar penal din 2005, de atunci. Este la OMS, Organizaţia Mondială a Sănătăţii, lui numai i se ordonă ce are de făcut şi i s-a ordonat: fă panică.“

„Am pus o întrebare SRI-ului nostru patriotic. Hellvig, *bitte schön*, *danke schön*, câte miliarde de dolari chinezeşti se află în România, gata să cumpere gratis (*sic*) totul? Mai ştie el şi alte miliarde, dar eu întreb doar atât, să văd dacă ştie răspunsul.“

„A trecut legea vaccinării, vai, ce ghinion, ce să facem acum? Treceţi, poporul român, ca la Mengele, ca la lagărele naziste, hai să vă facem o injecţie obligatorie.“

Nici site-ul www.ziaristii.com, administrat de Grigore Cartianu şi Laurenţiu Ciocăzanu, nu stă cu mâinile în sân. Şi aici se pot citi câteva declaraţii ale lui Radu Moraru, stupefiante pentru orice om cu capul pe umeri. De exemplu:

„[Radu] Herjeu e gay. Nu poate să mă amendeze unul care are probleme grave în viaţa personală.“

„Iohannis sper să fugă până ajung eu în ţară. Dar vom trimite trupe speciale să-l recuperăm.“

„Injecţia băgată în fund, ăsta e scopul final.“

„Billache [Gates – *n. m.*], dacă te prind, pe tine chiar te bat.“

„Sunteţi fraieri şi proşti. De ce aţi fost la vot? De azi, eu sunt adevăratul preşedinte al României. Voi fi coşmarul lui Iohannis. El e mai prost decât Dăncilă.“

„Mai avem un adversar: pe Papa.“

„Bill Gates vrea să acopere soarele puţin. A zis: «Domne, cu încălzirea asta globală – care e o altă mare minciună –, să acoperim un pic soarele». Păi normal, ce, trebuie vitamina D? Și pe bătrânii noştri îi ţine Iohannis în case, că a constatat că nu trebuie să stea un pic la soare, să ia vitamina D.“

Cu ochelari de soare, de care nu se desparte în nici o apariţie la Naşul TV, roşu la faţă şi gata să delireze oricând, Radu Moraru dă în fine vestea izbăvitoare pe care o aşteaptă românii. Nu, n-are legătură cu vaccinul împotriva Covid-19, ci cu candidatura lui la prezidenţiale. Uf, în sfârşit. Mult a trebuit să aşteptăm un Messia politic. Bine măcar că a meritat. Iar dacă încă aveţi ezitări, puneţi mâna pe carte. În colecţia „Ramura de Măslin“ a Editurii Secunda, Mihai Pâlşu publică în 2019 cartea *Radu Moraru preşedinte*, care se remarcă întâi şi întâi prin faptul că are două subtitluri, dintre care al doilea e în versuri: a) Politicienii şi-au găsit naşul; b) Puneţi mâna pe VOT! / Să le dăm peste BOT! (E de aşteptat aici şi reacţia lui Mălin BOT.)

E greu să-i doreşti viitorului preşedinte să fie iubit, cum le dorea el pe vremuri celor care-i urmăreau emisiunile. Se cade, în schimb, să-i urezi să fie – să redevină – sănătos.

Doamne ajută. Şi fereşte

Pentru cler e clar: măsurile pe care le iau autorităţile în vreme de pandemie – dacă asta o fi – împiedică preoţimea să-şi facă datoria faţă de credincioşi. ÎPS Teodosie, fost Snagoveanul, fost Secureanul, actualmente Tomitanul, are glasul cel mai puternic dintre toţi slujitorii Bisericii. „Mi-au închis instituţia, mi-au închis spitalul de suflete. Numai bisericile sunt închise, toate celelalte

instituţii au rămas deschise“, declară el. Un marţian sau un turist de pe Alfa Centauri s-ar grăbi, poate, să-l creadă pe ÎPS Teodosie. Pământenii şi mai ales românii, în schimb, îşi fac cruce în faţa acestui înaltpreasfinţit neadevăr. Odată cu declararea stării de urgenţă se închid toate: şcoli şi librării, facultăţi şi restaurante, biblioteci şi malluri, stadioane şi aeroporturi, cafenele şi magazine de haine, săli de sport şi saloane de coafură. Oraşele se golesc, în autobuze vezi câte patru-cinci călători, oamenii se retrag în locuinţe. Viaţa tuturor se schimbă fundamental.

Când se manifestă prost, scepticismul poate trece drept sfidare. Arătându-se din capul locului sceptic, ÎPS Teodosie decide că nu există infectare în Casa Domnului şi împărtăşeşte mai mulţi copii cu aceeaşi linguriţă în faţa catedralei Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel din Constanţa. El trece peste recomandările Patriarhiei Române şi cu atât mai vârtos peste cele ale Institutului Naţional de Sănătate Publică. Nu se sinchiseşte să poarte mască de protecţie, iar problema distanţării nu se pune. Mai mult, după ce episodul apare în ziare şi e comentat la posturile de televiziune, Arhiepiscopia Tomisului remite presei un comunicat în care o informează că biserica nu e restaurant şi că ÎPS Teodosie nu are ce să-şi reproşeze:

> „Discuţia asupra linguriţei a pornit eronat în spaţiul public, întrucât Biserica nu este unitate de alimentaţie publică, ci instituţie de cult. Împărtăşania nu este mâncare şi băutură firească (adică aliment pentru trup), ci este hrana cea mai sfântă pentru viaţa veşnică, Cristos prezent, real, intrând în alcătuirea făpturii noastre, prin care ne îndumnezeim. Prin urmare, este o delimitare categorică între Cristos-Dumnezeu şi alimentele fireşti, iar împărtăşania şi dăruirea ei credincioşilor este atributul exclusiv al Bisericii.“

Astfel blindat, ÎPS Teodosie calcă mai departe în picioare măsurile de siguranţă. În plină vară, înăuntrul mănăstirii Acoperământul Maicii Domnului din Gheorghiţeni, Dorna-Arini (judeţul Suceava), se trag primele cadre din producţia *ÎPS, I Did It Again*, în care nici Teodosie Tomitanul, nici preotul de lângă el şi nici enoriaşii nu poartă mască. Pe lângă asta, la sfârşitul slujbei, Teodosie împărtăşeşte mai mulţi copii, inclusiv bebeluşi, cu aceeaşi linguriţă. E şi aici tot un fel de „pentru că putem“ izvorât din conştiinţa impunităţii. O plângere penală pe numele ÎPS Teodosie, pentru zădărnicirea combaterii bolilor, fusese deja clasată cu două luni mai devreme de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanţa, dând ocazia Arhiepiscopiei Tomisului să remită un nou comunicat de presă, cu titlul „Linguriţa de împărtăşanie nu e penală“.

Cu acest vânt din pupa justiţiei, ceremonialul împărtăşirii în dispreţul normelor sanitare se repetă până la suprapunere în Cluj, Vrancea, Braşov şi în alte judeţe. După sfinţirea catedralei Sfântul Sava din Buzău, ÎPS Ciprian, arhiepiscopul Buzăului şi Vrancei, preia creator exemplul colegului tomitan şi nu-i împărtăşeşte doar pe copii, ci şi pe adulţi cu aceeaşi linguriţă. De ce? Fiindcă între zidurile bisericii eşti apărat şi nu are ce să ţi se întâmple.

Neiniţiat în subtilităţile teologale, Covid-19 îl răpune pe ÎPS Pimen, arhiepiscopul Sucevei şi Rădăuţilor şi una dintre figurile proeminente ale clerului român. Pimen are nouăzeci de ani, însă nici măcar vârsta şi celelalte boli pe care le are nu-l conving să oficieze fără masca de protecţie. Mai norocoşi – şi mai tineri –, alţii îşi revin după infectare şi constată că nu e de glumă. E cazul părintelui Calistrat Chifan, de la mănăstirea Vlădiceni (judeţul Iaşi), care se pomeneşte infectat în ciuda unor vaste cunoştinţe de virusologie, pe care le testează asupra enoriaşilor, mai cu seamă asupra celor vârstnici. Părintele Calistrat are trei sferturi de milion de urmăritori pe Facebook, plus un blog citit de multă lume, aşa că sfaturile lui au la cine să ajungă. Iar sfaturile sunt, ca în reclama de la MasterCard, nepreţuite. O dovedeşte fragmentul următor, preluat de G4Media dintr-o emisiune TV:

> „Noi ne protejăm cu masca, dar, dacă el [virusul – *n. m.*] este de ordinul nanomilimetrilor, nici nu se vede cu ochiul liber, e o particulă minusculă care circulă, prin respirație o împrăștii, dar întrebarea este: dacă ochiul este umed, nu s-ar putea lipi de ochi, pentru că e tot o zonă umedă? Dacă ia contact cu urechea, care răspunde cu nasul, ORL-ul, nu tot poate să intre? […] Eu pe toate băbuțele mele le-am învățat – și am în vârstă, vorbesc de 92 de ani, de 93 de ani – niște măsuri de igienă foarte simple: în fiecare dimineață, prânz și seară, o gargară cu apă caldă şi sare, ca să se curețe zona bucală, pentru că sarea e cel mai bun dezinfectant bătrânesc de când e țara și pământul, după aceea, dimineața la sculare o gură de țuicuță după ce ai luat agheasmă și anafură, pentru că alcoolul e cel mai bun dezinfectant, iar după aceea este acest tratament căruia nimeni nu-i dă importanță, e o pastilă foarte simplă, cu albastru de metil, care e tot un dezinfectant, mai ieftin.“

Dacă ÎPS Teodosie e sfidător, iar părintele Calistrat de la Vlădiceni, simpatic, monahul Teodot prezintă simptome de conspiraţionism în plăci. Într-o apariţie învolburată pe Facebook, hirsut şi cu un surâs atotştiutor, Teodot descifrează marea urzeală în festivitatea de deschidere a Jocurilor Olimpice de la Londra (2012), în a cărei desfăşurare identifică semnele pe care trebuie să le primească iniţiaţii. Monahul postează o bună parte a festivităţii şi îşi admite public pierderea minţilor după cum urmează:

> „La început așa am crezut și eu, că există acest virus covrig 19 (*sic!*). Acum însă sunt sigur că nu există și că totul e o mare minciună mondială cu ritual satanic de ucidere în masă, la care participă guvernele, OMS, mass-media, o parte din armatele și forțele de represiune ale statelor a căror suveranitate este cedată corporațiilor, UE-ului etc. Ce m-a determinat să-mi schimb părerea? O postare a lui [Donald] Trump pe Twitter şi câteva secvenţe din spectacolul de deschidere a JO de vară din Anglia din 2012. 1. În postarea lui Trump de pe Twitter vedeţi ultimul lui cuvânt, care nu înseamnă nimic, pentru că este inventat. Dar observaţi că «fefe» seamănă cu cuvintele lordului Voldemort – «Fee fi fos fum» – din imaginea 2. NU este coincidenţă. În imaginea 3 veţi observa că asistenta de la Olimpiadă (Jocurile Olimpice – *n. m.*) mimează gestul că se spală pe mâini cu insistenţă, aşa cum ni s-a cerut nouă să o facem pentru Covid. Gestul este foarte edificator. În imaginea 4, vedeţi cadrul medical din spitalul din New York, care face semnul victoriei (V), ca

primă literă a cuvântului VIRUS. Mergeţi la video, deschideţi la minutul 3:26 şi observaţi cum îşi mişcă degetele şi cuvântul dispare, vrând parcă să arate că virusul este o farsă.“

Nici prin vecini nu sunt toate lucrurile în regulă. Pe la jumătatea lunii mai, mitropolitul Republicii Moldova, ÎPS Vladimir (Vladimir Cântărean pe numele real), convoacă un sinod în urma căruia hotărăşte să trimită autorităţilor politice din ţară două adrese, dintre care una conţine elemente marcate de conspirativită. Semnatarii documentului observă închegarea unei urzeli anticristice globale, a cărei consecinţă principală va fi reajustarea demografică. Capul răutăţilor e, şi de data asta, Bill Gates, cel care – susţin semnatarii adresei – declară de ani buni că suprapopularea planetei trebuie contracarată prin orice mijloace. Printre ele, bineînţeles, pandemia.

(Ceva mai departe, dar nu *foarte* departe, patriarhul Filaret al Bisericii Ortodoxe Ucrainene declară în aceeaşi perioadă că pandemia e pedeapsa divină pentru căsătoriile între persoane de acelaşi sex. Câteva luni mai târziu, Filaret însuşi se infectează cu SARS-CoV-2 şi provoacă reacţia unui hâtru pe Facebook: „deh, l-a mâncat în fund“.)

Aparenta grijă pentru sănătatea oamenilor ar fi, în această lumină întunecată, o camuflare a politicii de microcipare cu ajutorul vaccinului anti-Covid. Pasul următor ar fi, desigur, controlul general al populaţiei de la distanţă prin intermediul tehnologiei 5G. Şi, pentru ca adresa să impresioneze până la lacrimi, semnatarii îi pun un moţ oripilant: pasămite infractorul internaţional Gates ar fi ucis deja, prin vaccinare, aproape o jumătate de milion de copii în India (496.000, precizează portalul moldovenesc „Flux“). Asta spre a nu mai pomeni de concluzia „ştiinţifică“ a capilor Bisericii din Republica Moldova, după care „tehnologia 5G în combinaţie cu anumite vaccinuri administrate în China şi Italia au stat la baza apariţiei acestui virus care a întors pe dos întreaga planetă“. Bref, Covid-19 este o armă biologică de fabricaţie occidentală (cu implicarea încă neelucidată a Chinei), pandemia e o fabricaţie, iar scopul manevrei e să înlesnească instalarea SUA în postura de stăpână a planetei. Cum se face că tocmai în SUA numărul morţilor trece de 200.000, adresa către autorităţi uită să explice. Ea nu uită, în schimb, să-l ameninţe pe Ion Chicu, premierul Republicii Moldova, că, în eventualitatea în care nu va permite bisericilor să-şi ţină slujbele ca în vremuri normale:

„…ne asumăm dreptul canonic şi moral de a vă exclude din pomenirea şi rugăciunea Bisericii. Nu luptaţi împotriva Bisericii, căci cel care o apără este Hristos.“

Când vezi slujitori ai Celui de Sus lucrând diabolic, e clar că, după „Doamne ajută“, trebuie să îngâni „şi fereşte“.

Bătăiţă de câmpii, hai să profităm, copii

La fel cum „orice poate să fie obiect din China“ (Adrian Năstase), orice criză poate fi aducătoare de profit. Mai ales într-un domeniu vitregit în general şi persecutat în particular cum e ceea ce se cheamă, cu o formulă care nu sună grozav, „industria cărţii“. Se ştie, editurile şi librăriile din România suferă cot la cot cu celelalte afaceri pe care Covid-19 le deşiră, le macină sau le pulverizează. Târgurile de carte se anulează, traducerile se amână, librăriile se închid, angajaţii sunt trimişi în şomaj. Pronosticul e sumbru. Se vorbeşte deja despre o nouă criză, care o va depăşi în amploare şi consecinţe pe cea din deceniul precedent.

Înţelepciunea populară şi Dire Straits anunţă totuşi că *there should be laughter after pain, there should be sunshine after rain.* Dunga de lumină din spatele norului plumburiu e simbolul optimismului care se cuvine să ne însufleţească. Aşa să fie. Ce te faci însă când pandemia te dezbracă de caracter şi te arată lumii în deplina-ţi arghirofilie? Ce te faci când goana după profit te împinge la iniţiative discutabile? Ce le spui celor care te acuză că speculezi fără jenă un necaz şi-l transformi în sursă de câştig? Simplu: te faci că plouă. Eventual murmuri că şi alţii ar fi făcut la fel. Sigur, ţi se poate răspunde că „ar fi făcut“, pe când tu *ai făcut*. Ei, şi? Din cauza asta o să se topească banchiza mai repede? Nu, nici pomeneală. Din cauza asta, în schimb, încrederea în puterea binelui începe să se fisureze. *Tutto andrà bene* cu condiţia să nu meargă *male*.

Covid-19 devine repede subiect de carte, conform unui scenariu deja testat pe piaţa din România (şi poate că şi din alte ţări). A murit Steve Jobs? În două săptămâni apare, ca prin minune, o carte despre el. A avut loc premiera românească a filmului *The Irishman?* În trei săptămâni apare, ca prin altă minune, o carte care se cheamă *The Irishman* (nici măcar *Irlandezul*, spre a se merge direct la ţintă). Şi în cazul pandemiei reacţia editorială e fulgerătoare şi interesată, chit că nu întotdeauna cei care scriu cărţile în chestiune deţin competenţe în domeniu. O parte din aceste cărţi sunt „pe înţelesul copiilor“, o alta pentru adulţi. Cine intră în librăriile importante ajunge la un moment dat în faţa unei veritabile serii Covid-19, care se întinde pe o jumătate de raft. Sigur, unele cărţi preiau discuţii televizate şi articole din presa ultimelor luni. Altele prilejuiesc nedumerirea dramatică şi dezolată a autorului: „Unde e Dumnezeu în toată nebunia asta?“ Nimeni nu mai pare să aibă timp pentru cercetarea aplicată, mai ales că nu ştii când se iveşte următorul şoc (încă un deces al unei celebrităţi etc.). Nici pentru umor nu prea mai e vreme. Altminteri, poate că s-ar găsi cineva care să prezinte *Masca lui Zorro* drept un film despre măsurile de protecţie anti-Covid în Las Californias. Şi s-o pună în legătură cu filmografia românească – bunăoară, cu *Masca de argint*.

Vedeta librăriilor pe timp de pandemie are un titlu răscolitor: *Virusel-Coronel şi aventurile lui pe Pământul-cel-Albastru-şi-Frumos*. Autoare: Adriana Nicoleta Zamfir. La acelaşi nivel cu titlul cărţii e denumirea editurii: Numai Tu Poţi. Este editura unde, tot cu

majuscule în exces, apare un alt op al autoarei: o carte-sendviş, pe care o poţi citi de la ambele capete. De la unul ea se cheamă *Daliana şi Floarea Stimei-de-Sine*, de la celălalt, *Georgiana în Grădina Încrederii*. S-ar putea ca nu peste multă vreme, în urma unei insurecţii morfologice (mai ţineţi minte răscoala cuvintelor de la începutul cărţii?), prepoziţiile şi conjuncţiile să poată fi scrise şi ele cu majusculă. Aşa ar fi elegant, aşa ar fi moral, aşa ar fi de dorit.

Prima parte a primei pagini de după prefaţă spune aşa:

> „Ajuns pe Pământul-cel-Albastru-şi-Frumos, Virusel a rămas… «virusat de uimire». Ce ciudat era totul! Ce frumos era totul! Plutea în aer şi i se părea că visează. De fapt, era ceva aşa… ca un film. Când era în aer, când era pe nişte suprafeţe, când a pătruns într-un om, ajungând într-un loc de-a dreptul plăcut, unde era cald şi simţea că se transformă în mii şi mii ca el, iar asta îi dădea o senzaţie nemaipomenită. A fost aruncat cu o forţă de nedescris din acel loc, aflând că fusese «strănutat». Virusel-Coronel şi-a găsit câteva rude, printre care Răceala şi Gripa (fratele vitreg Nurofen lipsea de acasă – *n. m.*), care era mai zgripţuroaică, şi i-a cunoscut pe nepoviruşii lui. Toţi aceştia călătoreau de obicei din om în om şi, după ce îi îmbolnăveau, unele virusuri mureau, altele deveneau mai puternice ca înainte şi se transformau uşor.“

Şi, fiindcă pandemia stimulează iniţiativa literară, să nu ne mirăm dacă vom citi peste o lună sau un an *Coronelului n-are cine să-i scrie*, *Coronelul Chabert* sau *Amintirile coronelului Lăcusteanu*. Pe de altă parte, în cazul în care editura îşi va respecta vocaţia, e de aşteptat ca nu peste multă vreme să găsim în librării şi alte lucrări de – pardon – căpătâi pentru înveselirea şi informarea copilăretului român: *Canceruţ cel Drăguţ a Căzut din Lac în Puţ*, *Vica Tumorica şi-a Pierdut Pisica* sau *Pneumonaşul cel Viteaz a Sărit peste Pârleaz*. Nu doar cu majuscule, ci şi cu rimă interioară. Măcar să ştim o treabă.

Un lucru e sigur, stimată editură: Numai Tu Poţi.

Colivia cu experţi

Dacă tot am vorbit despre literatura de pandemie, ar fi o regretabilă neglijenţă să ocolesc un diamant editorial care scânteiază de câteva ori mai orbitor decât trilogia lui Cărtărescu. Mai ales că se prea poate să avem aici cartea anului. Simplul fapt că ea nu se prea găseşte arată cât e de căutată. (Nici literatura penitenciară a lui George Copos, Gigi Neţoiu, George Becali şi Cristian Borcea nu se găsea pe nicăieri, apropo.) Născut într-o zodie bună, am avut bafta s-o descopăr totuşi, pitită strategic între alte câteva bestselleruri: *A opta chakră*, *Terapia prin ciocănituri* şi *Cum să dormi inteligent*. Nu, îmi pare rău, nu e vorba de *Jurnal de pandemie* de Octavian Hoandră. Doamnelor şi domnilor, români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi, am onoarea să vă prezint *Covid, colivia noastră*, apărută la Editura Institutul European din Iaşi sub coordonarea lui Laurenţiu Şoitu.

Cartea e un cocktail derutant de informaţie medicală, fandacsie conspiraţionistă, analiză lucidă, extaz mistic, cercetare aplicată şi o ură crâncenă venită din partea unor oameni care predică iubirea. (Contribuţia episcopului Ignatie al Huşilor – între timp, infectat cu Covid-19 –, căruia i s-ar potrivi mai bine numele „Indignatie“, e un bun exemplu de înfierbântare delirantă şi de atac la jugulara celor care cred că şi Sfânta Biserică trebuie să accepte măsurile sanitare, tocmai în numele iubirii faţă de semeni.) Şi nu e limpede care sunt criteriile după care sunt aleşi semnatarii textelor. Adecvarea la chestiune? Nu în toate cazurile. Notorietatea? Mai degrabă nu, câtă vreme alături de oameni foarte cunoscuţi apar profesionişti pe care-i ştiu doar cei care lucrează în domeniu. Talentul literar? Discutabil în destule cazuri. Titlul însuşi e forţat, deşi se vrea jucăuş şi ambiguu. Colivia e un spaţiu al detenţiei, fiindcă românii sunt, de atâtea luni, supuşi unor restricţii care le lezează, vezi Doamne, libertatea şi demnitatea. Mai mult, restricţiile sunt inutile, iar frecvenţa cu care abordează presa chestiunea pandemiei e nocivă pentru cetăţeni.

Tot presa, bat-o vina!

Cel puţin asta susţine Vasile Astărăstoae, unul dintre contestatarii fermi ai măsurilor de siguranţă impuse de guvern. Prezent atât în volum, la secţiunea „experţi“, cât şi la lansarea în aer liber de la Iaşi, Astărăstoae consideră că are de-a face cu o presă „isterică, isterizantă“, fără a cărei insistenţă lumea nici n-ar fi aflat de pandemie. Complimentul e adresat aceleiaşi prese române despre care Răzvan Constantinescu, şi dumnealui tot din dulcele târg al Ieşilor, crede (vezi ceva mai devreme) că este „infecţia letală a zilelor noastre“. Mai puţin Luis Lazarus, desigur, care nu e boala, ci remediul.

Vasile Astărăstoae are un raţionament de struţ cu capul în nisip: dacă nu afli despre o problemă, problema respectivă nu există. În plus, el uită că, şi dacă presa românească ar fi păstrat o tăcere adâncă asupra chestiunii, românii ar fi putut să afle despre pandemie din presa altor ţări, căci – ce să vezi? – vorbesc limbi străine, au acces la internet sau la posturi de radio şi de televiziune din Occident, circulă pe reţele de socializare şi în general se pot informa dintr-o mulţime de surse. Mai mult, felul cum doreşte Vasile Astărăstoae să întindă batista tăcerii pe ţambalul pandemiei sugerează un *modus operandi* anterior lui decembrie 1989. Catastrofa din 26 aprilie 1986 de la Cernobîl, care pune pe jar lumea liberă, este amintită flauşat în presa din România la patru zile de la producerea exploziei. Ţara lui Ceauşescu se antrenează pentru sărbătorirea zilei de 1 Mai şi nu se lasă deturnată de fleacuri. Abia pe 30 aprilie se poate citi, îngropată într-un mijloc de pagină din *Scânteia*, o notiţă cu titlul „Din partea Consiliului de Miniştri al

URSS“, în care se comunică, prin mijlocirea Agenţiei T.A.S.S., următoarele:

> „La Centrala atomoelectrică de la Cernobîl, situată la 130 km nord de Kiev, s-a produs o avarie. La faţa locului îşi desfăşoară activitatea o comisie guvernamentală condusă de vicepreşedintele Consiliului de Miniştri al URSS, Boris Scerbin. Din comisie fac parte conducători de ministere şi departamente, oameni de ştiinţă şi specialişti.
>
> Potrivit datelor preliminare, avaria s-a produs într-una din clădirile celui de-al patrulea bloc energetic şi a provocat distrugerea unei părţi a reactorului, deteriorarea lui şi o anumită scurgere de substanţe radioactive. Celelalte trei blocuri energetice au fost oprite, nefiind afectate, şi se află în rezervă. În timpul avariei au încetat din viaţă două persoane.
>
> Au fost întreprinse măsuri urgente de lichidare a consecinţelor avariei. În prezent, situaţia radiaţiilor de la centrala atomoelectrică şi în zona înconjurătoare s-a stabilizat; celor afectaţi li se acordă asistenţa medicală necesară. Locuitorii din complexul Centralei atomoelectrice şi din trei localităţi învecinate au fost evacuaţi. Situaţia radiaţiilor este supravegheată continuu la Centrala atomoelectrică de la Cernobîl şi în zona învecinată.“

Cu alte cuvinte, *tranquillo*, *calma*, *doucement*, *no panic*. De ce să-i speriem pe oameni? Mai bine îi lăsăm să se îmbolnăvească şi să moară. Cam aşa arată şi recomandările lui Vasile Astărăstoae pentru presa noastră în tratarea pandemiei. Partea stranie e că Astărăstoae însuşi oscilează între detaşare şi inducerea ideii de prizonierat planetar. Pe de o parte, el susţine că „Este pandemia cu cel mai mic grad de periculozitate din istorie“ – altfel spus, dacă ia foc un apartament, îţi vezi de treabă, chemi pompierii abia după ce ia foc tot blocul. Pe de alta, din aceeaşi gură care recomandă discreţie şi surdină presei ies următoarele: „Circulă un scenariu potrivit căruia OMS va recomanda ridicarea tuturor restricţiilor numai atunci când este disponibil un vaccin şi s-a desfăşurat un program de vaccinare în masă. De fapt, vom fi ţinuţi ostatici“. Care este logica în temeiul căreia acuzi presa de inculcarea panicii, pentru ca pe urmă să vorbeşti despre scenarii în care lumea devine o imensă colivie? Nu se poate şti.

Se ştie, în schimb, altceva. Că Vasile Astărăstoae intervine, cu ani în urmă, într-o discuţie pe tema plicului pe care se cade sau nu se cade să-l dai medicului, indiferent dacă-i spui „atenţie“, „mulţumire“ sau „şpagă“. Părerea lui este fără echivoc: „Plicul nu este eliminat nicăieri în lume. Vreau să vă spun că plicul se dă şi în Germania, se dă şi în Franţa, în Japonia nu mai spun, acolo nu există care să nu vină şi să nu dea, pentru că ţine de cultura lor“. Maliţioşii îl poreclesc pe medic „Şpaganel“ după această declaraţie, care, din fericire, nu e preluată de presa franceză sau germană. Şi mai ales de cea japoneză.

Dansuri din Puric în teatrul Ab Surdului

Alţi „experţi“, unii dintre ei feţe bisericeşti, actori sau mimi, îi ţin isonul lui Vasile Astărăstoae. Li se alătură, cu întreaga lui carură academică, vechea noastră cunoştinţă, Alexandru „Pentadă“ Surdu, prezent în *Covid, colivia noastră* printr-un interviu în care afirmă că, în România, virusului i s-a deschis uşa ca unui oaspete de seamă. Surdu le aude, dar nu le potriveşte când susţine, după cum citează şi Sorin Semeniuc pe site-ul G4Media (29 iunie 2020), că „Se prefigurează un stat poliţisto-securist. Avantajaţi sunt şi particularii străini, şi marile corporaţii comerciale, farmaceutice, alimentare etc., scutite de impozite, dar şi «tefeliştii», cum le zice ziaristul Ion Cristoiu salariaţilor din ONG-urile finanţate din străinătate, câteva sute de mii, mai ales de tineri, pregătiţi pentru a prelua conducerea întregii societăţi. Mulţi consideră că asta se şi urmăreşte, că virusul ar fi fost programat să ucidă persoanele mature şi vârstnice şi să-i ferească pe tineri“.

E tipul de discurs pe care nu te miri dacă-l auzi de la taximetristul care te duce la aeroport sau de la frizerul care te tunde. Chiar şi în piaţă poţi să auzi ceva asemănător la taraba cu struguri sau cartofi. Când însă asemenea insanităţi ies din gura unui academician, îţi dai seama – o dată în plus – cât de bine funcţionează contraselecţia la toate nivelurile. Sigur, ai putea să-l rogi pe Alexandru Surdu să-ţi povestească despre instalarea unui „stat poliţisto-securist“ în Spania şi Belgia, în Italia şi Franţa, în Anglia şi Mexic sau în Olanda şi SUA, dar ar fi zadarnic. Ai putea să-i spui că invocarea lui Ion Cristoiu nu e cel mai bun certificat de calitate a gândului, dar nu te-ar înţelege. (Sigur, ai mai putea să-i spui că „tefelist“ îi aparţine lui Răzvan Ioan Boanchiş, iar „tefeleu“ lui Mirel Palada, numai că nici asta n-ar fi de folos.) Ai putea să-l anunţi că virusul a ucis deja destui tineri şi că aşa-zisul program de „ucidere a persoanelor mature şi vârstnice“ e o prostie fără margini, dar nu te-ar crede. În fine, ai putea să-i comunici că, decât să fii condus de un bătrân conspiraţionist delirant, preferi să te conducă un tânăr dintre cei feriţi de Covid-19. Aşa, „finanţat din străinătate“, cum este. Când faci din vârstă calitate sau defect, meriţi multe, însă nu şi un fotoliu de academician.

Dintr-un volum care-i strânge laolaltă pe Mihai Mălaimare, Preafericitul Daniel şi Ioan-Aurel Pop (se putea fără dumnealui?) nu avea cum să lipsească misticul între mimi, „omul frumos“, „omul liber“ şi mai ales omul filorus Dan Puric. Ţi se face inima cât el când deschizi *Colivia* la gratiile pe care le zgâlţâie, însă te linişteşti repede. Aprodul *Sputnik* nu aduce nimic nou. E egal cu sine. Îi probozeşte în continuare pe cei pe care-i consideră fără credinţă, deşi nu-i cunoaşte, şi plânge devastat de grija unei Biserici pe care o vede supusă mereu atacurilor. Nici o surpriză în frazele lui. Aceeaşi inflamare provocatoare de congestii, aceleaşi obsesii conspiraţioniste, acelaşi verb urzicat, acelaşi simulacru de smerenie, acelaşi românism cu cocardă, acelaşi elogiu adus excepţionalismului carpatin. Stand-up-ul patriotic din sălile de teatru şi show-ul ortodox de la televizor sunt doar două exemple din

viaţa unui om care îşi neglijează de fapt vocaţia adevărată, acceptă postura de flaşnetă cu timpanul spre răsărit şi rătăceşte prin visul înaripării mesianice.

Pe lângă asta, Dan Puric reia în *Covid, colivia noastră* o bună parte din ce spune în emisiunile TV la care este invitat să participe. Astfel, pe 18 aprilie, la Realitatea TV, el se referă la prietenii şi rudele morţilor din clubul Colectiv în felul următor: „Haimanalele alea de la Colectiv abia se pregăteau: «Jos Biserica! Jos Patriarhul!»“ Dan Puric uită, poate, de profunda milă creştină a slujitorului lui Dumnezeu, ieromonahul Ioanichie Voicu, de la mănăstirea vrânceană Recea: „Tinerii de la Colectiv au murit închinându-se Satanei, au murit greu. Au murit slujindu-l pe Satana (am sperat inutil că Ioanichie Voicu a vrut să fie spiritual şi să spună «Santana» – *n. m.*). Aceşti oameni nu pot fi declaraţi eroi. Eroii sunt cei care au îndurat în temniţele comuniste. Ce diferenţă mare există între mintea care gândeşte la bine şi cea care gândeşte la rău. Acest grup de tineri era satanic. Biserica era la locul ei şi se ruga. Acesta este un semn al mâniei lui Dumnezeu pentru păcatele noastre“.

Pentru *Covid, colivia noastră*, „omul frumos/liber/ rusofil“ schimbă lavaliera cu tastatura, însă ideea e aceeaşi: „Prima experienţă (de distrugere a Bisericii – *n. m.*) a fost Colectiv. Când s-a făcut acea propagandă bruscă asupra Bisericii, asupra Patriarhului, acela a fost fondul infecţios. Acum era de ajuns să se plaseze o babă lângă altar, să leşine. Să se spună că pandemia a pornit din România şi epicentrul e Biserica Ortodoxă“. Faptul că Ioan-Aurel Pop acceptă să scrie sau să reia un text pentru un volum în care mai apar scrâşnetele misticoide ale lui Dan Puric şi tulburările conspiraţioniste ale lui Alexandru Surdu pare greu de înţeles pentru un preşedinte al Academiei Române. Când te gândeşti însă la materialul despre pericolele 5G, publicat – şi apoi retras – de pe site-ul instituţiei pe care o conduce, lucrurile încep să se lege. Până la urmă, poate că singurul motiv de mirare e girul unei edituri ca Institutul European din Iaşi, cu aproape trei decenii de activitate şi cu destule cărţi valoroase în portofoliu.

Înfrângere în Piaţa Victoriei

La începutul anilor ’90 se încheagă superstiţia că naţionala de fotbal joacă bine (sau măcar are rezultate) când îşi organizează meciurile de acasă pe Stadionul Ghencea. Superstiţioşii iau drept excepţie care confirmă regula cea mai stranie înfrângere a naţionalei pe acest stadion: 4–6 cu Iugoslavia în noiembrie 1977, după 3–2 la pauză. Ghencea devine, în funcţie de inventivitatea gazetarilor şi de capacitatea de preluare a publicului, „templul fotbalului românesc“ sau „casa echipei naţionale“. Suntem în perioada când, fiindcă tot vorbim de superstiţii, selecţionerul naţionalei nu admite prezenţa femeilor în autocar (până şi iconiţele

pe care le pupă sunt exclusiv de sfinţi, fără concesii de gen) şi deplasarea în marşarier, în care ghiceşte semne de rău augur.

Se vede treaba că superstiţia de spaţiu nu însoţeşte doar meciurile de fotbal, ci şi mitingurile şi manifestaţiile. În Bucureşti, locul ideal pentru acestea din urmă este Piaţa Victoriei. E în faţa guvernului, are o staţie de metrou la doi paşi, dispune de o poziţie ultracentrală şi e încăpătoare. Atât de încăpătoare, încât găzduieşte peste 300.000 de oameni la protestele de la începutul lui 2017, după ce guvernul Grindeanu, cu Florin Iordache pe post de prim-solist, încearcă să rescrie justiţia în folosul unor politicieni pasibili de închisoare. Acolo se naşte sloganul „Noaptea, ca hoţii!“, din care Ramona Ursu face titlu de carte. Tot acolo se arată lumii cele mai inspirate şi spirituale texte de pancartă din istoria recentă a României. Tot acolo sunt convocate grupuri de bătăuşi din galeriile echipelor bucureştene, pentru deturnarea protestelor paşnice prin provocări şi violenţe. Tot acolo încearcă ulterior Gabriela Firea să mute Târgul de Crăciun din Piaţa Constituţiei, spre a-şi păzi colegii de partid de alte mitinguri. Tot acolo subordonaţii ministrului Carmen Dan recurg la gaze pentru împrăştierea protestatarilor pe 10 august 2018.

Şi tot acolo se plănuieşte o manifestaţie menită să le smulgă românilor vălul de pe ochi şi să le arate că sunt cobaii unui experiment traumatizant, care combină purtatul măştii de protecţie cu spălatul pe mâini. Glumele de pe internet („Mâine-poimâine ne cer ăştia să ne spălăm şi pe picioare, unde dracu' ajungem?“) ricoşează nedorit, sunt luate în serios şi devin motiv de revoltă. Masca e privită ca un simbol al laşităţii, pe când în recomandările de evitare a deplasărilor inutile se ghiceşte o strângere a şurubului care anunţă un nou regim totalitar. Propaganda anti-Covid îşi aminteşte de etnia preşedintelui Iohannis şi evocă – subtil ca un tren de marfă – ideea de „lagăr medical“. Apare şi formula „dictatură sanitară“, despre care poţi crede că e opera cuiva care vede în spălatul pe mâini o ameninţare şi o primejdie.

Repetiţia generală pentru marea adunare anti-Covid se desfăşoară în mai 2020, după trecerea din starea de urgenţă în starea de alertă, şi adună cam o sută de oameni. Faptul că starea de alertă implică interzicerea întrunirilor şi manifestărilor publice nu pare să-i stingherească pe participanţi. *Main event*-ul, cum se spune în galele de arte marţiale, are loc în iulie 2020 şi strânge trei-patru sute de oameni. Progresul e remarcabil, chiar dacă organizatorii, printre care Iosefina Pascal, fost consilier al Mariei Grapini şi om cu o reputaţie excepţională în rândul celor de la *Sputnik*, nu-şi pot ascunde dezamăgirea. Bine măcar că au ocazia să apară relaxaţi, fără mască, şi să se îmbrăţişeze, să-şi strângă mâinile şi să se pupe, cum face omul în pandemie. Ei, pandemie, care pandemie? Vedeţi-vă de treabă. E doar un scenariu diabolic, un plan de închinare a ţărişoarei, un pretext de ferecare a românilor în locuinţe ca să nu-i vadă pe guvernanţi cum încheie contracte profitabile şi jefuiesc România. (Bineînţeles, contractele aşa se încheie, în staţia lui 311, la gura de metrou de la Unirii 2, în Piaţa Crângaşi sau în Cişmigiu.)

Cu toată tinereţea ei, nu Iosefina Pascal este capul de afiş al acestei comedii a erorilor umane, ci Adrian Severin, autorul unei păreri preţios-ridicole (o fi auzit contestatarul hidrogenului din apă de piesa lui Molière?):

> „Avem indicii temeinice care conduc la suspiciunea rezonabilă că pandemia este folosită în scopuri politice şi geopolitice; respectiv atât pentru a răsturna raporturile de putere dintre stat şi cetăţeni, cât şi pe cele dintre state, atât ordinea internă (trecând de la democraţie la dictatură), cât şi ordinea mondială (trecând de la idealul democraţiei transfrontaliere la realitatea unui neoimperialism de tip nazist)."

Alături de Iosefina Pascal şi Adrian Severin, în piaţă se găsesc Luis Lazarus, Oana Lovin, Mugur Mihăescu, deja evocatul Pompiliu Diplan (purtătorul pancartei „Nu suntem cobai pentru guturai"), antivaccinistul Iulian Capsali (cu un fiu infectat cu Covid-19, *mais peu importe*), Bogdan Stanoevici, Dan Chitic, avocat al ieşirii României din UE, şi alţi „români adevăraţi", pe care agenda Kremlinului îi seduce până la leşin şi care se hrănesc cu urzeli ca iepurii cu morcovi. De bună seamă însă, premiul întâi cu cununiţă la categoria *Conspiratio in integrum* îi revine lui Viorel Cataramă. Juriului nu-i trebuie timp pentru deliberări – concurenţa e anemică, iar Cataramă are, pe lângă zestrea personală, avantajul unei soţii care, medic fiind, lansează public ipoteza că virusul dispare dacă bei apă tonică. Şi, cum Dumnezeu nu strică două case, Viorimea Sa înfăptuieşte visul de câteva luni al ieşeanului Răzvan Constantinescu: se duce într-o comună aflată în carantină după ce se constată existenţa unui focar de infecţie şi-i ia la pupat pe câţiva romi care se opresc din rosturi ca să caşte gura la el.

Viorel Cataramă simte însă că nu e suficient şi că poate mai mult. Prin urmare, el fondează o structură numeroasă cât două plutoane de infanterie, pe care o botează Mişcarea Patrioţilor Români. Primul între patrioţi, Cataramă îşi scoate gaşca la plimbare în Piaţa Victoriei, după ce are grijă s-o doteze corespunzător. Fiecare patriot din comandoul Cataramă are un tricou violet, cu trei cercuri aşezate aidoma cercurilor olimpice. Cercurile ar putea fi şi nişte cătuşe stilizate, dar în cazul ăsta nu e clar de ce sunt trei. O parte dintre demonstranţi poartă pancarte pe care le ţin la vedere: „Nu vrem puşcărie medicală!", „Respectaţi dreptul la viaţă!", „Fără frică! Fii patriot!", „Respectaţi dreptul la muncă!", „Jos dictatura politico-medicală!", „Respectaţi drepturile şi libertăţile noastre", „Totul va fi bine!", „Lăsaţi toţi bolnavii să se trateze în spitale!", „Klaus Iohannis – Demisia!" „Mişcarea Patrioţilor Români – Vrem normalitate!".

Acest ultim cuvânt e aproape înduioşător. „Normalitate." Cine nu şi-ar dori-o? Tuturor ne e dor de ea. Cu toţii am vrea să ne reluăm vieţile obişnuite. Să mergem la film, la teatru sau la concert, să ne facem vacanţele unde vrem şi unde putem, să ieşim cu prietenii la restaurant, să reinstituim afabilitatea fără griji pe care o aveam înainte. Dar ce normalitate e aceea în care se moare pe capete? Ce normalitate e aceea în care ţi se măsoară temperatura la intrarea în

supermarket? Ce normalitate e aceea în care Parisul, Roma şi aeroporturile Europei sunt goale? Ce normalitate e aceea în care stai cu masca pe figură în tramvai şi în metrou? Ce normalitate e aceea în care ţi se vâră un băţ în nas la intrarea cu maşina în Grecia? Ce normalitate e aceea în care-i ţinem în carantină pe cei care vin din alte ţări? Sau aceea în care intrăm noi înşine în carantină dacă mergem în ţări care ne consideră nesiguri? Despre ce normalitate vorbiţi, pentru numele lui Dumnezeu? Iar dacă vă simţiţi atacaţi în dreptul elementar la libertate, ce-ar fi să aruncaţi un ochi prin restul lumii şi să vedeţi cum stau lucrurile în alte locuri?

Sunt întrebări la care lui Viorel Cataramă i-ar fi greu să răspundă. De ce? Fiindcă nu poate da răspuns unei alte întrebări, incomparabil mai simplă, pe care i-o pune o ziaristă: „De ce aţi venit aici?“ Patriotul îşi ia o figură de martir în toiul caznelor şi spune: „Doamnă, pentru noi libertatea este mai importantă decât viaţa“. Peste Piaţa Victoriei trece o amintire de demult – amintirea unei zile în care, de la tribuna Parlamentului, un Viorel Cataramă îmbrăcat în costum şi cu cravată îşi anunţă colegii că „Sunt aici în sală tineri care au murit în decembrie 1989“. E acelaşi (sau aceeaşi) Cataramă care îşi semnează confidenţele la Securitate cu numele „Voicu“ sau cu iniţiala „W“. E acelaşi Cataramă care, flancat de doi-trei patrioţi, îi declară ziaristei că se consideră coleg de luptă şi de idealuri cu Doina Cornea. În fine, e acelaşi Cataramă pe care 10 august 2018 nu-l găseşte în Piaţa Victoriei, fiindcă în 2018 „toate drepturile şi libertăţile erau în picioare, pe când acum nu le mai avem“. E inutil să-i spui lui Viorel Cataramă că în 2018 nici măcar nu se ştia de Covid-19. Sau să-l întrebi cum crede că l-ar fi tratat autorităţile din Germania, de pildă, dacă ar fi încercat să se infecteze cu bună ştiinţă şi să demonstreze astfel că „totul e făcătură“. E cu desăvârşire inutil. Viorel Cataramă şi patrioţii lui risipiţi care încotro după încheierea simulacrului de miting suferă o ditamai înfrângerea în Piaţa Victoriei. La mai bine de trei ani după protestele care au atras atenţia lumii, „Noaptea, ca hoţii!“ se transformă în „Ziua, ca fleţii!“. Mai mare râsul.

Scurt tratat de vindecarea umbrei

Din fericire, în România nu există doar sceptici, zvoneri şi răspândaci conspiraţionişti sau anti-vaxxeri. Zeci de mii de medici, infirmiere şi asistente se pun în primejdie zilnic pentru a-i feri de primejdie pe alţii. În spatele lor scot totuşi capul o sumedenie de falşi specialişti, a căror singură calitate e că nu fac rău. Printre ei se numără şi Ovidiu Dragoş Argeşanu, un bărbat grizonant care aduce puţin cu Radu Moraru, dar e indiscutabil mai calm, în deplinătatea facultăţilor mintale, un pic mai împlinit şi mult mai binedispus. Cine nu are încredere în medici i se poate adresa cu încredere acestui bun cetăţean sau altor toreadori gata să împlânte spada în greabănul virusului. În cruciada anti-Covid, preocupările şi mai ales

metodele îi conferă lui Ovidiu Dragoş Argeşanu dreptul de-a fi în prima linie a cavalcadei. Pentru cine nu ştie, domnul în cauză ţine o frumuseţe de curs despre alchimia karmei şi un altul despre vindecarea umbrei.

Ovidiu Dragoş Argeşanu nu e singurul iniţiat în materie. Îl însoţeşte cu acelaşi elan Mirela Maria Botezatu, care, în calitate de vicepreşedinte al Asociaţiei Practicienilor de Reiki şi Terapii Complementare din Bacău, este concomitent: Maestru Reiki Usui, Maestru Karuna Reiki, Maestru Gendai Reiki, Maestru Shambala, Melchidesec Reverend Grand Minister, Terapeut în supervizare – terapie prin regresie, program formativ recunoscut de Earth Association for Regression Therapy din Olanda, formator şi consilier de dezvoltare personală. E adevărat, medicina aflată într-un progres fără limite observă, prin cercetări şi experimente de laborator, că nu toate umbrele sunt sănătoase. Tendinţele separatiste ale unora produc îngrijorare, după cum observă cu mulţi ani în urmă însuşi Muhammad Ali, care declară: „L-am văzut pe George Foreman boxând cu umbra, şi umbra a câştigat“.

Ovidiu Dragoş Argeşanu scrie „covit“ în loc de „covid“, însă o asemenea observaţie e doar un fel de-a căuta nod în papură şi pete în soare. Tot el propune o ipoteză care frânge logica pe genunchi: „Nu mai faceţi teste şi o să vedeţi că nu mai apar alte infectări cu covid (sau, mă rog, covit)“. Fleacuri, de bună seamă. Importante sunt terapia, mesajul şi recomandările în cunoştinţă de cauză. Şi poţi ajunge la ele dacă intri pe pagina de Facebook a „specialistului“. Mihaela Roxana Bocicai face acest pas în temeiul curiozităţii minimale şi… se umflă de râs. De la dumneaei preia ştafeta ilarităţii Aluniţa Voiculescu – le mulţumesc ambelor pentru demers şi semnalare –, iar de la Aluniţa Voiculescu, eu. Postarea expertului arată astfel:

> „Am studiat un caz de covit după poză. O doamnă cu valori bune. Integritatea plămânilor ei la nivel de matrice e 0. Iar Sn-ul (Sufletul) este 3%! Adică nu are plămânii şi nici sufletul la nivel astral. Cei care aţi făcut cursul de terapie cu mine… trebuie refăcuţi. Decompensarea atât de rapidă a bolnavilor de covit se datorează faptului că AM-urile (Arhistrategi Malefici = demoni mari) iau plămânii celor bolnavi. Doamna asta avea vreo 12. Trebuie învinşi, apoi refăcut Sn-ul şi plămânii.
>
> Pentru bolnavi se pot pune moliftele de pe YouTube de trei ori. Post negru o zi şi se citesc 9 catisme cu 9 lumânări încrucişate.“

Nu e treabă uşoară. Ovidiu Dragoş Argeşanu are multe pe cap, nu doar lupta împotriva Covid-19: ba un curs de radiestezie terapeutică, ba o conferinţă despre viaţa de după viaţă, ba o alta despre plăţile karmice, ba o a treia despre bucuria de a fi femeie (ei bine, da), ba un turneu prin ţară, în locuri unde e aşteptat ca pâinea caldă. Bunăoară, o doamnă pe nume Angela Teodoroiu se interesează tot pe Facebook: „Domnule O.D.A., puteţi dezlega magie neagră? Suntem foarte rău, murim. Ajutor!“ E de sperat că pluricompetentul domn Argeşanu, pe care statutul de scriitor nu-l împiedică să scrie „panaceu universal“, îşi va găsi timp să intervină.

N-ar fi deloc de dorit ca solicitanta să facă lucruri necugetate şi să se adreseze cui nu trebuie. Recursul la experţi e obligatoriu. Altfel, riscurile sunt enorme. O dovedeşte cazul unui „baba“ din India care moare de Covid-19 după ce susţine că-şi poate vindeca semenii de coronavirus sărutându-le mâinile şi după ce infectează câteva zeci de creduli.

Fluxul imposturii

Cu sau fără pandemie, cu sau fără inamici ai aşa-numitului totalitarism-Covid, e de presupus că există, în România de azi, mai mulţi speakeri motivaţionali decât metri de autostradă. Pare o exagerare, însă – vorba unui înţelept – „nu e o iluzie, doar pare“. Dacă îşi pune în cap, oricine poate fi astăzi speaker motivaţional: preşedintele asociaţiei de locatari, coana Reta din piaţă, agentul de pază din metrou. Nu e nevoie de mare lucru pentru instalarea într-o atare ipostază. În principal, trebuie să fii bun de gură, să-ţi lipsească simţul ridicolului şi să nu roşeşti în momentele când îţi dai seama că baţi câmpii. Restul vine de la sine, alimentat de acelaşi rezervor despre care a fost vorba şi în capitolul precedent: credulitatea fără margini a auditoriului.

Din acest punct de vedere, pandemia şi Covid-19 sunt un splendid prilej de afirmare a escrocilor şi a storcătorilor de bani, nu doar a conspiraţioniştilor. Rare sunt evenimentele care declanşează un asemenea flux al imposturii. Omnicompetenţii şi atotştiutorii îşi adaugă acum o nouă pană la pălărie, lângă agricultură, politică, fotbal şi femei: tratarea noului Coronavirus de pe poziţia speakerului motivaţional. Oricine are pagină de Facebook, pune mâna pe un microfon sau primeşte spaţiu în gazetă are o ipoteză, un scenariu şi o soluţie referitoare la chestiune. Plus o salbă de aburiri contra cost. Aşa a fost mereu: şi la eclipsă, şi când s-a vorbit despre acceleratorul de particule, şi când s-a schimbat mileniul, şi când au dat o raită prin România encefalopatia spongiformă şi gripa aviară, despre care o divă încă în funcţiune credea că-i afectează doar pe aviatori.

Să faci ce spune Popa

Silviu Popa se numără printre speakerii motivaţionali gata să se ia de piept cu virusul. Cum? Prin ceva care se cheamă „acupunctură emoţională fără ace“ şi seamănă până la un punct cu „lovitura Kung-Fu de la distanţă fără contact“, cu care încă păcăleşte lumea „contele“ Albert von Kloss-Ignatenko. Acupunctura fără ace e ca fotbalul fără minge şi ca maşina fără volan, însă asta nu trezeşte bănuieli în rândul celor care stau la coadă, cu banii în mână, ca să obţină scutirea de Covid-19 de la Silviu Popa. Sesiunea de consiliere costă 100 de lei per entitate vindecată, o sumă pentru care von Kloss-Ignatenko, om aflat în contract cu patruzeci şi opt de

civilizaţii extraterestre, nici măcar nu şi-ar pune ceasul să sune dimineaţa. Silviu Popa ştie însă că „de câştig puţin n-a murit nimeni“, aşa că acceptă şi onorarii mici. Din păcate pentru el, speakerul motivaţional nu dispune de o academie. Dacă şi-ar fi deschis aşa ceva, nimic nu l-ar fi împiedicat să ceară mult mai mult, conform modelului ilustrat în primul capitol de doamne şi domnişoare ca Loredana Latiş, Stela-Maria Trif sau Camelia Păduraru.

E din capul locului exclus ca Silviu Popa să combată virusul prin tratament medical sau cu instrumentele cercetării. În locul lor, speakerul lucrează cu materialul clientului, compus din vulnerabilitate şi spaimă. Asta şi declară, voalat, când un reporter de la Digi 24 îl invită să-şi explice abordarea: „Trăim un eveniment, ascultăm o ştire care ne zguduie şi atunci ceva se rupe înăuntrul nostru, în termeni populari. Ceea ce se întâmplă de fapt cu meridianul energetic este faptul că este perturbat şi, ca rezultat al acestei perturbaţii, energia nu mai circulă cum trebuie şi apare frica sau orice altă emoţie. Şi atunci această tehnică, în esenţă, pune la loc meridianul disrupt şi atunci frica dispare. Este mai degrabă un dialog cu propria persoană despre problema pe care o am şi vreau s-o rezolv“.

N-o fi ştiind Silviu Popa virusologie, dar îşi dă seama (nu c-ar fi foarte greu) câtă credulitate manifestă unii dintre semeni şi cât de uşor o poate exploata. Iar asta-l face să adopte postura binefăcătorului, deşi specialiştii văd în el un panglicar interesat: „Observând valul acesta de panică ce s-a instalat în România, dar şi în întreaga lume, m-am gândit ca măcar pentru cei care mă urmăresc, cursanţii mei sau cei care sunt pe pagina mea de Facebook, să le ofer exerciţii prin care să li se diminueze foarte mult teama de coronavirus, pentru că – repet – teama de o boală ne face foarte vulnerabili în faţa bolii“.

Interesant unghi de atac. Prin urmare, nu ţinteşti boala, ci emoţiile pe care le declanşează ea în tine ca pacient. Silviu Popa lasă de înţeles că, dacă îmblânzeşti frica de virus, Covid-19 se răsuceşte pe călcâie şi pleacă – *pâş, pâş* – cu coada între picioare, în căutarea unei victime care n-a apucat să se bucure de dresura de afecte a speakerului motivaţional şi căreia poate să-i facă franjuri meridianul energetic.

Din păcate, nefiind fiinţă umană, Covid-19 nu poate avea reacţiile unui om. Dacă ar fi fost cu putinţă, rata de vindecare a pacienţilor ar fi fost mult mai mare, fiindcă virusul ar fi făcut o criză de râs urmărindu-l pe speakerul motivaţional în acţiune şi, cu un strop de şansă, ar fi plesnit ca în desenele animate. Ne rămâne nouă, oamenilor, chiar şi sub presiunea emoţională a Covid-19, să ne răsfăţăm cu prestaţia lui Silviu Popa în faţa asistenţei. Mai mult, nici măcar nu e nevoie de taxa de 100 de lei, fiindcă YouTube ţine la dispoziţie mostre motivaţionale pentru oricine e curios.

Iată-l aşadar pe speaker în faţa unui grup de cincisprezece-douăzeci de doamne convinse de înţelepciunea investiţiei. E

îmbrăcat sobru: cămaşă neagră, pantaloni negri, pantofi negri. Stă în picioare, în faţa unui flipchart, şi îşi pune asistenţa să-i copieze gesturile şi cuvintele. Solistul şi corul intră într-un dialog ubuesc, în faţa căruia e greu să te păstrezi serios. Silviu Popa îşi loveşte uşor şi accelerat muchia palmei stângi cu palma dreaptă, iar publicul aşezat pe scaune îl imită mecanic. Încă nu e clar unde bate speakerul (în afară de palmă) şi prin ce anume e motivaţional mesajul, dar ceva-ceva o fi. Scena se desfăşoară astfel:

SILVIU POPA: Chiar dacă sunt îngrijorat de coronavirus…

PUBLICUL: Chiar dacă sunt îngrijorată de coronavirus… *(reamintesc, asistenţa e exclusiv feminină)*

S.P.: …mă accept aşa cum sunt, total şi profund.

P.: …mă accept aşa cum sunt, total şi profund.

S.P.: Chiar dacă sunt *foarte* îngrijorat de coronavirus…

P.: Chiar dacă sunt *foarte* îngrijorată de coronavirus…

S.P.: …aleg să rămân calm şi liniştit.

P.: …aleg să rămân calmă şi liniştită.

S.P.: Chiar dacă sunt *foarte* îngrijorat de coronavirus…

P.: Chiar dacă sunt *foarte* îngrijorată de coronavirus…

S.P.: …aleg să rămân calm şi liniştit.

P.: …aleg să rămân calmă şi liniştită.

S.P. (*îşi ciocăneşte uşor fruntea într-o parte cu degetele palmei drepte*): Sunt îngrijorat de coronavirus.

P.: Sunt îngrijorată de coronavirus.

S.P. (*trece cu ciocănitul de la frunte la tâmplă*): Mă îngrijorează că au apărut atâtea cazuri de îmbolnăviri în lume.

P.: Mă îngrijorează că au apărut atâtea cazuri de îmbolnăviri în lume.

S.P. (*cu degetele îndreptate spre ochi*): Mă îngrijorează că au apărut deja şi în România.

P.: Mă îngrijorează că au apărut deja şi în România.

S.P. (*cu degetele îndreptate spre nas*): Mă îngrijorează acest val de panică ce a cuprins oamenii.

P.: Mă îngrijorează acest val de panică ce a cuprins oamenii.

S.P. (*cu degetele îndreptate spre bărbie*): Mă îngrijorează veştile zilnice de la televizor.

P.: Mă îngrijorează veştile zilnice de la televizor.

Stop.

E transcrierea primului minut dintr-o înregistrare de patru minute şi ceva. Bătutul câmpilor şi al diverselor părţi ale capului şi corpului continuă netulburat, cu publicul ca ecou al speakerului. La un moment dat, Silviu Popa se atinge sacadat cu palma pe creştet, iar pe urmă se loveşte uşor în dreptul inimii şi deasupra şoldurilor, ca pentru a alunga o gânganie insistentă. Doamnele din sală fac aceleaşi mişcări şi-l îngână fără abatere pe speaker. Nimeni nu se ridică în picioare spre a denunţa potlogăria. Nimeni nu pleacă nervos, regretând banii aruncaţi pe fereastră. Nimeni nu-i spune de la obraz lui Silviu Popa: „Ce-i aiureala asta, domnule?“ În contul

sutei de lei, publicul asumă o placiditate erbivoră şi aşteaptă să vadă cum se termină şedinţa. Răbdarea asistenţei este răsplătită după câteva minute, când speakerul motivaţional le invită pe doamnele din sală să inspire şi să expire adânc de două ori, pentru ca pe urmă să conchidă, desfăcându-şi braţele şi nemaiciocănindu-se pe nicăieri: „Asta este“.

Silviu Popa nu e niciodată în pană de vorbe înţelepte. „Ca să rezolvi cauza, trebuie să mergi la cauza emoţională“, subliniază el într-un interviu difuzat de Kanal D, care are grijă să plaseze pe burtieră, în consecuţie, două enunţuri însoţitoare de calibru: „S-a vindecat de cancer fără tratament“ şi „Urmează: Interviu exclusiv cu pedofilul dovedit, apărat de soţie“. De aici, de la Kanal D, afli că Silviu Popa nu e doar speaker motivaţional, ci şi trainer în tehnicile de eliberare emoţională. De fapt, căutările pe internetul acesta care e în egală măsură prietenul şi duşmanul pehlivanilor cu vocaţia imposturii îl dezvăluie pe speakerul motivaţional şi în alte ipostaze, printre care cea de filolog emoţional („Există cuvinte care vindecă“) şi cea de filozof aspirant („Cuvintele noastre creează viaţa noastră“). Însă nici una dintre apariţiile lui televizate nu se ridică la nivelul celor patru minute în care îşi îndeamnă elevii – sau, mai ştii?, discipolii – să-şi lovească diverse părţi ale corpului ba cu două-trei degete, ba cu toată palma.

O curiozitate îşi croieşte drum şi pare de neoprit: cu ce viteză ar zbughi-o virusul din faţa lui Silviu Popa dacă, în timp ce-şi bate joc de candizii plătitori, ar avea alături un ceiuleţ detox? Sau măcar un preparat cu argilă albastră?

Cuprins

Table of Contents